

AUGA GROUP, AB

Nepriklausomo auditoriaus išvada,
konsoliduotasis metinis pranešimas bei
konsoliduotosios ir atskiros finansinės
ataskaitos už metus, pasibaigusius
2019 m. gruodžio 31 d.

TURINYS

I.	NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3
II.	KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS	12
III.	KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS ATASKAITOS	39
	Balansas	39
	Pelno (nuostolių) ataskaita ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	40
	Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	41
	Pinigų srautų ataskaita	43
	Aiškinamasis raštas	44
	PRIEDAS NR. 1. VALDYMO KODEKSO LAIKYMO SI ATSKLEIDIMAS	
	PRIEDAS NR. 2. TVARAUS VERSLO ATASKAITA	

Nepriklausomo auditoriaus išvada

„AUGA group“, AB akcininkams

Išvada dėl atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, atskirosios ir konsoliduotosios finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą „AUGA group“, AB (toliau – Bendrovė) ir jos patronuojamųjų įmonių (toliau visos kartu – Grupė) 2019 m. gruodžio 31 d. atskirosios bei konsoliduotosios finansinės būklės ir tuomet pasibaigusio metų jų atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių veiklos rezultatų bei atskirųjų bei konsoliduotųjų pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka 2020 m. balandžio 10 d. papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės ir Grupės atskirąsias ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas sudaro:

- 2019 m. gruodžio 31 d. atskirasis ir konsoliduotasis balansas;
- tuomet pasibaigusio metų atskirosios ir konsoliduotosios pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos;
- tuomet pasibaigusio metų atskiroji ir konsoliduotoji nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusio metų atskiroji ir konsoliduotoji pinigų srautų ataskaita; ir
- atskirųjų bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės ir Grupės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bendrovei ir Grupei, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugos, kurias laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. suteikėme Bendrovei ir Grupei, atskleistos atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 23 pastaboje.

Mūsų audito metodika

Apžvalga

- Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei yra 603 tūkst. Eur (2018 m. – 470 tūkst. Eur);
- Bendras reikšmingumo lygis Grupei yra 711 tūkst. Eur (2018 m. – 548 tūkst. Eur);
- Auditą atlikome 3-juose reikšminguose ataskaitas teikiančiuose ūkio subjektuose, kurie visi įsikūrę Lietuvoje.
- Mūsų auditas apėmė iš esmės visas Grupės pajamas ir iš esmės visą Grupės turtą.
- Žemės vertinimas
- Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos vertinimas
- Nuomos sutarčių pilnumas ir tikslumas bei 16-ojo TFAS taikymas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo atskirose ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose (toliau – finansinės ataskaitos) rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Bendrovės ir Grupės reikšmingumo lygį atskirosioms ir konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei

603 tūkst. Eur (2018 m. – 470 tūkst. Eur)

Bendras reikšmingumo lygis Grupei

711 tūkst. Eur (2018 m. – 548 tūkst. Eur)

Kaip mes jį nustatėme	Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei apskaičiuotas kaip 0,7 % Bendrovės grynojo turto. Bendras reikšmingumo lygis Grupei apskaičiuotas kaip 1 % Grupės visų pajamų.
Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas	Bendram reikšmingumo lygiui Bendrovei nustatyti pasirinkome grynąjį turtą, nes, mūsų nuomone, tai yra tinkamiausias rodiklis Bendrovei, kaip kontroliuojančiajai (holdingo) įmonei, negaunančiai pajamų iš išorės pirkėjų. Bendram reikšmingumo lygiui Grupei nustatyti pasirinkome visas pajamas, nes visos pajamos yra vienas iš Grupės pagrindinių veiklos rodiklių, kurį analizuoja vadovybė ir su kuriuo supažindinami akcininkai. Be to, visos pajamos yra stabilus rodiklis lyginant su pelningumo rodikliu, kadangi joms tiesiogiai neturi įtakos tokie išorės veiksniai, kaip ES žemės ūkio subsidijavimo politika. Bendram reikšmingumo lygiui Bendrovei apskaičiuoti pasirinkome 0,7 % Bendrovės grynojo turto, o bendram reikšmingumo lygiui Grupei apskaičiuoti pasirinkome 1 % Grupės visų pajamų, kurie yra priimtinos kiekybinio reikšmingumo ribose.
Sutarėme su Audito komitetu, kad informuosime jį apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 60 tūkst. Eur sumą Bendrovei ir 36 tūkst. Eur sumą Grupei, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šių sumų, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.	
Pagrindiniai audito dalykai	
Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.	
Pagrindinis audito dalykas	Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką
Žemės vertinimas (Žr. 2 pastabą „Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas“, 4 pastabą „Svarbūs apskaitiniai įvertinimai ir prielaidos“, 5 pastabą „Ilgalais materialusis turtas“). 2019 m. gruodžio 31 d. žemės apskaitinė vertė buvo lygi 60,6 mln. Eur (įskaitant 35,3 mln. Eur naudojimo teise valdomą turtą) (2018 m. gruodžio 31 d. – 21,6 mln. Eur), o 2019 m. pripažintas pelnas dėl tikrosios vertės koregavimo buvo lygus 3,2 mln. Eur (2018 m. – 1,4 mln. Eur). Visų žemės sklypų vertinimas atliekamas remiantis nepriklausomu išorės vertinimu.	Mūsų procedūros, susijusios su vadovybės vertinimo eksperto atliktu žemės vertinimu, apėmė: • nepriklausomų išorės vertintojų kompetencijos, gebėjimų ir objektyvumo vertinimą; • taikytos metodologijos ir naudotų pagrindinių prielaidų tinkamumo vertinimą, remiantis mūsų turimomis žiniomis apie žemės ūkio paskirties žemės rinką; • įvesties duomenų tikslumo ir tinkamumo patikrinimą;

Žemės vertinimą pakankamai reguliariai atlieka licencijuotasis vertintojas, siekiant nustatyti, ar apskaitinės vertės reikšmingai nesiskiria nuo tos, kuri būtų nustatyta remiantis tikrosiomis vertėmis kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Vertinimo metu buvo atsižvelgta į turimus įrodymus apie rinkoje įvykusius sandorius dėl turto ir jo geografinių buvimo vietų, kurie panašūs į Grupės turtą ir jo geografinės buvimo vietas.

Šiai sričiai skyrėme pagrindinį dėmesį dėl žemės reikšmingumo ir reikšmingo tikrosios vertės pasikeitimo poveikio konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms. Be to, šiai sričiai skyrėme pagrindinį dėmesį todėl, kad vertinimo metu tenka priimti svarbius sprendimus ir vertinimo rezultatai yra labai jautrūs vertinimo metu pasitelkiamoms prielaidoms. Būtent, pagrindiniai įvesties duomenys, naudoti vertinimo metu, buvo vieno hektaro kaina ir koregavimai dėl pagrindinių savybių, tokių kaip žemės sklypo dydis ir derlingumas, skirtumų.

Dėl pirmiau nurodytos priežasties ir reikšmingo apskaitinio įvertinimo neapibrėžtumo šiai sričiai audito metu skyrėme pagrindinį dėmesį.

- žemės sklypų, kuriems buvo atliekamas vertinimas, sąrašo pilnumo patikrinimą;

- pasirinktų nepriklausomų vertinimų patikrinimą, remiantis žemės ūkio paskirties žemės sklypų, esančių toje pačioje geografinėje vietoje, rinkos kainomis, gautomis iš nepriklausomo šaltinio, pakoreguojant jas dėl derlingumo parametrų ir palyginant pasirinktų žemės sklypų vieno hektaro kainą su ta, kurią naudojo vadovybės vertinimo ekspertas.

Kadangi žemės ūkio paskirties žemės sklypų vertinimas yra subjektyvus dėl vadovybės vertinimo metu naudojamų prielaidų ir įvesties duomenų, mes nustatėme rinkos vieno hektaro kainų, kurios laikomos pagrįstomis, intervalą ir palyginome jas su vadovybės naudotomis rinkos vieno hektaro kainomis.

Be to, įvertinome konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 4-oje pastaboje atskleistos informacijos tinkamumą.

Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos vertinimas

(Žr. 2 pastabą „Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas“, 4 pastabą „Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos“, 10 pastabą „Atsargos“ ir 9 pastabą „Biologinis turtas“)

2019 m. gruodžio 31 d. biologinio turto apskaitinė vertė buvo lygi 25,4 mln. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. – 23,5 mln. Eur), o 2019 m. pripažintas pelnas dėl tikrosios vertės pasikeitimo buvo lygus 3,1 mln. Eur (2018 m. – 5,3 mln. Eur nuostolis).

Kaip ir praėjusiais metais, pagrindinį dėmesį skyrėme šiai sričiai dėl to, kad vadovybei tenka atlikti vertinimus nustatant biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos tikrąją vertę ir dėl to, kad su pasėlių derliaus ir galvijų perkainojimu susijusio pelno suma 2019 m. buvo reikšminga.

Biologinį turtą sudaro galvijai (įskaitant melžiamas karves, telyčias ir bulius), pasėliai ir

Gavome Grupės galvijų vertinimą. Vertinimui naudotus įvesties duomenis sutikrinome su nepriklausomais rinkos duomenimis ir testų pagalba patikrinome pagrindines prielaidas, kurios buvo naudotos apskaičiuojant galvijų tikrąją vertę.

Taip pat pasitelkėme vertinimo specialistą, padėjusį mums įvertinti diskonto normas, kurias vadovybė naudojo taikydama diskontuotų pinigų srautų modelį.

Testų pagalba patikrinome vidaus kontrolės procedūras, kurios taikomos Grupės pirkimo procesui bei sąnaudų priskyrimui pasėliams ir grybų auginimo terpėms.

Pasėlių tikrosios vertės vertinimui peržiūrėjome planuojamą pasėlių derlių ir palyginome jį su praėjusių laikotarpių informacija apie faktinį derlių, taip pat palyginome numatomas pasėlių pardavimo kainas su turimais rinkos duomenimis.

Taip pat atlikome detaliuosius testus grūdų tikrosios vertės apskaičiavimui derliaus nuėmimo

grybų auginimo terpė, auginami Grupės žemės ūkiuose Lietuvoje.

Galvijai vertinami tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo vietos sąnaudas. Melžiamų karvių tikroji vertė nustatoma taikant būsimų pinigų srautų prognozavimo modelį, įskaitant numatomus pinigų srautus iš pieno pardavimo ir vėlesnio karvių pardavimo. Telyčių ir bulių tikroji vertė nustatoma taikant telyčių ar bulių vieno kilogramo vidutinę numatomą pardavimo kainą, remiantis vadovybės atliktu rinkos tyrimu.

2019 m. Grupė pakeitė metodologiją, taikomą nustatant žiemos pasėlių tikrąsias vertes, ir tikrąją vertę nustato remdamasi planuojamu nuimti derliumi, atėmus pardavimo išlaidas.

Žemės ūkio produkcija yra vertinama tikrąja verte derliaus nuėmimo momentu, kuri atspindi numatomą produkcijos rinkos kainą, eliminavus pardavimo išlaidas.

Grybų auginimo terpės ir kitų pasėlių įsigijimo savikaina buvo artima jos tikrajai vertei 2019 m. gruodžio 31 d., nes biologinė kaita buvo nedidelė. Įsigijimo savikaina buvo įvertinta priskiriant visas tiesiogines ir tiesiogiai priskirtinas netiesiogines sąnaudas naujai pasėliams kitiems pasėliams ir naujai grybų auginimo terpei.

momentu, palygindami turimus rinkos duomenis apie pasėlių kainas derliaus nuėmimo momentu ir su klientais sutartas pardavimo kainas, jei tokių yra, su vadovybės naudotomis kainomis.

Grybų auginimo terpės įsigijimo savikainai balanso dieną atlikome detaliuosius testus.

Nuomos sutarčių pilnumas ir tikslumas bei 16-ojo TFAS „Nuoma“ taikymas

(Žr. 2 pastabą „16-ojo TFAS taikymas ir reikšmingų apskaitos principų apibendrinimas“, 4 pastabą „Svarbūs apskaitiniai įvertinimai ir prielaidos“ ir 18 pastabą „Nuoma“).

Grupė pradėjo taikyti 16-ąjį TFAS „Nuoma“ nuo 2019 m. sausio 1 d. pagal modifikuotą retrospektyvųjį metodą. Pritaikiusi 16-ąjį TFAS, Grupė pripažino nuomos įsipareigojimus, susijusius su nuoma, kuri praėjusiais laikotarpiais buvo klasifikuojama kaip veiklos nuoma pagal 17-ojo TAS principus.

Šie nuomos įsipareigojimai buvo įvertinti likusių nuomos mokėjimų dabartine verte, diskontuota taikant 2019 m. sausio 1 d. Grupės papildomą skolinimosi normą. 2019 m. sausio 1 d. Grupė apskaitė 39 mln. Eur vertės nuomos įsipareigojimus.

Mūsų audito procedūros apėmė metodologijos tinkamumo ir atitikties Grupės taikomai apskaitos politikai įvertinimą, siekiant identifikuoti pagrindines prielaidas (nuomos laikotarpį, nuomos pratęsimo ir nutraukimo galimybes ir t. t.).

Mūsų audito procedūros apėmė vadovybės standarto įgyvendinimo proceso įvertinimą, įskaitant patikslintos apskaitos politikos ir pasirinktų apskaitos principų peržiūrą, identifikuotų ir nuomos apskaitos sistemoje registruotų nuomos sutarčių pilnumo ir tikslumo peržiūrą bei naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimų apskaičiavimo peržiūrą.

Mes įvertinome pilnumą, atlikę sutikrinimo su Grupės veiklos nuomos įsipareigojimais (atskleistais konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 2 pastaboje) testą ir

16-ojo TFAS taikymo poveikio įvertinimas buvo reikšmingas mūsų auditui dėl šių priežasčių: pripažinti naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimų likučiai buvo reikšmingi; apskaitos politikos patikslinimui reikėjo pasirinkti politiką; įgyvendinimo procesas, skirtas tam, kad galima būtų identifikuoti ir apdoroti visus reikalingus duomenis, susijusius su nuoma, buvo sudėtingas; ir naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimo vertinimas rėmėsi prielaidomis, tokiomis kaip diskonto normos ir nuomos laikotarpiai, įskaitant numatytas galimybes nutraukti ar pratęsti nuomą.

išnagrinėję pagrindines paslaugų sutartis, siekdami įvertinti, ar jos apima nuomą pagal 16-ąją TFAS.

Mes patikrinome vadovybės prielaidas, o būtent tas prielaidas, kurios buvo naudojamos siekiant nustatyti diskonto normas, vienos bendros diskonto normos taikymą visam nuomos portfeliui bei galimybių pratęsti nuomą vertinimą.

Atrankos būdu atlikome nepriklausomą testą, siekdami įvertinti atrinktų nuomos sutarčių įvesties duomenų nuomos apskaitos sistemoje tikslumą ir identifikuotų nuomos sutarčių pilnumą.

Taip pat atlikome testą per ataskaitinį laikotarpį papildomai pripažinto naudojimo teise valdomo turto imčiai.

Atlikome testą nuomos mokėjimų per ataskaitinį laikotarpį imčiai, siekdami įvertinti jų tikslumą.

Atrankos būdu atlikome naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimų perskaičiavimus pasirinktoms nuomos sutartims.

Tos pačios imties atžvilgiu perskaičiavome palūkanų ir amortizacijos sąnaudas, pripažintas per ataskaitinį laikotarpį.

Įvertinome konsoliduotųjų finansinių ataskaitų 2-oje pastaboje atskleistos informacijos apie naujojo standarto poveikį pakankamumą ir patikrinome vadovybės atskleistą informaciją apie likusį neapibrėžtumą dėl įvesties duomenų ir prielaidų, naudotų apskaičiuojant laikotarpio pradžios likutį, pilnumo ir tikslumo.

Kaip pritaikėme Grupės audito apimtį

Audito apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Grupės struktūrą, apskaitos procesus ir kontroles, taip pat į verslo sektorių, kuriame Grupė vykdo savo veiklą.

Grupę sudaro Bendrovė ir 136 patronuojamosios įmonės, veikiančios Lietuvoje (žr. 1 pastabą „Bendroji informacija“). „PwC“ Lietuvoje atliko šių reikšmingų ataskaitas teikiančių ūkio subjektų pilnos apimties auditą:

- „AUGA group“, AB
- „Baltic Champs“, UAB
- „AUGA Grūduva“, UAB

Kitoms Grupės įmonėms atlikome pasirinktų likučių ir sandorių, kurie, mūsų nuomone, buvo reikšmingi Grupės audito požiūriu, auditą.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima konsoliduotąjį metinį pranešimą, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir socialinės atsakomybės ataskaitą (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškreipimų.

Konsoliduotojo metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar konsoliduotajame metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, konsoliduotajame metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- konsoliduotasis metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Grupė pateikė socialinės atsakomybės ataskaitą, kuri yra sudėtinė konsoliduotojo metinio pranešimo dalis.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę ir Grupę bei jų aplinką, nustatėme reikšmingų iškreipimų konsoliduotajame metiniame pranešime, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios pateikia tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškreipimų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir Grupę ar nutraukti jų veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškreipimą, jei toks yra. Iškreipimai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją;
- surenkame pakankamą ir tinkamą audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar jų vykdomą veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą Grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą audito nuomonę.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Bendrovės ir Grupės auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2016 m. gegužės 19 d. Mūsų paskyrimas buvo pratęsiamas kasmet remiantis akcininkų nutarimu ir viso nenutrūkstanto užduoties vykdymo laikotarpis apima 4 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, pagrindinis užduoties partneris yra Rimvydas Jogėla.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Rimvydas Jogėla", with a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Rimvydas Jogėla
Partneris
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000457

Vilnius, Lietuvos Respublika
2020 m. balandžio 10 d.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS

1. Bendra informacija apie emitentą

1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengta ataskaita

Konsoliduotasis metinis pranešimas parengtas už metus, pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d.

1.2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengta ataskaita

Emitento pavadinimas: AUGA group, AB (toliau – AUGA group, AB arba „Bendrovė“)
Įstatinis kapitalas: 65 950 713,08 eurų
Buveinės adresas: Konstitucijos pr. 21C, Quadrum North, LT-08130, Vilnius, Lietuva
Telefonas: +370 5 233 53 40
Faksas: +370 5 233 53 45
Elektroninis paštas: info@auga.lt
Interneto tinklapis: www.auga.lt
Teisinė - organizacinė forma: Juridinis asmuo, akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta: 2003 m. birželio 25 d., Vilnius
Juridinio asmens kodas: 126264360
Juridinių asmenų registro tvarkytoja: VĮ Registrų centras

1.3. Grupės pagrindinės veiklos pobūdis

Veiklos sritis: Ekologinis žemės ūkis

Pagrindinė gaminama produkcija: Grūdinių kultūrų auginimas ir pardavimas, grybų auginimas ir pardavimas, pieno gamyba ir pardavimas, galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų gamyba ir pardavimas.

1.4. Grupės struktūra

Konsoliduotą Grupę (toliau – Grupė) 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro Bendrovė ir šimtas trisdešimt šešios dukterinės įmonės (2018 m. gruodžio 31 d. – šimtas trisdešimt penkios dukterinės įmonės). Grupės dukterinės įmonės pateiktos žemiau.

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
1.	UAB Baltic Champs	*4	302942064	Šiaulių r. sav. Poviliškių k. 15, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2012-12-27	**A	100,00%	100,00%
2.	UAB AVG Investment	*4	300087691	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2005-02-10	**G	100,00%	100,00%
3.	UAB AWG Investment 1	*4	301745765	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-06-18	**G	100,00%	100,00%
4.	UAB AWG Investment 2	*4	301807590	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-07-24	**G	100,00%	100,00%
5.	UAB AGROSS	*4	301807601	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-07-24	**H	100,00%	100,00%
6.	UAB Grain LT	*4	302489354	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2010-03-17	**H	97,41%	97,41%
7.	UAB Ars Ingenii	*4	302602713	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2011-03-15	**H	0,00%	100,00%
8.	UAB AgroGIS	*4	302583978	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2011-01-18	**D	95,00%	95,00%
9.	UAB Agro Management Team	*4	302599498	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-03-02	**E	100,00%	100,00%
10.	UAB Agrotechnikos centras	*4	302589187	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-02-03	**F	100,00%	100,00%
11.	UAB AUGA trade	*4	302753875	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-02-29	**H	100,00%	100,00%
12.	ŽŪB Žemės fondas	*1	300558595	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2006-04-07	**E	100,00%	100,00%

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
13.	UAB Žemės vystymo fondas 6	*4	300589719	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2006-08-10	**E	100,00%	100,00%
14.	UAB Žemės vystymo fondas 9	*4	300547638	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2006-03-09	**E	100,00%	100,00%
15.	UAB Žemės vystymo fondas 10	*4	301522723	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2008-01-10	**E	100,00%	100,00%
16.	UAB Žemės vystymo fondas 20	*4	300887726	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2007-06-22	**B	100,00%	100,00%
17.	UAB AUGA Grūdūva	*4	174401546	Šakių r. sav. Gotybiškių k., Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 1997-02-24	**A	98,97%	98,97%
18.	ŽŪB AUGA Spindulys	*1	171330414	Radviliškio r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1993-04-09	**A	99,99%	99,99%
19.	ŽŪB AUGA Smilgiai	*1	168548972	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 1992-09-16	**A	100,00%	100,00%
20.	ŽŪB AUGA Skėmiai	*1	171306071	Kėdainių g. 13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1992-10-01	**A	99,97%	99,97%
21.	ŽŪB AUGA Nausodė	*1	154179675	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Anykščių r. sav., Registracijos data: 1992-08-11	**A	99,93%	99,93%
22.	ŽŪB AUGA Dumšiškės	*1	172276179	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 1992-09-29	**A	99,88%	99,88%
23.	ŽŪB AUGA Žadžiūnai	*1	175706853	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 1992-06-30	**A	99,81%	99,81%
24.	ŽŪB AUGA Mantviliškis	*1	161274230	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 1992-11-06	**A	99,94%	99,94%
25.	ŽŪB AUGA Alanta	*1	167527719	Molėtų r. sav. Kazlų k. Skiemonių g. 2A, Registracijos vieta: Molėtų r. sav., Registracijos data: 1992-06-29	**A	99,99%	99,99%
26.	ŽŪB AUGA Eimučiai	*1	175705032	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 1992-06-29	**A	99,24%	99,24%
27.	ŽŪB AUGA Vėriškės	*1	171305165	Radviliškio r., Skėmiai, Kėdainių g. 13, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1992-09-29	**A	99,93%	99,93%
28.	ŽŪB AUGA Želsvelė	*1	165666499	Marijampolės sav., Želsvos k., Želsvelės g. 1, Registracijos vieta: Marijampolės sav., Registracijos data: 1992-07-03	**A	99,86%	99,86%
29.	ŽŪB AUGA Lankesa	*1	156913032	Jonavos r. sav. Bukonių k., Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 1999-04-06	**A	96,91%	96,91%
30.	ŽŪB AUGA Kairėnai	*1	171327432	Radviliškio r. sav. Kairėnų k., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1993-03-02	**A	98,47%	98,47%
31.	ŽŪB AUGA Jurbarkai	*1	158174818	Jurbarko r. sav. Klišių k. Vytauto Didžiojo g. 99, Registracijos vieta: Jurbarko r. sav., Registracijos data: 1992-07-31	**A	98,46%	98,46%
32.	ŽŪB AUGA Gustoniai	*1	168565021	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 1992-12-09	**A	100,00%	100,00%
33.	KB Siesarčio ūkis	*3	302501098	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2010-04-21	**A	99,44%	99,44%
34.	KB Kašėta	*3	302501251	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2010-04-21	**A	99,44%	99,44%
35.	ŽŪB Gustonys	*1	302520102	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2010-06-08	**E	100,00%	100,00%
36.	ŽŪB Skėmių pienininkystės centras	*1	302737554	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2012-03-05	**A	48,67%	48,67%
37.	ŽŪK AgroBokštai	*3	302485217	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2010-03-02	**A	97,94%	97,94%
38.	KB Dotnuvėlės valdos	*3	302618614	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	99,22%	99,22%
39.	KB Nevėžio lankos	*3	302618596	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	96,51%	96,51%
40.	KB Radviliškio kraštas	*3	302618742	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2011-04-20	**A	98,67%	98,67%
41.	KB Šventosios pievos	*3	302618201	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2011-04-20	**A	96,36%	96,36%
42.	KB Kairių ūkis	*3	302615194	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2011-04-13	**A	98,68%	98,68%
43.	KB Šiaurinė valda	*3	302615187	Akmenės r. sav. Ramučių k. Klevų g. 11, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2011-04-13	**A	96,15%	96,15%
44.	KB Šušvės žemė	*3	302618767	Kelmės r. sav. Pašiaušės k. Vilties g. 2, Registracijos vieta: Kelmės r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	98,43%	98,43%
45.	KB Žalmargėlis	*3	303145954	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-09-23	**A	98,32%	98,32%
46.	KB Juodmargėlis	*3	303159014	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2013-10-03	**A	99,35%	99,35%
47.	KB AgroMilk	*3	302332698	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2009-04-23	**A	96,28%	96,28%
48.	KB Purpurėja	*3	302542337	Širvintų r. sav. Širvintų k. Zosinos g. 8, Registracijos vieta: Širvintų r. sav., Registracijos data: 2010-09-02	**A	99,53%	99,53%
49.	UAB Bukonių ekologinis ūkis	*4	302846621	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2012-08-23	**A	100,00%	100,00%
50.	UAB Agrosaulė 8	*4	302846105	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10-100, Registracijos vieta: vilniaus m. sav., Registracijos data: 2012-08-23	**G	100,00%	100,00%

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
51.	Biržų rajono Rinkuškių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	302465556	Biržų r. sav. Biržų m. Vytauto g. 38, Registracijos vieta: Biržų r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	48,67%	48,67%
52.	Pasvalio rajono Pušaloto melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	302465563	Pasvalio r. sav. Diliauskų k. Diliauskų g. 23, Registracijos vieta: Pasvalio r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	48,67%	48,67%
53.	Skėmių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303170256	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	48,67%	48,67%
54.	Vaitiekūnų melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303170306	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	48,67%	48,67%
55.	Asociacija Grūdovos melioracija	*2	302567116	Šakių r. sav. Gotlybiškių k. Mokyklos g. 2, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2010-11-23	**A	65,81%	65,81%
56.	Paulių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303169909	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	100,00%	100,00%
57.	Melioracijos sistemų naudotojų asociacija Nausodė	*2	304219592	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	70,74%	70,74%
58.	UAB Traktorių nuomos centras	*4	302820808	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-07-16	**A	100,00%	100,00%
59.	UAB Traktorių nuomos paslaugos	*4	302820797	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-07-16	**A	100,00%	100,00%
60.	UAB Arnega	*4	302661957	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-08-13	**A	100,00%	100,00%
61.	AgroSchool OÜ	*6	12491954	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10133, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2013-07-15	**G	100,00%	100,00%
62.	VŠĮ AgroSchool	*5	303104797	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10-100, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-07-22	**C	50,00%	50,00%
63.	UAB AUGA Ramučiai	*4	302854479	Akmenės r. sav. Ramučių k. Klevų g. 11, Registracijos vieta: Akmenės r. sav., Registracijos data: 2012-09-05	**A	100,00%	100,00%
64.	UAB AUGA Luganta	*4	300045023	Kelmės r. sav. Pašiaušės k., Registracijos vieta: Kelmės r. sav., Registracijos data: 2012-09-05	**A	100,00%	100,00%
65.	UAB eTime invest	*4	300578676	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**G	100,00%	100,00%
66.	UAB ŽVF Projektai	*4	300137062	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-12-27	**E	52,62%	52,62%
67.	ŽŪB Alantos ekologinis ūkis	*1	303324747	Molėtų r. sav. Kazlų k. Skiemonių g. 2A, Registracijos vieta: Molėtų r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
68.	ŽŪB Dumšiškių ekologinis ūkis	*1	303324722	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
69.	ŽŪB Eimučių ekologinis ūkis	*1	303324715	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
70.	ŽŪB Grūdovos ekologinis ūkis	*1	303324804	Šakių r. sav. Gotlybiškių k. Mokyklos g. 2, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
71.	ŽŪB Jurbarkų ekologinis ūkis	*1	303325361	Jurbarko r. sav. Klišių k. Vytauto Didžiojo g. 99, Registracijos vieta: Jurbarko r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
72.	ŽŪB Kairėnų ekologinis ūkis	*1	303325774	Radviliškio r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13-2, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
73.	ŽŪB Lankesos ekologinis ūkis	*1	303325710	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
74.	ŽŪB Mantviliškio ekologinis ūkis	*1	303325703	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
75.	ŽŪB Nausodės ekologinis ūkis	*1	303325781	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Anykščių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
76.	ŽŪB Skėmių ekologinis ūkis	*1	303325692	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
77.	ŽŪB Smilgių ekologinis ūkis	*1	303325824	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
78.	ŽŪB Spindulio ekologinis ūkis	*1	303325817	Radviliškio r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13-2, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
79.	ŽŪB Vėriškių ekologinis ūkis	*1	303325849	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
80.	ŽŪB Žadžiūnų ekologinis ūkis	*1	303325870	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
81.	ŽŪB Želsvelės ekologinis ūkis	*1	303325856	Marijampolės sav. Želsvos k. Želsvelės g. 1, Registracijos vieta: Marijampolės sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
82.	Prestviigi OÜ	*6	12654600	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10133, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
83.	Turvaste partners OÜ	*6	12655410	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10134, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
84.	Nakamaa Agro OÜ	*6	12655522	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10135, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
85.	Hindaste Invest OÜ	*6	12655384	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10136, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-04-24	**G	100,00%	100,00%

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
86.	Tuudi River OU	*6	12655640	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10137, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
87.	Palderma Partners OÜ	*6	12654959	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10138, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
88.	Ave-Martna Capital OÜ	*6	12655155	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10139, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
89.	Hobring Invest OÜ	*6	12655427	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10140, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
90.	Rukkirahu Capital OÜ	*6	12655232	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10141, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
91.	Pahasoo OÜ	*6	12655367	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10142, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
92.	KB Ganiklis	*3	303429417	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1-3, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
93.	KB Ganiavos gėrybės	*3	303429431	Marijampolės sav. Želšvos k. Želšvelės g. 1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
94.	KB Žemėpačio pieno ūkis	*3	303432388	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-22	**A	98,09%	98,09%
95.	KB Žemynos pienelis	*3	303427989	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
96.	KB Lygiadienio ūkis	*3	303428087	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
97.	KB Laumės pieno ūkis	*3	303427996	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
98.	KB Medeinos pienas	*3	303428112	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
99.	KB Gardaitis	*3	303429381	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
100.	KB Dimstipatis	*3	303429424	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
101.	KB Aušlavis	*3	303429456	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
102.	KB Austėjos pieno ūkis	*3	303428094	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
103.	KB Aitvaro ūkis	*3	303429374	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1-3, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
104.	KB Giraičio pieno ūkis	*3	303429399	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
105.	Fentus 10 GmbH	*6	HRB106477	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
106.	Norus 26 AG	*6	HRB109356B	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
107.	LT Holding AG	*6	HRB109265B	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
108.	UAB KTG Agrar	*4	300127919	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
109.	UAB Agrar Raseiniai	*4	300610316	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
110.	UAB AUGA Mažeikiai	*4	300610348	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
111.	UAB PAE Agrar	*4	300867691	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
112.	UAB Delta Agrar	*4	300868875	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
113.	UAB KTG Grūdai	*4	302637486	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
114.	UAB KTG Eko Agrar	*4	300510650	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
115.	UAB Agronita	*4	300132574	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
116.	UAB Agronuoma	*4	303204954	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
117.	UAB VL Investment Vilnius 12	*4	303205611	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
118.	UAB Agrar Ašva	*4	301608542	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
119.	UAB Agrar Varduva	*4	301608791	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
120.	UAB Agrar Seda	*4	301608777	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
121.	UAB Agrar Kvistė	*4	302308067	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
122.	UAB Agrar Luoba	*4	302308035	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
123.	UAB Agrar Gaja	*4	302594412	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
124.	UAB Agrar Ariogala	*4	301626540	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
125.	UAB Agrar Girdžiai	*4	301621568	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
126.	UAB Agrar Vidauja	*4	301622531	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
127.	UAB Agrar Raudonė	*4	302309532	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
128.	UAB Agrar Venta	*4	302307855	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
129.	UAB Agrar Nerys	*4	302594063	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
130.	UAB Agrar Gėluva	*4	302312133	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
131.	UAB Agrar Betygala	*4	302312222	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
132.	UAB Agrar Dubysa	*4	302312215	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
133.	UAB Agrar Pauliai	*4	302312165	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
134.	UAB Agrar Mituva	*4	302312172	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
135.	UAB AUGA Raseiniai	*4	304704364	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2017-11-06	**A	100,00%	100,00%
136.	Tėvynės žemelė UAB	*4	303301428	Antano Tumėno st. 4, Vilniaus mun., Vilnius	**G	100,00%	0,00%
137.	Tėviškės žemelė UAB	*4	303207199	Antano Tumėno st. 4, Vilniaus mun., Vilnius	**E	100,00%	0,00%

Su visomis Grupės bendrovėmis galima susisiekti tais pačiais komunikacijos kanalais, kuriuos naudoja Bendrovė ir Grupė:

Telefonas: +370 5 233 53 40
Faksas: +370 5 233 53 45
Elektroninis paštas: info@auga.lt
Interneto tinklalapis: www.auga.lt

PASTABOS:

*	**
*1 Žemės ūkio bendrovė	**A Žemės ūkio veikla
*2 Asociacija	**B Grupės piniginis fondas
*3 Kooperatinė bendrovė	**C Žmogiškųjų išteklių valdymas
*4 Uždaroji akcinė bendrovė	**D IT sistemos vystymas
*5 Viešoji įstaiga	**E Žemės valdymo bendrovė
*6 Užsienio juridinis vienetas	**F Įrangos nuoma
	**G Dukterinių įmonių valdymas
	**H Prekyba ir logistika

1.5. Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

Bendrovė yra pasirašiusi sutartį su FMĮ UAB „Orion Securities“ (A. Tumėno g. 4, B korpusas, LT-01109 Vilnius) dėl akcininkų sąskaitų tvarkymo.

1.6. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais organizuotose rinkose

Bendrovės akcijos yra įtrauktos į NASDAQ Vilnius vertybinių popierių biržos Oficialųjį prekybos sąrašą (santrumpa: AUG1L).

Akcijų tipas	Akcijų skaičius	Akcijos nominalioji vertė (EUR)	Įstatinis kapitalas iš viso (EUR)	Emisijos kodas ISIN
Paprastosios vardinės akcijos	227 416 252	0,29	65 950 713,08	LT0000127466

Informacija apie Bendrovės akcijų prekybą NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržoje:

Ataskaitinis periodas	Kaina, EUR			Paskutinės sesijos data	Bendra apyvarta	
	Didžiausia	Mažiausia	Paskutinės sesijos		Vnt.	EUR, mln.
2019 m. I ketvirtis	0,398	0,352	0,362	2019-03-29	1 814 224	0,683
2019 m. II ketvirtis	0,412	0,358	0,388	2019-06-28	6 628 718	2,213
2019 m. III ketvirtis	0,406	0,351	0,367	2019-09-30	1 334 237	0,506
2019 m. IV ketvirtis	0,384	0,354	0,364	2019-12-30	1 289 610	0,476

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

1.6. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais organizuotose rinkose (tęsinys)

AUGA group, AB akcijų kainos pokytis ir parduotų akcijų skaičius nuo 2015 m. sausio 1d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.

Šaltinis: NASDAQ Vilnius vertybinių popierių birža

Bendrovės akcijomis taip pat prekiaujama Varšuvos vertybinių popierių biržoje.

1.7. Informacija apie nefinansinę atskaitomybę

Bendrovės 2019 m. Tvarumo ataskaita yra pateikiama kaip Bendrovės konsoliduotojo metinio pranešimo už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus priedas Nr. 2.

1.8. Svarbūs įvykiai, įvykę po ataskaitinių finansinių metų pabaigos

Svarbūs įvykiai, įvykę po ataskaitinių finansinių metų pabaigos, aprašyti Bendrovės konsoliduotosiose ir atskirose finansinėse ataskaitose už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus. Daugiau informacijos 30 pastaboje.

2. Verslo ir finansinių rezultatų apžvalga

Bendrovė yra viena didžiausių pirminės žemės ūkio produkcijos gamintojų Lietuvoje. Valdydama 38 tūkst. ha dirbamos žemės ir 6,5 tūkst. pieninių galvijų bandą, Grupės nuomone ji yra didžiausia vertikaliai integruota ekologiško maisto bendrovė Europoje, kontroliuojanti visą procesą nuo lauko iki galutinio produkto. Viena pagrindinių Grupės stiprybių yra gebėjimas tiekti didelius kiekius įvairių ekologiškų produktų ir užtikrinti gamybos grandinės kontrolę ir atsekamumą.

Nuo 2015 m. Grupė perėjo prie integruoto tvaraus ūkininkavimo modelio. Tai reiškia, kad veikloje siekiama įvairių žemės ūkio šakų sinergijos, orientuojamasi į tvarumą, todėl kiekviena Grupės verslo dalis yra susijusi:

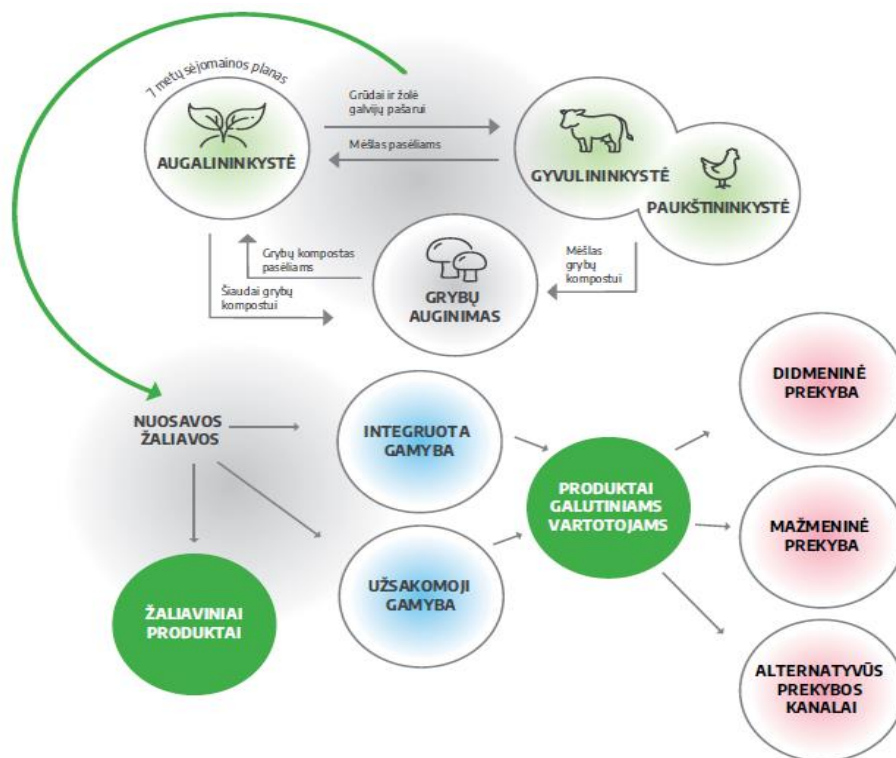
- pasėliai auginami taikant 5-7 metų rotacijos sistemą, kuri sudaro sąlygas užauginti įvairias grūdines kultūras ir daržoves pardavimui bei galutinio vartojimo produktų gamybai, taip pat pasiruošti pašarus, reikalingus auginamiems galvijams ir paukščiams;
- šiaudai, susidarę nuimant žemės ūkio produkciją, yra naudojami grybų komposto ruošimui;
- gyvūnų mėšlas naudojamas augalų tręšimui ir grybų auginimo kompostui;
- grybų kompostas iš grybų auginimo veiklos naudojamas kaip ekologiška trąša augalams.

Grupės veiklos modelis

Grupė dirba 38 tūkst. hektarų aukštos kokybės ir derlingos žemės ūkio paskirties žemės. Žemės sklypai yra konsoliduojami aplink atskiras žemės ūkio bendroves, todėl leidžia naudoti modernią ir efektyvią žemės ūkio techniką, pasiekti masto ekonomiją ir turėti efektyvius logistikos ir sandėliavimo sprendimus. Taškai žemėlapyje žymi pagrindinių Grupės žemės ūkio bendrovių geografinę lokaciją. Šių bendrovių dirbama žemė yra paryškintuose regionuose. Žemėlapio spalvos rodo žemės kokybę Lietuvoje. Žalia spalva pažymėti derlingiausi regionai.

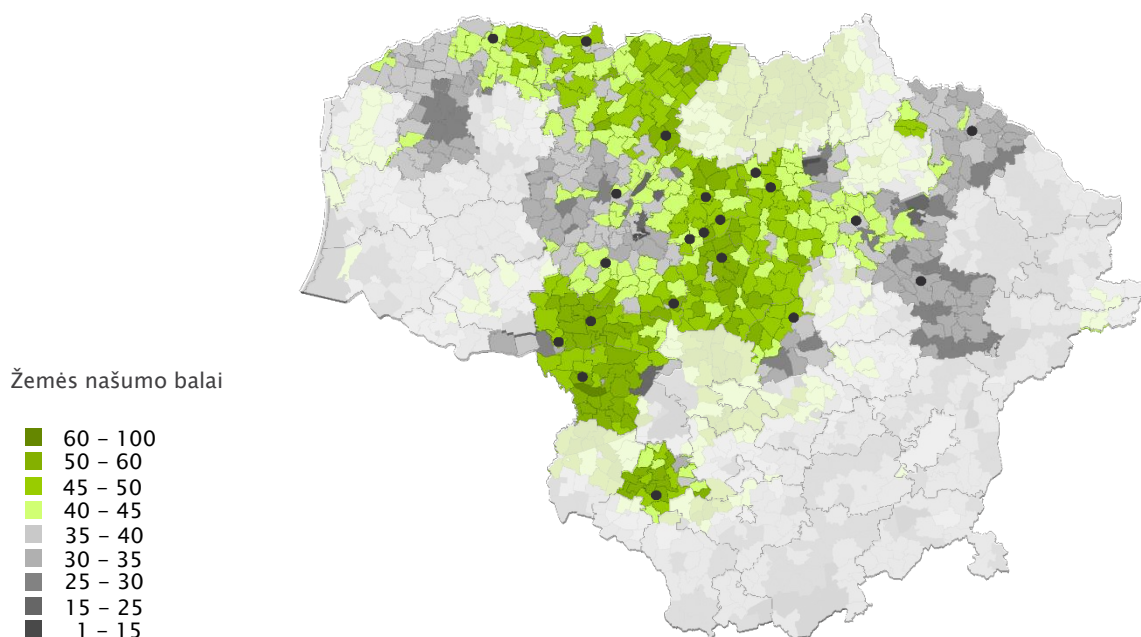
KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2. Verslo ir finansinių rezultatų apžvalga (tęsinys)

Šaltinis: Bendrovė

Pagrindinių Grupės žemės ūkio bendrovių geografinė lokacija ir žemės kokybė Lietuvoje

Šaltinis: Bendrovė

Dėl vidinės integracijos su pieno ūkiais ir grybų auginimo padaliniu, galimybės gauti pakankamą kiekį ekologiškų trąšų (mėšlo), naujoviškų žemės dirbimo technologijų ir įrankių panaudojimo, Grupė geba pasiekti santykinai aukštus derlingumus, kurie yra panašūs ar net didesni nei ekologiškuose ūkiuose, esančiuose labiausiai derlingose Vokietijos ar Prancūzijos vietovėse. Dėl įvairių ribojančių veiksnių šis derlingumas, lyginant su geriausiais ES ūkiais, negalėtų būti pasiektas tradiciniame ūkyje. Kartu su vis dar mažesnėmis darbo užmokesčio sąnaudomis ir masto ekonomija, tai leidžia įgyti produkcijos sąnaudų pranašumą ES ir pasaulio ekologinėse rinkose.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2. Verslo ir finansinių rezultatų apžvalga (tęsinys)

Efektyvumo atžvilgiu, Grupė papildomą naudą gauna žemės ūkio paskirties žemę nuomodama, o ne valdydama ją nuosavybės teise ir gaudama santykinai mažą grąžą. 11% žemės yra valdoma nuosavybės teisėmis, o likusi dalis valdoma pagal ilgalaikės nuomos sutartis. Grupė nuomoja žemę iš maždaug 2,7 tūkst. fizinių ir juridinių asmenų, tai leidžia ženkliai sumažinti žemės nuomos praradimo riziką. Visos žemės nuomos sutartys yra užregistruotos Registrų centre, todėl nuomotojas negali jų nutraukti nepasibaigus nuomos terminui. Grupė gali nutraukti sutartis įspėjusi nuomotojus prieš 1-erius metus. Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse numatyta, kad pasibaigus žemės nuomos terminui, buvęs nuomininkas turi pirmumo teisę sudaryti naują žemės nuomos sutartį tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir kitos šalys (potencialūs nuomininkai), su sąlyga, kad nuomininkas tinkamai vykdė žemės nuomos sutarties sąlygas. Pirmumo teisę įsigyti nuomojamą žemę taip pat priklauso Grupei; tačiau, jei Grupė nenorėtų įsigyti nuomojamos žemės, nuomos sutartis galiojūt iki nuomos termino pabaigos.

Grupės veikla yra orientuota į sparčiai augančią pasaulinės ekologinės produkcijos rinką, kurią palaiko sveikos ir tvarios maisto tendencijos, siūlant platų ekologiškų prekių ir paruoštų vartoti produktų asortimentą, kuris yra sertifikuotas pagal ES ekologinio žemės ūkio, USDA, BRC, Kosher ir Global GAP programas. Pagrindinės Grupės veiklos sritys yra grybininkystė, augalininkystė ir žaliavinio pieno gamyba. Pastaraisiais metais Grupė plečia savo veiklą galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų segmente.

Grupės dydis ir ambicinga jos akcininkų vizija leidžia samdyti ir išlaikyti patyrusius ir kvalifikuotus vadovus bei talentus. Galimybė tarptautiniu mastu samdyti labai profesionalius ekologinės žemdirbystės specialistus leido Grupei pagreitinti mokymosi ir žinių kaupimo procesą savo pagrindinėje žemės ūkio veikloje ir sklandžiai pereiti nuo tradicinio prie ekologinio ūkininkavimo. Jis taip pat sudarė galimybes Grupei suformuoti savo rinkodaros, galutinių vartojimo produktų kūrimo bei pardavimų padalinius. Grupė taip pat pradeda įvairius projektus kitose srityse, pavyzdžiui, paukštininkystė, biodujų gavyba, kombinuotųjų pašarų gamyba ir kt., kuriose Grupė anksčiau neturėjo patirties, bet kurios yra strategiškai svarbios kuriant naują verslo modelį.

Grupės gebėjimas sukaupti didelį kiekį ekologiškų prekių, kurios dažnai yra ribotas išteklius sparčiai augančiose ekologiškų maisto produktų rinkose, leidžia panaudoti užsakomosios gamybos modelį su profesionaliais perdirbėjais ir kontroliuoti visą produkcijos vertės grandinę nuo lauko iki parduotuvės lentynos.

Platus auginamų ir gaminamų produktų asortimentas leidžia įmonei pasiūlyti įvairius galutinio vartojimo produktus, tokius kaip valgymui paruoštos sriubos bei kiti konservuoti produktai, kiaušiniai, vištiena, daržovės, grybai, pieno produktai, miltai, t.t. Grupė taip pat yra lanksti auginti įvairias grūdų / daržovių rūšis dideliu mastu pagal rinkos tendencijas ir poreikius. Visi šie veiksniai suteikia Grupės, kaip tiekėjo, patrauklumą įvairiems dideliems tarptautiniams privačių prekių ženklų gamintojams (pagrindiniams mažmeninės prekybos tinklams), kurie siekia patikimo įvairių ekologiškų maisto produktų tiekimo.

Koncentracija tik į ekologinį ūkininkavimą ir dėmesys vidaus kontrolės procedūroms beveik pašalina ekologiško produkto užteršimo riziką. Užtikrinamas pilnas produkcijos atsekamumas, nuo sėklų iki pakuotės, nes visą procesą kontroliuoja viena bendrovė, kuri užtikrina aukštą produktų kokybę ir padeda įgyti pasitikėjimą iš privačių prekių ženklų savininkų, mažmenininkų ir AUGA prekės ženklų pažymėtos produkcijos galutinių vartotojų.

Grupė yra orientuota į eksporto rinkas, beveik 73% pardavimo pajamų 2019 metais buvo gauta iš eksporto. 2019 m. pagrindinės Grupės eksporto rinkos buvo: Skandinavijos ir Baltijos šalys, Lenkija, Vokietija ir Prancūzija. Grupė savo pradinę produkciją realizuoja trimis pagrindiniais būdais: i) kaip ekologišką žaliavinę žemės ūkio produkciją, ii) perdirbdama žaliavinę produkciją užsakomosios gamybos būdu ir iii) perdirbdama žaliavinę produkciją naudodamasi nuosavaus gamybiniais pajėgumais. Pastarieji du perdirbimo būdai naudojami gaminti galutiniam vartojimui skirtus produktus, kurie parduodami prekybos centrams ir mažmenininkams, didmenininkams ir kitais alternatyviais kanalais.

Per pastaruosius kelerius metus, vykdydama mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, turėdama patyrusius ir kvalifikuotus vadovus, unikalią patirtį ir veiklos struktūrą, Grupė pasiekė aukštą veiklos efektyvumo lygį dėl masto ekonomijos, skirtingų žemės ūkio sektorių sinergijos ir pritaikydama naujausias mokslo žinias pagrindinių gamybos procesų tobulinimui. Sukurta unikali tvaraus žemės ūkio platforma, kuri yra ilgalaikio Grupės verslo modelio konkurencingumo pagrindas. Daugiau informacijos apie Grupės veiklos modelį pateikiama Bendrovės 2019 m. Tvarumo ataskaitoje (priedas Nr. 2).

2.1. Pagrindiniai veiklos rodikliai

Lentelėje žemiau yra pateikiami svarbiausi Grupės finansiniai duomenys už trejus metus nuo 2017 m. iki 2019 m. Pateikiami finansiniai duomenys apima ir tam tikrus specifinius rodiklius, kurie nėra apibrėžti ar reglamentuojami pagal Tarptautinius Finansinės Atskaitomybės Standartus (TFAS) ir yra laikomi „alternatyviomis veiklos rezultatų vertinimo priemonėmis“, apibrėžtomis 2015 m. spalio 5 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) išleistose „ESMA gairėse dėl alternatyvių veiklos rezultatų vertinimo priemonių“ (toliau – „Alternatyvios veiklos rezultatų vertinimo priemonės“ (AVR)). Grupės vadovybė mano, kad AVR pateikimas yra naudingas investuotojams, nes kai kurie investuotojai, vertybinių popierių analitikai ir kitos suinteresuotosios šalys plačiai naudoja šiuos ir kitus panašius rodiklius kaip papildomas veiklos ir likvidumo matavimo priemones, kad įvertintų Bendrovės veiklos efektyvumą ir jos gebėjimą panaudoti savo pajamas paskolų aptarnavimui, kapitalo grąžai ir apyvartinio kapitalo poreikiams. Grupės vadovybė taip pat mano, kad AVR pateikimas palengvina veiklos rezultatų palyginimą tarp atskirų laikotarpių, nes juose eliminuojama vienkartiniai veiksniai, kurie neatspindi pagrindinės Grupės veiklos rezultatų įtaka.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.1. Pagrindiniai veiklos rodikliai (tęsinys)

Pagrindiniai Grupės veiklos rodikliai	2019 m.	2018 m.	2017 m.
Pardavimo pajamos	71 134	54 749	48 784
Tiesioginės išmokos	7 234	9 780	8 971
Bendrasis pelnas (nuostolis)	9 847	3 663	14 931
Veiklos pelnas (nuostolis)	1 009	(3 938)	6 697
Finansinės veiklos sąnaudos	(5 000)	(2 295)	(1 904)
Grynasis pelnas (nuostolis) (neeliminavus 16 TFAS įtakos)	(3 218)	(5 980)	5 015
Grynasis pelnas (nuostolis) (eliminavus 16 TFAS įtaką)	(2 223)	-	-
EBITDA (eliminavus 16 TFAS įtaką)	10 979	3 546	14 193
EBITDA (neeliminavus 16 TFAS įtakos)	17 119	-	-
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	5 415	(11 486)	4 365
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai prieš apyvartinio kapitalo pokyčius	9 653	6 346	8 232
Ilgalaikis turtas, iš viso	144 676	111 938	99 131
Trumpalaikis turtas, iš viso	62 047	59 952	49 417
Nuosavas kapitalas, iš viso	90 075	91 715	79 015
Ilgalaikiai įsipareigojimai, iš viso	61 321	26 034	26 835
Trumpalaikiai įsipareigojimai, iš viso	55 327	54 141	42 698
Ilgalaikės ir trumpalaikės finansinės skolos (neeliminavus 16 TFAS įtakos)	93 993	-	-
Ilgalaikės ir trumpalaikės finansinės skolos (eliminavus 16 TFAS įtaką)	59 034	55 862	43 590
Koreguotas apyvartinis kapitalas	40 161	37 674	26 101
Santykiniai rodikliai			
EBITDA marža, % (eliminavus 16 TFAS įtaką)	15,42	6,48	29,09
EBITDA marža, % (neeliminavus 16 TFAS įtakos)	24,05	-	-
Nuosavo kapitalo pelningumas (ROE), %	(3,57)	(7,01)	6,54
Skola/EBITDA (eliminavus 16 TFAS įtaką)	5,38	15,75	3,07
Skola/EBITDA (neeliminavus 16 TFAS įtakos)	5,49	-	-
Nuosavybės koeficientas	0,44	0,53	0,53
Likvidumo koeficientas	1,12	1,11	1,16

Rodiklio apskaičiavimo paaiškinimas:

EBITDA grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos prieš apyvartinio kapitalo pokyčius ir sumokėtas palūkanas, kaip nurodyta pinigų srautų ataskaitoje, įskaitant pelną (nuostolį) dėl biologinio turto tikrosios vertės pokyčių. Skaičiuojant EBITDA už 2018 metus eliminuotas vienkartinis sandoris, konkrečiai, vienkartinės sąnaudos, susijusios su UAB Arginta Engineering akcijų įsigijimo sandorio nutraukimu. Naujųjų 16 TFAS reikalavimų įgyvendinimas turėjo reikšmingą įtaką ir Grupės EBITDA rodikliui, todėl palyginimo tikslais 2019 m. Grupė skelbs du EBITDA rodiklius: (a) neeliminavus 16 TFAS įtakos ir (b) eliminavus 16 TFAS įtaką. Kadangi 16 TFAS reikalavimai buvo įgyvendinti tik nuo 2019 m. pradžios, EBITDA rodiklio duomenų įvertinant 16 TFAS įtaką už 2018 m. nėra.

EBITDA marža = EBITDA/Pardavimo pajamos

ROE (Nuosavo kapitalo pelningumas) Bendrovės nuosavo kapitalo savininkams priskiriamas grynasis pelnas / (Patronuojančiosios bendrovės nuosavo kapitalo savininkams priskiriama nuosavybė metų pabaigoje + patronuojančiosios bendrovės nuosavo kapitalo savininkams priskiriama nuosavybė metų pradžioje)/2).

Skola/EBITDA = (Ilgalaikės paskolos + ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai + ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis + ilgalaikių nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis + trumpalaikės paskolos) / EBITDA.

Nuosavybės koeficientas = Visas nuosavas kapitalas / Visas turtas

Likvidumo koeficientas = Visas trumpalaikis turtas / Visi trumpalaikiai įsipareigojimai

Koreguotas apyvartinis kapitalas = Trumpalaikis biologinis turtas + Prekybos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai ir kitos gautinos sumos + Atsargos – Prekybos mokėtinos sumos – Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai. Koreguoto apyvartinio kapitalo formulėje eliminuojami grynujų pinigų ir finansavimo elementai, kas leidžia skaitytojui matyti, kaip gerai panaudojamas tiesiogiai su Grupės veikla susijęs trumpalaikis turtas ir trumpalaikiai įsipareigojimai. Visas trumpalaikis turtas ir visi trumpalaikiai įsipareigojimai naudojami skaičiuojant likvidumo koeficientą, kuris taip pat įtrauktas tarp Grupės pagrindinių rodiklių.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.1. Pagrindiniai veiklos rodikliai (tęsinys)

2019 m. dvylikos mėnesių Grupės **pardavimo pajamos** siekė 71,13 mln. Eur ir buvo 30 proc. didesnės nei 2018 m. atitinkamą laikotarpį, kai jos sudarė 54,75 mln. Eur.

Grupės gautų **tiesioginių išmokų** suma 2019 metais siekė 7,23 mln. Eur palyginus su 9,78 mln. Eur ankstesniais metais. Tiesioginių išmokų suma mažėjo dėl tam tikrose įmonėse pasibaigusio ekologinės paramos programų laikotarpio bei pritaikytų Nacionalinės mokėjimų agentūros (NMA) sankcijų. 2019 m. Grupė apskaitė 2,07 mln. Eur sukaupimą dėl sankcijų iš NMA, kurios buvo pritaikytos 2020 m. kovo mėn. NMA pritaikė sankcijas dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ taisyklės per 5 metų įsipareigojimų laikotarpį ne trumpiau nei 1 metus, bet ne ilgiau nei 2 metus, nurodytuose laukuose įsėti daugiamečių žolių įsėlį nevykdymo. Visa sankcijų suma apskaityta augalininkystės segmento savikainoje.

Grupės 2019 m. **bendrasis pelnas** sudarė 9,85 mln. Eur ir buvo didesnis 6,19 mln. Eur nei tuo pačiu laikotarpiu pernai (2018 m. bendrasis pelnas – 3,66 mln. Eur). Atitinkamai Grupės veiklos pelnas 2019 m. siekė 1,01 mln. Eur, palyginus su 3,94 mln. Eur veiklos nuostoliu 2018 m.

Finansinės veiklos sąnaudos padidėjo nuo 2,30 mln. Eur 2018 m. iki 5,00 mln. Eur 2019 m. dėl 16 TFAS įtakos (neįskaitant 16-ojo TFAS įtakos 2019 m. finansinės sąnaudos buvo lygios 2,91 mln. EUR).

Per 2019 m. Grupė patyrė 3.22 mln. Eur **grynojo nuostolio** (pernai per tą patį laikotarpį patirtas 5,98 mln. Eur grynas nuostolis). Grupės grynas nuostolis dėl 16 TFAS įtakos 2019 m. padidėjo 0,99 mln. EUR.

Grupės 2019 m. dvylikos mėnesių **EBITDA** rodiklis, eliminavus 16 TFAS įtaką siekė 10,98 mln. Eur. Per tą patį laikotarpį 2018 m. Grupės EBITDA rodiklis, eliminavus vienkartinės sąnaudas, susijusias su UAB Arginta Engineering akcijų įsigijimo sandorio nutraukimu, siekė 3,55 mln. Eur.

Grupės **gryniesiems pagrindinės veiklos pinigų srautai** 2019 m. buvo teigiami ir sudarė 5,42 mln. Eur, palyginus su 11,49 mln. Eur neigiamu grynuoju pinigų srautu 2018 m. Gryniesiems pagrindinės veiklos pinigų srautai padidėjo dėl reikšmingai geresnio derliaus 2019 m. 2019 m. Grupė pripažino 3,08 mln. Eur pelno dėl biologinio turto tikrosios vertės pokyčio, palyginus su 5,26 mln. Eur nuostoliu 2018 m. Dėl blogesnio 2018 m. derliaus sumažėjo biologinio turto vertė balanse, o tai turėjo neigiamos įtakos gryniesiems pagrindinės veiklos pinigų srautams per apyvartinio kapitalo eilutę. Kaip matoma iš lentelės viršuje, grynas pinigų srautas iš pagrindinės veiklos prieš apyvartinio kapitalo pokyčius 2018 m. buvo teigiamas ir siekė 6,35 mln. Eur, o įvertinus apyvartinio kapitalo pokytį tapo neigiamas. Tuo tarpu 2019 m. pagerėjus derliui, biologinio turto tikrosios vertės pokytis buvo teigiamas, dėl ko pagerėjo apyvartinio kapitalo pokyčio rezultatas bei gryniesiems pinigų srautai iš pagrindinės veiklos.

Grupės **koreguotas apyvartinis kapitalas** 2019 m. siekė 40,16 mln. Eur, palyginus su 37,67 mln. Eur 2018 m. Ekologinio žemės ūkio veikla yra imli apyvartiniam kapitalui, todėl apyvartinio kapitalo rodiklio padidėjimas yra susijęs su pasėlių auginimo išlaidomis dar nenuimtam derliui bei po derliaus nuėmimo išaugusiomis atsargomis.

Grupės **finansiniai įsipareigojimai** 2019 m. reikšmingai padidėjo dėl naujųjų 16 TFAS reikalavimų įgyvendinimo. Įgyvendinus 16 TFAS nuostatus, Grupės finansiniai įsipareigojimai 2019 m. gruodžio 31 d. padidėjo 59%. Eliminavus 16 TFAS įtaką finansinių įsipareigojimų lygis 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 3,1 mln. didesnis nei 2018 m. pabaigoje.

Finansiniai įsipareigojimai	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikiai ir trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	93 993	55 862
Ilgalaikiai ir trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai (be 16 TFAS)	59 034	55 862
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 732	2 281
Koreguotas apyvartinis kapitalas	40 161	37 674
Finansiniai įsipareigojimai (be 16 TFAS) - pinigai ir pinigų ekvivalentai – koreguotas apyvartinis kapitalas	15 141	15 907

Siekiant geriau suprasti, kaip pasikeitė Grupės finansinių įsipareigojimų lygis, palyginimui pateiktas koreguoto apyvartinio kapitalo rodiklis. Ekologinio žemės ūkio veikla yra imli apyvartiniam kapitalui, todėl koreguoto apyvartinio kapitalo rodiklio pasikeitimas reikšmingai veikia Grupės pinigų srautus bei finansinių įsipareigojimų lygį. Kaip matoma iš aukščiau pateiktų rodiklių, nuo 2018 m. pabaigos Grupės koreguoto apyvartinio kapitalo rodiklis padidėjo 2,49 mln. Eur dėl pasėlių auginimo išlaidų, susijusių su dar nenuimtu derliumi, ir po derliaus nuėmimo išaugusiomis atsargomis. Finansinių įsipareigojimų dydžio, pinigų ir pinigų ekvivalentų bei koreguoto apyvartinio kapitalo rodiklio skirtumas parodo, kokia Grupės finansinių įsipareigojimų dalis nėra padengta Grupės veikloje naudojamu apyvartinio kapitalu ir turimais pinigais. Finansiniai įsipareigojimai (eliminavus 16 TFAS įtaką), atėmus pinigus ir pinigų ekvivalentus bei koreguoto apyvartinio kapitalo dydį 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 15,14 mln. Eur, arba 0,77 mln. Eur mažesni nei 2018 m. pabaigoje.

2.2. Veiklos segmentų rezultatai

Grupė savo veiklą skirsto į šiuos segmentus:

- **Augalininkystė.** Augalininkystė apima ekologiškų grūdinių kultūrų, tokių kaip kviečiai, ankštiniai augalai, rapsai, cukriniai runkeliai, avižos, miežiai, taip pat pašarams skirtų kultūrų, įskaitant žolines kultūras ir pašarams skirtus kukurūzus, auginimą. Žieminiai ir vasariniai kviečiai, ankštiniai augalai, rapsai ir cukriniai runkeliai yra pagrindiniai šio sektoriaus pajamų šaltiniai. Galvijų pašarams yra auginamos įvairios kultūros nuo miežių iki kvietrugių, taip pat įvairūs žoliniai pašarai nuo kukurūzų iki daugiamečių žolių.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.2 Veiklos segmentų analizė (tęsinys)

- **Grybininkystė.** Grybų auginimo segmentas apima šviežių grybų, auginamų kontroliuojamoje aplinkoje, kitaip tariant, patalpose, auginimą ir pardavimą. Auginami ekologiški ir neekologiški grybai.
- **Pienininkystė.** Pienininkystės segmentas apima ekologiško pieno gamybą ir galvijų auginimą. Pienininkystės segmentas yra svarbus Grupės veiklai, nes jis sunaudoja augalininkystės segmento užauginamas pašarams skirtas kultūras, kurios yra auginamos dėl sėjomainos ir ekologinės žemdirbystės reikalavimų, o šalutiniai produktai, pvz., mėšlas, naudojami kaip trąšos ir kt. Be to, pienininkystės segmentas sudaro galimybes Grupei pasiūlyti platesnį ekologiškos produkcijos asortimentą, pienas yra svarbus ekologiškų produktų krepšelio elementas.
- **Galutiniam vartotojui skirti pakuoti produktai.** Šis segmentas apima paruoštas vartojimui sriubas, konservuotus grybus, supakuotas daržoves, pieną buteliuose ir pieno kokteilius bei kitus produktus. Segmentas Grupei yra strategiškai svarbus dėl dabartinių verslo segmentų diversifikacijos ir sukuriamos didesnės pridėtinės vertės esamiems produktams.

2.3. Augalininkystės segmento apžvalga

Augalininkystės segmento 2019 m. keturių ketvirčio pardavimo pajamos sudarė 29,49 mln. Eur palyginus su 17,48 mln. Eur atitinkamu laikotarpiu 2018 metais (padidėjo 69%). Bendrosios parduotos žemės ūkio produkcijos sąnaudos per 2019 m. keturis ketvirčius buvo 30,45 mln. Eur palyginus su 17,42 mln. Eur per 2018 m. atitinkamą laikotarpį. Žemės ūkio produkcijos atsargų nurašymo ir vertės sumažėjimo sąnaudų suma per 2019 m. dvylika mėnesių sudarė 1,54 mln. Eur, palyginus su 1,40 mln. Eur per 2018 m. dvylika mėnesių. Per 2019 m. dvylika mėnesių patirta 2,50 mln. Eur nuostolio iš augalininkystės segmento produkcijos pardavimo (per 2018 m. atitinkamą laikotarpį nuostolis siekė 1,34 mln. Eur). Grupė patyrė nuostolį augalininkystės produkcijos pardavimuose dėl labai nepelningų grūdų pardavimų 2019 m. antrame ir trečiame ketvirtyje dėl sumažėjusių rinkos kainų (2018 m. dėl tos pačios priežasties pardavimai buvo nuostolingi tik antrąjį ketvirtį).

Žemės ūkio produkcijos pardavimai	2019 m.	2018 m.
Bendrosios parduotos žemės ūkio produkcijos pajamos, EUR'000	29 490	17 475
Bendrosios parduotos žemės ūkio produkcijos sąnaudos ¹ , EUR'000	(30 449)	17 416
Bendrieji atsargų nurašymai, EUR'000	(1 540)	1 402
Žemės ūkio produkcijos pardavimo rezultatas, EUR'000	(2 499)	(1 343)

2018/2019 metų sezono derlius

2018/2019 metų sezonu bendras Grupės dirbamos žemės plotas sudaro 38,56 tūkst. ha ir yra beveik toks pats kaip ir 2017/2018 metų sezonu. 2018/2019 metų sezonu grūdinėmis kultūromis apsėta 28,67 tūkst. ha (28,50 tūkst. ha buvo apsėta 2017/2018 metų sezonu) iš kurių 11,50 tūkst. ha sudaro kviečiai, 8,04 tūkst. ha ankštinės kultūros ir 9,13 tūkst. ha kitos grūdinės kultūros. Pašarinės kultūros sudaro 8,98 tūkst. ha 2018/2019 metų sezonu palyginus su 9,0 tūkst. ha 2017/2018 metų sezonu.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2019 m. gruodžio 31 d.) visas grūdinių ir pašarinių kultūrų derlius buvo nuimtas. Grūdinėms kultūroms apskaitytas pelnas (nuostolis) iš žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo. Apskaičiuota grūdinių kultūrų derliaus tikroji vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 3,83 mln. Eur didesnė nei patirtos sąnaudos. Šis skirtumas buvo apskaitytas kaip biologinio turto tikrosios vertės ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo pelnas finansinėse ataskaitose. Palyginimui, 2018 m. gruodžio 31 d. Grupė apskaitė 3,45 mln. Eur žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo nuostolių. Atitinkamai, 2018/2019 metų sezono derliaus rezultatas yra reikšmingai geresnis (7,28 mln. Eur), palyginus su praėjusiu sezonu.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, t.y. 2019 m. gruodžio 31 d., žieminių grūdinių kultūrų, kurių kūlimas numatytas 2020 m., būklė buvo gera ir nebuvo reikšmingų nušalimo požymių Grupė galėjo apskaičiuoti šių kultūrų (žieminių kviečių, rapsų, miežių ir rugių) pasėlių tikrąją vertę 2019 m. gruodžio 31 d. naudodama žemiau esančią formulę ir prielaidas:

Pasėlių tikroji vertė = Patirtos sąnaudos + (Dirbamos žemės plotas ha * prognozuojamas vidutinis derlingumas tonomis per ha * prognozuojama grūdų tonos kaina – dirbamos žemės plotas ha * prognozuojamos sąnaudos per ha) * T * (1 - x), kur:

- Patirtos sąnaudos yra faktiškai patirtos sąnaudos konkrečiai kultūrai iki 2019 m. gruodžio 31 d.
- Dirbamos žemės plotas ha yra konkrečia kultūra apsėtas ir planuojamas nukulti hektarais.
- Prognozuojamas derlingumas tonomis per ha.
- Prognozuojama grūdų tonos kaina - vidutinė konkrečių grūdų pardavimo kaina kontraktuose, pasirašytuose dėl 2018/2019 sezono derliaus pardavimo.
- Prognozuojamos sąnaudos per ha.
- T yra laiko, praėjusio nuo kultūros pasėjimo iki planuojamos derliaus nuėmimo datos, proporcija (pasėlių tikrosios vertės 2019 m. gruodžio 31 d. datai vertinimo atveju proporcija buvo apie 30% priklausomai nuo konkrečios kultūros).
- X yra papildomas koregavimo koeficientas galimiems nenumatytiems neigiamiems veiksniams derliui. 20% buvo naudoti tikrosios vertės skaičiavimams 2019 m. gruodžio 31 d.

Apskaičiuota žieminių kultūrų tikroji vertė 2019/2020 sezono derliui 2019 m. gruodžio 31 d. yra 1,45 mln. Eur didesnė nei prognozuojamos patirti sąnaudos. Šis skirtumas taip pat apskaitytas kaip biologinio turto tikrosios vertės ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo pelnas finansinėse ataskaitose.

¹ Parduotos žemės ūkio produkcijos kaina atspindi derliaus vertę, tikrąją vertę derliaus nuėmimo metu ir susijusias pardavimo sąnaudas.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.3 Augalininkystės segmento apžvalga (tęsinys)

Svarbu atkreipti dėmesį, kad pašarinių kultūrų tikroji vertė net ir derliaus nuėmimo metu yra nustatoma remiantis bendrosiomis pašarinių kultūrų derliaus sąnaudomis. Kitaip sakant, bendrosios pašarinių kultūrų derliaus sąnaudos yra naudojamos kaip matas pašarinių kultūrų derliaus tikrosios vertės skaičiavimui, nes šių kultūrų atveju nėra aktyvios prekybos rinkos ir nėra galimybių patikimai nustatyti pašarinių kultūrų tikrąją rinkos kainą. Dėl tokio vertinimo principo pašarinių kultūrų tikrosios vertės pokyčio rezultatas yra lygus nuliui.

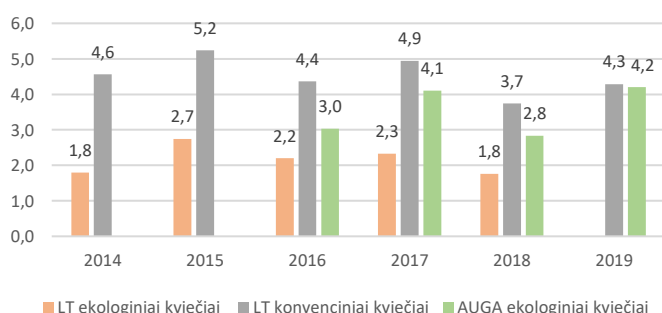
Žemės ūkio produkcijos derlius	2019 m.	2018 m.
Bendroji dirbama žemė, ha	38 564	38 474
Kviečiai	11 503	8 854
Ankštiniai	8 039	10 684
Kitos grūdinės kultūros	9 129	8 950
Pašarinės kultūros	8 984	9 009
Pūdymas	910	977
Vidutinis derlingumas, t/ha		
Kviečiai	4,21	2,83
Ankštiniai	1,67	1,41
Kitos grūdinės kultūros	8,24	5,10
Pašarinės kultūros	6,10	4,93
Bendrasis derlius, tikrąja verte, EUR'000	38 258	27 883
Kviečiai	12 663	6 415
Ankštiniai	4 798	5 576
Kitos grūdinės kultūros	13 641	10 099
Pašarinės kultūros	7 156	5 793
Bendrosios derliaus sąnaudos, EUR'000	(34 426)	(31 332)
Kviečiai	(10 168)	(7 803)
Ankštiniai	(6 369)	(8 444)
Kitos grūdinės kultūros	(10 733)	(9 292)
Pašarinės kultūros	(7 156)	(5 793)
Žemės ūkio produkcijos pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka, EUR'000	3 831	(3 449)
Žemės ūkio produkcijos pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo vertinimas (2019/2020 sezono žieminės kultūros)	1 450	-
Bendra žemės ūkio produkcijos tikrosios vertės pasikeitimo įtaka, EUR'000	5 281	(3 449)

Lietaus trūkumas 2019 m. pavasarį ir vasaros pradžioje (2019 m. balandis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos buvo pripažintas sausiausiu per pastarąjį dešimtmetį) bei neįprastai aukšta temperatūra birželio mėnesį turėjo neigiamos įtakos grūdinių kultūrų derlingumo potencialui, ypač ankštinėms kultūroms.

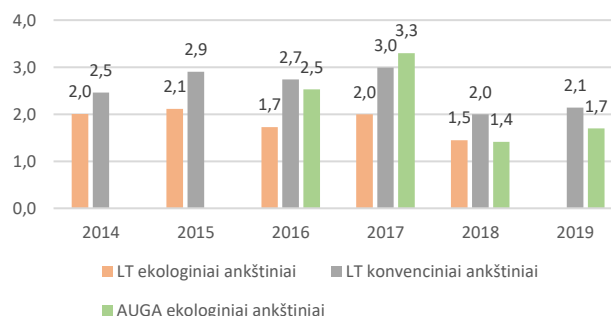
Kaip pateikta grafike žemiau, vidutinis kviečių derlingumas 2019 m. siekė 4,2 t/ha, palyginus su 2,8 t/ha 2018 m. ir 4,1 t/ha 2017 m. Nepaisant to, jog vidutinis kviečių derlingumas šiais metais yra geresnis, palyginus su praėjusiais metais, Grupės nuomone, kviečių derlingumo potencialas šiais metais buvo apie 15% didesnis, jei oro sąlygos būtų buvusios vidutiniškos.

Nepalankios oro sąlygos turėjo reikšmingą neigiamą įtaką ankštinių kultūrų derlingumui. Šiais metais ankštinių kultūrų derlingumas buvo šiek tiek geresnis nei 2018 m, tačiau reikšmingai mažesnis nei 2017 m. Nors ankštinių kultūrų rezultatai yra prasti dvejus metus iš eilės, Grupė nuolat tobulina technologijas, naudojamas šių kultūrų auginime, ir tiki, kad ankštinių kultūrų turi didelį teigiamą potencialą, jei oro sąlygos būtų palankesnės, tai yra artimesnės šiais klimato zonai būdingoms oro sąlygoms.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, vidutinis Grupės kviečių ir ankštinių kultūrų derlingumas artėja prie vidutinių derlingumų, pasiekiamų neekologiniuose ūkiuose Lietuvoje. Tai yra susiję su kasmet tobulinamos technologijomis, įgyjama ekologinės žemdirbystės patirtimi bei gerėjančiu dirbamos žemės paruošimu ir žemės kokybe.

Kviečių derlingumas Lietuvoje, t/ha

Ankštinių kultūrų derlingumas Lietuvoje, t/ha

PASTABA: 2019 metų LT ekologinių augintojų duomenys dar nepaskelbti.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos žemės ūkio produkcijos gamintojų, įtrauktų į Ūkių apskaitos duomenų tinklą (ŪADT), veiklos apskaitos rezultatų tyrimo duomenys, Grupės duomenys.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.3. Augalininkystės segmento apžvalga (tęsinys)

Kitų grūdinių kultūrų derlingumų pokyčiai lyginant 2017/2018 metų ir 2018/2019 metų sezonus buvo iš esmės teigiami. 2018/2019 m. sezonu reikšmingai padidėjo cukrinių runkelių derlingumas, taip pat išaugo avižų, miežių, rugių, rapsų, kukurūzų derlingumas, tačiau sumažėjo sojos derlingumas. Kadangi didėjo beveik visų kitų grūdinių kultūrų derlingumai bendras vidutinis kitų grūdinių kultūrų derlingumas 2018/2019 sezonu siekė 8,24 t/ha ir buvo reikšmingai didesnis, palyginus su 5,10 t/ha derlingumu 2017/2018 metų sezonu.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas kviečių, ankštinių ir kitų grūdinių kultūrų kainų, kuriomis buvo įvertintas nuimtas derlius (tikroji derliaus vertė), palyginimas 2017/2018 ir 2018/2019 metų sezonais. Svarbu pastebėti jog finansinių ataskaitų už 2019 m. 12 skelbimo metu reikšminga dalis 2018/2019 sezono derliaus jau yra parduota arba sudaryti kontraktai fiksuotomis kainomis dėl derliaus pardavimo, todėl derliaus vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai didžiaja dalimi yra nustatyta remiantis faktiškai turimų kontraktų kainomis.

Vidutinė 1 tonos grūdų kaina, eliminavus pardavimo kaštus, EUR	2018/2019	2017/2018	Pokytis 2018/2019 su 2017/2018, %
Kviečiai	243	256	(5%)
Ankštiniai	357	371	(4%)
Kitos grūdinės kultūros	181	221	(18%)

Kaip matyti iš aukščiau pateiktų duomenų, 1 kviečių tonos derliaus vertė 2018/2019 metais buvo 5 proc. mažesnė lyginant su 2017/2018 metų sezonu, ankštinių – taip pat 4 proc. mažesnė. Kitų grūdinių kultūrų kaina buvo reikšmingai mažesnė dėl pasikeitusio skirtingų kultūrų santykio.

Būtina pažymėti, kad kitų grūdinių kultūrų derliaus vidutinė kaina labai priklauso nuo konkrečių kultūrų, įeinančių į šią grupę, plotų proporcijų, nes ji apima ir tokias didelio derlingumo, bet mažesnės kainos už 1 produkcijos toną kultūras, kaip cukriniai runkeliai (2018/2019 metų sezonu cukrinių runkelių derlingumas išaugo 15 proc., palyginus su praėjusiu laikotarpiu, o kaina išliko du ar daugiau kartų mažesnė, palyginus su kitomis grūdinėmis kultūromis). Svarbu pastebėti, jog į kitų grūdinių kultūrų grupę patekusių kultūrų kainos, naudotos skaičiuojant tikrąją derliaus vertę 2018/2019 sezonu išliko tokios pačios arba kito nežymiai, palyginus su 2017/2018 metų sezonu.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas kviečių, ankštinių ir kitų grūdinių kultūrų sąnaudų, tenkančių 1 hektarui dirbamos žemės palyginimas 2017/2018 ir 2018/2019 sezonais.

Sąnaudos 1 ha dirbamos žemės, Eur	2018/2019	2017/2018	Pokytis 2018/2019 su 2017/2018, %
Kviečiai	884	881	0%
Ankštiniai	792	790	0%
Kitos grūdinės kultūros	1 176	1 038	13%

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, kviečių ir ankštinių sąnaudos, tenkančios 1 ha dirbamos žemės nepakito lyginant 2017/2018 ir 2018/2019 sezonus, o kitų grūdinių kultūrų sąnaudos padidėjo 13 proc. Svarbu pastebėti, jog 16 TFAS nuostatų taikymas 2019 m. apie 28 Eur/ha sumažino sąnaudų lygį, kadangi dalis su žemės nuoma susijusių sąnaudų (palūkanos) yra priskiriama ne gamybos kaštams, bet finansinėms sąnaudoms. Eliminavus 16 TFAS įtaką, kviečių ir ankštinių sąnaudos per 1 ha dirbamos žemės išaugo 4 proc., o kitų grūdinių kultūrų sąnaudos – 16 proc. Sąnaudų padidėjimas yra susijęs su geresniu žemės

paruošimu ir didesnėmis išlaidomis žemės darbams sezono metu, siekiant didesnio derlingumo. Kaip jau minėta anksčiau, visas derlingumo potencialas 2018/2019 sezonu nebuvo pasiektas dėl nepalankių oro sąlygų.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas kviečių, ankštinių ir kitų grūdinių kultūrų derliaus pelno (nuostolio), tenkančio 1 ha dirbamos žemės, palyginimas 2017/2018 ir 2018/2019 sezonais. Per 2018/2019 metų sezoną kviečių rezultatas reikšmingai pagerėjo ir bendrasis pelnas siekė 217 Eur/ha, palyginus su 157 Eur/ha nuostoliu 2017/2018 metų sezonu. Taip pat, reikšmingai išaugo kitų grūdinių kultūrų rezultatas, tenkantis 1 ha – nuo 90 Eur/ha praėjusį sezoną iki 324 Eur/ha šį sezoną. Kita vertus, Grupė iš ankštinių kultūrų 2018/2019 metų sezonu, kaip ir ankstesniu sezonu, patyrė nuostolį, tačiau jis buvo mažesnis, palyginus su nuostoliu 2017/2018 metų sezonu. Nuostolis iš ankštinių kultūrų tikrosios vertės pasikeitimo derliaus nuėmimo metu siekė 195 Eur/ha per 2018/2019 metų sezoną, palyginus su 268 Eur/ha nuostoliu ankstesniais metais. Kaip jau buvo minėta, nepaisant neigiamų rezultatų iš ankštinių kultūrų dvejus metus iš eilės, Grupė nuolat tobulina technologijas, naudojamas ankštinių kultūrų auginimui ir tikisi, jog ankštinių derlingumai turi potencialo reikšmingai didėti esant palankesnėms oro sąlygoms. Atkreiptinas dėmesys, jog 2016/2017 metų sezonu ankštinių derlingumas buvo beveik du kartus didesnis nei šiais metais ir šios ankštinės kultūros buvo vienos pelningiausių tuo sezonu.

Pelnas (nuostolis) derliaus nuėmimo metu, EUR/ha	2018/2019	2017/2018
Kviečiai	217	(157)
Ankštiniai	(195)	(268)
Kitos grūdinės kultūros	324	90

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.3. Augalininkystės segmento apžvalga (tęsinys)

Pašarinių kultūrų derliaus rezultatas 2018/2019 sezonu

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama pašarinių kultūrų derliaus rezultatai. Vertinant pašarinių kultūrų derliaus rezultatus būtina pažymėti, kad pašarinių kultūrų derliaus tikroji vertė derliaus nuėmimo metu yra nustatoma remiantis bendrosiomis pašarinių kultūrų derliaus sąnaudomis. Kitaip sakant, bendrosios pašarinių kultūrų derliaus sąnaudos yra naudojamos kaip matas pašarinių kultūrų derliaus tikrosios vertės skaičiavimui, nes šių kultūrų atveju nėra aktyvios prekybos rinkos ir nėra galimybių patikimai nustatyti pašarinių kultūrų tikrąją rinkos kainą. Dėl tokio vertinimo principo pašarinių kultūrų derliaus pripažinimo tikrąja verte derliaus nuėmimo metu rezultatas yra lygus nuliui. Bendrosios pašarinių kultūrų derliaus sąnaudos 2018/2019 metų sezonu sudarė 7,16 mln. Eur, palyginus su 5,79 mln. Eur 2017/2018 metų sezonu. Vidutinės bendrosios pašarinių kultūrų sąnaudos, tenkančios 1 ha dirbamos žemės 2018/2019 metų sezonu, buvo 797 Eur/ha arba 24 proc. didesnės nei 2017/2018 metų sezonu, kai jos sudarė 643 Eur/ha. Padidėjusios pašarinių kultūrų sąnaudos susijusios su papildomomis išlaidomis žemės darbams, siekiant padidinti žolių derlingumą.

Sąnaudos 1 ha dirbamos žemės, Eur	2018/2019	2017/2018
Pašarinės kultūros	797	643

Vidutinis pašarinių kultūrų derlingumas šį sezoną siekė 6,10 t/ha, o 2017/2018 metų sezonu – 4,93 t/ha. Nepaisant padidėjusios pašarinių kultūrų derlingumo, palyginus su praėjusiu sezonu, šių kultūrų derlingumas buvo mažesnis nei planuota.

Subsidijos žemės ūkiui ir bendrasis pelnas augalininkystės segmente

Bendra subsidijų žemės ūkiui, tenkančių augalininkystės segmentui, suma, kuri buvo sukaupta per keturis ketvirčius 2019 m. sudaro 6,46 mln. Eur palyginus su 9,08 mln. Eur atitinkamu laikotarpiu 2018 m.

Žemės ūkio subsidijos, Eur	2019 m.	2018 m.
Tiesioginės subsidijos	5 420	5 677
Ekologinės žemdirbystės subsidijos	3 113	3 405
Atimti: Nacionalinės mokėjimų agentūros sankcijos	(2 073)	-
Subsidijų iš viso	6 460	9 082

Ekologinių išmokų suma mažėjo dėl tam tikrose įmonėse pasibaigusio ekologinės paramos programų laikotarpio bei pritaikytų Nacionalinės mokėjimų agentūros (NMA) sankcijų. 2019 m. Grupė apskaitė 2,07 mln. Eur sukaupimą dėl sankcijų iš NMA, kurios buvo pritaikytos 2020 m. kovo mėn. NPA pritaikė sankcijas dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ taisyklės per 5 metų įsipareigojimų laikotarpį ne trumpiau nei 1 metus, bet ne ilgiau nei 2 metus, nurodytuose laukuose įsėti daugiamečių žolių įsėlių nevykdymo.

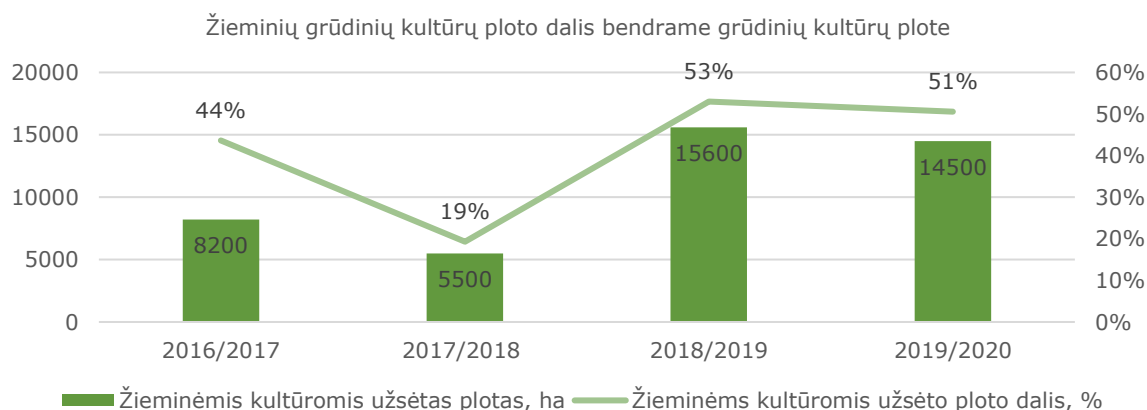
Bendrasis augalininkystės segmento pelnas, kuris apima žemės ūkio produkcijos pardavimo rezultatą, biologinio turto tikrosios vertės pokyčius bei žemės ūkio subsidijas, 2019 m. sudarė 9,24 mln. Eur, palyginus su 4,29 mln. Eur ankstesniais metais.

Pasiruošimas 2019/2020 metų sezonui

Oro sąlygos 2019 m. rudenį buvo palankios rudeniniams žemės paruošimo darbams 2019/2020 sezonui. Dėl šios priežasties, žieminių kultūrų sėja ir žemės parengimo darbai buvo baigti laiku.

2019 m. rudenį Grupė pasėjo apie 14,5 tūkst. ha žieminių grūdinių kultūrų. Tai sudaro apie pusę viso grūdinių kultūrų planuojamo apsėti ploto 2019/2020 sezonu.

Palyginimui, 2018/2019 sezonu buvo pasėta 15,6 tūkst. ha žieminių grūdinių kultūrų. Žieminių kultūrų pasėlių būklė finansinių ataskaitų paskelbimo metu yra gera. Palankios sąlygos rudenį taip pat leido atlikti reikiamus žemės darbus ir tinkamai paruošti žemę 2020 m. pavasario sėjai. Grupė yra tinkamai pasiruošusi 2019/2020 sezonui ir optimistiškai vertina kitų metų derliaus potencialą.

Šaltinis: Bendrovė

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.4. Grybininkystės segmento apžvalga

Grybininkystės segmento 2019 m. dvylikos mėnesių pajamos siekė 28,71 mln. Eur, ir buvo 2,25 mln. Eur arba apie 9% didesnės lyginant su atitinkamu laikotarpiu 2018 m., kai jos sudarė 26,46 mln. Eur. Grybų pardavimo pajamos padidėjo 2,44 mln. Eur, o komposto pardavimo pajamos sumažėjo 0,19 mln. Eur.

Grybų pardavimo pajamų augimas 2019 m. susijęs su vidutinės pardavimo kainos didėjimu. Šviežių grybų rinkos poreikių patenkinimas yra Grupės prioritetas dėl geresnių kainų bei siekio išlaikyti tvirtus santykius su klientais. Šviežių grybų kainos yra didesnės nei parduodamų perdirbėjams, todėl šviežių grybų dalies padidėjimas turėjo teigiamą įtaką vidutinių kainų augimui. Vidutinė 1 tonos grybų kaina per 2019 m. keturis ketvirčius sudarė 2 147 Eur/tona (2018 m. keturių ketvirčių vidutinė kaina buvo 1 966 Eur/tona).

Grybininkystės segmento bendrosios pardavimo sąnaudos per 2019 m. keturis ketvirčius buvo 26,22 mln. Eur, 1,49 mln. Eur didesnės lyginant su atitinkamu laikotarpiu 2018 m., kai jos sudarė 24,73 mln. Eur. Vidutinės grybų pardavimo bendrosios sąnaudos, tenkančios 1 tonai parduotų grybų, padidėjo nuo 1 838 Eur/tona iki 1 936 Eur/tona.

Vidutinė grybų pardavimo kaina ir vidutinė grybų pardavimo savikaina daugiausiai padidėjo dėl to, kad padidėjo šviežių grybų su pakuote pardavimai (pakuotų grybų savikaina ir pardavimo kaina yra didesnė nei sveriamų, parduodamų daugkartinėje taroje).

Bendras grybininkystės segmento pelnas per dvyliką 2019 m. mėnesių buvo 0,76 mln. Eur didesnis ir siekė 2,49 mln. Eur, palyginus su 1,73 mln. Eur 2018 m.

GRYBININKYSTĖS SEGMENTAS	2019 m.	2018 m.
Bendrasis parduotas kiekis, tonos	12 256	12 147
Įprastiniai grybai, tonos	11 335	11 271
Ekologiniai grybai, tonos	921	876
Bendrosios grybų pardavimo pajamos, EUR'000	26 319	23 875
Įprastiniai grybai, EUR'000	23 609	21 296
Ekologiniai grybai, EUR'000	2 710	2 579
Bendrosios grybų pardavimo sąnaudos, EUR'000	(23 733)	(22 331)
Įprastiniai grybai, EUR'000	(21 808)	(20 720)
Ekologiniai grybai, EUR'000	(1 925)	(1 611)
Grybų komposto pardavimo pajamos, EUR'000	2 388	2 581
Grybų komposto pardavimo savikaina, EUR'000	(2 488)	(2 400)
Bendrasis grybininkystės segmento pelnas, EUR'000	2 486	1 725

2.5. Pienininkystės segmento apžvalga

Pienininkystės segmento 2019 m. keturių ketvirčių pardavimo pajamos siekė 10,14 mln. Eur ir buvo apie 13% didesnės nei 2018 m. atitinkamu laikotarpiu. Pienininkystės segmento pardavimai susideda iš pieno ir galvijų pardavimo. Tiek padidėjęs parduoto pieno kiekis (8%), tiek padidėjusi vidutinė pieno pardavimo kaina (7%) turėjo teigiamos įtakos pajamų augimui, kai tuo tarpu galvijų pardavimai sumažėjo 0,11 mln. Eur dėl sumažėjusio pardavimo kiekio.

Bendras parduoto pieno kiekis per dvyliką 2019 metų mėnesių siekė 24,49 tūkst. tonų (arba 19,73 kg per karvę per dieną) palyginus su 22,63 tūkst. tonų (arba 18,43 kg per karvę per dieną) 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu (8% padidėjimas). Vidutinė pieno kaina per 2019 m. keturis ketvirčius siekė 385 Eur už toną ir buvo 7% didesnė lyginant su atitinkamu laikotarpiu pernai, kai ji buvo 359 Eur už toną.

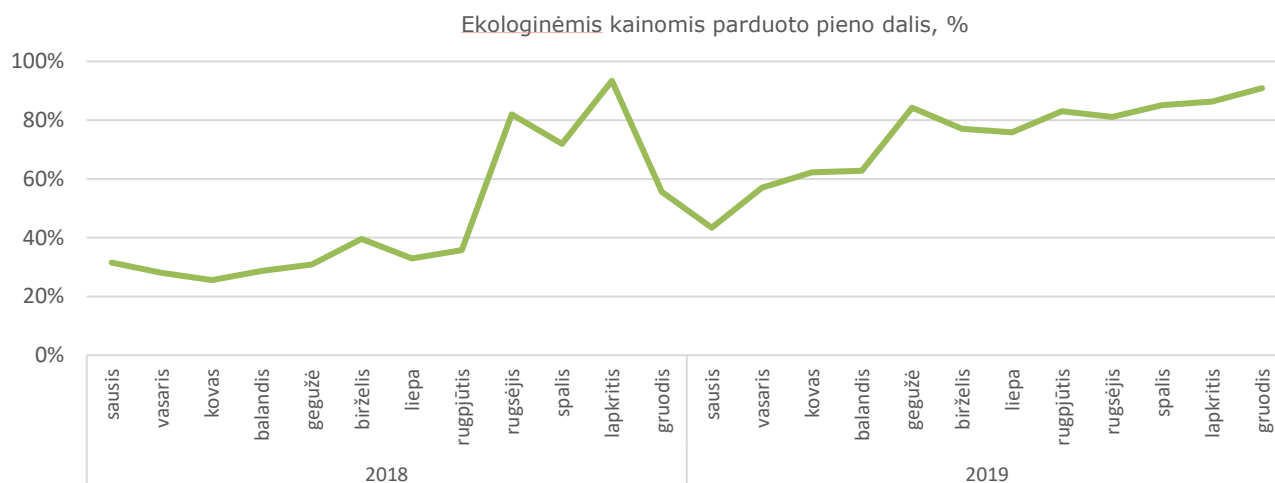
Ekologinės produkcijos kainomis parduoto pieno dalis per 2019 m. keturis ketvirčius sudarė apie 76% ir buvo reikšmingai didesnė nei 2018 m. atitinkamu laikotarpiu, kai ji sudarė 46%. Be to, ekologinės produkcijos kainomis parduoto pieno kiekis padidėjo nuo 10,39 tūkst. tonų per 2018 m. keturis ketvirčius iki 18,07 tūkst. tonų per 2019 m. keturis ketvirčius (74% augimas).

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.5. Pienininkystės segmento apžvalga (tęsinys)

PIENININKYSTĖS SEGMENTAS	2019 m.	2018 m.
Bendrasis parduotas produkcijos kiekis, tonos	25 224	23 397
Įprastinis pienas, tonos	6 425	12 245
Ekologinis pienas, tonos	18 067	10 389
Galvijai, tonos	732	763
Bendrosios pienininkystės segmento pajamos, EUR'000	10 140	8 954
Įprastinis pienas, EUR'000	2 052	3 882
Ekologinis pienas, EUR'000	7 372	4 246
Galvijai, EUR'000	716	827
Bendrosios pienininkystės segmento sąnaudos, EUR'000	(10 641)	(10 261)
Pieno, EUR'000	(9 925)	(9 434)
Mėsos, EUR'000	(716)	(827)
Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas, EUR'000	(2 199)	(1 813)
Subsidijų iš viso, EUR'000	774	698
Bendrasis pienininkystės segmento pelnas, EUR'000	(1 926)	(2 422)

Kaip galima matyti iš grafiko, pateikto žemiau, nuo 2019 m. gegužės mėnesio ekologinės produkcijos kainomis parduoto pieno dalis siekė apie 80% ir šios dalies svyravimai ženkliai sumažėjo, palyginus su ankstesniais periodais. Grupei pavyko stabilizuoti ekologinės produkcijos kainomis parduodamo pieno dalį. Tačiau Grupė ir toliau siekia diversifikuoti klientų portfelį taip užtikrinant dar didesnę ekologinės produkcijos kainomis parduodamo pieno dalį. Grupė vis dar sertifikuoja savo ekologinio pieno gamybos procesą pagal Kinijos ekologinio žemės ūkio reikalavimus. Sertifikavimas apima visą gamybos grandinę nuo galvijų fermų iki pieno perdirbėjų. Šis sertifikatas praplės galimybes parduoti pieną ekologinės produkcijos kainomis. Sertifikavimo procedūra užsitęsė ilgiau nei planuota, tačiau planuojama sertifikavimą baigti per 2020 m. pirmąjį pusmetį.

Šaltinis: Bendrovė

Pieno pardavimo savikaina per 2019 m. dvyliką mėnesių buvo 10,64 mln. Eur palyginus su 10,26 mln. Eur atitinkamu laikotarpiu pernai (4% padidėjimas). Pieno pardavimo sąnaudų augimas daugiausiai susijęs su pašarų savikainos padidėjimu. Nepaisant bendros pieno pardavimo savikainos augimo, padidėję primilžiai lėmė pieno kilogramo savikainos mažėjimą 3%.

Biologinio turto (galvijų bandos) tikrosios vertės pokyčio nuostolis per 2019 m. keturis ketvirčius sudarė 2,19 mln. Eur. Palyginimui 2018 m. atitinkamu laikotarpiu patirtas 1,81 mln. Eur nuostolis. Nuostolis susidaro kai pieniniai galvijai, kurie yra parduodami mėšai, pervertinami tikrąją verte, lygia mėšos rinkos kainai, taip pat dėl galvijų nurašymų.

Nepaisant padidėjusio nuostolio dėl biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo, pagerėję pieno pardavimų rodikliai sumažino bendrai pienininkystės segmento nuostolį. Bendrasis pienininkystės segmento nuostolis už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 1,93 mln. Eur, o tuo pačiu laikotarpiu 2018 m. Grupė patyrė 2,42 mln. Eur bendrojo nuostolio iš pienininkystės segmento.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.6. Galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų segmento apžvalga

Galutiniam vartojimui skirtų produktų pakuotėse segmento pardavimo pajamos per 2019 m. dvylika mėnesių sudarė 2,79 mln. Eur palyginus su 1,86 mln. Eur metais anksčiau.

GALUTINIAM VARTOTOJUI SKIRTI PAKUOTI PRODUKTAI	2019 m.	2018 m.
Bendrosios galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų pardavimo pajamos, EUR'000	2 798	1 864
Bendrosios galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų pardavimo sąnaudos, EUR'000	(2 752)	(1 793)
Bendras galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų pardavimo pelnas, EUR'000	45	70

2019 m. Grupė pradėjo tiekti produkciją į JAV rinką. Toliau tęsiamos derybos su JAV ir kitų šalių prekybos tinklais. Taip pat sustiprinta pozicija Švedijos rinkoje, kur tiekiamos su privačia etikete pagamintos sriubos ir kita konservuota produkcija.

Konservuoti produktai, ypač vartojimui paruoštos ekologiškos sriubos, ir toliau išlieka pagrindiniu šio segmento eksporto produktu. 2019 m. pajamų struktūra iš galutiniam vartojimui skirtos produkcijos pardavimo pagal produkto tipą pateikta žemiau esančiame grafike.

Pajamų struktūra iš galutiniam vartojimui skirtos produkcijos pardavimo 2019 m. 12 mėn., %

Šaltinis: Bendrovė

Galutiniam vartojimui skirtų produktų savikaina 2019 m. siekė 2,75 mln. Eur, palyginus su 1,79 mln. Eur tuo pačiu laikotarpiu 2018 m.

Bendras galutiniam vartojimui skirtų produktų pakuotėse segmento pelnas siekė 0,05 tūkst. Eur per 2019 m. keturis ketvirčius, tuo tarpu 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu šio segmento pelnas siekė 0,07 mln. Eur.

2.7. Veiklos sąnaudos

Grupės veiklos sąnaudos per 2019 m. dvylika mėnesių sudarė 9,58 mln. Eur. 2019 m. (2018 m. – 10,35 mln. Eur). 2019 m. Grupė apskaitė 0,24 mln. Eur veiklos sąnaudų, susijusių su pradėta darbuotojų akcijų opcionų programa. Šios išlaidos nėra susijusios su realiomis pinigėmis išlaidomis.

2018 m. dvylikos mėnesių veiklos sąnaudoms neigiamą įtaką turėjo sukauptos sąnaudos, susijusios su UAB Arginta Engineering akcijų įsigijimo sandorio nutraukimu 2018 m. pirmąjį ketvirtį (neigiamas efektas 0,72 mln. eurų).

Įvertinus aukščiau aptartus veiksnius 2018 ir 2019 metais, Grupės 2019 m. keturių ketvirčių veiklos sąnaudos šiek tiek sumažėjo, palyginus su 2018 m. atitinkamu laikotarpiu. Palyginimui, 2019 m. keturių ketvirčių veiklos sąnaudos, eliminavus minėtus veiksnius siekia 9,33 mln. Eur, o 2018 m. – 9,63 mln. Eur.

2.8. Investicijos ir verslo įsigijimai

Investicijų (naujų įsigijimų) apimtis 2019 m. buvo reikšmingai paveikta apribojimų, kuriuos investicijoms nustatė pagrindiniai kreditoriai (bankai). Dėl reikšmingo Grupės finansinio rezultato pablogėjimo 2018 m. pagrindiniai kreditoriai (bankai) nustatė apribojimus Grupės investicijų lygiui 2019 m. Be atskiro rašytinio kreditorių sutikimo Grupės investicijos turi neviršyti 3,5 mln. Eur. Turint tokį ribotą investicijų biudžetą, pagrindiniai Grupės investiciniai projektai 2019 m. buvo orientuoti į nuosavų ekologiškų kombinuotųjų pašarų gamybos pajėgumų užtikrinimą, galvijų gerovės gerinimą ir žemės ūkio veiklos tobulinimą, taip pat skiriant minimalius išteklius strateginiams plėtros projektams, užtikrinant, kad jie galėtų būti tęsiami kai Grupės finansinė būklė pagerės.

Investicijų (naujų įsigijimų) į ilgalaikį materialųjį turtą detalizacija pateikiama žemiau esančioje lentelėje. Išsamesnė investicijų į ilgalaikį materialųjį turtą informacija pateikta Bendrovės konsoliduotųjų ir atskirų finansinių ataskaitų už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus 5 pabaigoje.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.8 Investicijos ir verslo įsigijimai (tęsinys)

Investicijos (nauji įsigijimai) į ilgalaikį materialųjį turtą, tūkst. Eur

	Žemė	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės, įrenginiai ir kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2018 m.	1 390	565	7 890	896	380	11 121
2019 m.	482	6	1 488	324	1 655	3 955

2.9. Informacija apie tyrimų ir plėtros veiklą

Bendrovės mokslinių tyrimų ir plėtros departamento pagrindinis tikslas yra sukurti daugiau vertės diegiant novatoriškas ekologinio ūkininkavimo technologijas, o galų gale - daugiau ir geresnių produktų, skirtų galutiniams vartotojams. Šiuo metu departamento komanda vykdo tokius projektus:

- Broilerių paukštynai
- Vištų dedeklių paukštynai
- Žemės ūkio mašinų pritaikymas ekologiniam ūkininkavimui
- Biodujų gamyba
- Biodujų valymas
- Robotizuoti pieno ūkiai
- Kombinuotų pašarų gamykla
- Robotizuotų grybų auginimo technologijų kūrimas

Projektų vystymai plėtojami skirtingais etapais ir skirtingu tempu, priklausomai nuo jų svarbos Grupės mastu ir nuo rinkos situacijos. Keliems projektams yra patvirtintas ir dalinis finansavimas ES lėšomis.

Inovatyvios grybų auginimo robotinės technologijos kūrimas

Baltic Champs, UAB su partneriu Aksonas, UAB įgyvendina iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „UAB „Baltic Champs“ inovatyvios grybų auginimo robotinės technologijos prototipo kūrimas“, kuris skirtas ištirti ir sukurti inovatyvią, dirbtiniu intelektu grįstą grybų auginimo robotinę technologiją, padėsiančią sumažinti technologinio proceso rizikas, trukmę ir padidinti grybų auginimo produktyvumą bei pačių grybų kokybę. Esami grybų auginimo būdai yra specializuoti ir reikalauja daug rankinio darbo, kas tiesiogiai susiję su žmogiškuoju faktoriumi ir darbo užmokesčio sąnaudomis. Projekto eigoje turėtų būti sukurtos naujos technologijos:

- Grybienos atpažinimui ir grybo indentifikavimui, vizualios analizės sistemos pagalba gautų duomenų apdorojimo IT sistema, kuri valdys mikroklimato kaitos ir drėkinimo sistemas ir priiminės svarbius procesinius sprendimus;
- Substrato segmentavimo technologija;
- Robotizuota grybų apdorojimo technologija;
- Grybų automatinės vizualios analizės sistema bei automatinės grybų rūšiavimo ir apskaitos sistemos.

Projektas finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ Nr. J05-LVPA-K priemonės „Intelektas. Bendri mokslo–verslo projektai“. Bendra projekto vertė 1,75 mln. Eur (be PVM). Projekto įgyvendinimui Baltic Champs, UAB su partneriu Aksonas, UAB skirs ne mažiau kaip 0,80 mln. Eur, o likusi suma bus finansuojama iš Europos regioninės plėtros fondo lėšų.

Biodujų valymo ir pritaikymo technologijų kūrimas

Ilgalaikis Bendrovės tikslas yra pasiekti neutralų CO2 balansą. Viena iš priemonių tai pasiekti būtų užtikrinti, kad Bendrovės ūkyje naudojamuose traktoriuose ir transporto priemonėse naudojamas iškastinis kuras būtų pakeičiamas biodujomis, kurios gaminamos iš kitose Bendrovės veiklos etapuose atsirandančių medžiagų. Todėl Bendrovė investuoja į biodujų išgavimą iš Bendrovės ūkiuose susidarancio galvijų mėšlo ir biodujomis varomo traktoriaus kūrimą.

Bendrovė kartu su patyrusiais partneriais - mokslo ir verslo įstaigomis - įgyvendina MTEP projektą, kurio tikslas sukurti efektyvias biodujų valymo technologijas. Šiuo projektu siekiama sukurti pigesnę alternatyvą esančioms valymo technologijoms.

Mažesnė kaina gali sukurti proveržį ir paskatinti kitus biodujų gamintojus valyti jas ir gaminti aukštos vertės biometaną. Didelė projekto dalis skirta tam, kad pats valymo procesas būtų švarus, tai yra nesukurtų iki šiol neišsprendiamo nedidelio metano išmetimo į atmosferą valymo proceso metu.

Projektas finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis pagal 2014 – 2020 m Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. J05-LVPA-K „Intelektas. Bendra projekto vertė – 0,86 mln. Eur (be PVM). Projekto įgyvendinimui Bendrovė su partneriais Addeco, UAB ir BMG Agro, UAB skirs ne mažiau nei 0,27 mln. Eur, o likusi suma bus finansuojama iš Europos regioninės plėtros fondo lėšų.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.9. Informacija apie tyrimų ir plėtros veiklą (tęsinys)

Tvirių dujų valymo technologijų sukūrimo logiškas tęsinys - realaus mastelio prototipo-laboratorijos sukūrimas. Dėl šios priežasties, Biojėgainių vystymo klasteris, kuriame dalyvauja ir Bendrovė, priėmė sprendimą inicijuoti projektą „Biometano koncentracijos didinimo metodų taikymo didelio tūrio anaerobiniuose fermentatoriuose mokslinių tyrimų laboratorija“. Įgyvendinus projektą bus įsigyta kompleksinė laboratorinė įrangą MTEPI veiklų vykdymui. Naudojant projekto metu įsigytą laboratorinę įrangą, planuojama sukurti ir pasiūlyti rinkoms kelis pasauliniu mastu naujus produktus.

Projektas įgyvendinamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Biometano koncentracijos didinimo metodų taikymo didelio tūrio anaerobiniuose fermentatoriuose mokslinių tyrimų laboratorija“. Projekto vertė siekia 1,88 mln. Eur, iš kurių 1,22 mln. Eur yra finansuojama ES lėšomis pagal programą „Inoklaster LT“.

Šiuo metu Bendrovė koncentruojasi į biudžijomis varomo traktoriaus prototipo gamybą.

2.10. Pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria Grupė, įvertinimas

Klimato sąlygos. Klimato sąlygos yra vienas svarbiausių žemės ūkio veiklos rizikos veiksnių. Prastos arba nepalankios meteorologinės sąlygos turi reikšmingą įtaką produktyvumui ir gali žymiai neigiamai paveikti žemės ūkio produktų derlių, pakenkti pašarų ruošimui, sunaikinti pasėlius ir sukelti kitokią žalą. Bet kokia žala dėl nepalankių klimato sąlygų gali neigiamai paveikti Grupės finansinę padėtį, verslą ir rezultatus.

Skolintas kapitalas sudaro didelę Grupės viso kapitalo dalį. Istoriškai, pagrindinis Grupės finansavimo (reikalingo investicijoms, įsigijimams ir apyvartiniam kapitalui) šaltinis buvo veiklos pinigų srautai ir skolintos lėšos. Dėl Grupės veiklos plėtros ir besikeičiančio verslo modelio, skolinto kapitalo panaudojimas yra reikšmingas. 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės finansiniai įsipareigojimai sudarė 59,03 mln. Eur (2018 m. Gruodžio 31 d. 55,86 mln. Eur). Reikšmingas Grupės skolinto kapitalo lygis gali turėti esminių pasekmių, pavyzdžiui: i) gali būti apribotos Grupės galimybės gauti papildomą finansavimą apyvartiniam kapitalui, investicijoms, įsigijimams, skolos aptarnavimui ar kitiems tikslams; ii) Grupės lankstumas prisitaikyti prie kintančių rinkos sąlygų gali būti ribotas; iii) kredito sutartyse yra numatyti tam tikri apribojimai, susiję su verslo ir finansiniais klausimais, nors ir būdingi tokiems finansavimui sandoriams, vis tiek gali apriboti Grupės galimybes skolintis daugiau lėšų, įkeisti turtą ir (arba) dalyvauti kitų rūšių susijungimuose ar sandoriuose, kas tam tikru mastu gali apriboti aktyvios plėtros galimybes ir galbūt ateityje sumažinti konkurencinį pranašumą. Be to, pagrindinės Grupės paskolos yra su kintamomis palūkanų normomis, todėl bazinių palūkanų normų padidėjimas gali neigiamai paveikti Grupės pinigų srautus ir verslo rezultatus.

Be to, Grupė naudoja trumpalaikėmis kredito linijomis apyvartiniam kapitalui finansuoti. 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikės kredito linijos paskolos siekė 19,30 mln. Eur (2018 m. 21,27 mln. Eur). Kredito linijos paskolos naudojamos apyvartiniam kapitalui finansuoti ir kasmet reguliariai atnaujinamos. Jei Grupė turėtų sunkumų atnaujinant/refinansuojant šias kredito linijos paskolas ar to nepadarytų, tai potencialiai galėtų turėti reikšmingos neigiamos įtakos Grupės vykdomos ūkinės veiklos tęstinumui.

Galiausiai, didelė Grupės turto dalis yra įkeista (apie 2019 m. gruodžio 31 d. - apie 84%) užtikrinant finansinių įsipareigojimų pagal kredito sutartis vykdymą, nėra garantijų, kad Grupei laiku nevykdant savo įsipareigojimų jos kreditoriai nepateiks reikalavimų susigrąžinti savo lėšas iš Grupės turto.

Grupės tikslas yra trumpalaikius finansavimo šaltinius keisti ilgalaikiais. 2019 m. gruodžio 13 d. Grupė išleido 20 000 vnt. Žaliųjų obligacijų, kurių nominali vertė 1 000 Eur, o metinė palūkanų norma – 6%. Obligacijų išpirkimas numatytas 2024 m. gruodžio 17 d. Palūkanų mokėjimai vykdomi kiekvienų metų gruodžio 17 d. iki 2024 m. Obligacijos yra listinguojamos Nasdaq Baltijos biržoje. Grupė tikisi ir ateityje pritraukti ilgalaikių investicijų, kurios padėtų sumažinti priklausomybę nuo kredito institucijų bei sumažinti trumpalaikių finansavimo šaltinių dalį.

Ekologiško maisto paklausos ir jautrumo kainai pokytis. Nors tendencijos rodo ekologiško maisto produktų už didesnę kainą paklausos augimą, bet koks neigiamas ekonominių sąlygų pokytis, dėl kurio padidėtų jautrumas kainai, arba neigiamos publikacijos apie ekologiško maisto vartojimą gali turėti reikšmingos įtakos Grupės veiklos rezultatams. Grupė pasirinko būti ekologiško maisto gamintoju, todėl priklauso nuo ekologiško maisto paklausos.

Žemės ūkio produktų kainos. Grupės pajamos ir veiklos rezultatai priklauso nuo daugelio veiksnių, įskaitant ir žemės ūkio produkcijos žaliavų kainas, kurių Grupė negali kontroliuoti. Žemės ūkio produkcijos žaliavų kainoms didelės įtakos turi įvairūs ir sunkiai prognozuojami bei nuo Grupės nepriklausantys veiksniai (oro sąlygos, valstybinė politika žemės ūkio srityje, pasaulinės paklausos pokyčiai, kuriuos lemia demografiniai pokyčiai, gyvenimo sąlygų pokyčiai, konkurenciniai produktai kitose šalyse). Tokie veiksniai kaip klimato sąlygos, infekcijos, kenkėjų antplūdžiai, skirtingų šalių nacionalinė žemės ūkio politika ir kt. gali turėti didelės įtakos pirminių žemės ūkio produktų tiekimui ir kainoms. Pagrindinių žemės ūkio žaliavų paklausos pokyčius gali labai paveikti įvairios tarptautinės ir vietinės programos, įgyvendinamos laikantis nacionalinės žemės ūkio politikos, pasaulinės paklausos pokyčiai, kuriuos lemia demografiniai pokyčiai ir gyvenimo sąlygų pokyčiai įvairiose pasaulio šalyse. Šie veiksniai gali sukelti didelius žemės ūkio produktų kainų svyravimus ir dėl to neigiamai paveikti Grupės veiklą, finansinę padėtį ir rezultatus.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.10. Pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria Grupė, įvertinimas (tęsinys)

Ligų rizika. Grupės veikla, be kita ko, yra susijusi su augalinės arba gyvūninės kilmės turto. Galvijų epideminės ligos (pvz., galvijų spongiforminė encefalopatija, kitaip vadinama galvijų kempinlige), bet kokios kitos ligos, bakterijos ir kt. gali sumažinti tokių produktų paklausą baiminantis dėl to galinčių kilti pasekmių. Dėl tokių pasikeitimų gali pasunkėti Grupės finansinė padėtis.

Turimo pripažinimo ir sertifikavimo praradimas. Grupė šiuo metu yra pripažintas ekologiško maisto gamintoju ir, be kita ko, turi „USDA Organic“, „Global GAP“, „Kosher“ ir „BRC Food“ sertifikatus. Tai gali būti laikoma svarbia Grupės prekės ženklo ir pozicionavimo rinkoje dalimi, todėl praradus šiuos sertifikatus gali sumažėti paklausa arba Grupės prekių ženklo vertė. Praradus ekologiško maisto gamintojo sertifikatą taip pat sumažėtų galimos pajamos iš su ekologiniu ūkininkavimu susijusių ES subsidijų.

ES subsidijų pokyčiai. Grupė gauna reikšmingas pajamas iš ES subsidijų ir tai svarbu veiklos tęstinumui užtikrinti. Jei dėl kokios nors priežasties šios subsidijos būtų nutrauktos arba sumažintos, tai galėtų turėti reikšmingų pasekmių daugeliui Grupės veiklos sričių, įskaitant (i) sumažėjusius pagrindinės veiklos pinigų srautus ir pelningumą, ir (ii) sumažėjusią žemės ir investicinio turto vertę, tuo pačiu ir galimą nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimą. Reikšmingi ES subsidijų programų pokyčiai taip pat galėtų kelti grėsmę ilgalaikiam Grupės veiklos tęstinumui.

Aiškiiai numatomi arba numanomi pavojai, susiję su Grupės siūlomų produktų kokybe, sauga arba poveikiu sveikatai, gali užtraukti Grupeį atsakomybę ir neigiamai paveikti jos verslą ir reputaciją. Nepaisant Grupės savo veikloje taikomų kontrolės mechanizmų, nėra jokios garantijos, kad kurie nors Grupės parduodami produktai (pienas, grūdinės kultūros, grybai ir kt.) negalėtų būti pripažinti neatitinkančiais kokybės reikalavimų arba netinkančiais tolesniam perdirbimui ir naudojimui. Todėl Grupė gali būti priversta atšaukti iš rinkos arba sunaikinti šiuos žemės ūkio produktus ir prisiimti atsakomybę už šių produktų vartotojų sveikatai sukeltą riziką.

Galima su aplinkosaugos taisyklių laikymu susijusi rizika. Grupė privalo laikytis aplinkosaugos taisyklių ir gali būti laikoma atsakinga už netinkamą tokių taisyklių laikymąsi. Savo veikloje Grupė turi laikytis įvairių aplinkosaugos taisyklių, reglamentuojančių skirtingų pavojingų medžiagų, naudojamų Grupės veikloje, ženklinimą, naudojimą ir saugojimą. Šiose taisyklėse reikalaujama įdiegti procedūras ir technologijas, skirtas tinkamai apdoroti visas pavojingas medžiagas, ir numatyti Grupės atsakomybę valdant ir šalinant bet kokią aplinkos taršą. Be atsakomybės už dabartinę veiklą, Grupė taip pat gali būti atsakinga už bet kokias ankstesnes operacijas, jei paaiškėja, kad tokios operacijos padarė žalą aplinkai. Be to, bet kokie aplinkosaugos reglamentų pakeitimai, tiek nacionaliniai, tiek tarptautiniai, gali įpareigoti Grupę imtis priemonių, kurios atitiktų reikiamus standartus.

Daugiau informacijos apie **Grupės finansinių rizikų valdymą** pateikiama Bendrovės konsoliduotųjų ir atskirų finansinių ataskaitų už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus 3 pastaboje.

Dėl COVID-19 įtakos analizės Grupės veiklai skaitykite 30 pastaboje.

2.11. Grupės veiklos planai ir prognozės

Grupės vizija yra koncentruotis tik į ekologišką ir tvarią maisto gamybą, ilgalaikėje perspektyvoje tiekiant vartotojams plataus asortimento galutinio vartojimo produktus.

Grupės strateginis perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo prasidėjo 2015 m. ir 2017 m. Grupė sėkmingai užbaigė perėjimą nuo įprastinio žemės ūkio modelio prie ekologinio.

Grupė valdo apie 38 tūkst. hektarų žemės ir artimiausiu metu planuoja padidinti valdomą žemės plotą iki 39 tūkst. hektarų. Laiku ir teisingai atlikti darbai laukuose yra būtini siekiant užsibrėžto rezultato – dėl to Grupė planuoja koncentruotis į veiklos procesų ir operacijų gerinimą bei tęsti investicijas į žemės ūkio įrenginius, skirtus ekologiinei žemdirbystei. Grupė ir toliau planuoja atlikti įvairius ekologinio ūkininkavimo tvaraus modelio eksploatacinius bandymus siekiant padidinti efektyvumą ir derlingumą.

Kaip jau buvo minėta, 2019 metų ruduo buvo labai palankus rudeninei sėjai ir kitiems paruošiamiesiems žemės darbams 2019/2020 metų sezonui. 2019/2020 metų žiemės orai taip pat buvo palankūs žieminėms kultūroms, todėl Grupė šių ataskaitų paskelbimo metu labai teigiamai vertina 2019/2020 metų augalininkystės derliaus potencialą. 2018 m. pradžioje Grupė pasirašė 3 metų cukrinių runkelių auginimo ir pardavimo sutartį su Nordic Sugar Kėdainiai AB, ko pasėkoje cukrinių runkelių auginimo plotas bus didinamas nuo 800 ha (2017/2018 metų sezonu) iki 1 320 ha (2018/2019 metų sezonu) ir 1 789 ha (2019/2020 metų sezonu). Cukriniai runkeliai buvo viena pelningiausių kultūrų per pastaruosius du sezonus.

Planuojama, kad gyvulių skaičius išliks nepakitęs. 2019 m. 74% pieno produkcijos buvo parduota ekologinės produkcijos kainomis, palyginus su 46% 2018 m. 2018 m. balandžio mėn. Grupė pristatė išpilstytus į butelius pieno produktus, kurie atveria naujas galimybes ir kanalus ekologiško pieno pardavimams tiek vietinėje, tiek tarptautinėje rinkose. Grupė planuoja sertifikuoti savo ekologiško pieno gamybą pagal Kinijos ekologinio ūkininkavimo reikalavimus. Planuojama, jog sertifikavimo procesas bus baigtas per 2020 m. antrąjį ketvirtį. Šis sertifikatas dar labiau padidintų Grupės ekologiško pieno produkcijos potencialių klientų ratą.

Grybų auginimo veikla išliks pirmaujanti Baltijos šalyse be jokio reikšmingo produkcijos pajėgumo padidėjimo planų, prognozuojamų ateinantiems metams. Kaip buvo minėta skyriuje „Informacija apie tyrimų ir plėtos veiklą“, Grupė įgyvendina grybų auginimo terpės paruošimo, grybų nuskynimo ir supakavimo procesų dalinio automatizavimo projektą, kuris leistų reikšmingai sumažinti grybininkystės segmento darbo užmokesčio sąnaudas bei padidinti veiklos efektyvumą. Darbo užmokesčio sąnaudos sudaro apie 25 proc. grybininkystės segmento bendrųjų sąnaudų, todėl sąnaudų sutaupymo dėl procesų robotizavimo potencialas yra pakankamai didelis. Grupė taip pat tikisi toliau didinti parduodamų ekologiškų grybų dalį bendroje grybų pardavimo apimtyje.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.11. Grupės veiklos planai ir prognozės (tęsinys)

Numatoma, kad galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų segmento pardavimo pajamos 2020 m. toliau išlaikys augimo tempą. Šis segmentas yra strategiškai svarbus Grupei siekiant diversifikuoti esamus verslo segmentus bei sukurti didesnę pridėtinę vertę esamos produkcijos pagrindu. Per 2019 m. Grupė ženkliai išplėtė galutiniam vartojimui skirtų produktų su AUGA prekės ženklu distribuciją Baltijos šalių prekybos tinkluose. Žymus progresas pasiektas ir vystant eksporto rinkas – sudaryti kontraktai su naujais partneriais Jungtiniuose Arabų Emyratuose bei JAV. Tai sukuria solidų pagrindą tolimesniam produktų pardavimų augimui 2020 metais.

2019 m. pabaigoje Grupė sėkmingai išplatino 20 mln. Eur Žaliųjų obligacijų emisiją. Tai pirmoji tokio dydžio ir apimties Žaliųjų obligacijų emisija Nasdaq biržoje, įvykdyta privataus kapitalo bendrovės, tiek pagal pritrauktą lėšų sumą, tiek pagal investuotojų skaičių. Grupė planuoja toliau diversifikuoti savo paskolų portfelį nuo trumpalaikių iki ilgalaikių įsipareigojimų.

3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai

3.1. Bendrovės įstatinio kapitalo struktūra

2019 m. gruodžio 31 d. AUGA group, AB įstatinis kapitalas buvo 65,95 mln. Eur (65,95 mln. Eur 2018 m. gruodžio 31 d.). Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro 227 416 252 paprastosios vardinės akcijos (227 416 252 paprastosios vardinės akcijos 2018 m. gruodžio 31 d.). Kiekvienos išleistos akcijos nominali vertė yra 0,29 euro centai, visos akcijos yra visiškai apmokėtos.

3.2. Darbuotojams skirtų akcijų opcionai

Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime, įvykusiame 2019 m. balandžio 30 d., AUGA group, AB akcininkai patvirtino darbuotojams skirtų opcionų programą. Darbuotojų opcionų programa yra skirta suteikti ilgalaikę naudą darbuotojams, pagerinant jų veiklos rezultatus ir motyvaciją likti įmonėje.

Pagal planą dalyviams suteikiami opcionai nemokamai įsigyti bendrovės akcijų, kurios suteikiamos tik tuo atveju, jei darbuotojas įvykdys 3 metų darbo trukmės Grupėje sąlygą. Įvykdęs šią sąlygą darbuotojas gali pasinaudoti opcionu. Kitų sąlygų gavėjui nėra. Jei gavėjas neįvykdo 3 metų darbo trukmės Grupėje sąlygos – opcionas neįsigalioja ir darbuotojas neturi teisės pasinaudoti šiuo opcionu.

Opcionas nustoja galioti jei yra pradėtos bendrovės restruktūrizavimo, bankroto, likvidavimo ar panašios procedūros, kurios tęsiasi ir (arba) baigiasi likvidavus bendrovę. Taip pat, jei abi šalys (Bendrovė ir gavėjas) sutinka nutraukti opciono sandorį ir jei gavėjas savo veiksmais ar neveikimu padarė žalą bendrovei.

Šie mokėjimai akcijomis darbuotojams vykdomi tik nuosavybės vertybiniais popieriais (akcijomis). Įgyvendinant kiekvieną opciono sandorį, jis gali būti konvertuojamas į vieną paprastąją akciją. Akcijos bus išleidžiamos iš suformuoto rezervo suteikti darbuotojams akcijas (suformuoto ir patvirtinto dabartinių akcininkų), nominalia 0,29 Eur verte, jomis padidinant bendrovės įstatinį kapitalą.

Pagal programą opcionai suteikiami nemokamai. Nėra jokių socialinio draudimo įmokų ar pajamų mokesčio, kuriuos bendrovė turėtų sumokėti vykdymo metu (arba bet kuriuo kitu momentu iki suteikimo datos) ir kurie turėtų būti sukaupti įsipareigojimuose. Darbuotojai, kurie pasinaudos opcionais ir gaus bendrovės akcijas, turės sumokėti pajamų mokestį patys.

3.3. Bendrovės akcininkai

Bendras akcininkų skaičius 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 1 330 (tūkstantis trys šimtai trisdešimt), 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 1 149. Akcininkai turėję daugiau nei 5% visų įmonės akcijų:

Įmonės pavadinimas / Asmens vardas, pavardė	2019 m. gruodžio 31 d.		2018 m. gruodžio 31 d.	
	Akcijų skaičius	Valdomų akcijų dalis, proc.	Akcijų skaičius	Valdomų akcijų dalis, proc.
UAB Baltic Champs Group (įmonės kodas: 145798333; adresas: Poviliškių k., Šiaulių raj., Lietuva)	125 167 939	55,04	125 167 939	55,04
Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (įmonės kodas: EBRDGB2LXXXX; adresas: One Exchange Square, London EC2A 2JN, Jungtinė Karalystė)	19 810 636	8,71	19 810 636	8,71
UAB „ME Investicija“ (įmonės kodas: 302489393; adresas: Račių g. 1, Vilnius, Lietuva)	19 082 801	8,39	19 030 801	8,37
Žilvinas Marcinkevičius	15 919 138	7,00	15 919 138	7,00
Kiti smulkūs akcininkai	47 435 738	20,86	47 487 738	20,88
Iš viso	227 416 252	100,00	227 416 252	100,00

Nei vienas akcininkas neturi specialių balsavimo teisių.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.3 Bendrovės akcininkai (tęsinys)

2019 m. gruodžio 31 d. tokia dalis akcijų buvo valdoma Grupės vadovybės ir valdybos narių:

Vardas, pavardė	Pareigos	Bendrovėje turimų akcijų skaičius, vnt.	Bendrovėje turimų akcijų dalis, %
Kęstutis Juščius*	Generalinis direktorius	1 392	0,0006
Tomas Krakauskas**	Valdybos narys	119 000	0,052

*Kęstutis Juščius, generalinis direktorius, yra pagrindinis savininkas Baltic Champs Group, UAB, kuri kontroliuoja 55,04 % Bendrovės akcijų.

** Tomas Krakauskas yra UAB ME Investicijos, kuri valdo 8,39 % Bendrovės akcijų, darbuotojas.

3.4. Informacija apie savas akcijas

Bendrovė neįsigijo ir neturi įsigijusi savų akcijų.

3.5. Akcijų perleidimo apribojimai

Teisės aktai ir Bendrovės įstatai nenumato akcijų perleidimo apribojimų.

Atskiri akcijų perleidimo apribojimų atvejai gali būti nustatyti tik akcininkų ir tik iš anksto sutartais atvejais.

Bendrovė vieno iš jos pagrindinių akcininkų buvo informuota apie jo priimtus sutartinius akcijų perleidimo apribojimus, t.y. Baltic Champs Group, UAB nustatyti tam tikri apribojimai jos turimų akcijų perleidimu sutartimis su (i) šį akcininką finansuojančiu banku, kiek tai susiję su akcininkui suteiktu finansavimu, ir (ii) AS LHV Pank, kuris veikė kaip pasaulinis pagrindinis Bendrovės akcijų platintojas 2018 metais Bendrovės vykdyto antrinio viešo akcijų siūlymo metu, šiuo atveju akcininko priimti apribojimai jo turimų akcijų perleidimui yra susiję su vykdytu antriniu Bendrovės akcijų siūlymu.

3.6. Informacija apie reikšmingus susitarimus, kuriems įtakos turėtų akcininkų struktūros pasikeitimas

Grupės įmonių, įskaitant Bendrovę, banko paskolų ir finansinės nuomos sutartyse yra numatyti apribojimai dėl kontroliuojančio akcininko pasikeitimo, kuri yra standartinė tokių susitarimų praktika. Bendrovė arba Grupė nėra sudariusi jokių kitų reikšmingų sutarčių, kurių galiojimui, pakeitimui ar nutraukimui turėtų įtakos akcininkų struktūros pasikeitimai.

3.7. Akcininkų tarpusavio susitarimai

Bendrovei 2019 m. gruodžio 31 d. nėra žinomi jokie akcininkų balsavimo teisių apribojimai.

Bendrovė, jos pagrindinis akcininkas Baltic Champs Group, UAB (Akcininkas), Kęstutis Juščius ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) 2018 m. liepos 19 d. sudarė bendrąjį susitarimą (Bendrasis Susitarimas). Bendruoju Susitarimu Akcininkas įsipareigojo balsuoti už ERPB iškeltą kandidatą į Valdybos narius, tol kol ERPB valdys ne mažiau nei 3% Bendrovės akcijų, Bendrovė taip pat įsipareigojo laikytis tam tikrų ERPB pateiktų aplinkosaugos, socialinės atitikties, įmonių valdymo rekomendacijų ir reikalavimų, taigi Bendrasis Susitarimas savo prigimtimi negali būti laikomas akcininkų sutartimi.

3.8. Įstatų pakeitimų tvarka

Įstatai yra keičiami LR akcinių bendrovių įstatyme nustatyta tvarka, pritarus Bendrovės akcininkams.

3.9. Bendrovės kolegialių organų nariai, vadovas, direktoriai

Bendra informacija

Bendrovėje yra trys valdymo organai – tai visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir generalinis direktorius.

Eiliniame metiniame Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, kuris įvyko 2019 m. balandžio 30 d. (2019 VAS) buvo priimta nauja Bendrovės įstatų redakcija (Pakeisti įstatai), kuri pakeitė Bendrovės valdymo struktūrą. Bendrovėje dvipakopė valdymo struktūra buvo pakeista į vienpakopę valdymo struktūrą, tai reiškia, jog:

- (a) Bendrovėje šiuo metu yra tik vienas kolegialus valdymo organas – Valdyba, Bendrovė daugiau nebėra Stebėtojų tarybos;

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.9. Bendrovės kolegialių organų nariai, vadovas, direktoriai (tęsinys)

- (b) Valdybai yra suteiktos funkcijos ir įgaliojimai priimti strateginius Bendrovės valdymo sprendimus (kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 1-10 punktuose ir 12-13 punktuose) bei atlikti priežiūros organo funkcijas (kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 11 punkte); anksčiau priežiūros funkcijas Bendrovėje atliko Stebėtojų taryba.

Įgyvendinant gerąją įmonių valdysenos praktiką Pakeistuose įstatuose Bendrovės Valdybai taip pat buvo suteiktos tokios funkcijos ir atsakomybės:

- (a) svarstyti ir tvirtinti Bendrovės veiklos strategiją;
- (b) svarstyti ir tvirtinti Bendrovės metinį biudžetą ir verslo planą;
- (c) svarstyti ir tvirtinti Bendrovės veikloje priimtinos rizikos lygį ir rizikos valdymo politiką;
- (d) svarstyti ir tvirtinti metinius finansinius ir nefinansinius tikslus Bendrovės generaliniam direktoriui;
- (e) Atsakomybė prižiūrėti ir vadovauti užtikrinant, jog Bendrovėje būtų laikomasi gerosios įmonių valdysenos praktikos.

Valdyba skiria ir atleidžia Bendrovės generalinį direktorių bei atlieka jo priežiūros funkciją. Generalinis direktorius užtikrina kasdieninę Bendrovės veiklą ir atstovauja Bendrovę santykiuose su trečiaisiais asmenimis. Pakeisti įstatai taip pat nustatė, jog generalinis direktorius gali priimti sprendimus dėl sandorių, kurių vertė neviršija 1/20 Bendrovės įstatinio kapitalo, sandoriams kurių vertė viršija šią sumą yra reikalingas Valdybos pritarimas.

Valdyba ir jos komitetai

Pakeisti įstatai nustatė, jog ne mažiau nei 1/3 Valdybos narių turi būti nepriklausomi. 2019 VAS patvirtino Bendrovės valdybos narių nepriklausomumo kriterijus, kurie atitinka nepriklausomumo kriterijus įtvirtintus Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatyme, užtikrinant, jog nepriklausomas valdybos narys turi būti nesusijęs su Bendrove, Bendrovę kontroliuojančiu akcininku ir/ar Bendrovės organų nariais².

Visi Valdybos nariai yra nesusiję su Bendrove ir/ar jos kontroliuojančiu akcininku; 4 iš jų yra nepriklausomi remiantis išsivertinimu atliktu Valdybos pirmajame šios Valdybos posėdyje.

Duomenys apie **Bendrovės valdybos** narius 2019 m. gruodžio 31 d.:

Vardas, pavardė	Pareigos	Statusas	Paskyrimo data
Dalius Misiūnas	Pirmininkas	Nepriklausomas	30.04.2019
Andrej Cyba	Narys	Nepriklausomas	17.06.2019
Tomas Kučinskas	Narys	Nepriklausomas	30.04.2019
Murray Steele*	Narys	Nepriklausomas	30.04.2019
Tomas Krakauskas**	Narys	Nepriiskirtas	30.04.2019

* Valdybos narys Murray Steele buvo iškeltas akcininko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB), kuris valdo 8.71% Bendrovės akcijų ir gauna papildomą atlyginimą iš ERPB už Valdybos nario funkcijų vykdymą, tačiau, (i) ERPB nėra kontroliuojantis akcininkas; ir (ii) Murray Steele Valdybai užtikrina, jog veikia savo nuožiūra kaip nepriklausomas Valdybos narys, todėl jis laikomas nepriklausomu valdybos nariu.

** Nepaisant to, jog remiantis nepriklausomumo kriterijais įtvirtintais Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatyme ir 2019 VAS patvirtintais nepriklausomumo kriterijais Tomas Krakauskas galėtų būti laikomas nepriklausomu, jo prašymu jis nėra laikomas nepriklausomu dėl savo darbo santykių su Bendrovės mažumos akcininku UAB ME Investicija (valdo 8.39% akcijų) ir jo paties valdomų Bendrovės akcijų (0.052%).

Dabartinės Valdybos kadencija truks iki eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, kuris įvyks 2021 m.

Bendrovė nusprendė sukurti audito komitetą. Informacija apie **Audito komiteto** narius 2019 m. gruodžio 31 d.:

Vardas, Pavardė	Pareigos	Statusas
Andrej Cyba	Pirmininkas	Nepriklausomas
Tomas Kučinskas	Narys	Nepriklausomas
Murray Steele	Narys	Nepriklausomas

Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra stebėti bendrovės finansinės atskaitomybės rengimo procesą, stebėti audito procesą, analizuoti vidaus audito ir rizikos valdymo sistemų efektyvumą.

² Valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra įtvirtinti Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje, Bendrovės Valdybos narių nepriklausomumo kriterijais, patvirtinti 2019 VAS yra prieinami adresu: <https://cns.omxgroup.com/cdsPublic/viewDisclosure.action?disclosureId=887602&messageId=1117218>

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.9. Bendrovės kolegialių organų nariai, vadovas, direktoriai (tęsinys)

Valdybos nariai

Dalius Misiūnas

Išsilavinimas: 2000 – Kauno Technologijos Universitetas, Elektrikos inžinerijos bakalauras; 2005 – Lund Universitetas, Pramonės automatizavimo doktorantūra.

Užimamos pareigos: Nepriklausomas valdybos narys ir pirmininkas AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) valdybos pirmininkas (2019 m. – dabar).

Kita: ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto rektorius (2019 – dabar).

Murray Steele

Išsilavinimas, kvalifikacija: Glasgow universitetas (Jungtinė Karalystė), Mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnis; Glasgow universitetas (Jungtinė Karalystė), Aeronautikos termodinamikos magistro laipsnis; Cranfield universitetas (Jungtinė Karalystė). Verslo administravimo magistro laipsnis (MBA).

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) valdybos narys (2019 m. – dabar).

Kita: James Walker Group valdybos narys (2004 – dabar); Octopus Apollo VCT valdybos pirmininkas (2008 – dabar); Surface Generation valdybos pirmininkas (2008 – dabar); Nepriklausomų narių mokymų programos direktorius Financial Times (2011 m. – dabar); European Bank of Reconstruction and Development (2001 m. – dabar); British Private Equity and Venture Capital Association (2002 – dabar).

Tomas Kučinskas

Išsilavinimas, kvalifikacija: Baltic Institute of Corporate Governance, Valdybos pirmininko programa; Baltic Institute of Corporate Governance, Valdybos nario programa; Baltijos Valdybos Institutas (Vilnius), Tarptautinė verslo vadybos programa vadovams (International EMBA); Maskvos Valstybinis M. V. Lomonisovo Universitetas (Rusija), Fizikos magistro laipsnis.

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) valdybos narys (2019 m. – dabar).

Kita: UAB „Provestum“ direktorius (2012 m. – dabar); UAB „Biseris“ valdybos narys (2011 m. – dabar); UAB „Parket Trade“ valdybos pirmininkas (2014 m. – dabar); Lords LB special Fund V stebėtojų tarybos narys (2017 m. – dabar).

Tomas Krakauskas

Išsilavinimas, kvalifikacija: Vilniaus universitetas, Vadybos ir verslo organizavimo bakalauro laipsnis; ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, Vadovų magistrantūra (Vadybos magistro laipsnis).

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) valdybos narys (2019 m. – dabar).

Kita: UAB „ME investicija“ investicijų valdymo direktorius (2016 m. – dabar); VĮ „Lietuvos oro uostai“ valdybos pirmininkas, veikiantis kaip nepriklausomas valdybos narys (2016 m. – dabar); UAB „Viena sąskaita“ valdybos pirmininkas (2017 m. – dabar).

Andrej Cyba

Išsilavinimas, kvalifikacija: Vilniaus universitetas, Verslo administravimo ir vadybos bakalauras.

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) valdybos narys (2019 m. – dabar).

Kita: UAB „INVL Asset Management“, Verslo plėtros vadovas (2016 m. – dabar); UAB FMI „INVL Finasta“, Valdybos pirmininkas (2016 m. – dabar); IPAS „INVL Asset Management“, Stebėtojų tarybos pirmininkas (2016 m. – dabar); AS „INVL ATKLĀTAIS PENSĪJU FONDS“, Stebėtojų tarybos pirmininkas (2016 m. – dabar); UAB „Mundus“, turto valdymo bendrovė, Valdybos pirmininkas (2018 m. – dabar); AB „Vilkyškių pieninė“, Valdybos narys (2008 m. – dabar); UAB „Piola“, Generalinis direktorius (2009 m. – dabar); UAB „GP1“ (neaktyvus JA), Generalinis direktorius (2012 m. – dabar); UAB „GP2“ (neaktyvus JA), Generalinis direktorius (2012 m. – dabar).

Pagrindiniai vadovai

Kęstutis Juščius (generalinis direktorius)

Išsilavinimas, kvalifikacija: 1995 m. – Vilniaus universitetas, Verslo administravimo bakalauro laipsnis.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.9. Bendrovės kolegialių organų nariai, vadovas, direktoriai (tęsinys)

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) generalinis direktorius (Nuo 2019-04-30 iki dabar).

Kita: SA „Mycela“ stebėtojų tarybos pirmininkas, Baltic Champs Group, UAB (teisinė forma: uždaroji akcinė bendrovė, kodas: 145798333, buveinės adresas: Šiaulių r. sav. Poviliškių k.) valdybos pirmininkas.

Mindaugas Ambrasas (finansų direktorius)

Išsilavinimas, kvalifikacija: Vilniaus universitetas, Ekonomikos magistro laipsnis.

Veikla: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) finansų direktorius (Nuo 2020-03-12 iki dabar).

Martynas Repečka (iki 2019 m. gruodžio 31 d.)

Išsilavinimas, kvalifikacija: Vilniaus universitetas, Finansų magistras.

Užimamos pareigos: AUGA group, AB (teisinė forma: akcinė bendrovė, kodas: 126264360, buveinės adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C) finansų direktorius (2017 m. – 2019 gruodžio 31d.).

3.10. Bendrovės vadovybės atlyginimas ir išmokos

Bendrovės vadovybė apima valdybos narius, generalinį direktorių ir finansų direktorių (7 asmenys). Valdybos nariams už valdybos nario funkcijų atlikimą yra mokamas toks atlygis:

(a) 1 900 EUR (prieš mokesčius) Valdybos nariams ir 2 500 EUR (prieš mokesčius) Valdybos pirmininkui už vieną Valdybos posėdį, įskaitant pasiruošimą posėdžiui, kelionę į/iš posėdžio, dalyvavimą posėdyje ir tolimesnius darbus susijusius su konkrečiu posėdžiu. Jei per 12 mėnesių įvyksta daugiau kaip 12 valdybos posėdžių, už kiekvieną posėdį reikia mokėti nurodytą atlyginimą. Jei per 12 mėnesių iš eilės įvyksta mažiau kaip 12 posėdžių, valdybos narys gaus atlyginimą už 12 posėdžių per 12 mėnesių. Atlyginimas yra nemokamas už rašytinius ar kitokius sprendimus, priimtus tarp susirinkimų, arba už susirinkimus, kuriuose Valdybos narys nedalyvavo;

(b) Užsienyje gyvenantiems Valdybos nariams - kelionės ir apgyvendinimo išlaidų kompensacija už valdybos posėdį, neviršijant 500 EUR + PVM (Lietuvos tarifas) už vieną valdybos posėdį, kuriame jis dalyvavo; jei valdybos narys posėdyje dalyvauja komunikacijos / IT priemonėmis (fiziškai nekeliauja į Lietuvą), už tokį dalyvavimą kelionės išlaidų kompensacija nemokama.

Ankstesnės valdybos, kurios kadencija baigėsi 2019 m. balandžio 30 d., nariams už valdybos nario funkcijų atlikimą nebuvo mokamas atlygis. Valdybos nariams, kurie Bendrovėje ir/ar Grupės įmonėse taip pat atliko/ėjo ir kitas vadovybės pareigas už darbą atliekant kitas nei valdybos nario funkcijas buvo atlyginama išmokant atlyginimus arba mokestį už teisinę paslaugą.

Žemiau esančioje lentelėje pateikti priskaičiuotų atlyginimų ir kitų išmokų vadovybei duomenys.

Bendrovės valdybos ir pagrindinių vadovų atlygis ir išmokos 2019 m., Eur	Atlyginimai 2019 m.	Premijos 2019 m.	Atlygis už teisinę paslaugą 2019 m.	Iš viso 2019 m.
Vidutiniškai 1 nariui	55 249	-	17 560	73 482
Bendra suma visiems valdybos nariams ir pagrindiniams vadovams	359 117	-	114 137	473 254

Eiliniame, metiniame Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, kuris įvyko 2019 m. balandžio 30 d. buvo patvirtintos išmokos Stebėtojų tarybos, kurios kadencija baigėsi 2019 m. balandžio 30 d., nariams - iš viso 60 000 Eur (Stebėtojų tarybą sudarė 3 nariai).

3.11. Informacija apie Bendrovės ir Grupės kolegialių organų narių susitarimus, numatantys kompensaciją jų atsistatydinimo, nepagrįsto atleidimo atveju arba pasikeitus akcijų nuosavybės dalies struktūrai

Bendrovė ir jos kolegialių organų nariai nėra sudarę jokių susitarimų, numatančių kompensacijas jų atsistatydinimo, nepagrįsto atleidimo atveju arba pasikeitus akcijų nuosavybės dalies struktūrai.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.12. Personalas

2019 m. gruodžio 31 d. darbuotojų skaičius ir vidutinis mėnesinis atlyginimas pagal kategorijas bei išsilavinimą buvo tokie:

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius		Vidutinis mėnesinis atlyginimas	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Pagrindinė būstinė / Bendrovė	65	63	2 791	2 874
Žemės ūkio bendrovių vadovybė	135	145	1 802	1 686
Žemės ūkio bendrovių darbininkai	949	957	1 122	1 138
Iš viso	1 149	1 165		

2019 m. gruodžio 31 d. vaiko priežiūros atostogose buvo 44 darbuotojai ir jie nėra įtraukti į lentelę viršuje. Bendras darbuotojų skaičius, įskaitant ir vaiko priežiūros atostogose esančius darbuotojus, 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 1 193.

Išsilavinimas	Pagrindinė būstinė / Bendrovė		Žemės ūkio bendrovės	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Aukštasis	59	60	208	212
Specialusis profesinis	2	1	430	438
Vidurinis	4	2	452	452
Pradinis	-	-	-	-
Iš viso	65	63	1 084	1 102

Struktūra	Darbuotojų skaičius		Vidutinis mėnesinis atlyginimas	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Vadovaujantis personalas	56	49	3 363	3 238
Specialistai	144	159	1 641	1 663
Darbininkai	949	957	1 122	1 138
Iš viso:	1 149	1 165		

Daugiau informacijos apie Grupės darbuotojus pateikiama Bendrovės 2019 m. Tvarumo ataskaitoje (priedas Nr. 2).

3.13. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis

Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis pateikta Bendrovės konsoliduotųjų ir atskirų finansinių ataskaitų už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus aiškinamojo rašto 29 pastaboje.

3.14. Informacija apie tai, kaip laikomasi Bendrovių valdymo kodekso

Informacija apie tai, kaip AUGA group, AB laikosi Bendrovių valdymo kodekso, pateikta Bendrovės konsoliduotojo metinio pranešimo už 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus priede Nr. 1.

3.15. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją

Apie visus Grupės esminius įvykius buvo informuota per NASDAQ VILNIUS CNS sistemą ir per ESPI informavimo sistemą, kurią administruoja Lenkijos finansinių rinkų priežiūros institucija, bei EBI duomenų bazę administruojamą Varšuvos vertybinių popierių biržos.

Įmonės paskelbtų pranešimų suvestinė yra pateikiama žemiau:

Platinimo data	Pranešimo pavadinimas
2020.04.08	Pranešimas apie 2020 m. balandžio 30 d. šaukiamą AUGA group, AB eilinį visuotinį akcininkų susirinkimą
2020.04.02	COVID-19 pandemijos poveikis AUGA group, AB verslo veiklos aplinkai
2020.03.04	AUGA group, AB surengė internetinį seminarą
2020.02.28	AUGA group, AB tarpinė informacija už 12 mėn. laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. gruodžio 31 d.
2020.02.27	Kvietimas į AUGA group 2019 metų 12 mėnesių neaudituotų finansinių rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2020.02.19	AUGA group“ žaliosios obligacijos įtrauktos į Nasdaq Tvariųjų obligacijų tinklą
2020.01.28	2020 m. AUGA group, AB periodinės informacijos atskleidimo datos (investuotojo kalendorius)

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 M.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Platinimo data	Pranešimo pavadinimas
2019.12.18	AUGA group, AB 1 dalies žaliosios obligacijos bus įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje nuo 2019 m. gruodžio 20 d.; pasirašyti dokumentai dėl turto įkeitimo obligacijų savininkų naudai
2019.12.13	AUGA group, AB alokavo visas bendros 20 000 000 EUR nominalios vertės I dalies obligacijas, jų paklausai esant 125% pasiūlos
2019. 12.05	AUGA group, AB obligacijų 1 dalies pakeistų ir nauja redakcija išdėstytų galutinių sąlygų paskelbimas pagal obligacijų programos siūlymo ir įtraukimo į reguliuojamą rinką AB Nasdaq Vilnius bazinį prospektą
2019.12.03	AUGA group, AB atnaujino prezentaciją investuotojams ir surengė internetinį seminarą
2019.11.28	Kvietimas į AUGA group 2019 metų 9 mėnesių neaudituočių finansinių rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2019.11.27	Pirmą žaliųjų obligacijų emisijos dalį „AUGA group“ platins kitą savaitę
2019.11.27	AUGA group, AB obligacijų 1 dalies galutinių sąlygų paskelbimas pagal obligacijų programos siūlymo ir įtraukimo į reguliuojamą rinką AB Nasdaq Vilnius bazinį prospektą
2019.11.26	Patvirtintas AUGA group, AB obligacijų programos siūlymo ir įtraukimo į reguliuojamą rinką AB Nasdaq Vilnius bazinis prospektas
2019.11.22	„AUGA group“ įžengė į JAV rinką
2019.10.28	AUGA group, AB priėmė strateginį sprendimą dėl finansavimo pritraukimo išleidžiant obligacijas
2019.10.18	Atnaujinta AUGA group, AB prezentacija ir sukurta naujienų prenumerata investuotojams
2019.10.09	„AUGA group“ sukirto rankomis su vienais didžiausių Švedijos maisto produktų tiekėjų
2019.09.05	„AUGA group“ pusmečio rezultatai nuteikia optimistiškai
2019.08.30	„AUGA group“, AB tarpinė informacija už 6 mėn. laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. birželio 30 d.
2019.08.26	Kvietimas į AUGA group 2019 metų 6 mėnesių neaudituočių finansinių rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2019.08.26	Lietuviška ekologiška „AUGA“ produkcija pradėta prekiauti Jungtiniuose Arabų Emyratuose
2019.06.19	„AUGA group“ įgyvendina unikalų valdymo modelį
2019.06.17	AUGA group, AB neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2019 m. birželio 17 d., sprendimai
2019.06.05	Pranešimas apie 2019 m. birželio 17 d. vyksiančio AUGA group, AB neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės klausimo sprendimo projektu papildymą
2019.06.03	Pranešimas apie 2019 m. pirmojo ketvirčio neaudituočių veiklos rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2019.05.29	Kvietimas į AUGA group 2019 metų 3 mėnesių neaudituočių finansinių rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2019.05.24	Pranešimas apie 2019 m. birželio 17 d. šaukiamą AUGA group, AB neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą
2019.05.24	Dėl baudos valdybos nariui Linui Strėliui ir jo atsistatydinimo
2019.04.30	AUGA group, AB eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2019 m. balandžio 30 d., sprendimai
2019.04.19	Siūloma AUGA group, AB valdymo struktūros, valdymo organų narių bei vadovo pakeitimai
2019.04.19	Pranešimas apie 2019 m. balandžio 30 d. vyksiančio AUGA group, AB eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės klausimų sprendimų projektais papildymą
2019.04.18	AUGA group, AB Pranešimai apie vadovaujančias pareigas einančių asmenų sandorius
2019.04.11	Pranešimas apie 2019 m. balandžio 30 d. vyksiančio AUGA group, AB eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės klausimų sprendimų projektais bei susijusia informacija papildymą
2019.04.08	Pranešimas apie 2019 m. balandžio 30 d. šaukiamą AUGA group, AB eilinį visuotinį akcininkų susirinkimą bei jo sprendimų projektus
2019.03.01	Pranešimas apie 2018 m. 12 mėnesių neaudituočių veiklos rezultatų pristatymą internetiniame seminare
2019.02.28	„AUGA group“, AB tarpinė informacija už 12 mėn. laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.
2019.02.27	Kvietimas į AUGA group 2018 metų 12 mėnesių neaudituočių finansinių rezultatų pristatymą internetiniame seminare

AUGA Group, AB generalinis direktorius

2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Juščius

**BALANSAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS GRUODŽIO 31 D.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

III. KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS ATASKAITOS

Balansas

	Pastabos	Gruodžio 31 d.			
		GRUPĖ		BENDROVĖ	
TURTAS		2019	2018	2019	2018
Ilgalaikis turtas					
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	5	91 897	92 892	392	415
Turto naudojimosi teisės	5	36 211	-	842	-
Investicijos į dukterines įmones	6	-	-	96 433	96 438
Nematerialusis turtas	8	14	2 427	-	8
Ilgalaikės gautinos sumos amortizuota savikaina	13	5 676	5 641	21 223	8 418
Investicijos, apskaitomos nuosavybės metodu	7	57	57	-	-
Finansinis turtas tikraja verte per pelną (nuostolius)	7	355	355	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	19	1 069	1 438	-	-
Biologinis turtas	9	9 397	9 128	-	-
Ilgalaikio turto iš viso		144 676	111 938	118 890	105 279
Trumpalaikis turtas					
Biologinis turtas	9	16 035	14 390	-	-
Atsargos	10	28 958	28 708	50	10
Prekybos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai ir kitos gautinos sumos	12	13 322	14 573	1 662	3 748
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	11, 14	3 732	2 281	2 753	49
Trumpalaikio turto iš viso		62 047	59 952	4 465	3 807
TURTO IŠ VISO		206 723	171 890	123 355	109 086
NUOSAVYBĖ IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Kapitalas ir rezervai					
Įstatinis kapitalas	15	65 951	65 951	65 951	65 951
Akcijų priedai	15	6 707	6 707	6 707	6 707
Perkainojimo rezervas	15	8 488	7 155	-	-
Privalomasis rezervas	15	1 834	1 649	1 834	1 649
Rezervas, skirtas suteikti akcijas darbuotojams	15	1 624	957	1 624	957
Nepaskirstytasis pelnas		5 102	8 937	7 586	9 585
Nuosavas kapitalas, tenkantis Bendrovės akcininkams		89 706	91 356	83 702	84 849
Nekontroliuojanti dalis		369	359	-	-
Nuosavo kapitalo iš viso		90 075	91 715	83 702	84 849
Ilgalaikiai įsipareigojimai					
Paskolos	17	20 670	13 829	18 523	1 000
Nuomos įsipareigojimai	18	36 150	7 889	825	163
Atidėtosios dotacijų pajamos	16	2 992	3 433	1	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	19	1 509	883	-	-
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		61 321	26 034	19 348	1 163
Trumpalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	17	10 819	9 256	2 564	3 027
Ilgalaikių Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	18	7 054	3 618	144	16
Trumpalaikės paskolos	17	19 300	21 270	16 900	18 870
Prekybos mokėtinos sumos		13 433	14 681	323	216
Kitos mokėtinos sumos	20	4 721	5 316	374	945
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		55 327	54 141	20 305	23 074
Įsipareigojimų iš viso		116 648	80 175	39 653	24 237
NUOSAVYBĖS IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		206 723	171 890	123 355	109 086

44-93 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos patvirtintos ir pasirašytos 2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Juščius
Generalinis Direktorius

Mindaugas Ambrasas
Finansų Direktorius

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS GRUODŽIO 31 D.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Pelno (nuostolių) ataskaita ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita

Gruodžio 31 d. pasibaigę metai					
		GRUPĖ		BENDROVĖ	
Pastabos		2019	2018	2019	2018
Pardavimo pajamos	21	71 134	54 749	3 378	3 304
Dividendai iš dukterinių įmonių		-	-	-	5 656
Pardavimo savikaina	21,22	(64 369)	(45 824)	-	-
Biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka	9, 21	3 082	(5 262)	-	-
BENDRASIS PELNAS		9 847	3 663	3 378	8 960
Veiklos sąnaudos	23	(9 582)	(10 354)	(4 122)	(4 823)
Kitos pajamos	25	744	2 753	582	383
VEIKLOS PELNAS		1 009	(3 938)	(162)	4 520
Finansinės veiklos sąnaudos	26	(5 000)	(2 295)	(1 232)	(1 030)
Asocijuotų įmonių grynojo pelno (nuostolio) dalis, apskaičiuota naudojant nuosavybės metodą	7	-	(229)	-	-
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		(3 991)	(6 462)	(1 394)	3 490
Pelno mokestis	19	773	482	-	-
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI) UŽ METUS		(3 218)	(5 980)	(1 394)	3 490
PRISKIRTINA:					
Bendrovės akcininkams		(3 228)	(5 957)	(1 394)	3 490
Nekontroliuojančiai daliai		10	(23)	-	-
		(3 218)	(5 980)	(1 394)	3 490
Pagrindinis ir sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantys vienai akcijai (EUR)					
	27	(0,01)	(0,03)	(0,01)	0,02
KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA					
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI) UŽ LAIKOTARPĮ		(3 218)	(5 980)	(1 394)	3 490
Kitos bendrosios pajamos:					
Elementai, kurie gali būti perklasifikuoti į pelną arba nuostolį					
Valiutų kurso pokytis		-	-	-	-
Elementai, kurie nebus perklasifikuojami į pelną arba nuostolį					
Žemės perkainojimas	5	3 152	1 407	-	-
Atidėtas pelno mokestis nuo žemės perkainojimo	19	(1 820)	(141)	-	-
BENDRŲJŲ PAJAMŲ (NUOSTOLIŲ) UŽ METUS IŠ VISO		(1 886)	(4 714)	(1 394)	3 490
PRISKIRTINA:					
Bendrovės akcininkams		(1 896)	(4 691)	(1 394)	3 490
Nekontroliuojančiai daliai		10	(23)	-	-
		(1 886)	(4 714)	(1 394)	3 490

44-93 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos patvirtintos ir pasirašytos 2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Juščius
Generalinis Direktorius

Mindaugas Ambrasas
Finansų Direktorius

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS GRUODŽIO 31 D.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

GRUPĖ	Išstatinis kapitalas	Akcijų priedai	Perkainojimo rezervas	Valiutų kursų pokytis	Rezervas, skirtas suteikti akcijas darbuotojams	Privalomasis rezervas	Nepaskirstytas pelnas	Nuosavybė, tenkanti Bendrovės akcininkams	Nekontroliuojanti dalis	Iš viso
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	54 351	738	5 889	(165)	-	579	17 241	78 633	382	79 015
Apskaitos politikos pakeitimas (TFAS 9), (2.2 pastaba)	-	-	-	-	-	-	(155)	(155)	-	(155)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d. (pataisytas)	54 351	738	5 889	(165)	-	579	17 086	78 478	382	78 860
<i>Bendrosios pajamos</i>										
Grynasis pelnas (nuostoliai) už metus	-	-	-	-	-	-	(5 957)	(5 957)	(23)	(5 980)
Dukterinės įmonės pardavimas (24 pastaba)	-	-	-	165	-	-	(165)	-	-	-
<i>Kitos bendrosios pajamos</i>										
Žemės perkainojimas, atskaičius mokesčius (5, 19 pastabos)	-	-	1 266	-	-	-	-	1 266	-	1 266
Valiutos kurso pasikeitimo įtaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	1 266	-	-	-	(6 122)	(4 691)	(23)	(4 714)
<i>Sandoriai su akcininkais</i>										
Perkėlimas į privalomąjį rezervą (15 pastaba)	-	-	-	-	-	1 070	(1 070)	-	-	-
Perkėlimas į kitą rezervą (15 pastaba)	-	-	-	-	957	-	(957)	-	-	-
Paprastųjų akcijų emisija, atėmus sandorio išlaidas (15 pastaba)	11 600	5 969	-	-	-	-	-	17 569	-	17 569
Sandorių su akcininkais iš viso	11 600	5 969	-	-	957	1 070	(2 027)	17 569	-	17 569
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	65 951	6 707	7 155	-	957	1 649	8 937	91 356	359	91 715
<i>Bendrosios pajamos</i>										
Grynasis pelnas (nuostoliai) už metus	-	-	-	-	-	-	(3 228)	(3 228)	10	(3 218)
Akcijų opcionų darbuotojams sąnaudos (2.25 pastaba)	-	-	-	-	-	-	247	247	-	247
<i>Kitos bendrosios pajamos</i>										
Žemės perkainojimas, atskaičius mokesčius (5, 19 pastabos)	-	-	1 332	-	-	-	-	1 332	-	1 332
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	1 332	-	-	-	2 982	(1 649)	10	(1 639)
<i>Sandoriai su akcininkais</i>										
Perkėlimas į privalomąjį rezervą (15 pastaba)	-	-	-	-	-	185	(185)	-	-	-
Perkėlimas į kitą rezervą (15 pastaba)	-	-	-	-	667	-	(667)	-	-	-
Sandorių su akcininkais iš viso	-	-	-	-	667	185	852	-	-	-
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	65 951	6 707	8 488	-	1 624	1 834	5 102	89 706	369	90 075

44-93 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos patvirtintos ir pasirašytos 2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Juščius
Generalinis Direktorius

Mindaugas Ambrasas
Finansų Direktorius

**NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS GRUODŽIO 31 D.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

BENDROVĖ

	Išstatinis kapitalas	Akcijų priedai	Privalomasis rezervas	Rezervas, skirtas suteikti akcijas darbuotojams	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	54 351	738	579	-	8 122	63 790
Bendrosios pajamos	-	-	-	-	3 490	3 490
Grynasis pelnas (nuostoliai) už metus	-	-	-	-	3 490	3 490
<i>Bendrųjų pajamų iš viso</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Sandoriai su akcininkais</i>	-	-	1 070	-	(1 070)	-
Perkėlimas į privalomąjį rezervą (15 pastaba)	-	-	-	957	(957)	-
Perkėlimas į kitą rezervą (15 pastaba)	11 600	5 969	-	-	-	17 569
Paprastųjų akcijų emisija, atėmus sandorio išlaidas (15 pastaba)	11 600	5 969	1 070	957	(2 027)	17 569
<i>Sandorių su akcininkais iš viso</i>	65 951	6 707	1 649	957	9 585	84 849
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	65 951	6 707	1 649	957	9 585	84 849
Bendrosios pajamos	-	-	-	-	(1 394)	(1 394)
Grynasis pelnas (nuostoliai) už metus	-	-	-	-	247	247
Akcijų opcionų darbuotojams sąnaudos (15 pastaba)	-	-	-	-	(1 147)	(1 147)
<i>Bendrųjų pajamų iš viso</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Sandoriai su akcininkais</i>	-	-	185	-	(185)	-
Perkėlimas į privalomąjį rezervą (15 pastaba)	-	-	-	667	(667)	-
Perkėlimas į kitą rezervą (15 pastaba)	-	-	185	667	852	-
<i>Sandorių su akcininkais iš viso</i>	65 951	6 707	1 834	1 624	7 586	83 702
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	65 951	6 707	1 834	1 624	7 586	83 702

44-93 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos patvirtintos ir pasirašytos 2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Juščius
Generalinis Direktorius

Mindaugas Ambrasas
Finansų Direktorius

**PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS GRUODŽIO 31 D.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaita

Pastabos	Gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 (3 992)	2018 (6 462)	2019 (1 394)	2018 3 490
Grynasis pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą				
Nepiniginų sąnaudų (pajamų) straipsnių ir kiti koregavimai				
Nusidėvėjimo sąnaudos (IMT)	5	7 286	75	67
Nusidėvėjimo sąnaudos (16 TFAS)	5	5 492	133	-
Amortizacijos sąnaudos	8	12	6	5
Akcijų opcionų darbuotojams sąnaudos, pripažintos pelno (nuostolių) ataskaitoje	15, 23	247	247	-
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nurašymai		-	-	-
(Pelnas) nuostoliai dėl ilgalaikio turto pardavimo	25	16	-	4
Investicijų, apskaitomų nuosavybės metodu, pelno (nuostolių) dalis	7	-	-	-
Dukterinių įmonių pardavimo pelnas (nuostoliai)	24	-	-	-
Atidėjiniai galimiems gautinų sumų nuostoliams	12, 13	182	-	-
Atidėjinys Nacionalinės mokėjimų agentūros sankcijoms	22	2 073	-	-
Atsargų ir biologinio turto nurašymas	22	1 861	-	-
Palūkanų ir baudų pajamos	25	(616)	(478)	(212)
Finansinės sąnaudos	26	2 907	1 173	1 030
Finansinės sąnaudos (16 TFAS)	26	2 093	59	-
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo atstatymas	5	-	-	-
Dividendai iš dukterinių įmonių		-	-	(5 656)
(Pelnas) nuostoliai dėl biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo	21	(3 082)	-	-
Su turtu susijusios dotacijos, pripažintos pajamomis	16	(442)	-	-
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:				
Biologinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		2 570	-	-
Prekybos gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas		(1 453)	2 087	(1 377)
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		(2 111)	(40)	(8)
Prekybos mokėtinų sumų ir kitų mokėtinų sumų (sumažėjimas) padidėjimas		(3 244)	(471)	574
		9 799	1 397	(2 144)
Sumokėtos palūkanos		(4 384)	(748)	(669)
Gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai		5 415	649	(2 783)
Investicinės veiklos pinigų srautai				
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pirkimas		(3 241)	(50)	(103)
Ilgalaikio nematerialiojo turto įsigijimai	8	-	(12)	(3)
Mokėjimas už dukterinės įmonės įsigijimą, grynąja pinigine verte	24	-	-	(2 424)
Įplaukos iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo		383	-	24
Įplaukos už dukterinės įmonės pardavimą, grynąja pinigine verte	24	-	-	-
Dotacijos, susijusios su investicijomis, gautos iš NMA	16	-	-	-
Dividendai, gauti iš dukterinių įmonių	12	-	-	8 752
Kitos gražintos paskolos	13	857	-	-
Kitos suteiktos paskolos	6, 13	(442)	(12 800)	(32 655)
Gryniesi investicinės veiklos pinigų srautai		(2 443)	(12 850)	(26 409)
Finansinės veiklos pinigų srautai				
Pajamos iš akcijų emisijos	15	-	-	17 569
Obligacijos		18 523	18 524	-
Gražintinos bankams paskolos		(11 899)	(4 200)	(3 298)
Gražintinos dukterinėms įmonėms paskolos		-	-	(7 867)
Gautos paskolos		3 730	3 730	18 870
Kitos gautos paskolos		-	1 500	7 000
Kitos sumokėtos paskolos		(3 920)	(4 464)	(3 000)
Finansinės nuomos mokėjimai		(7 953)	(185)	(34)
Gryniesi finansinės veiklos pinigų srautai		(1 519)	14 905	29 240
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		1 453	2 704	48
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		2 281	49	1
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		3 732	2 753	49

44-93 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos patvirtintos ir pasirašytos 2020 m. balandžio 10 d.

Kęstutis Jusčius
Generalinis Direktorius

Mindaugas Ambrasas
Finansų Direktorius

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

1. Bendroji informacija

AUGA group, AB (toliau – Bendrovė) buvo įsteigta ir pradėjo veiklą 2003 m. birželio 25 d. Bendrovės pagrindinės buveinės adresas: Konstitucijos g. 21C, Quadrum North, Vilnius, Lietuva. Pagrindinė Bendrovės veikla yra žemės ūkio bendrovių valdymas. Pagrindinės Grupės veiklos sritys yra grybų auginimas ir pardavimas, pieno gamyba ir pardavimas, grūdinių kultūrų auginimas ir pardavimas ir galutinio vartojimo maisto produktų gamyba ir pardavimas. 2019 m. Gruodžio 31 dieną Grupėje dirbo 1 193 darbuotojai, 2018 m. gruodžio 31 dieną – 1 165 darbuotojai. AUGA group, AB pagrindinis akcininkas yra Baltic Champs Group, UAB, kurios 100% akcijų priklauso Kęstučiui Juščiui.

Pagrindiniai (valdantys daugiau nei 5 proc.) Bendrovės akcininkai buvo šie:

Įmonės pavadinimas / Asmens vardas, pavardė	2019 m. gruodžio 31 d.		2018 m. gruodžio 31 d.	
	Akcijų skaičius	Valdomų akcijų dalis, proc.	Akcijų skaičius	Valdomų akcijų dalis, proc.
Baltic Champs Group, UAB	125 167 939	55,04	125 167 939	55,04
Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas	19 810 636	8,71	19 810 636	8,71
UAB „ME Investicija“	19 082 801	8,39	19 030 801	8,37
Žilvinas Marcinkevičius	15 919 138	7,00	15 919 138	7,00
Kiti smulkūs akcininkai	47 435 738	20,86	47 487 738	20,88
Iš viso	227 416 252	100,00	227 416 252	100,00

Bendrovės akcininkų susirinkimas turi galią atvesti ir reikalauti Bendrovės vadovybės pakeisti finansines ataskaitas po jų išleidimo. Bendrovės akcijos yra įtrauktos į Nasdaq Vilniaus vertybinių popierių biržos pagrindinį sąrašą ir Varšuvos vertybinių popierių biržą. Bendrovės ir jos dukterinių įmonių finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Konsoliduotą Grupę (toliau – Grupė) 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro Bendrovė ir šimtas trisdešimt šešios dukterinės įmonės (2018 m. gruodžio 31 d. – šimtas trisdešimt penkios dukterinės įmonės). 2019 m. kovo 5 d. Grupė pardavė dukterinę kompaniją UAB „Ars Ingenii“ (įmonės kodas 302602713), kuri nesusijusi su pagrindinėmis grupės veiklomis ir negeneravo pajamų. 2019 rugpjūčio 9 d. Grupė įsigijo dvi įmones – Tėvynės žemelė UAB (įmonės kodas 303301428) ir Tėviškės žemelė UAB (įmonės kodas 303207199). Pastarajai įmonei priklauso žemės sklypų grupė, kuriuos Grupė anksčiau apskaitydavo konsoliduotame balanse remiantis turėtu žemės atpirkimo sandoriu. Tėvynės žemelė UAB valdo 100 proc. Tėviškės žemelė UAB akcijų ir neturi jokio kito reikšmingo turto, išskyrus dukterinės įmonės akcijas.

Žemiau išvardintos dukterinės įmonės, kurios yra įtrauktos į Grupės konsoliduotas 2019 m. gruodžio 31 d. finansines ataskaitas.

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
1.	UAB Baltic Champs	*4	302942064	Šiaulių r. sav. Poviliškių k. 15, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2012-12-27	**A	100,00%	100,00%
2.	UAB AVG Investment	*4	300087691	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2005-02-10	**G	100,00%	100,00%
3.	UAB AWG Investment 1	*4	301745765	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-06-18	**G	100,00%	100,00%
4.	UAB AWG Investment 2	*4	301807590	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-07-24	**G	100,00%	100,00%
5.	UAB AGROSS	*4	301807601	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2008-07-24	**H	100,00%	100,00%
6.	UAB Grain LT	*4	302489354	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2010-03-17	**H	97,41%	97,41%
7.	UAB Ars Ingenii	*4	302602713	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2011-03-15	**H	0,00%	100,00%
8.	UAB AgroGIS	*4	302583978	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2011-01-18	**D	95,00%	95,00%
9.	UAB Agro Management Team	*4	302599498	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-03-02	**E	100,00%	100,00%
10.	UAB Agrotechnikos centras	*4	302589187	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-02-03	**F	100,00%	100,00%
11.	UAB AUGA trade	*4	302753875	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-02-29	**H	100,00%	100,00%
12.	ŽŪB Žemės fondas	*1	300558595	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2006-04-07	**E	100,00%	100,00%
13.	UAB Žemės vystymo fondas 6	*4	300589719	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2006-08-10	**E	100,00%	100,00%
14.	UAB Žemės vystymo fondas 9	*4	300547638	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2006-03-09	**E	100,00%	100,00%
15.	UAB Žemės vystymo fondas 10	*4	301522723	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2008-01-10	**E	100,00%	100,00%
16.	UAB Žemės vystymo fondas 20	*4	300887726	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2007-06-22	**B	100,00%	100,00%
17.	UAB AUGA Grūdava	*4	174401546	Šakių r. sav. Gotlybiškių k., Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 1997-02-24	**A	98,97%	98,97%
18.	ŽŪB AUGA Spindulys	*1	171330414	Radviškių r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13, Registracijos vieta: Radviškių r. sav., Registracijos data: 1993-04-09	**A	99,99%	99,99%
19.	ŽŪB AUGA Smilgiai	*1	168548972	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 1992-09-16	**A	100,00%	100,00%
20.	ŽŪB AUGA Skėmiai	*1	171306071	Kėdainių g. 13, Skėmių k., Radviškių r., Registracijos vieta: Radviškių r. sav., Registracijos data: 1992-10-01	**A	99,97%	99,97%

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
21.	ŽŪB AUGA Nausodė	*1	154179675	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Anykščių r. sav., Registracijos data: 1992-08-11	**A	99,93%	99,93%
22.	ŽŪB AUGA Dumšiškės	*1	172276179	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 1992-09-29	**A	99,88%	99,88%
23.	ŽŪB AUGA Žadžiūnai	*1	175706853	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 1992-06-30	**A	99,81%	99,81%
24.	ŽŪB AUGA Mantviliškis	*1	161274230	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 1992-11-06	**A	99,94%	99,94%
25.	ŽŪB AUGA Alanta	*1	167527719	Molėtų r. sav. Kazlų k. Skiemonių g. 2A, Registracijos vieta: Molėtų r. sav., Registracijos data: 1992-06-29	**A	99,99%	99,99%
26.	ŽŪB AUGA Eimučiai	*1	175705032	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 1992-06-29	**A	99,24%	99,24%
27.	ŽŪB AUGA Vėriškės	*1	171305165	Radviliškio r. sav. Skėmiai, Kėdainių g. 13, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1992-09-29	**A	99,93%	99,93%
28.	ŽŪB AUGA Želsvelė	*1	165666499	Marijampolės sav. Želsvos k., Želsvelės g. 1, Registracijos vieta: Marijampolės sav., Registracijos data: 1992-07-03	**A	99,86%	99,86%
29.	ŽŪB AUGA Lankesa	*1	156913032	Jonavos r. sav. Bukonių k., Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 1999-04-06	**A	96,91%	96,91%
30.	ŽŪB AUGA Kairėnai	*1	171327432	Radviliškio r. sav. Kairėnų k., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 1993-03-02	**A	98,47%	98,47%
31.	ŽŪB AUGA Jurbarkai	*1	158174818	Jurbarko r. sav. Klišių k. Vytauto Didžiojo g. 99, Registracijos vieta: Jurbarko r. sav., Registracijos data: 1992-07-31	**A	98,46%	98,46%
32.	ŽŪB AUGA Gustoniai	*1	168565021	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 1992-12-09	**A	100,00%	100,00%
33.	KB Siesarčio ūkis	*3	302501098	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2010-04-21	**A	99,44%	99,44%
34.	KB Kašėta	*3	302501251	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2010-04-21	**A	99,44%	99,44%
35.	ŽŪB Gustonys	*1	302520102	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2010-06-08	**E	100,00%	100,00%
36.	ŽŪB Skėmių pienininkystės centras	*1	302737554	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2012-03-05	**A	48,67%	48,67%
37.	ŽŪK AgroBokštai	*3	302485217	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2010-03-02	**A	97,94%	97,94%
38.	KB Dotnuvėlės valdos	*3	302618614	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	99,22%	99,22%
39.	KB Nevėžio lankos	*3	302618596	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	96,51%	96,51%
40.	KB Radviliškio kraštas	*3	302618742	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2011-04-20	**A	98,67%	98,67%
41.	KB Šventosios pievos	*3	302618201	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2011-04-20	**A	96,36%	96,36%
42.	KB Kairių ūkis	*3	302615194	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2011-04-13	**A	98,68%	98,68%
43.	KB Šiaurinė valda	*3	302615187	Akmenės r. sav. Ramučių k. Klevų g. 11, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2011-04-13	**A	96,15%	96,15%
44.	KB Šušvės žemė	*3	302618767	Kelmės r. sav. Pašiaušės k. Vilties g. 2, Registracijos vieta: Kelmės r. sav., Registracijos data: 2011-04-21	**A	98,43%	98,43%
45.	KB Žalmargėlis	*3	303145954	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-09-23	**A	98,32%	98,32%
46.	KB Juodmargėlis	*3	303159014	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2013-10-03	**A	99,35%	99,35%
47.	KB AgroMilk	*3	302332698	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2009-04-23	**A	96,28%	96,28%
48.	KB Purpurėja	*3	302542337	Širvintų r. sav. Širvintų k. Zosinos g. 8, Registracijos vieta: Širvintų r. sav., Registracijos data: 2010-09-02	**A	99,53%	99,53%
49.	UAB Bukonių ekologinis ūkis	*4	302846621	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2012-08-23	**A	100,00%	100,00%
50.	UAB Agrosaulė 8	*4	302846105	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10-100, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2012-08-23	**G	100,00%	100,00%
51.	Biržų rajono Rinkuškių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	302465556	Biržų r. sav. Biržų m. Vytauto g. 38, Registracijos vieta: Biržų r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	48,67%	48,67%
52.	Pasvalio rajono Pušaloto melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	302465563	Pasvalio r. sav. Diliauskų k. Diliauskų g. 23, Registracijos vieta: Pasvalio r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	48,67%	48,67%
53.	Skėmių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303170256	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	48,67%	48,67%
54.	Vaitiekūnų melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303170306	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	48,67%	48,67%
55.	Asociacija Grūduvos melioracija	*2	302567116	Šakių r. sav. Gotlybiškių k. Mokyklos g. 2, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2010-11-23	**A	65,81%	65,81%
56.	Paulių melioracijos statinių naudotojų asociacija	*2	303169909	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2009-12-11	**A	100,00%	100,00%
57.	Melioracijos sistemų naudotojų asociacija Nausodė	*2	304219592	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-10-22	**A	70,74%	70,74%
58.	UAB Traktorių nuomos centras	*4	302820808	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-07-16	**A	100,00%	100,00%
59.	UAB Traktorių nuomos paslaugos	*4	302820797	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-07-16	**A	100,00%	100,00%
60.	UAB Arnega	*4	302661957	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2011-08-13	**A	100,00%	100,00%
61.	AgroSchool OÜ	*6	12491954	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10133 , Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2013-07-15	**G	100,00%	100,00%
62.	VŠĮ AgroSchool	*5	303104797	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Smolensko g. 10-100, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2013-07-22	**C	50,00%	50,00%

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
63.	UAB AUGA Ramučiai	*4	302854479	Akmenės r. sav. Ramučių k. Klevų g. 11, Registracijos vieta: Akmenės r. sav., Registracijos data: 2012-09-05	**A	100,00%	100,00%
64.	UAB AUGA Luganta	*4	300045023	Kelmės r. sav. Pašiaušės k., Registracijos vieta: Kelmės r. sav., Registracijos data: 2012-09-05	**A	100,00%	100,00%
65.	UAB eTime invest	*4	300578676	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**G	100,00%	100,00%
66.	UAB ŽVF Projektai	*4	300137062	Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Konstitucijos pr. 21C, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2012-12-27	**E	52,62%	52,62%
67.	ŽŪB Alantos ekologinis ūkis	*1	303324747	Molėtų r. sav. Kazlų k. Skiemonių g. 2A, Registracijos vieta: Molėtų r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
68.	ŽŪB Dumšiškių ekologinis ūkis	*1	303324722	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
69.	ŽŪB Eimučių ekologinis ūkis	*1	303324715	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
70.	ŽŪB Grūdųvos ekologinis ūkis	*1	303324804	Šakių r. sav. Gotlybiškių k. Mokyklos g. 2, Registracijos vieta: Šakių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
71.	ŽŪB Jurbarkų ekologinis ūkis	*1	303325361	Jurbarko r. sav. Klišių k. Vytauto Didžiojo g. 99, Registracijos vieta: Jurbarko r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
72.	ŽŪB Kairėnų ekologinis ūkis	*1	303325774	Radviliškio r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13-2, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
73.	ŽŪB Lankesos ekologinis ūkis	*1	303325710	Jonavos r. sav. Bukonių k. Lankesos g. 2, Registracijos vieta: Jonavos r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
74.	ŽŪB Mantviliškio ekologinis ūkis	*1	303325703	Kėdainių r. sav. Mantviliškio k. Liepos 6-osios g. 60, Registracijos vieta: Kėdainių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
75.	ŽŪB Nausodės ekologinis ūkis	*1	303325781	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Anykščių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
76.	ŽŪB Skėmių ekologinis ūkis	*1	303325692	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
77.	ŽŪB Smilgių ekologinis ūkis	*1	303325824	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Panevėžio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
78.	ŽŪB Spindulio ekologinis ūkis	*1	303325817	Radviliškio r. sav. Vaitiekūnų k. Spindulio g. 13-2, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
79.	ŽŪB Vėriškių ekologinis ūkis	*1	303325849	Kėdainių g.13, Skėmių k., Radviliškio r., Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
80.	ŽŪB Žadžiūnų ekologinis ūkis	*1	303325870	Šiaulių r. sav. Žadžiūnų k. Gudelių g. 30-2, Registracijos vieta: Šiaulių r. sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
81.	ŽŪB Želsvelės ekologinis ūkis	*1	303325856	Marijampolės sav. Želsvos k. Želsvelės g. 1, Registracijos vieta: Marijampolės sav., Registracijos data: 2014-06-09	**A	100,00%	100,00%
82.	Prestviigi OÜ	*6	12654600	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10133, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
83.	Turvaste partners OÜ	*6	12655410	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10134, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
84.	Nakamaa Agro OÜ	*6	12655522	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10135, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
85.	Hindaste Invest OÜ	*6	12655384	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10136, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-04-24	**G	100,00%	100,00%
86.	Tuudi River OU	*6	12655640	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10137, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
87.	Palderma Partners OÜ	*6	12654959	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10138, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
88.	Ave-Martna Capital OÜ	*6	12655155	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10139, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
89.	Hobring Invest OÜ	*6	12655427	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10140, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
90.	Rukkirahu Capital OÜ	*6	12655232	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10141, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
91.	Pahasoo OÜ	*6	12655367	Harju maakond, Talinas, Kesklinna linnaosa, Lai tn 32-8, 10142, Registracijos vieta: Estija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
92.	KB Ganiklis	*3	303429417	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1-3, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
93.	KB Ganiavos gėrybės	*3	303429431	Marijampolės sav. Želsvos k. Želsvelės g. 1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
94.	KB Žemėpačio pieno ūkis	*3	303432388	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-22	**A	98,09%	98,09%
95.	KB Žemynos pienelis	*3	303427989	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
96.	KB Lygiadienio ūkis	*3	303428087	Panevėžio r. sav. Smilgių mstl. Panevėžio g. 23-1, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
97.	KB Laumės pieno ūkis	*3	303427996	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
98.	KB Medeinios pienas	*3	303428112	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
99.	KB Gardaitis	*3	303429381	Panevėžio r. sav. Gustonių k. M. Kriaučiūno g. 15, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
100.	KB Dimstipatis	*3	303429424	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
101.	KB Aušlavis	*3	303429456	Anykščių r. sav. Nausodės k. Nausodės g. 55, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
102.	KB Austėjos pieno ūkis	*3	303428094	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-17	**A	98,09%	98,09%
103.	KB Aitvaro ūkis	*3	303429374	Radviliškio r. sav. Skėmių k. Alyvų g. 1-3, Registracijos vieta: Radviliškio r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
104.	KB Giraičio pieno ūkis	*3	303429399	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	98,09%	98,09%
105.	Fentus 10 GmbH	*6	HRB106477	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
106.	Norus 26 AG	*6	HRB109356 B	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%
107.	LT Holding AG	*6	HRB109265 B	StraBe des 17 Juni 10b, 10623 Berlynas, Vokietija, Registracijos vieta: Vokietija, Registracijos data: 2014-05-02	**G	100,00%	100,00%

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

Nr.	Pavadinimas	Teisinė forma	Įmonės kodas	Adresas, įregistravimo vieta ir data	Veiklos pobūdis	Grupės nuosavybės dalis %	
						2019 12 31	2018 12 31
108.	UAB KTG Agrar	*4	300127919	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Vilniaus m. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
109.	UAB Agrar Raseiniai	*4	300610316	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
110.	UAB AUGA Mažeikiai	*4	300610348	Mažeikių r. sav. Naikių k. Mažeikių aplinkl. 9, Registracijos vieta: Mažeikių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
111.	UAB PAE Agrar	*4	300867691	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
112.	UAB Delta Agrar	*4	300868875	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
113.	UAB KTG Grūdai	*4	302637486	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
114.	UAB KTG Eko Agrar	*4	300510650	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
115.	UAB Agronita	*4	300132574	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
116.	UAB Agronuoma	*4	303204954	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
117.	UAB VL Investment Vilnius 12	*4	303205611	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
118.	UAB Agrar Ašva	*4	301608542	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
119.	UAB Agrar Varduva	*4	301608791	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
120.	UAB Agrar Seda	*4	301608777	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
121.	UAB Agrar Kvistė	*4	302308067	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
122.	UAB Agrar Luoba	*4	302308035	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
123.	UAB Agrar Gaja	*4	302594412	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
124.	UAB Agrar Ariogala	*4	301626540	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
125.	UAB Agrar Girdžiai	*4	301621568	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
26.	UAB Agrar Vidauja	*4	301622531	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
127.	UAB Agrar Raudonė	*4	302309532	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
128.	UAB Agrar Venta	*4	302307855	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
129.	UAB Agrar Nerys	*4	302594063	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
130.	UAB Agrar Gėluva	*4	302312133	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
131.	UAB Agrar Betygala	*4	302312222	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
132.	UAB Agrar Dubysa	*4	302312215	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
133.	UAB Agrar Pauliai	*4	302312165	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
134.	UAB Agrar Mituva	*4	302312172	Raseinių r. sav. Gėluvos k. Dvaro g. 30, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2014-10-20	**A	100,00%	100,00%
135.	UAB AUGA Raseiniai	*4	304704364	Raseinių r. sav. Kalnujų mstl. Žievelišės g. 1, Registracijos vieta: Raseinių r. sav., Registracijos data: 2017-11-06	**A	100,00%	100,00%
136.	Tėvynės žemelė UAB	*4	303301428	Antano Tumėno st. 4, Vilniaus mun., Vilnius	**G	100,00%	0,00%
137.	Tėviškės žemelė UAB	*4	303207199	Antano Tumėno st. 4, Vilniaus mun., Vilnius	**E	100,00%	0,00%

PASTABOS:

*	**	
*1 Žemės ūkio bendrovė	**A Žemės ūkio veikla	**G Dukterinių įmonių valdymas
*2 Asociacija	**B Grupės piniginis fondas	**H Prekyba ir logistika
*3 Kooperatinė bendrovė	**C Žmoniškųjų išteklių valdymas	
*4 Uždaroji akcinė bendrovė	**D IT sistemos vystymas	
*5 Viešoji įstaiga	**E Žemės valdymo bendrovė	
*6 Užsienio juridinis vienetas	**F Įrangos nuoma	

2. Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas

2.1 Apskaitos principų pasikeitimai

Grupė taiko vienodą apskaitos politiką visais šiose finansinėse ataskaitose pateikiamais laikotarpiais.

2.2 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

Šios finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS), priimtais Europos Sąjungoje (ES). Konsoliduotosios finansinės ataskaitos parengtos istorinės įsigijimo savikainos pagrindu, išskyrus žemę nekilnojamajame turte, kuri apskaitoma perkainota verte, biologinį turtą (galvijus ir pasėlius), kurie apskaitomi tikrąja verte. Tiek Bendrovė, tiek Grupė taiko tuos pačius apskaitos principus, išskyrus dukterinių įmonių apskaitą, kaip aprašyta 2.27 pastaboje.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.2 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas (tęsinys)

Finansinių ataskaitų parengimas pagal TFAS reikalauja atlikti tam tikrus svarbius apskaitinius įvertinimus. Šie standartai taip pat reikalauja, kad vadovybė priimtų sprendimus, susijusius su Grupės apskaitos principų taikymu. Sritys, kuriose tenka priimti reikšmingus ir sudėtingus sprendimus, arba sritys, kuriose daromos prielaidos ir taikomi apskaitiniai vertinimai turi reikšmingos įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms, aprašytos 4-oje pastaboje.

Konsoliduotos finansinės ataskaitos pateiktos nacionaline valiuta eurai (Eur), kuri yra Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta.

Veiklos testinumo principas

Pridedamos finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis veiklos testinumo principu. Trumpalaikis Grupės tikslas yra sugeneruoti pakankamą kiekį lėšų tam, kad būtų pasiektas veiklos efektyvumas ir pelningumas bei sugeneruoti pakankamai pajamų ir pelno, siekiant padengti trumpalaikius įsipareigojimus. Grupės vadovybė tikisi išlaikyti dabartinius likvidumo rodiklius ir sukaupti lėšas ateities investicijoms. Bendrovė daugiausia dirba su Grupės įmonėmis, todėl jos likvidumas yra pakoreguojamas esant poreikiui.

2019 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikis turtas viršijo trumpalaikius įsipareigojimus 6 720 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. viršijo 5 811 tūkst. Eur). Grupės likvidumo rodiklis (trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai) sudarė 1,12 (2018 m. – 1,11), tuo tarpu kritinio likvidumo rodiklis (trumpalaikis turtas (neįskaitant biologinio turto ir atsargų) / trumpalaikiai įsipareigojimai) buvo 0,31 (2018 m. – 0,31).

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikis turtas viršijo trumpalaikius įsipareigojimus 15 840 tūkst. Eur, kai 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų skirtumas buvo lygus 19 267 tūkst. Eur. Didžiąją skirtumo dalį sudaro kredito linijos įsipareigojimai (16 900 tūkst. EUR 2019 m. gruodžio 31 d. ir 18 870 tūkst. EUR 2018 m. gruodžio 31 d.), kurie yra atnaujinami kiekvienų metų pabaigoje. Kiti įsipareigojimai bus padengti pinigų srautais, gautais iš valdymo mokesčio. Bendrovės likvidumo rodiklis 2019 m. siekė 0,22 (2018 m. – 0,17).

Dėl COVID-19 įtakos analizės Grupės veiklai skaitykite 30 pastaboje.

Nauji standartai, pataisos ir išaiškinimai

2019 m. Grupė ir Bendrovė pritaikė visus Tarptautinės apskaitos standartų valdybos (TASV) ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) paskelbtus naujus ir patikslintus standartus, pataisas bei išaiškinimus, kurie yra svarbūs jos veiklai ir įsigaliojo ataskaitiniu laikotarpiu, prasidedančiu 2019 m. sausio 1 d.

a) Naujų ir/ar pakeistų Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

Grupė ir Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos naujus ir pakoreguotus TFAS ir TFAAK pakeitimus nuo 2019 m. sausio 1 d.:

- 16-asis TFAS „Nuoma“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau);
- TFAAK 23-asis aiškinimas „Neaiškumas dėl pelno mokesčio traktavimo“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau);
- 2015–2017 m. ciklo *Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai* (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau);
- 9-ojo TFAS „Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau);
- 28-ojo Tarptautinės apskaitos standarto (TAS) „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau);
- 19-ojo TAS pakeitimai: „Plano pakeitimas, sumažinimas arba įvykdymas“ (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau).

16-asis TFAS „Nuoma“

Naujajame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to, 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko apskaitos modelis.

Nuomininkai turi pripažinti: (a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turtą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; (b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąjį TFAS iš esmės perkeliama 17-ajame TAS apibrėžti nuomotojo apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje skirtingai registruoti šias dvi nuomos rūšis.

Grupė pritaikė naujus 16-ojo TFAS reikalavimus retrospektyviai nuo 2019 m. sausio 1 d., tačiau netaisė 2018 m. ataskaitinio laikotarpio palyginamųjų finansinių ataskaitų, kaip tai leidžia šio standarto įgyvendinimo nuostatos. Todėl perklasifikavimai ir koregavimai, atsirandantys dėl naujojo standarto, pripažįstami balanse nuo 2019 m. sausio 1 d. Pritaikius 16-ojo TFAS reikalavimus Grupė nepatyrė piniginių išlaidų, bet padidėjo Grupės turtas ir įsipareigojimai.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.2 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas (tęsinys)

Igyvendinusi 16-ąją TFAS, Grupė pripažino nuomos įsipareigojimus, kurie anksčiau buvo priskirti „veiklos nuomai“ pagal 17-ojo TAS „Nuoma“ principus. Šie įsipareigojimai buvo įvertinti likusių nuomos mokėjimų dabartine verte, diskontuota naudojant

Grupės vidutinę skolinimosi palūkanų normą, kuri 2019 m. sausio 1 d. buvo 6 proc. Taikyta palūkanų norma per 2019 m. nepakito ir 2019 m. gruodžio 31 d. taip pat buvo lygi 6 proc.

Grupė pirmą kartą pritaikydama 16-ąją TFAS naudojo šiais standarto leidžiamais praktiniais palengvinimais:

- Grupė pritaikė vieningą diskonto normą nuomos portfeliui, turinčiam pakankamai panašias savybes;
- pasitikėjimas ankstesniais vertinimais kai nuomos sutartys yra sudėtingos;
- veiklos nuomos sutarčių, kurių likęs nuomos laikotarpis yra trumpesnis nei 12 mėnesių, vertinimas 2019 m. sausio 1 d. kaip trumpalaikės nuomos (pripažįstant nuomos mokėjimus sąnaudomis tiesioginiu būdu);
- pradinių tiesioginių išlaidų, susijusių su turto naudojimo teisės įvertinimu, neįtraukimas į pirminį pritaikymą;
- Vidutinio homogeninių sutarčių termino naudojimas nustatant nuomos terminą, kai sutartyje yra galimybių pratęsti ar nutraukti nuomos sutartį.

2019 m. Sausio 1 dieną nuomos sutartis, anksčiau priskirtas veiklos nuomai, Grupė pripažino turtu, apskaitytą naudojimosi teise, ir nuomos įsipareigojimus balansinėmis vertėmis pradinio taikymo dieną atsižvelgiant į būsimus nuomos mokėjimus. 16 TFAS vertinimo principai taikomi tik po tos datos. Tai lėmė 39 006 tūkst. Eur. vertės koregavimus, susijusius su turto naudojimosi teisėmis, ir 39 006 tūkst. Eur. nuomos įsipareigojimų kintamųjų nuomos mokėjimų pagrindu pagal diskonto indeksą. Nuomos įsipareigojimų perkainojimai buvo pripažinti atitinkamo turto naudojimo teisių koregavimais iškart po pirminio pritaikymo dienos.

Pritaikius 16-ąją TFAS visos Grupės veiklos nuomos sutartys buvo pripažintos turto naudojimosi teisių ir nuomos įsipareigojimų straipsniuose, išskyrus trumpalaikes nuomos sutartis ir mažos vertės nuomos sutartis. Turto naudojimosi teise apskaitytas turtas buvo vertinamas atsižvelgiant į būsimus nuomos mokėjimus, koreguojant juos išankstinių mokėjimų ar sukauptų nuomos mokėjimų, susijusių su šia nuoma sumomis. Nuomos įsipareigojimų suma lygi dabartinei nuomos įsipareigojimų mokėjimų sumai, diskontuotai pritaikius Grupės vidutinę skolinimosi palūkanų normą pirminio pripažinimo metu. Nebuvo identifikuota jokių apsunkintų nuomos sutarčių, dėl kurių reikėtų koreguoti pirminio pripažinimo metu naudojimosi teise apskaitytą turtą. Grupė prie turto naudojimosi teisių taip pat perklasifikavo nematerialų turtą, susijusį su žemės nuomos teisėmis, įgytą įmonių įsigijimų metu. Šis nematerialusis turtas perklasifikavimas į turto naudojimosi teises 16-ojo TFAS pirminio pripažinimo metu.

Nuomos įsipareigojimų pokytis, palyginus su nuomos įsipareigojimais 2018 m. gruodžio 31 d., 2019 m. sausio 1 d. buvo toks:

	2019 m. sausio 1 d.
<i>Veiklos nuomos įsipareigojimai, atskleisti 2018 m. gruodžio 31 d. (29 pastaba)</i>	43 896
Diskontuoti veiklos nuomos mokėjimai naudojant nuomininko skolinimosi palūkanų normą pirminio pritaikymo dieną	39 006
Pridėti: finansinės nuomos įsipareigojimai, pripažinti 2018 m. gruodžio 31 d.	11 507
Nuomos įsipareigojimai, pripažinti 2019 m. sausio 1 d.	50 513
Ilgalaikės nuomos įsipareigojimų trumpalaikė dalis	7 731
Ilgalaikės nuomos įsipareigojimų ilgalaikė dalis	42 782
	50 513

Naudojimosi teise pripažintas turtas susijęs su šiomis ilgalaikio turto grupėmis:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2019 m. sausio 1 d.
Žemė	35 369	38 031
Pastatai	842	975
Iš viso	36 211	39 006

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.2 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas (tęsinys)

Apskaitos politikos pokytis 2019 m. sausio 1 d. paveikė šiuos Grupės balanso straipsnius:

	2018 m. gruodžio 31 d. pristatyta ataskaitose	16 TFAS	2019 m. sausio 1 d. (po 16 TFAS pritaikymo)
Ilgalaikis turtas			
Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	92 892	41 407	134 229
Nematerialus turtas	2 427	(2 401)	26
Ilgalaikio turto iš viso	111 938	39 006	150 944
Turto iš viso	171 890	39 006	210 896
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	7 889	34 893	42 782
Ilgalaikiai įsipareigojimai iš viso	26 034	34 839	60,927
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Trumpalaikė ilgalaikių nuomos įsipareigojimų dalis	3 618	4 113	7 731
Trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso	54 141	4 113	58 254
Įsipareigojimai iš viso	80 175	39 006	119 181
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai iš viso	171 890	39 006	210 896

Apskaitos politikos pokytis 2019 m. sausio 1 d. paveikė šiuos Bendrovės balanso straipsnius:

	2018 m. gruodžio 31 d. pristatyta ataskaitose	16 TFAS	2019 m. sausio 1 d. (po 16 TFAS pritaikymo)
Ilgalaikis turtas			
Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	415	975	1,390
Ilgalaikio turto iš viso	105 279	975	106 254
Turto iš viso	109 086	975	110 061
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	163	842	1 005
Ilgalaikiai įsipareigojimai iš viso	1 163	842	2 005
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Trumpalaikė ilgalaikių nuomos įsipareigojimų dalis	16	133	149
Trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso	23 074	133	23 207
Įsipareigojimai iš viso	24 237	975	25 212
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai iš viso	109 086	975	110 061

Visi kiti nuo 2019 m. sausio 1 d. pritaikyti TFAS ir TFAAK pakeitimai neturėjo įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms už laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. gruodžio 31 d.

b) ES priimti standartai, kurie dar nėra įsigalioję ir nebuvo anksčiau pritaikyti

Kiti standartų pakeitimai ir nauji standartai, priimti ES, bet dar neįsigalioję, nėra aktualūs Grupei ir Bendrovei.

2.3 Grupės apskaita

Dukterinės įmonės – tai įmonės, kurias Grupė gali kontroliuoti. Grupė kontroliuoja įmonę, kai yra susijusi arba turi teises į įmonės kintamąją grąžą ir turi galimybę daryti įtaką grąžai per savo įgaliojimus įtakoti jos veiklas. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra įtrauktos į konsoliduotas Grupės finansines ataskaitas nuo tos dienos, kai įsigyjama kontrolė. Nebetraukiamos tada, kuomet kontrolė prarandama.

Pirkimo metodas taikomas verslo jungimų apskaitai. Už dukterinės įmonės įsigijimą perduotas atlygis yra perduoto turto, prisiimtų įsipareigojimų ir Grupės išleistų nuosavybės priemonių tikroji vertė. Perduotas atlygis apima bet kokio turto ar įsipareigojimo, susidarančių dėl neapibrėžto atlygio susitarimo, tikrąją vertę. Su įsigijimu susijusios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuomet, kai patiriamos. Verslo jungimo būdu įsigytas identifikuojamas turtas ir prisiimti įsipareigojimai bei neapibrėžtieji įsipareigojimai pradžioje įvertinami tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną. Naudojant įsigijimo metodą, Grupė nekontroliuojančią dalį įsigyjamojoje įmonėje įvertina tikrąją vertę arba proporcinga grynojo turto dalimi, tenkančia nekontroliuojančiai daliai įsigyjamojoje įmonėje.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.3 Grupės apskaita (tęsinys)

Perduoto atlygio dalis, nekontroliuojančios dalies įsigyjamojoje įmonėje dalis ir anksčiau turėtos įsigyjamosios įmonės nuosavybės priemonių tikrosios vertės įsigijimo dieną, viršijanti Grupės įsigytos dukterinės įmonės identifikuojamo grynojo turto dalies tikrąją vertę, yra apskaitoma kaip prestižas. Jeigu įsigijimo savikaina yra mažesnė už Grupės įsigytos dukterinės įmonės identifikuojamo grynojo turto dalies tikrąją vertę, skirtumas pripažįstamas tiesiogiai pelno (nuostolių) ataskaitoje kaip neigiamas prestižas.

Sandoriai tarp Grupės įmonių, likučiai bei nerealizuotas pelnas iš sandorių tarp Grupės įmonių yra eliminuojami. Nerealizuoti nuostoliai taip pat eliminuojami, tačiau laikomi perduoto turto vertės sumažėjimo požymiu.

2.4 Asocijuotos įmonės

Asocijuotomis įmonėmis yra laikomos visos įmonės, kurioms Grupė turi reikšmingą įtaką, bet jų nekontroliuoja nei pavieniui, nei bendrai. Šiuo atveju Grupė turi turėti 20-50% balsavimo teisių. Investicijos į asocijuotas įmones apskaitomos taikant nuosavybės metodą apskaitai, pirmiausia pripažįstant jos įsigijimo savikainą.

Pagal nuosavybės apskaitos metodą pradine investicijos verte yra pripažįstama įsigijimo savikaina, kuri vėliau pelno (nuostolių) ataskaitoje pakoreguojama pripažįstant Grupės pelno ar nuostolių dalį, patirtą po įsigijimo, taip pat pakoreguojama pagal Grupės bendrųjų pajamų dalies judėjimą kitose bendrose pajamose. Dividendai, gauti arba gautini iš asocijuotų ir bendrųjų įmonių, pripažįstami kaip investicijų sumažėjimas apskaitinėje investicijų vertėje.

Kai Grupės nuosavybės būdu apskaitytų investicijų dalis yra nuostolinga ir viršija jos investicijos balansinę vertę, įskaitant bet kokiais kitais neapibrėžtais ilgalaikiais gautinomis sumomis, Grupė nepripažįsta tolimesnių nuostolių, išskyrus atvejus, kai ji prisiėmė įsipareigojimus ar atliko mokėjimus kito subjekto vardu.

Nerealizuotas sandorių pelnas tarp Grupės ir jos asocijuotų įmonių ar bendrųjų įmonių yra eliminuojamas tokia dalimi, kokia priklauso Grupei. Nerealizuoti nuostoliai taip pat yra eliminuojami, išskyrus tuos atvejus, jei turima įrodymų, kad sandorių perduoto turto vertė yra sumažėjusi. Esant poreikiui, apskaitos reikalavimai subjektuose, kuriuose Grupė turi investicijų į nuosavybę, buvo pakoreguoti siekiant užtikrinti jų suderinamumą su Grupės priimta politika.

Nuosavybės investicijų apskaitinės vertės pokyčiai yra peržiūrėti pagal 2.9 pastaboje aprašytus reikalavimus.

2.5 Sandoriai su nekontroliuojančia dalimi

Grupė traktuoja sandorius su nekontroliuojančios dalies akcininkais kaip sandorius su Grupės akcininkais. Atliekant pirkimus iš nekontroliuojančios dalies akcininkų, skirtumas, susidarantis tarp bet kokio sumokėto atlygio bei įsigytos dukterinės įmonės grynojo turto dalies apskaitinės vertės, yra apskaitomas nuosavybės dalyje. Iš pardavimų nekontroliuojančios dalies akcininkams gaunamas pelnas ar patiriami nuostoliai taip pat apskaitomi nuosavybės dalyje.

2.6 Užsienio valiutos perskaičiavimas

Funkcinė ir pateikimo valiuta

Kiekvienos Grupės įmonės finansinėse ataskaitose parodyti straipsniai įvertinti pirminės ekonominės aplinkos, kurioje konkreči įmonė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta yra euras (EUR).

Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą pagal valiutų keitimo kursus, galiojančius sandorių atlikimo arba vertinimo (jeigu straipsniai iš naujo vertinami) dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Grupės įmonės

Dukterinių įmonių veiklos rezultatai ir finansinė būklė (nė vienos iš kurių funkcinė valiuta nėra iš hiperinfliacijos ekonomikos), kurių funkcinė valiuta skiriasi nuo pateikimo valiutos, yra perskaičiuojami į pateikimo valiutą tokia tvarka:

- Turtas ir įsipareigojimai kiekvieną balanso parengimo dieną yra perskaičiuojami taikant balanso sudarymo datos valiutos kursą;
- Pajamos ir sąnaudos atskiriems pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniams yra perskaičiuojamos vidutiniu laikotarpio valiutos kursu (išskyrus atvejus, kai vidutinis kursas pagrįstai neatspindi valiutos kursų, galiojančių sandorių dieną, bendrojo poveikio);
- Visi valiutų perskaičiavimo skirtumai yra apskaitomi kitose bendrosiose pajamose kaip atskiras nuosavybės komponentas.

Prestižas ir tikrosios vertės koregavimai, atsirandantys įsigijus užsienio įmonę, laikomi užsienio bendrovės turtu arba įsipareigojimais ir perskaičiuojami balanso sudarymo datos valiutos kursu.

2.7 Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai

Nekilnojamuoju turtu, įranga ir įrengimais laikomas turtas, kurį Grupė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais ir kurio naudingo tarnavimo laikotarpis yra ilgesnis nei vieneri metai.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.7 Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai, išskyrus žemę, yra apskaitomi įsigijimo verte sumažinus vėliau sukauptu nusidėvėjimu ir vėlesniais vertės sumažėjimo nuostoliais. Žemė apskaitoma perkainota verte, atėmus vėlesnius vertės sumažėjimo nuostolius.

Pastatus daugiausia sudaro karvių fermos, dirbtuvės ir grūdų saugojimo pastatai. Mašinas ir įrengimus sudaro žemės ūkio technika bei pieno ūkių įrengimai. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai, išskyrus žemę ir nebaigtą statybą, apskaitomi įsigijimo verte, atėmus vėlesnį nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

Žemę daugiausia sudaro žemės ūkio paskirties žemė, kuri pateikiama perkainota verte, remiantis periodiškai, ne rečiau nei kas trejus metus, nepriklausomų vertintojų atliekamais vertinimais.

Vėliau patirtos išlaidos pridedamos prie apskaitinės nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės arba pripažįstamos atskiru turtu tik tuo atveju, jeigu yra tikėtina, kad Grupė gaus ateityje ekonominę naudą iš šio turto, ir turto savikainą galima patikimai įvertinti. Pakeistos dalies apskaitinė vertė yra nurašoma. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

Žemės apskaitinės vertės padidėjimas po perkainojimo yra kredituojamas į perkainojimo rezervą nuosavybės dalyje. Vertės sumažėjimai, kurie padengia to paties turto ankstesnius vertės padidėjimus, pripažįstami tiesiogiai nuosavybės dalyje, mažinant perkainojimo rezervą; visi kiti vertės sumažėjimai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Žemei nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Kito turto nusidėvėjimas, išskyrus nebaigtą statybą, apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto įsigijimo vertę ar perkainotą vertę iki likvidacinės vertės per šiuos nustatytus naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	20–50 metų
Statiniai ir mašinos	4–20 metų
Transporto priemonės, įrenginiai ir kitas turtas	1–10 metų

Turto apskaitinė vertė nedelsiant sumažinama iki jo atsiperkamosios vertės, jeigu turto apskaitinė vertė viršija įvertintą atsiperkamąją vertę.

Nebaigtos statybos straipsnyje apskaitomas statomas nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai. Toks turtas yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius. Įsigijimo savikaina apima projektavimo, statybos darbus, montavimui perduotus įrengimus ir įrangą bei kitas tiesiogines išlaidas.

Pelnas arba nuostoliai, susidarę perleidus turtą, apskaičiuojami iš gautų pajamų atimant perleisto turto apskaitinę vertę, ir apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje veiklos sąnaudų straipsnyje. Pardavus perkainotą turtą, atitinkama perkainojimo rezervo dalis perkeliama į nepaskirstytąjį pelną.

Ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpis vadovybės yra nustatomas turto įsigijimo momentu ir kasmet peržiūrimas.

2.8 Nematerialusis turtas

Prestižas

Prestižas parodo, kiek Grupės įsigytos dukterinės/asocijuotos įmonės grynojo identifikuojamojo turto dalies įsigijimo savikaina viršija jo tikrąją vertę įsigijimo dieną. Prestižas, atsiradęs dėl dukterinės įmonės įsigijimo, apskaitomas kaip nematerialusis turtas. Kiekvienais metais atskirai pripažintas prestižas peržiūrimas, siekiant nustatyti, ar nesumažėjusi jo vertė, ir apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptais vertės sumažėjimo nuostoliais. Prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai neatstatomi. Pelnas ar nuostoliai, atsiradę dėl įmonės pardavimo, apima prestižo, susijusio su parduota įmone, apskaitinę vertę.

Prestižas priskiriamas pinigų srautus kuriantiems vienetams, dėl vertės sumažėjimo peržiūrėjimų. Priskiriama tiems pinigų srautus kuriantiems vienetams ar pinigų srautus kuriančių vienetų grupėms, kurios turėtų gauti naudos iš verslo jungimo, kurį įvykdžius prestižas susidarė.

Kitas nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas – tai turtas, iš kurio Grupė tikisi gauti ekonominės naudos ateityje, jo naudojimo trukmė yra ribota ir jis apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

Amortizacija skaičiuojama tiesiogiai proporcingu (tiesiniu) metodu per įvertintą turto naudingo tarnavimo laiką:

Kitas nematerialusis turtas	5 metai
Žemės nuomos sutartys	1–22 metų

Atskirai įsigytos licencijos yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją. Licencijos, įsigytos per verslo jungimus, yra apskaitomos tikrąja verte įsigijimo datai. Įsigytos kompiuterių programinės įrangos licencijos kapitalizuojamos remiantis su konkrečių programinių įrangų įsigijimu ir parengimu naudojimui susijusiomis išlaidomis. Nuo 2019 m. sausio 1 d. žemės nuomos sutartys yra apskaitomos kaip turto naudojimosi teisės pagal TFAS 16 reikalavimus.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.8 Nematerialusis turtas (tęsinys)

Pelnas arba nuostoliai, susidarę perleidus nematerialųjį turtą, yra apskaičiuojami gautas pajamas lyginant su turto apskaitine verte, ir pripažįstami pelne ar nuostoliuose.

Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis vadovybės yra nustatomas turto įsigijimo momentu. Nustatytas naudingo tarnavimo laikotarpis kasmet peržiūrimas.

Amortizuojamas turtas tikrinamas, ar nesumažėjusi jo vertė, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti nebeatgauntina.

2.9 Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Nefinansinio turto, išskyrus atsargas ir atidėtąjį pelno mokestį, vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Turto vertės sumažėjimo nuostoliai pripažįstami ta suma, kuria apskaitinė turto vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, kuri yra didesnė iš dviejų verčių: turto tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, ir naudojimo vertė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigų srautus kuriančius vienetų). Nefinansinis turtas, išskyrus prestižą, kurio vertė buvo sumažėjusi, kiekvienų ataskaitų parengimo dieną peržiūrimas dėl galimybės atstatyti vertės sumažėjimą. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.10 Biologinis turtas

Biologinis turtas pirminio pripažinimo metu ir balanso sudarymo dieną apskaitomas tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo išlaidas, išskyrus atvejus, kai tikroji vertė negali būti tiksliai nustatyta pirminio pripažinimo metu. Žemės ūkio produkcija, išgauta iš Grupės biologinio turto, yra apskaitoma tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo išlaidas derliaus nuėmimo metu, ir vėliau apskaitoma kaip atsargas.

Jeigu egzistuoja aktyvi biologinio turto ar žemės ūkio produkcijos rinka, tos rinkos skelbiama kaina yra tinkamas dydis nustatant tikrąją turto vertę. Jei tokia rinka neegzistuoja, tikroji vertė nustatoma pagal artimiausio rinkos sandorio kainą, su sąlyga, kad ekonominės sąlygos reikšmingai nepasikeitė nuo tokio sandorio dienos iki balanso parengimo dienos. Įsigijimo savikaina yra naudojama tikrosios vertės nustatymui tik tada, kai biologinis turtas nuo įsigijimo dienos kito nedaug (pvz. praėjus trumpam laikotarpiui po augalų ar grybų sėjos).

Augimo periodu (augalų, grybų, gyvulių iki 1-ojo laktacijos periodo) patirtos sąnaudos yra kaupiamos ir apskaitomos atitinkamo turto straipsnyje. Kiekvieną ataskaitos parengimo dieną³, biologinis turtas yra pervertinamas tikrąja verte. Pervertinimo pelnas arba nuostolis (skirtumas tarp tikrosios vertės ir apskaitytos savikainos) yra pripažįstamas Biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka straipsnyje, pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Pieno gamybos sąnaudos (šėrimas ir kt.) yra apskaitomos kaip dalis žemės ūkio produkcijos savikainos. Žemės ūkio produkcija yra pripažįstama tikrąja verte derliaus nuėmimo metu. Pervertinimo pelnas arba nuostolis (skirtumas tarp tikrosios vertės ir apskaitytos savikainos) yra pripažįstamas Biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka straipsnyje, pelno (nuostolių) ataskaitoje. Parduotai produkcijai (augalams, grybams, pienui, mėsai), apskaityta biologinio turto/žemės ūkio produkcijos vertė yra pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje, atsižvelgiant į jų sąnaudų pobūdį – visos patirtos sąnaudos pagal pobūdį eilutėje Pardavimų sąnaudos, įskaitant ir pelną/nuostolį iš tikrosios vertės pasikeitimų.

Straipsnyje Biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka pelno (nuostolių) ataskaitoje įtraukiami (1) pelnas (nuostolis) dėl ataskaitos parengimo dieną dėl pervertintos tikrąja verte neparduotos žemės ūkio produkcijos (daugiausiai augalų, nes pienas ir grybai yra iškart parduodami) ir (2) pelnas (nuostolis) dėl melžiamų karvių tikrosios vertės pasikeitimo, (2.1) augimo periodu esant skirtumams tarp patirtų ir apskaitytų išlaidų, taip pat tikrosios vertės skirtumų ataskaitiniais laikotarpiais, ir (2.2) melžimo laikotarpiu tikrosios vertės sumažėjimu dėl likusio karvės naudingo tarnavimo laiko; taip pat dėl visų kitų parametų pokyčių grynųjų pinigų srautų prognozėse.

Visi kiti biologinio turto judėjimai (9 pastaba) yra pavaizduoti kapitalizuotų išlaidų suma.

Straipsnyje Pardavimų sąnaudos yra įtrauktos visos sąnaudos, reikalingos pasėlių, grybų auginimui bei pienui ir mėsai, kurie buvo parduoti ataskaitiniu laikotarpiu. Išlaidos, kurios buvo patirtos produkcijos pagaminimui, kuri ataskaitų rengimo dieną liko neparduota, yra kapitalizuojamos pradine verte ir ateinančiais laikotarpiais, kai produkcija bus parduota, bus perkeltos į pelno (nuostolių) ataskaitos Pardavimų sąnaudos straipsnį. Išlaidos, kapitalizuotos užauginti melžiamas karves, nėra atspindimos Pardavimų sąnaudos straipsnyje; vietoj to, apskaityta karvių vertė yra nurašoma per visą karvių gyvenimo

³ Grybų ir pasėlių savikaina gruodžio 31 d. įprastai yra artima jų tikrajai vertei, atsižvelgiant į tai, kad įvyksta tik labai maža biologinė transformacija. Metų pabaigoje, žieminių kultūrų biologinė transformacija nuo rudens sėjos paprastai yra nežymi, tačiau esant palankiems orams rudenį ir žiemą, žieminių kultūrų biologinė transformacija gali būti reikšminga. 2019/2020 sezono žiemos kultūrų biologinė transformacija nuo sėjos rudenį buvo reikšminga dėl palankių orų ir šiltos žiemos, dėl to 2019 m. gruodžio 31 d. žieminės kultūros buvo įvertintos tikrąja verte. Grybų stadija priklauso nuo auginimo terpės sėjos laiko. Atsižvelgiant į tai, jog grybų derlius nebuvo planuotas per pirmąją 2020 m. ar 2019 m. savaitę, grybų auginimo terpėje 2019.12.31 ir 2018.12.31 laikotarpiais įvyko tik labai maža biologinė transformacija. Todėl, grybai apskaityti savikaina, kuri atitinka jų tikrąją vertę.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.10 Biologinis turtas (tęsinys)

laikotarpį, kaip tikrosios vertės pokytis straipsnyje Biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka.

2.11 Investicijos ir kitas finansinis turtas

2.11.1 Klasifikavimas

Grupė savo finansinį turtą priskiria šioms vertinimo kategorijoms:

- kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąją verte (tikrosios vertės pasikeitimus pripažįstant arba per kitas bendrąsias pajamas, arba per pelną ar nuostolius ir
- kuris bus vertinamas amortizuota savikaina.

Klasifikavimas priklauso nuo įmonės verslo modelio, skirto finansinio turto ir sutartinių pinigų srautų valdymui.

Turto, vertinamo tikrąją verte, pelnas ir nuostoliai dėl tikrosios vertės pasikeitimo bus pripažįstami pelnu ar nuostoliu arba kitose bendrosiose pajamose. Investicijų į nuosavybės finansines priemones, kurios nėra laikomos parduoti, apskaitymas priklausys nuo to, ar Grupė pirminio pripažinimo metu priėmė nekeičiamą sprendimą, kad jos būtų apskaitytos tikrąją verte, tikrosios vertės pasikeitimus pripažįstant per kitas bendrąsias pajamas. Grupė investicijas į skolos finansines priemones perklasifikuoja tik tada, kai pasikeičia jos šio turto valdymui taikytas verslo modelis.

2.11.2. Pripažinimas ir nurašymas

Įprastinis finansinio turto pirkimas ir pardavimas pripažįstamas sandorio sudarymo dieną - dieną, kurią Grupė įsipareigoja pirkti ar parduoti turtą. Finansinis turtas yra nurašomas, kai pasibaigė arba buvo perduotos teisės gauti sutartinius pinigų srautus iš finansinio turto ir Grupė iš esmės perdavė visas su nuosavybe susijusias rizikas ir naudą.

2.11.3. Vertinimas

Pirminio pripažinimo metu Grupė įvertina finansinį turtą tikrąją verte pridedant, tuo atveju, jei finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąją verte, tikrosios vertės pasikeitimus pripažįstant pelnu ar nuostoliu, sandorio išlaidas, tiesiogiai priskiriamas finansinio turto įsigijimui.

Finansinio turto, vertinamo tikrąją verte, tikrosios vertės pasikeitimus pripažįstant pelnu ar nuostoliu, sandorio išlaidos pripažįstamos sąnaudomis pelno arba nuostolio eilutėse. Skolos priemonių vertinimas vėlesniais laikotarpiais priklauso nuo Grupės turto valdymui taikomo verslo modelio ir turto pinigų srautų pobūdžio. Yra trys vertinimo kategorijos, kurioms Grupė priskiria savo skolos priemones:

- Amortizuota savikaina: Turtas, laikomas sutartiniais pinigų srautams gauti, vertinamas amortizuota savikaina, jeigu minėti pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos grąžinimą ir palūkanų mokėjimus. Palūkanų pajamos iš šio finansinio turto yra įtraukiamos į finansinės veiklos pajamas taikant apskaičiuotosios palūkanų normos metodą. Bet koks pelnas ar nuostolis, atsirandantis dėl nurašymo, pripažįstamas tiesiogiai pelne ar nuostolyje ir pateikiamas kaip kitos veiklos pelnas (nuostolis) kartu su pelnu (nuostoliais) dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra pateikiami kaip atskiras eilutės straipsnis pelno (nuostolių) ataskaitoje.

- Tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis (TVKBP): Turtas, kuris laikomas sutartiniais pinigų srautams surinkti ir finansiniam turtui parduoti, kai turto pinigų srautai sudaro tik pagrindinės paskolos sumos grąžinimą ir palūkanų mokėjimus, vertinamas TVKBP. Apskaitinės vertės pokyčiai pateikiami kitose bendrosiose pajamose, išskyrus vertės sumažėjimo pelno ar nuostolio pripažinimą, palūkanų pajamas ir valiutos kurso pasikeitimo pelną ir nuostolius, kurie yra pripažįstami pelne ar nuostolyje. Kai finansinis turtas yra nurašomas, sukauptas pelnas ar nuostolis, anksčiau pripažintas kitose bendrosiose pajamose, yra perklasifikuojamas iš nuosavybės į pelną ar nuostolius ir pripažįstamas kitos veiklos pelnu (nuostoliu). Palūkanų pajamos už šį finansinį turtą yra įtraukiamos į finansinės veiklos pajamas taikant apskaičiuotosios palūkanų normos metodą. Valiutos kurso pasikeitimo pelnas ir nuostoliai yra pateikiami kaip kitos veiklos pelnas (nuostolis), o vertės sumažėjimo sąnaudos yra pateikiamos atskira eilute pelno (nuostolių) ataskaitoje.

- Tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais (TVPN): finansinis turtas, kuris neatitinka amortizuotos savikainos arba tikrosios vertės pasikeitimo pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis (TVKBP) kriterijų, turi būti vertinamas tikrąją verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais. Skolos investicijos, kuri vėliau vertinama TVPN, tikrosios vertės pasikeitimo pelnas ar nuostolis yra pripažįstamas grynąja verte kaip kitos veiklos pelnas (nuostolis) tuo laikotarpiu, kuriuo jis susidaro.

Grupė vėliau vertina visas nuosavybės investicijas tikrąją verte. Tais atvejais, kai Grupės vadovybė nusprendžia nuosavybės investicijų tikrosios vertės pasikeitimo pelną ar nuostolius pateikti kitose bendrosiose pajamose (TVKBP), vėliau nurašant nuosavybės investicijas anksčiau susidarę tikrosios vertės pasikeitimo pelnas ar nuostoliai, apskaityti kitose bendrosiose pajamose, nėra perklasifikuojami į pelną ar nuostolį. Tokių investicijų dividendai toliau pripažįstami pelno ar nuostolių dalyje kaip kitos veiklos pajamos, kuomet Grupė turi nustatytą teisę gauti mokėjimus. Finansinio turto, vertinamo tikrąją verte, tikrosios vertės pokyčius pripažįstant pelnu ar nuostoliais, tikrosios vertės pokyčiai apskaitomi kaip kitos veiklos pelnas ar nuostoliai pelno (nuostolių) ataskaitoje, kaip taikytina. Nuosavybės vertybinių popierių, vertinamų tikrąją verte, tikrosios vertės pokyčius pripažįstant pelnu ar nuostoliu, vertės sumažėjimo nuostoliai (ir vertės sumažėjimo nuostolių atstatymai nepateikiami atskirai nuo kitų tikrosios vertės pokyčių).

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.11. Investicijos ir kitas finansinis turtas(tęsinys)

2.11.4 Tikrosios vertės sumažėjimas

Grupė/Bendrovė vertina ateityje tikėtinus kredito nuostolius, susijusius su savo finansiniu turtu, apskaitomu amortizuota savikaina. Taikoma vertės sumažėjimo metodika priklauso nuo to, ar buvo reikšmingai padidėjusi kredito rizika.

Grupė/Bendrovė laikosi trijų pakopų modelio, skirto finansinio turto, išskyrus prekybos gautinas sumas, vertės sumažėjimui:

- 1-oji pakopa – likučiai, kurių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo nebuvo ženkliai padidėjusi arba kurie ataskaitos sudarymo dieną turi mažą kredito riziką. Šiam turtui pripažįstami 12-os mėnesių tikėtini kredito nuostoliai (TKN) ir palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo turto bendrosios balansinės vertės (t.y. neatimant atidėjinio tikėtiniems kredito nuostoliams). 12-os mėnesių TKN yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl įsipareigojimų neįvykdymų, galimų per 12-ką mėnesių nuo ataskaitos sudarymo dienos. Tai nėra tikėtini grynųjų pinigų trūkumai per 12-os mėnesių laikotarpį, o visas turto kredito nuostolis, įvertintas atsižvelgiant į tikimybę, kad nuostoliai atsiras per ateinančius 12-ka mėnesių.

- 2-oji pakopa – apima likučius, kurių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo buvo ženkliai padidėjusi (nebent jie turi mažą kredito riziką ataskaitos sudarymo dieną), tačiau kurie neturi objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Šiam turtui pripažįstami visą laikotarpį apimantys TKN, tačiau palūkanų pajamos vis dar skaičiuojamos nuo turto bendrosios balansinės vertės. Visą laikotarpį apimantys TKN yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per numatomą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį. Tikėtini kredito nuostoliai yra svertiniai vidutiniai kredito nuostoliai su įsipareigojimų neįvykdymo tikimybe (NT), naudojama kaip įtakojantis veiksnys.

- 3-ioji pakopa – apima likučius su objektyviais vertės sumažėjimo įrodymais ataskaitos sudarymo dieną. Šiam turtui pripažįstami viso laikotarpio TKN ir palūkanų pajamos apskaičiuojamos pagal grynąją balansinę vertę (t.y. atėmus atidėjinius tikėtiniems kredito nuostoliams).

Finansinis turtas laikomas sumažėjusios vertės dėl tikėtinų kredito nuostolių, jei ataskaitų sudarymo dieną yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Įrodymai dėl vertės sumažėjimo gali apimti požymius, kad skolininkai arba skolininkų grupė patiria didelių finansinių sunkumų, nevykdo mokėjimų, tikimybę, kad jie bankrutuos ar bus įvykdyta kita finansinė reorganizacija.

Finansinis turtas nurašomas visiškai arba iš dalies, kai nėra pagrįstų lūkesčių dėl susigrąžinimo. Rodikliai, kad nėra pagrįstų lūkesčių dėl susigrąžinimo, apima, be kita ko, nemokumo ar didelių skolininko finansinių sunkumų tikimybę. Sumažėjusios vertės skolos yra nurašomos, kai jos vertinamos kaip neatgautinos.

Prekybos ir kitų gautinų sumų atžvilgiu Grupė taiko supaprastintą metodą, leidžiamą pagal 9-ąją TFAS, pagal kurį reikalaujama, kad tikėtini viso laikotarpio nuostoliai būtų pripažįstami nuo gautinų sumų pirminio pripažinimo.

Tikėtinų nuostolių dydžiai yra pagrįsti pardavimų mokėjimų profiliais per 36 mėnesius iki 2019 m. gruodžio 31 d. arba per 24 mėnesius iki 2019 m. sausio 1 d. bei per šį laikotarpį patirtais istoriniais kredito nuostoliais. Istoriniai nuostolių rodikliai koreguojami, kad atspindėtų dabartinę ir ateities informaciją apie makroekonominis veiksniai, turinčius įtakos nuomininkų gebėjimui padengti atitinkamas sumas. Tokia ateities informacija apimtų:

- ekonominių, reguliavimo, technologinių ir aplinkos veiksnių pokyčiai (pvz.: pramonės perspektyvos, BVP, užimtumas ir politika)
- išorės rinkos rodikliai
- klientų bazė

2.12 Atsargos

Atsargos pateikiamos žemesniąja iš dviejų verčių: savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargų savikainą sudaro pirkimo kaina bei mokesčiai (kurių Grupė vėliau neatgauna iš mokesčių institucijų), transportavimo, saugojimo bei kitos sąnaudos, tiesiogiai priskirtinos atsargų įsigijimui. Nuo 2019 m. sausio 1 d. pradėjus taikyti 16 TFAS nuostatus, nusidėvėjimo sąnaudos, susijusios su turto naudojimo teisėmis, taip pat yra įtrauktos į atsargų savikainą. Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina įprastinėmis verslo sąlygomis, atėmus susijusias pardavimo išlaidas.

2.13 Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinos sumos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normas metodą, atėmus atidėjinių nuostoliams sumą. Prekybos gautinos sumos yra iš klientų gautinos sumos už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas įprastomis verslo sąlygomis. Jos paprastai turi būti apmokėtos per 30 dienų, todėl visos klasifikuojamos kaip trumpalaikės. Prekybos gautinos sumos iš pradžių pripažįstamos atlygio sumos, kurios besąlygiškai sumokamos, nebent jose yra reikšmingų finansavimo komponentų, kai jos pripažįstamos tikrąja verte. Grupė turi gautinas sumas, siekdama surinkti sutartinius pinigų srautus, todėl vėliau jas įvertina amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normas metodą.

Grupė taiko supaprastintą 9-ojo TFAS metodą vertindama tikėtinus kredito nuostolius, pagal kurį visoms prekybos gautinoms sumoms taikomas atidėjinys viso laikotarpio tikėtiniems kredito nuostoliams. Norint įvertinti tikėtinus kredito nuostolius, prekybos gautinos sumos yra sugrupuojamos pagal Grupės pajamų segmentus (gyvulininkystė, augalininkystė, grybininkystė, galutiniam vartotojui skirti produktai ir kt.).

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.13 Prekybos gautinos sumos (tęsinys)

Tikėtinų nuostolių dydžiai remiasi pardavimų mokėjimų profiliu per 36 mėnesių laikotarpį iki 2019 m. gruodžio 31 d. arba per 24 mėnesių laikotarpį iki 2019 m. sausio 1 d. ir atitinkamais istoriniais kredito nuostoliais, patirtais per šį laikotarpį. Istoriniai nuostolių rodikliai yra koreguojami, kad atspindėtų dabartinę ir ateities informaciją apie makroekonominis veiksnys, turinčius įtakos klientų gebėjimui atsiskaityti. Grupė nustatė, kad ES BVP augimo tempas yra svarbiausias veiksnys ir atitinkamai koreguoja istorinius nuostolių rodiklius, atsižvelgiant į numatomus šių veiksmų pokyčius.

Remiantis pateikta aukščiau, 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. sausio 1 d. prekybos gautinoms sumoms buvo nustatytas atidėjiny nuostoliams. Prekybos gautinos sumos nurašomos, kai nėra pagrįstų lūkesčių dėl susigrąžinimo. Rodikliai, kad nėra pagrįstų lūkesčių dėl susigrąžinimo, apima, be kita ko, skolininko nesugebėjimą vykdyti grąžinimo plano, suderinto su Grupe, ir sutartinių mokėjimų nevykdymą, pradelsiant ilgesnį nei 120 dienų laikotarpį.

2.14 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro grynieji pinigai kasoje, indėliai iki pareikalavimo banke ir kitos trumpalaikės likvidžios investicijos, kurių terminas yra iki trijų mėnesių.

2.15 Akcinis kapitalas

Paprastosios akcijos yra apskaitomos nominalia verte. Suma, gauta už parduotas akcijas, viršijanti jų nominalią vertę, yra apskaitoma kaip akcijų priedai. Papildomos išorinės išlaidos, tiesiogiai priskirtinos naujų akcijų emisijai, apskaitomos mažinant akcijų priedus. Pagal Lietuvoje galiojančius teisės aktus, privalomasis rezervas skaičiuojamas nuo įstatinio kapitalo dydžio (žr. 15 pastabą).

2.16 Perkainojimo rezervas

Ilgalaikio materialaus turto perkainojimo pajamos yra pripažįstamos nuosavybėje perkainojimo rezervo straipsnyje. Jei turto perkainojimo rezultatas yra neigiamas ir nuosavybėje perkainojimo rezerve nėra anksčiau pripažinto teigiamo rezultato dėl šio turto perkainojimo, tai turto perkainojimo nuostolis pripažįstamas pelno (nuostolio) ataskaitoje. Jei perkainojamo turto vertės padidėjimas anksčiau buvo apskaitytas perkainojimo rezerve, tokio turto perkainojimo nuostolio suma, neviršijanti ankstesnio perkainoto turto vertės padidėjimo, pripažįstama perkainojimo rezerve. Perkainojimo rezerve perkainojimo rezultatas pripažįstamas grynąja verte, įvertinus mokesčių efektą. Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas apskaičiuojamas nuo visos perkainojimo rezervo vertės.

2.17 Atidėtosios dotacijų pajamos

Vyriausybės suteiktos dotacijos pripažįstamos tikrąja verte, jeigu pagrįstai užtikrinama, kad dotacija bus gauta ir Grupė laikysis visų jai keliamų sąlygų.

Valstybės dotacijos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pirkimu, pripažįstamos kaip ateinančio laikotarpio pajamos taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pelno (nuostolių) ataskaitoje per susijusio turto įvertintą naudingo tarnavimo laiką. Dotacijų, susijusių su ilgalaikiu materialiuoju turtu, suma mažina ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.

Dotacijos, susijusios su pajamomis, apima visas dotacijas, kurios skirtos kompensuoti patirtas sąnaudas ir visas kitas dotacijas, nepriskirtinas dotacijoms, susijusioms su turtu. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje per laikotarpį, per kurį buvo patirtos kompensuojamos sąnaudos. Jei sąnaudos patirtos praėjusiais laikotarpiais, visa dotacijos suma pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje jos gavimo metu. Šios dotacijos pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstamos mažinant savikainą.

Pripažintos dotacijų pajamos nėra susijusios su jokiais specialiais įsipareigojimais ar neįvykdytomis sąlygomis. Grupė negauna jokios kitos tiesioginės valstybės pagalbos.

2.18 Prekybos mokėtinos sumos

Prekybos mokėtinos sumos – tai įsipareigojimas sumokėti už prekes ar paslaugas, įgytas įprastinėmis veiklos sąlygomis. Prekybos mokėtinos sumos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, jeigu mokėjimas turi būti įvykdytas per metus ar trumpesnį laiką. Jeigu ne, jos priskiriamos prie ilgalaikių įsipareigojimų.

Prekybos mokėtinos sumos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos tikrąja verte ir vėliau yra įvertinamos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotą palūkanų normos metodą.

2.19 Išankstiniai apmokėjimai ir atidėtosios sąnaudos

Išankstiniai apmokėjimai ir atidėtosios sąnaudos balanse pripažįstamos turto eilutėse tol, kol susijusios prekės ar paslaugos yra suvartojamos arba sąnaudos patiriamos. Išankstiniai apmokėjimai laikomi trumpalaikiu turtu, kadangi visi išankstiniai apmokėjimai susiję su paslaugomis arba prekėmis, kurias tikimasi gauti ar suvartoti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo apmokėjimo dienos.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.20 Finansinės skolos ir obligacijos

Paskolos ir obligacijos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos ir obligacijos yra apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų įplaukų (atėmus sandorio išlaidas) ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje per visą paskolos laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Paskolos ir obligacijos yra apskaitomos trumpalaikiuose įsipareigojimuose, išskyrus atvejus, kai Grupė turi besąlyginę teisę atidėti apmokėjimus ilgesniam nei 12 mėn. terminui po balanso dienos.

2.21 Nuomos įsipareigojimai

Nustatant, ar sutartis yra laikoma nuomos sutartimi (ar ją sudaro), atsižvelgiama į susitarimo esmę nuomos pradžioje. Sutartis yra laikoma nuomos sutartimi arba joje yra nuoma, jei sutartis suteikia teisę kontroliuoti nustatyto turto naudojimą tam tikrą laiką mainais į atlygį.

Kai Grupė/Bendrovė yra nuomininkės

Kai Grupė/Bendrovė yra nuomininkės, pripažįstamos turto naudojimosi teisės, kurių pagrindu suteikiama teisė naudotis nuomojamu turtu, ir nuomos įsipareigojimai, kurie reprezentuoja įsipareigojimą vykdyti su turto naudojimosi teisėmis susijusius mokėjimus.

Turto naudojimosi teisės

Grupė/Bendrovė pripažįsta turto naudojimosi teises, nuo nuomos pradžios, t.y. kai nuomojamu turtu galima naudotis. Turto naudojimosi teisės yra vertinamos savikaina, atėmus sukauptas nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo sąnaudas bei įvertinant bet kokius kitus nuomos įsipareigojimo pasikeitimus. Į turto naudojimosi teisių savikainą įtraukiama pripažinta nuomos įsipareigojimų vertė, tiesioginės pirminio pripažinimo sąnaudos bei nuomos mokėjimai, įvykdyti nuomos pradžios dieną arba iki nuomos pradžios dienos. Turto naudojimosi teisių savikaina mažinama gautų paskatų suma, susijusia su nuoma. Pripažintos turto naudojimosi teisės nudėvimas tiesiniu metodu per trumpesnę nei turto naudingo tarnavimo laikotarpį arba nuomos laikotarpį. Turto naudojimosi teisėms gali būti skaičiuojamas vertės sumažėjimas (žr. 2.9 pastabą).

Nuomos įsipareigojimai

Nuomos pradžioje Grupė/Bendrovė pripažįsta nuomos įsipareigojimą, kuris yra lygus dabartinei nuomos mokėjimų vertei per visa nuomos terminą. Į nuomos mokėjimus įtraukiami pastovūs mokėjimai, atimama gautinų paskatų suma, bei kintantys nuomos mokėjimai, kurie priklauso nuo indekso ar kito kintamojo pokyčių. Kintantys nuomos mokėjimai, kurie nepriklauso nuo indekso ar kito kintamojo pokyčio, yra pripažįstami sąnaudose, tuo laikotarpiu, kuriuo jie susidarė.

Skačiuojant dabartinę nuomos mokėjimų vertę, Grupė/Bendrovė naudoja vidutinę skolinimosi palūkanų normą, kuri galioja nuomos pradžioje, jei sutartyje nėra numatyta kita palūkanų norma. Po nuomos pradžios, nuomos įsipareigojimai padidinami palūkanų suma, siekiant atspindėti priskaičiuotų palūkanų padidėjimo įtaką ir nuomos įsipareigojimas mažinama faktiškai atliktų nuomos mokėjimų suma. Likutinė nuomos įsipareigojimų vertė perskaičiuojama pasikeitus nuomos sutarčiai, nuomos terminui, mokėjimams (pvz., jei keičiasi ateities mokėjimai dėl indekso ar kito kintamojo vertės pokyčio, nuo kurių priklauso nuomos mokėjimų dydis) ar pasikeitus vertinimui dėl galimybės išpirkti nuomojamą turtą.

Trumpalaikė nuoma ir mažos vertės turto nuoma

Trumpalaikės nuomos sutartims Grupė/Bendrovė taiko trumpalaikės nuomos pripažinimo išimtį (trumpesnėms nei 12 mėn. nuomos sutartimis, kurios nesuteikia galimybės po nuomos laikotarpio išsipirkti turto). Grupė/Bendrovė taip pat taiko mažos vertės turto nuomos pripažinimo išimtį, kai nuomojasi darbinės patalpos ir kitą įrangą, kuri traktuojama kaip mažos vertės. Trumpalaikės nuomos ir mažos vertės turto nuomos mokėjimai pripažįstami sąnaudomis per turto nuomos laikotarpį.

Kai Grupė/Bendrovė yra nuomotoja

Nuomos sutartys, kuriomis Grupė/Bendrovė neperduoda visų su turtu susijusių rizikų ir turto teikiamos naudos, būdingos tik turto savininkui, traktuojamos kaip veiklos nuoma. Nuomos pajamos yra apskaitomos per nuomos laikotarpį ir yra įtrauktos į pajamas konsoliduotoje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Apskaitos politika, taikyta iki 2019 m. sausio 1 d.

Nuomos apskaita, kai Grupė/Bendrovė nuomininkės

Finansinė nuoma (lizingas)

Nuoma, kurioje Grupė yra nuomininkas ir Grupei perduodama iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi rizika ir nauda, klasifikuojama kaip lizingas. Išnuomotas turtas pripažįstamas nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų straipsnyje nuomos pradžioje mažesne iš dviejų verčių: nuomos būdu įsigyto nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų tikrąja verte arba įvertinta minimalių nuomos įmokų dabartine verte. Nuomos mokeskis paskirstomas tarp įsipareigojimų bei finansavimo sąnaudų taip, kad sudarytų pastovią palūkanų normą likusiam nuomos įsipareigojimų balansui. Atitinkamai, nuomos mokesčiai, atėmus būsimas finansavimo sąnaudas, yra apskaitomi paskolų straipsnyje. Palūkanos, tenkančios nuomos mokesčiui, yra apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje per visą nuomos laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Nuomos būdu įsigytas nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai yra nudėvimas per trumpesnę nei jo naudingo tarnavimo laikotarpį arba nuomos laikotarpį, jeigu Grupė nėra pagrįstai įsitikinusi, kad jai pereis nuosavybė iki nuomos termino pabaigos. Jeigu pardavimo ar atgalinės nuomos rezultatas yra lizingas, skirtumas tarp gautų pardavimo pajamų ir apskaitinės vertės nepripažįstamas iš karto, o atidedamas ir amortizuojamas per nuomos laikotarpį.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.21 Nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Veiklos nuoma

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nuoma, kai nuomotojui lieka reikšminga rizikos ir nuosavybės teikiamos naudos dalis, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Nuomos įmokos (atėmus bet kokias iš nuomotojo gautas nuolaidas) pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį. Aukščiau pateikta politika taikyta tik iki 2018 m. gruodžio 31 d. Nuo 2019 m. sausio 1 d. visos veiklos nuomos sutartys ir iš jų kylančios prievolės finansinėse ataskaitose yra pripažįstamos ir atvaizduojamos pagal TFAS 16 reikalavimus.

Nuomos apskaita, kai Grupė yra nuomotoja

Veiklos nuoma

Nuoma, kurioje Grupei lieka iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi rizika ir jos teikiama nauda, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Grupė apskaito su veiklos nuoma susijusį turtą balanse atsižvelgdama į turto pobūdį. Nuomos pajamos pripažįstamos pajamomis pelno (nuostolių) ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį. Išnuomoto turto nusidėvėjimo skaičiavimo principai yra tokie patys, kaip ir kitam panašiam Grupės turtui taikomi principai. Nusidėvėjimas yra skaičiuojamas pagal nekilnojamojo turto, įrangai ir įrengimams taikomus principus.

Aukščiau aprašytos nuostatos taikytos iki 2018 m. gruodžio 31 d. Nuo 2019 m. sausio 1 d. visos veiklos nuomos sutartys ir iš jų kylančios prievolės finansinėse ataskaitose yra pripažįstamos ir atvaizduojamos pagal TFAS 16 reikalavimus.

2.22 Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudos už laikotarpį apima ataskaitinio laikotarpio pelno mokestį ir atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje, išskyrus tą jo dalį, kuri susijusi su kitų bendrųjų pajamų straipsniais ir straipsniais, apskaitomais tiesiogiai nuosavybėje. Tokiu atveju pelno mokestis taip pat pripažįstamas kitų bendrųjų pajamų ir nuosavybės dalyje atitinkamai.

Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis apskaičiuojamas vadovaujantis mokesčių įstatymais, priimtais arba iš esmės priimtais balanso parengimo dieną šalyse, kuriose Grupės įmonės veikia ir uždriba apmokestinamas pajamas. Vadovybė reguliariai peržiūri mokesčių deklaracijoje pateikiamas pozicijas, atsižvelgdama į taikomo mokestinio teisės akto aiškinimus, ir, jei būtina, suformuoja atidėjinius sumoms, kurias tikėtina, kad reikės sumokėti mokesčių institucijoms.

Atidėtasis pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokesčių bazės ir jų apskaitinės vertės atskirose ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose.

Atidėtasis pelno mokestis nepripažįstamas, jeigu jis susidaro dėl kitų nei verslo sujungimo būdu atsiradusio turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo, kuris sandorio metu neturėjo jokios įtakos nei apskaitiniam, nei apmokestinamam pelnui ar nuostoliams. Atidėtasis pelno mokestis apskaičiuojamas taikant balanso parengimo dienai patvirtintus arba iš esmės patvirtintus mokesčių tarifus (ir įstatymus), kuriuos numatoma taikyti, kuomet bus realizuojamas susijęs atidėtojo pelno mokesčio turtas arba įvykdomas atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas.

Atidėtasis pelno mokestis apskaičiuojamas nuo laikinųjų skirtumų, atsiradusių dėl investicijų į dukterines įmones, išskyrus tuos atvejus, kai laikinųjų skirtumų panaikinimo laiką gali kontroliuoti Grupė ir tikėtina, kad laikinasis skirtumas nebus panaikintas artimiausioje ateityje.

Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos ir sukaupiamos finansinėse ataskaitose remiantis finansinių ataskaitų sudarymo metu turima informacija bei vadovybės atliktais pelno mokesčio apskaičiavimais pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas tokia apimtimi, kokia yra tikėtina, kad ateityje bus gautas apmokestinamasis pelnas, kurio pakaks laikiniams skirtumams panaudoti. Atidėtojo mokesčio turtas yra peržiūrimas kiekvieną ataskaitų sudarymo dieną ir yra mažinamas tokia suma, kokia mokestinė nauda, tikėtina, nebus realizuota; tokie sumažinimai yra atstatomi, kai padidėja tikimybė gauti apmokestinamojo pelno ateityje. Nepripažintas atidėtojo pelno mokesčio turtas pakartotinai įvertinamas kiekvieną ataskaitų dieną ir pripažįstamas tokia apimtimi, kokia tapo tikėtina, kad bus gautas apmokestinamasis pelnas, kuris leis panaudoti mokesčio turtą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, įprastinės veiklos mokestiniai nuostoliai gali būti perkeliami neribotą laiką, jei mokesčių mokėtojas tęsia veiklą, dėl kurios šie nuostoliai susidarė. Skaičiuojant pelno mokestį 2014 ir vėlesniems metams tik 70% mokestinio laikotarpio apmokestinamojo pelno gali būti dengiama sukaupta mokestinių nuostolių suma.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai gali būti sudengti tik tuo atveju, jei jie susiję su mokesčiais, mokėtinais tai pačiai administruojančiai institucijai, ir kai yra teisinis pagrindas padengti einamuosius mokėtinus mokesčius grynąja verte.

2.23 Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Pajamos įvertinamos gauto ar gautino atlygio už įprastinės veiklos metu parduotas prekes ar suteiktas paslaugas tikrąja verte, neįskaitant pridėtinės vertės mokesčio, atėmus grąžinimus ir nuolaidas, eliminavus pardavimus Grupės viduje.

Grupė pardavimo pajamas pripažįsta, kuomet pajamų suma gali būti patikimai įvertinta, tikėtina, kad ateityje bus gauta ekonominė nauda ir yra tenkinami tam tikri kriterijai, nustatyti kiekvienai Grupės veiklai, kaip aprašyta žemiau. Grupė remiasi savo apskaičiavimuose istoriniais skaičiais, atsižvelgdama į kliento tipą, sandorio tipą ir kiekvieno susitarimo specifiką.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.23 Pajamų ir sąnaudų pripažinimas (tęsinys)

Pajamos yra vertinamos pagal kainas, numatytas sutartyse. Daugeliu atvejų atlygis tampa mokėtinu, kai nuosavybės teisės yra perduodamos. Nors retais atvejais gali būti susitarta dėl atidėtų mokėjimo sąlygų, atidėjimas niekada neviršija dvylikos mėnesių. Todėl sandorio kaina nėra koreguojama atsižvelgiant į reikšmingą finansavimo komponento poveikį.

Grupė išskirsto pajamas iš sutarčių su klientais pagal veiklos segmentus: pienininkystės, augalininkystės, grybininkystės, galutiniam vartotojui skirtų pakuotų produktų ir kita. Grupės manymu, tai yra pats tinkamiausias išskaidymo būdas, nes jis atspindi Grupės pobūdį, sumas, laiką ir netikrumą dėl Grupės pajamų ir pinigų srautų.

Sąnaudos yra pripažįstamos laikantis kaupimo principo.

Prekių pardavimas

Grupė gamina ir parduoda laisvoje rinkoje įvairių žemės ūkio produkciją. Prekių pardavimo pajamos yra pripažįstamos tuomet, kai Grupės įmonė perduoda prekes klientui. Prekių pardavimas nelaikomas įvykiu, kol prekės nepasiekia numatytos vietos, senėjimo ir nuostolio rizika neperduodama pirkėjui, ir pirkėjas nepriėmė prekių pagal pardavimo sutarties sąlygas. Grupė nesudaro sudėtinių kontraktų, kuriais įsipareigoja teikti sudėtines ir neatsiejamas prekes. Taip pat, Grupė nesudaro tęstinių ir ilgalaikių kontraktų, todėl pajamas pripažįsta vienu metu įvykus pardavimui, o ne per laikotarpį.

Paslaugų pardavimas

Paslaugų pajamos yra pripažįstamos paslaugų suteikimo klientui momentu, kadangi Grupė neteikia tęstinių paslaugų bei nesudaro ilgalaikių paslaugų teikimo sutarčių, kurios apimtų sudėtines paslaugas.

Palūkanų pajamos ir sąnaudos

Palūkanų pajamos ir sąnaudos yra pripažįstamos naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Gautos palūkanos pinigų srautų ataskaitoje pateikiamos kaip investicinės veiklos pinigų srautai, sumokėtos palūkanos – kaip pagrindinės veiklos pinigų srautai.

2.24 Išmokos darbuotojams

Socialinio draudimo įmokos

Grupė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis vietos teisės aktų reikalavimais. Nustatytą įmokų planą – tai planas, pagal kurį Grupė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbuotojų sąnaudų.

Išėtinės išmokos

Išėtinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki įprasto išėjimo į pensiją amžiaus arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Grupė pripažįsta išėtines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalų oficialų darbo santykių nutraukimo planą be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išėtines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Jei išėtinės išmokos tampa mokėtinomis vėliau nei per 12 mėnesių nuo balanso datos, jos diskontuojamos iki dabartinės vertės.

Premijų planai

Grupė pripažįsta įsipareigojimą ir sąnaudas premijoms, kuomet yra įsipareigojusi pagal sutartį arba kuomet praeityje buvo vykdoma tokia praktika, kuri sukūrė konstruktyvų įsipareigojimą.

Akcijų opcionų programa

2019 m. Grupė patvirtino darbuotojams skirtą opcionų programą (akcijų opcionų sąnaudos, susijusios su patvirtinta darbuotojams skirtą opcionų programa yra aprašytos 2.25 pastaboje).

Pagal planą dalyviams suteikiami opcionai nemokamai įsigyti bendrovės akcijų, kurios suteikiamos tik tuo atveju, jei darbuotojas įvykdys 3 metų darbo trukmės Grupėje sąlygą. Įvykdęs šią sąlygą darbuotojas gali pasinaudoti opcionu. Kitų sąlygų gavėjui nėra. Jei gavėjas neįvykdo 3 metų darbo trukmės Grupėje sąlygos - opcionas neįsigalioja ir darbuotojas neturi teisės pasinaudoti šiuo opcionu.

Opcionas nustoja galioti jei yra pradėtos bendrovės restruktūrizavimo, bankroto, likvidavimo ar panašios procedūros, kurios tęsiasi ir (arba) baigiasi likvidavus bendrovę. Taip pat, jei abi šalys (Bendrovė ir gavėjas) sutinka nutraukti opciono sandorį ir jei gavėjas savo veiksmais ar neveikimu padarė žalą bendrovei.

Šie mokėjimai akcijomis darbuotojams vykdomi tik nuosavybės vertybiniais popieriais (akcijomis). Įgyvendinant kiekvieną opciono sandorį, jis gali būti konvertuojamas į vieną paprastąją akciją. Akcijos bus išleidžiamos iš suformuoto rezervo suteikti darbuotojams akcijas (suformuoto ir patvirtinto dabartinių akcininkų), nominalia 0,29 Eur verte, jomis padidinant bendrovės įstatinį kapitalą.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.24 Išmokos darbuotojams (tęsinys)

Pagal programą opcionai suteikiami nemokamai. Nėra jokių socialinio draudimo įmokų ar pajamų mokesčio, kuriuos bendrovė turėtų sumokėti vykdymo metu (arba bet kuriuo kitu momentu iki suteikimo datos) ir kurie turėtų būti sukaupiti įsipareigojimuose. Darbuotojai, kurie pasinaudos opcionais ir gaus bendrovės akcijas, turės sumokėti pajamų mokestį patys.

2.25 Akcijų opcionų darbuotojams sąnaudos

Bendros sukauptos išlaidos, susijusios su akcijų opcionų darbuotojams programa, apskaičiuojamos pagal toliau aprašytą formulę. Išlaidos apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje ir kaupiamos nuosavybėje atsižvelgiant į dienų skaičių, praėjusį nuo opciono suteikimo dienos iki ataskaitinės opciono įsigaliojimo dienos. Kiekvienais metais Bendrovė peržiūrės galiojančias suteiktų opcionų sutartis, kad įmanomai tiksliausiai atspindėtų nuosavybės priemonių, kurias tikimasi perduoti darbuotojams, skaičių.

Visos išlaidos, susijusios su akcijų opcionais, apskaičiuojamos remiantis formule:

Akcijos kaina, suteikimo dieną x Suteiktos akcijos x (1 - metinė darbuotojų kaita) ^ (darbuotojo darbo laikotarpis iki opciono įsigaliojimo)

Kur:

Akcijos kaina - nustatoma atsižvelgiant į opciono suteikimo dieną buvusią Bendrovės akcijų uždarymo kainą „Nasdaq“ vertybinių popierių biržoje;

Suteikimo diena yra opciono sutarties pasirašymo tarp Bendrovės ir gavėjo data, nes visos sąlygos yra nustatytos šioje sutartyje ir nėra jokių kitų susitarimų, kuriuos reikėtų patvirtinti vėlesnis laikotarpiais;

Suteiktos akcijos - akcijos, kurios bus suteikiamos darbuotojui pagal opciono sutartį;

Darbuotojų kaita - tikimybė, kad bus pasinaudota opcionu yra koreguojama pagal prognozuojamą personalo kaitos procentą laikotarpiu iki opciono įsigaliojimo. Šis santykis apskaičiuojamas remiantis istoriniais 2 metų darbuotojų kaitos duomenimis. Į istorinius darbuotojų kaitos duomenis įtraukiama tik tų pareigybių, kurios turi teisę įgyti opcioną, kaita. Kitų pozicijų darbuotojų kaita neįtraukiama į šį santykį.

Yra opcionų sandorių, kurie pasirašyti su specialia sąlyga - kad opciono gavėjams neturi būti susiję su Bendrove jokiais darbo santykiais, tačiau jiems vis tiek reikės išlaukti 3 metų laikotarpį, kad galėtų pasinaudoti opcionu. Dėl šios priežasties apskaičiuojant šių opcionų išlaidas personalo kaitos koeficientas netaikomas, nes tai neturi įtakos jų galimybėms pasinaudoti opcionu.

2.26 Segmentų informacija

Vadovybė nustatė veiklos segmentus remiantis Generaliniam direktoriui ir Finansų direktoriui teikiamomis ataskaitomis, kurios naudojamos priimant strateginius sprendimus. Grupės veikloje išskiriami veiklos segmentai yra pienininkystė, augalininkystė, gyvininkystė ir galutiniam vartotojui skirti produktai.

Grupės vadovybė taip pat vertina kiekvienos atskiros žemės ūkio bendrovės veiklos rezultatus. Šių bendrovių rezultatai yra analizuojami pagal bendrąjį pelningumą atskirų jų veiklos segmentų: grybų auginimo, pieno gamybos ir galvijų pardavimo gyvulininkystės srityje, atskirų augalininkystės kultūrų, t. y. kviečių, rapsų, miežių augalininkystės srityje, bei prekybos ir žemės nuomos srityje.

Grupės įmonių sąnaudos, kurias tiesiogiai galima priskirti tam tikram veiklos segmentui, priskiriamos atitinkamam segmentui. Grupės įmonių sąnaudos, kurios priskiriamos daugiau nei vienam segmentui, yra dalinamos proporcingai pagal iš anksto nustatytas sąnaudų paskirstymo tvarkas.

2.27 Investicijos į dukterines įmones Bendrovės atskirose finansinėse ataskaitose

Investicijos į dukterines įmones apskaitomos savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Savikaina nustatoma atsižvelgiant į sumokėtą kainą ir koreguojama, siekiant atspindėti sumokėtos kainos pokyčius dėl neapibrėžtojo atlygio pakeitimų. Savikaina taip pat apima tiesiogiai priskirtinas investicijas išlaidas.

2.28 Finansinių garantijų sutartys

Finansinių garantijų sutartys yra pripažįstamos finansiniais įsipareigojimais garantijų išdavimo metu. Įsipareigojimas iš pradžių yra apskaitomas tikrąja verte, o vėliau - suma, apskaičiuota pagal tikėtinų kredito nuostolių modelį pagal 9-ąją TFAS „Finansinės priemonės“ arba pradžioje pripažinta suma, atėmus, jeigu reikia, bendrą sukaupytą pajamų sumą, pripažintą remiantis 15-ojo TFAS „Pajamos iš sutarčių su klientais“ principais, žiūrint kuri yra didesnė.

Finansinių garantijų tikroji vertė yra nustatoma kaip gryųjų pinigų srautų skirtumas tarp sutartinių mokėjimų pagal skolos priemonę ir mokėjimų, kurie būtų mokami be garantijos, arba apskaičiuota suma, kuri būtų mokama trečiajai šaliai už priimtus įsipareigojimus.

Jei garantijos, susijusios su paskolomis ar kitomis mokėtinomis sumomis įmonėms yra suteiktos be kompensacijos, jų tikrosios vertės yra apskaitomos kaip įmokos ir pripažįstamos kaip investicijos savikainos dalis.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

2.29 Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės padėtį balanso sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), atspindimi finansinėse ataskaitose. Įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami aiškinamojo rašto pastabose, jei jų įtaka yra reikšminga.

3. Rizikos valdymas

3.1 Finansinės rizikos valdymas

Finansinės rizikos veiksniai

Grupės ir Bendrovės veiklai kyla įvairi finansinė rizika: rinkos rizika (įskaitant valiutos kurso riziką, pinigų srautų ir tikrosios vertės palūkanų normos riziką), kredito rizika ir likvidumo rizika. Grupės bendra rizikos valdymo programa atsižvelgia į tai, kad finansų rinkos yra nenuspėjamos, ir siekia iki minimumo sumažinti galimą neigiamą įtaką Grupės finansiniams rezultatams.

Už rizikos valdymo politiką ir procedūras atsakinga Valdyba.

Rinkos rizika

(i) Valiutos kurso rizika

Absoliuti dauguma Grupės operacijų vykdomos Lietuvoje, kuri 2015 m. sausio 1 d. įvedė euro zonos bendrą valiutą eurą. Didžioji dalis pirkimų ir sąnaudų yra įvertinta funkcinė valiuta, tik nedidelę operacijų dalį per pirmąjį 2018 m. ketvirtį vykdant kita valiuta (operacijos Kryme), taip pat vykdant kai kuriuos pardavimus šalims, turinčioms kitą valiutą (pvz.: Švedija, Norvegija, Lenkija, Kanada). 2018 m. kovo 31 d. Grupė pardavė įmones Kryme ir daugiau operacijų šiame regione nebeturi. Daugiau informacijos 24-oje pastaboje.

Grupės įmonės neturi reikšmingos valiutos kurso rizikos koncentracijos, todėl nesinaudojo jokiais finansinėmis priemonėmis, padedančiomis apsidrausti nuo valiutos kurso rizikų.

(ii) Pinigų srautų ir tikrosios vertės palūkanų normos rizika

Grupės palūkanų normos rizika susijusi su kintamos palūkanų normos paskolomis. Dėl paskolų, gautų su kintamomis palūkanų normomis, Grupei iškyla pinigų srautų palūkanų normos rizika. Dėl paskolų, gautų su fiksuotomis palūkanų normomis, Grupei neiškyla pinigų srautų ar tikrosios vertės palūkanų normos rizika, kadangi visos paskolos apskaitomos amortizuota savikaina.

Grupės finansiniai įsipareigojimai apima paskolas ir finansinę nuomą su kintamomis palūkanų normomis, kurios susietos su EURIBOR. Palūkanos absoliučiai daugumai bankų paskolų bei nuomos įsipareigojimų peržiūrimos kas 3 arba 6 mėnesius. Kitų paskolų palūkanos yra peržiūrimos kas mėnesį arba kas 3 mėnesius.

Grupės pinigų srautų ir palūkanų normos rizika yra nuolat vertinama Grupės vadovybės. Ji analizuoja Grupės palūkanų normos riziką dinamiu pagrindu, atsižvelgiant į refinansavimą, esamų pozicijų atnaujinimą, alternatyvius finansavimo šaltinius. Remdamasi šiais scenarijais, Grupė apskaičiuoja nustatyto palūkanų normos pokyčio poveikį pelnui ir nuostoliams.

Siekiant apsidrausti nuo kintamų palūkanų normos rizikos, Grupė turi palūkanų normos apsaugos sandorius: 1) sutartį mokėti 1 proc. palūkanų nuo negrąžintos paskolos dalies, 3 640 tūkst. Eur 2019 m. gruodžio 31 d. (4 658 tūkst. Eur 2018 m. gruodžio 31 d.), ir gauti 3 mėnesių EURIBOR palūkanas. Ši sutartis yra susieta su Grupės žemės ūkio bendrovių paskolos sutartimi, kuri baigia galioti 2020 metais. 2) sutartį mokėti 0,5 proc. palūkanų nuo negrąžintos paskolos dalies, 1 053 tūkst. Eur 2019 m. gruodžio 31 d. (1 474 tūkst. Eur 2018 m. gruodžio 31 d.) ir gauti 3 mėnesių EURIBOR palūkanas. Ši sutartis yra susieta su Grupės žemės ūkio bendrovių paskolos sutartimi, kuri baigia galioti 2022 metais.

Neigiamas šių išvestinių finansinių priemonių rinkos vertės pokytis yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje atitinkamame laikotarpyje (žr. 26 pastabą), pakoreguojant išvestinės finansinės priemonės vertę balanse. 2019 metais jis buvo neigiamas ir siekė 24 tūkst. Eur (2018 m. 80 tūkst. Eur.) bei apskaitytas finansinėse sąnaudose (žr. 26 pastabą), o bendra neigiama sutarties vertė padidėjo iki 376 tūkst. Eur 2019 m. gruodžio 31 d. (352 tūkst. Eur 2018 m. gruodžio 31 d.). Išvestinės finansinės priemonės apskaitomos balanso ilgalaikio skolinimosi straipsnyje, balanso finansinėje ataskaitoje.

2019 m. gruodžio 31 d. Grupės finansinės skolos su kintama palūkanų norma sudarė 30,343 mln. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. – 40 391 mln. Eur), visos finansinės skolos buvo denominuotos eurais. Tol, kol EURIBOR bus mažesnis nei 0%, EURIBOR padidėjimo ar sumažėjimo įtaka Grupei bus artima 0, nes daugumai Grupės paskolų galioja sąlygos, pagal kurias palūkanų apskaičiavimo tikslais EURIBOR negali būti mažesnis už 0. Jei EURIBOR būtų didesnis nei 0, tuomet kintamai palūkanų normai padidėjus 1 procentiniu punktu, metinis poveikis Grupės rezultatui būtų 146 tūkst. Eur prieš apmokestinimą (2018 m. – 374 tūkst. Eur).

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės finansinės skolos su kintama palūkanų norma buvo lygios 17 003 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. – 19 049 tūkst. Eur). Jei EURIBOR būtų didesnis nei 0, tuomet kintamai palūkanų normai padidėjus 1 procentiniu punktu, metinis poveikis Bendrovės rezultatui būtų 85 tūkst. Eur prieš apmokestinimą (2018 m. – 190 tūkst. Eur). Daugiau informacijos pateikta 17 pastaboje.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.1 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Kredito rizika

Kredito rizika yra valdoma Grupės lygmeniu. Grupės vadovybė yra atsakinga už kredito rizikos valdymą. Kredito rizika kyla dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų, trumpalaikių indėlių bankuose bei dėl klientams suteiktų kredito limitų, daugiausia susijusių su gautinų sumų likučiais ir suteiktomis paskolomis. Kredito rizika, susijusi su piniginiiais likučiais bankuose, yra minimali, nes Grupė pasirenka tik tuos bankus, kuriems užsienio reitingų agentūros yra nustačiusios aukštus kredito reitingus. Bendrovė didžiąją dalį produkcijos parduoda didmenininkams ir yra parengusi politiką, kuri užtikrina, kad produkcija būtų parduodama tik tiems pirkėjams, kurie turi tinkamą kredito istoriją. Prieš vykdydama sandorius, Grupė įvertina pirkėją, atsižvelgdama į jo finansinę padėtį, praeities patirtį bei kitus veiksnius.

Atsiskaitymas atidedamas tik keliems pirkėjams, kurie gerai žinomi Grupei ir kurių kredito istorija yra gera. Grupė turi kredito rizikos koncentraciją, nes kredito rizika pasiskirsčiusi tarp keleto pirkėjų, kurie yra stipriausi dalyviai šalies žemės ūkio rinkoje (žr. 21 pastabą).

Grupė kai kuriais atvejais naudoja kreditų draudimu bei yra nustačiusi tam tikrus limitus daliai savo klientų, kurie dažniausiai yra nauji klientai neturintys pakankamos atsiskaitymų istorijos.

Apskaitinė finansinio turto vertė atspindi maksimalią kredito riziką. Grupė yra papildomai garantavusi už kooperatinės bendrovės „Grybai LT“ paskolą, kurios likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 2 036 tūkst. Eur. (2018 m. – 2 565 tūkst. Eur) (28, 29 pastaba).

2019 m. pabaigai Bendrovė yra išleidusi garantijas bankams už Grupės dukterinių įmonių (žemės ūkio bendrovių ir Baltic Champs, UAB) finansinius įsipareigojimus, kurių bendra vertė yra lygi 16 339 tūkst. Eur (2018 m. – 22 122 tūkst. Eur) (28, 29 pastaba).

Detalesnė kredito rizikos analizė pateikiama 11, 12 ir 13 pastabose.

Likvidumo rizika

Grupės įmonėse atliekamos pinigų srautų prognozės, kurios apibendrinamos Grupės finansų skyriaus. Grupės finansų skyrius stebi nuolatinės Grupės likvidumo reikalavimų prognozes, siekdamas užtikrinti, kad ji turėtų pakankamai lėšų savo veiklos poreikiams tenkinti. Šios prognozės rengiamos atsižvelgiant į Grupės skolos finansavimo planus, sutartinių įsipareigojimų vykdymą, vidinių planuojamų balanso rodiklių vykdymą ir kitą reikšmingą informaciją. Skolintas kapitalas sudaro didelę Grupės viso kapitalo dalį.

Toliau lentelėje pateikta informacija apie Grupės finansinius įsipareigojimus, sugrupuotus pagal balanso parengimo dienas likusį laiką iki sutartyje numatyto termino pabaigos. Sumos šioje lentelėje yra sutartyse numatyti nediskontuoti pinigų srautai.

GRUPĖ	Sutartiniai pinigų srautai						
	Apskaitinė vertė	Iš viso	Mokėtina pareikalavus	Per vienerius metus	Per antrus metus	Per trečius – ketvirtus metus	Per penktus metus ir vėliau
2019 m. gruodžio 31 d.							
Paskolos	50 789	56 568	-	31 340	2 178	2 836	20 214
Nuomos įsipareigojimai pagal 16 TFAS	34 960	46 226	-	6 572	6 545	11 628	21 481
Nuomos įsipareigojimai	8 244	8 723	-	3 153	2 773	2 661	136
Išleistos garantijos	-	2 268	2 268	-	-	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	13 652	13 652	-	13 652	-	-	-
Iš viso	107 645	127 437	2 268	54 717	11 496	17 125	41 831
2018 m. gruodžio 31 d.							
Paskolos	44 355	46 933	-	32 261	11 352	2 134	1 186
Nuomos įsipareigojimai	11 507	12 189	-	3 911	3 054	4 284	940
Išleistos garantijos	-	2 797	2 797	-	-	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	16 008	16 008	-	16 008	-	-	-
Iš viso	71 870	77 927	2 797	52 180	14 406	6 418	2 126

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.1 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

BENDROVĖ	Sutartiniai pinigų srautai						
	Balansinė vertė	Iš viso	Mokėtina pareikalavus	Per vienerius metus	Per antrus metus	Per trečius – ketvirtus metus	Per penktus metus ir vėliau
2019 m. gruodžio 31 d.							
Paskolos	37 987	43 163	-	20 195	1 111	2 223	19 634
Nuomos įsipareigojimai pagal 16 TFAS	866	1 072		168	170	317	417
Nuomos įsipareigojimai	103	109	-	31	61	17	-
Išleistos garantijos	-	16 571	16 571	-	-	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinės sumos	328	328	-	328	-	-	-
Iš viso	39 284	61 243	16 571	20 722	1 342	2 557	20 051
2018 m. gruodžio 31 d.							
Paskolos	22 897	23 809	-	22 800	1 009	-	-
Nuomos įsipareigojimai	179	186	-	76	33	73	4
Išleistos garantijos	-	23 086	23 086	-	-	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinės sumos	238	238	-	238	-	-	-
Iš viso	23 314	47 319	23 086	23 114	1 042	73	4

Mokėtinės iki pareikalavimo sumos apima Grupės arba Bendrovės išleistas garantijas, kurios atspindi tiksliausią Grupės/Bendrovės poziciją balanso dieną.

Paskolų straipsniui priskirta paskolos iš finansinių institucijų ir Žaliosios obligacijos, išleistos 2019 m. gruodžio 13 d. Daugiau informacijos 17 pastaboje.

3.2 Kapitalo rizikos valdymas

Grupės kapitalo valdymo tikslai yra užtikrinti Grupės veiklos tęstinumą, grąžą akcininkams ir naudą kitoms suinteresuotosioms šalims, taip pat palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, siekiant sumažinti kapitalo sąnaudas. Siekdama palaikyti ar pakoreguoti kapitalo struktūrą, Grupė gali pakoreguoti akcininkams mokamų dividendų sumą, grąžinti kapitalą akcininkams, išleisti naujas akcijas ar parduoti turtą, norint sumažinti skolas.

Finansuodama savo veiklą, Bendrovė seka nuosavybės koeficientą (nuosavo kapitalo ir turto santykį). Eliminavus TFAS 16 įtaką, 2019 m. gruodžio 31 d. šis santykis buvo lygus 53%. Nustatytas leistinas lygis, kurį seka Grupės vadovybė yra 50%.

Vadovaujantis LR akcinių bendrovių įstatymu, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės įstatinis akcinis kapitalas neturi būti mažesnis negu atitinkamai 29 000 Eur ir 2 900 Eur, o akcininkų nuosavybė neturi būti mažesnė negu 50 proc. įmonės įstatinio akcinio kapitalo. 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė atitiko visus šiuos reikalavimus.

2019 m. gruodžio 31 d. 40 Grupės įmonių neatitiko anksčiau minėtų reikalavimų (2018 m. gruodžio 31 d. – 56). Įmonių, kurios neatitinka minėtų reikalavimų, Valdyba, turi sušaukti akcininkų susirinkimą, kad išspręstų kapitalo pakankamumo klausimą. Šių Grupės įmonių neatitikimas nustatytiems reikalavimams neturėjo įtakos paskolų sutartyse nustatytų santykinų rodiklių vykdymui.

3.3 Tikrosios vertės įvertinimai

Trys tikrosios vertės hierarchijos lygmenys buvo apibrėžti taip:

- 1 lygis apima turtą, kurio tikroji vertė nustatoma remiantis kotiruojama (nekoreguota) kaina aktyviose rinkose identiškam turtui;
- 2 lygis apima turtą, kurio tikroji vertė nustatoma remiantis kitais tiesiogiai ar netiesiogiai stebimais duomenimis;
- 3 lygis apima turtą, kurio tikrosios vertės nustatymui nesiremiama stebima rinkos informacija (nestebimi duomenys).

Metų eigoje turto perklasifikavimų tarp lygmenų nebuvo.

Finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama aktyvioje rinkoje (pavyzdžiui, prekybai ar parduoti skirtų vertybinių popierių), tikroji vertė nustatoma remiantis balanso dieną skelbiamomis rinkos kainomis. Laikoma, kad ilgalaikių gautinų sumų, prekybos gautinų sumų ir prekybos mokėtinų sumų apskaitinė vertė, apytiksliai atitinka jų tikrąsias vertes. Atitinkamos gautinos sumos tikrosios vertės hierarchijoje klasifikuojamos 1-ame lygyje.

Ilgalaikių ir trumpalaikių paskolų tikroji vertė yra matuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus, taikant rinkos palūkanų normą. Tikrosios vertės hierarchijoje jos klasifikuojamos kaip 3-ojo lygmens, nes nustatant tikrąją vertę naudojami nestebimi duomenys, įskaitant ir pačių kredito riziką.

Obligacijų tikroji vertė yra skaičiuojama diskontuojant nominalią obligacijų vertę, taikant obligacijų palūkanų normą ir eliminuojant su emisija susijusias išlaidas bei pritaikytas nuolaidas. Diskonto norma ir kitos susijusios išlaidos bus apskaitomos kaip palūkanų sąnaudos ir kapitalizuojamos prie obligacijų vertės per 5 metų laikotarpį. Obligacijų tikroji vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi obligacijų nominaliai vertei.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

3.3 Tikrosios vertės įvertinimai (tęsinys)

Gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų, už kuriuos mokamos palūkanos, struktūra buvo tokia (atsižvelgiant į banko paskolas ir kitas paskolas, obligacijas ir nuomos įsipareigojimus) (pagal apskaitines vertes):

GRUPĖ	Įsipareigojimai su fiksuota palūkanų norma	Įsipareigojimai su kintama palūkanų norma
2019 m. gruodžio 31 d.		
Paskolos iš finansinių institucijų	4 692	23 013
Nuomos įsipareigojimai pagal 16 TFAS	34 960	-
Nuomos įsipareigojimai	1 260	6 985
Žaliosios obligacijos	18 523	-
Kitos paskolos	4 215	345
Iš viso	63 650	30 343
	Įsipareigojimai su fiksuota palūkanų norma	Įsipareigojimai su kintama palūkanų norma
2018 m. gruodžio 31 d.		
Paskolos iš finansinių institucijų	6 132	29 988
Nuomos įsipareigojimai	1 655	9 852
Kitos paskolos	7 684	551
Iš viso	15 471	40 391
BENDROVĖ	Įsipareigojimai su fiksuota palūkanų norma	Įsipareigojimai su kintama palūkanų norma
2019 m. gruodžio 31 d.		
Paskolos iš finansinių institucijų	-	16 900
Nuomos įsipareigojimai pagal 16 TFAS	866	-
Nuomos įsipareigojimai	-	103
Žaliosios obligacijos	18 523	-
Kitos paskolos	2 564	-
Iš viso	21 953	17 003
	Įsipareigojimai su fiksuota palūkanų norma	Įsipareigojimai su kintama palūkanų norma
2018 m. gruodžio 31 d.		
Paskolos iš finansinių institucijų	-	18 870
Nuomos įsipareigojimai	-	179
Kitos paskolos	4 027	-
Iš viso	4 027	19 049

Ilgalaikių finansinių įsipareigojimų su kintama palūkanų norma tikroji vertė apytiksliai atitinka jų apskaitines vertes. Grupės finansinių įsipareigojimų su kintama palūkanų norma vidutinė apskaičiuotoji palūkanų norma 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 3,98 proc. (2018 m. – 3,56 proc.).

Atsižvelgiant į tai, jog rinkoje neįvyko reikšmingų pokyčių nuo to laiko, kada buvo suderintos paskolos sutarties sąlygos (praėjusiuose ataskaitiniuose laikotarpiuose), vadovybė traktuoja susitartas palūkanų normas kaip apytiksliai atitinkančias rinkos palūkanų normą. Šie faktai rodo, kad 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Grupės finansinių įsipareigojimų su fiksuota palūkanų norma tikrosios vertės yra artimos jų apskaitinėms vertėms. 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės fiksuotų palūkanų norma buvo 1,28% didesnė negu kintama palūkanų norma (2018 m. – 0,11% mažesnė).

2019 m. gruodžio mėn. Grupė išleido 20 000 vnt. Žaliųjų obligacijų, kurių vienos nominali vertė yra 1 000 Eur, o metinė palūkanų norma – 6 proc. Obligacijų išpirkimas numatytas 2024 m. gruodžio 17 d. Palūkanų mokėjimai numatyti kasmet gruodžio 17 d. iki 2024 m. Obligacijos yra įtrauktos į reguliuojamą rinką AB Nasdaq Vilnius skolos VP sąrašė.

Biologinio turto tikroji vertė yra aprašyta 9 pastaboje, žemės ūkio paskirties žemės tikroji vertė – 5 pastaboje.

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos

Grupės vadovybė atlieka vertinimus ir prielaidas, susijusius su ateitimi. Atlikti apskaitiniai vertinimai iš esmės retai kada būna lygūs susijusiems faktiniams rezultatams. Įvertinimai ir susijusios prielaidos yra nuolatos peržiūrimi. Apskaitinių vertinimų pakeitimai yra pripažįstami tą laikotarpį, kurį šie pakeitimai buvo atlikti, jei jų rezultatai turėjo įtakos tik tam laikotarpiui, arba pakeitimo laikotarpiui ir ateities laikotarpiams, jei pakeitimas turi įtakos einamajam ir būsimajam laikotarpiui. Žemiau yra aprašyti apskaitiniai vertinimai ir prielaidos, dėl kurių egzistuoja didelė rizika, kad ateityje gali tėti reikšmingai koreguoti turto ir įsipareigojimų apskaitinę vertę.

Žemiau išvardintos pagrindinės sritys, kurioms įvertinti buvo reikalingos vadovybės prielaidos.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos (tęsinys)

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas (išskyrus žemę)

Kiekvieną balanso sudarymo datą Grupė peržiūri likutinę nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertę, siekdama nustatyti, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, atsiperkamoji turto vertė yra apskaičiuojama, siekiant nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius (jei tokių yra). Jei nėra įmanoma įvertinti atsiperkamąją vieno turto vieneto vertę, Grupė apskaičiuoja pajamas generuojančio vieneto, kuriam priklauso turtas, atsiperkamąją vertę.

Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, tikėtini ateities pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės naudojant ikimokestinę diskonto normą, įvertintą pagal dabartines rinkos sąlygas egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką.

Jei turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) vertės. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje iš karto. 2018 m. ir 2019 m. nebuvo pripažinta nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo.

Dirbamos žemės ūkio paskirties žemės vertinimas

Grupė vertina savo žemės sklypų portfelį kiekvienų metų pabaigoje. 2019 m. Grupė pasamdė nepriklausomus vertintojus, kurie įvertino visą Grupės žemės sklypų portfelį - kiekvienas Grupei priklausantis žemės ūkio paskirties sklypas įvairiuose Lietuvos regionuose buvo įvertintas atskirai. Vertinimą atliko nepriklausomi turto vertintojai iš UAB Inreal. Vertintojas nustatė pasirinktų žemės sklypų vertes, palygindamas juos su panašių dydžių, derlingumo, regiono ir subregiono (kaimo) žemės sklypų rinkos sandoriais. Vertinimas atliktas 2019 m. lapkričio mėnesį. Jokių reikšmingų vertės pokyčių skirtumų nuo vertinimo dienos iki metų pabaigos nepastebėta. Atikus vertinimą nustatyta, jog žemės vertė padidėjo 3 152 tūkst. Eur (2018m.: 1 407 tūkst. Eur). Vidutinė žemės ūkio paskirties žemės kaina padidėjo nuo 5,1 tūkst. Eur už hektarą 2018 m. iki 5,6 tūkst. Eur už hektarą 2019 m.

Žemiau pateiktoje lentelėje palyginamos apibendrintos skirtingų regionų žemės ūkio paskirties žemės vertės 2018 ir 2019 metais.

Regionas	2019 m. gruodžio 31 d.			2018 m. gruodžio 31 d.		
	Plotas (Ha)	Vertė (tūkst. Eur)	Vid. Vertė (EUR/Ha)	Plotas (Ha)	Vertė (tūkst. Eur)	Vid. Vertė (EUR/Ha)
Viso	4,489*	25 253	5 626	4,272*	21 638	5 065
Radviliškio	879	5 771	6 562	853	4 931	5 781
Jonavos	459	2 223	4 848	389	1 972	5 069
Šakių	476	3 377	7 089	436	2 843	6 521
Šiaulių	350	1 934	5 518	338	1 817	5 376
Kėdainių	294	2 214	7 529	282	1 955	6 933
Jurbarko	331	1 523	4 597	319	1 187	3 721
Anykščių	276	1 193	4 323	276	891	3 228
Raseinių	317	1 737	5 482	292	1 568	5 370
Panevėžio	280	1 504	5 369	222	1 055	4 752
Mažeikių	190	902	4 735	190	887	4 668
Kiti	635	2 875	4 527	675	2 532	3 751

* Iš 4 489 ha (2018 m. – 4 272 ha) Grupei nuosavybės teise priklauso 3 969 ha (2018 m. – 3 490 ha). Likę 520 ha yra konsoliduojami Grupės finansinėse ataskaitose remiantis atpirkimo sandoriu bendrovės, kuriai priklauso minėta žemė.

Žemės ūkio paskirties žemės vidutinės vertės per hektarą pokytis:

Regionas	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	Pokytis, EUR	Pokytis (%)
Viso	5 626	5 065	561	11,08
Radviliškio	6 562	5 781	781	13,51
Jonavos	4 848	5 069	(221)	(4,36)
Šakių	7 089	6 521	568	8,71
Šiaulių	5 518	5 376	142	2,64
Kėdainių	7 529	6 933	596	8,60
Jurbarko	4 597	3 721	876	23,54
Anykščių	4 323	3 228	1 095	33,92
Raseinių	5 482	5 370	112	2,09
Panevėžio	5 369	4 752	617	12,98
Mažeikių	4 735	4 668	67	1,44
Kiti	4 527	3 751	776	20,69

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos (tęsinys)

Žemės vertė nustatoma remiantis 2 lygio tikrosios vertės hierarchija.

Biologinio turto vertinimas

Grupės biologinis turtas balanso sudarymo dieną yra apskaitomas tikrąja verte atėmus pardavimo išlaidas (viso biologinio turto vertė 2019 m. gruodžio 31 d. – 25 432 tūkst. Eur, 2018 m. gruodžio 31 d. – 23 518 tūkst. Eur).

Dėl žemės ūkio produktų savitumo kartais labai sunku nustatyti melžiamų karvių tikrąją vertę naudojant palyginamųjų rinkos kainų metodą, kadangi tokiu biologiniu turtu neprekiuojama aktyvioje rinkoje tose vietose, kur Grupė vykdo veiklą, kas leistų taikyti rinkos vertę. Todėl tikroji pieninių karvių vertė yra nustatoma remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu. Modelis naudoja prognozuojamas pajamas iš pieno pardavimo per likusį naudingąjį gyvulio tarnavimo laiką, naudojant pieno kainos prielaidą. 2019 m. prognozėje per ateinančius 3 metus vidutinė pieno kainos prielaida buvo lygi 0,444 Eur per kg (2018 m. prognozėje – 0,450 Eur per kg); dabartinės karvių bandos numatomas naudingasis tarnavimo laikas yra nuo 1 iki 3 metų (toks pat, kaip ir 2018 m.), vidutinis karvės primilžis 24,00 kg per dieną (2018 m. prognozėje – 21,70 kg per dieną). Karvės naudingąjo tarnavimo laiko pabaigoje ją numatoma parduoti mėsa.

Prognozuojamos pajamos sumažinamos išlaidomis, susijusiomis su karvių auginimu (pašarai, medicinos priemonės, darbuotojų darbo užmokestis ir t.t.) per tą patį laikotarpį. Laisvasis pinigų srautas yra diskontuojamas Grupės vidutiniu svertinio kapitalo koeficientu po mokesčių (WACC), lygiu 7,77 proc. (2018 m. – 8,06 proc). Gauti rezultatai parodė, kad karvių bandos vertė 2019 m. Gruodžio 31 d. yra 5 744 tūkst. EUR (2018 m. 5 275 tūkst. EUR). Jei pieno kaina per kitą 3 metų laikotarpį būtų 5 proc. mažesnė, karvių bandos vertė sumažėtų 737 tūkst. Eur (2018 m. – 837 tūkst. Eur), o jei kaina būtų didesnė 5 proc., karvių bandos vertė padidėtų panašia suma.

Melžiamų karvių vertė nustatoma remiantis 3 lygio tikrosios vertės hierarchija.

Nustatant galvijų tikrąją vertę Grupė naudoja vidutines 1 kg mėsos kainas. Jaunų bulių ir telyčių vertė yra nustatoma 1 kg rinkos mėsos kainas (skirtingos kainos skirtingoms amžiaus grupėms) dauginant iš atitinkamos grupės galvijų svorio. Nemelžiamų galvijų vertė Grupėje 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 3 654 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. siekė 3 853 tūkst. Eur). 10% mėsos rinkos kainų pokytis būtų lygus 328 tūkst. Eur (2018 m. – 304 tūkst. Eur) visų Grupės turimų nemelžiamų galvijų vertės pokyčiui.

Galvijų vertė nustatoma remiantis 2 lygio tikrosios vertės hierarchija.

Pasėlių tikroji vertė metų pabaigoje yra nustatoma atsižvelgiant į pasėlių biologinę transformaciją metų pabaigoje. Kadangi daugelio kultūrų pasėlių biologinė transformacija metų pabaigoje yra nežymi laikoma, jog jų tikroji vertė metų pabaigoje yra lygia jų savikainai. Žieminių kultūrų atveju, esant palankiems orams rudenį ir šiltai žiemai, biologinė žieminių kultūrų transformacija metų pabaigoje gali būti reikšminga, todėl žieminių kultūrų metų pabaigoje gali būti vertinamos tikrąja verte, jei Grupė nustato, jo šių kultūrų biologinė transformacija yra pažengusi labiau nei įprasta esamam laikotarpiui. Tikroji žieminių kultūrų vertė metų pabaigoje skaičiuojama pagal žemiau nurodytą formulę ir prielaidas.

Pasėlių tikroji vertė = Patirtos sąnaudos + (Dirbamos žemės plotas ha * prognozuojamas vidutinis derlingumas tonomis per ha * prognozuojama grūdų tonos kaina – dirbamos žemės plotas ha * prognozuojamos sąnaudos per ha) * T * (1 - x), kur:

- Patirtos sąnaudos yra faktiškai patirtos sąnaudos konkrečiai kultūrai iki 2019 m. gruodžio 31 d.
- Dirbamos žemės plotas ha yra konkrečia kultūra apsėtas ir planuojamas nukulti plotas hektarais.
- Prognozuojamas derlingumas tonomis per ha.
- Prognozuojama grūdų tonos kaina - vidutinė konkrečių grūdų pardavimo kaina kontraktuose, pasirašytuose dėl 2018/2019 sezono derliaus pardavimo.
- Prognozuojamos sąnaudos per ha.
- T yra laiko, praėjusio nuo kultūros pasėjimo iki planuojamos derliaus nuėmimo datos, proporcija (pasėlių tikrosios vertės 2019 m. gruodžio 31 d. datai vertinimo atveju proporcija buvo apie 30% priklausomai nuo konkretios kultūros)
- X yra papildomas koregavimo koeficientas galimiems nenumatytiems neigiamiems veiksniams derliui. 20% buvo naudoti tikrosios vertės skaičiavimams 2019 m. gruodžio 31 d.

Apskaičiuota žieminių kultūrų tikroji vertė 2019/2020 sezono derliui 2019 m. gruodžio 31 d. yra 1,45 mln. Eur didesnė nei prognozuojamos patirti sąnaudos. Šis skirtumas taip pat apskaitytas kaip biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo pelnas finansinėse ataskaitose.

Bendra visų pasėlių vertė 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 13 809 tūkst. Eur, o 2018 m. – 12 302 tūkst. Eur.

Žieminių kultūrų pasėlių vertė nustatoma remiantis 3 lygio tikrosios vertės hierarchija.

Grybų auginimo terpės apyvarta per metus siekia 7–8 kartus, o grybų derlius yra nuimamas kasdien ir parduodamas vidutiniškai per 3 dienas nuo derliaus nuėmimo. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje grybų auginimo terpė yra vertinama pagal sukauptas sąnaudas, kurios buvo patirtos sukuriant terpę, nes nuo pasėjimo įvyko tik labai maža biologinė transformacija, o derlius nebuvo nuimtas nei ataskaitinio laikotarpio periodo pabaigoje, nei pirmąją savaitę po jo. 2019 m. gruodžio 31 d. grybų auginimo terpės vertė buvo lygi 2 226 tūkst. Eur., tuo tarpu 2018 m. gruodžio 31 d. – 2 088 tūkst. Eur.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos (tęsinys)

Žemės ūkio produktų vertinimas

Grybai, kompostas ir pienas yra nuimami ir parduodami kiekvieną dieną iškart po derliaus nuėmimo. Gyvuliai, parduodami mėšai, yra vertinami kaina, kuria parduodama mėsa pardavimo metu. Pasėlių derlius vertinamas derliaus nuėmimo metu, remiantis pasirašytomis būsimomis sutartimis, jei tokios yra. Jei ne - derliaus vertės nustatymui naudojamos rinkos kainos. Jei rinkos kainos nėra ar jos nėra patikimos tai kultūrai, tokios kultūros derlius vertinamas savikaina.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laiko įvertinimas

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikas yra įvertinamas vadovybės turto įsigijimo momentu ir peržiūrimas kasmet dėl galimų pakitimų. Naudingo tarnavimo laikas nustatomas remiantis istoriniais duomenimis apie panašų turta, atsižvelgiant į ateities įvykius, kurie galėtų turėti įtakos šiam laikui.

Naudingo tarnavimo laiko pokyčio įtaka nusidėvėjimo sumai pateikiama lentelėje žemiau:

<i>Prielaida</i>	Nusidėvėjimo sumos pokytis, proc.	
	2019 m.	2018 m.
Naudingo tarnavimo laikotarpio padidėjimas 1 metais	(6,14)	(5,58)
Naudingo tarnavimo laikotarpio sumažėjimas 1 metais	7,00	(6,62)

Pelno mokesčiai

Valstybinė mokesčių inspekcija turi teisę atlikti Bendrovės ir jos dukterinių įmonių Lietuvoje apskaitos įrašų patikrinimą bet kada per paskutinius 5-rius metus po einamojo mokesčio laikotarpio ir priskaityti papildomus mokesčius bei baudas. Grupės vadovybės nuomone, šiuo metu nėra aplinkybių, kurios lemtų esminius įsipareigojimus Grupėi šiuo atžvilgiu ateityje.

2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė buvo sukaupusios atitinkamai 51,5 mln. Eur ir 13,9 mln. Eur vertės nepanaudotų mokesčių nuostolių (2018 m. – atitinkamai 51,9 mln. EUR ir 12,5 mln. EUR) (19 pastaba). Vadovybė pripažįsta atidėtojo pelno mokesčio turta atskirų įmonių mokesčių nuostoliuose tik tada, kai galima patikimai įvertinti ir patvirtinti būsimus mokesčių susigrąžinimus. 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turėjo keliamų sukauptų mokesčių nuostolių, nuo kurių nebuvo pripažintas atidėtojo pelno mokesčio turtas, už 36,4 mln. Eur ir 12,2 mln. Eur atitinkamai (2018 m. - 40,1 mln. Eur ir 12,5 mln. Eur atitinkamai). Atidėtasis pelno mokesčio turtas nuo sukauptų pelno nuostolio mokesčių yra pripažįstamas tik tokia apimtimi, kokia yra tikėtina būsimajam gautam pelnui panaudoti sukauptus mokesčių nuostolius. Atidėtojo pelno mokesčio turtas, gautas iš sukauptų mokesčių nuostolių, buvo pripažintas dukterinėms įmonėms, kurios anksčiau turėjo apmokestinamąjį pelną.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimas (Bendrovė)

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovybė atliko investicijų į dukterines įmones įsigijimo savikainos ir gautinų sumų vertės sumažėjimo požymių patikrinimą. Šio patikrinimo metu vadovybė palygino investicijos į konkrečią dukterinę įmonę įsigijimo savikainą su tos dukterinės įmonės grynojo turto verte 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Jeigu grynojo turto vertė buvo mažesnė už investicijos balansinę vertę, vadovybė įvertino, jog investicija turi vertės sumažėjimo požymių ir apskaičiavo konkrečios dukterinės įmonės atsiperkamąją vertę, taikydama diskontuotų pinigų srautų metodą. 2019 m. nuvertėjimo peržiūroje buvo naudotos šios prielaidos: 5% metinė augimo norma per prognozuojamą 5 metų laikotarpį ir 2 – 3% metinė augimo norma galutinės vertės skaičiavime, pagrįsta eksporto kainų augimu. Diskonto norma (WACC) buvo apskaičiuota naudojant 4,86% skolinto kapitalo kainą (2018 m. – 3,60%), 10% nuosavo kapitalo vertę (2018 m. – 10%) ir Grupės kapitalo skolinto ir nuosavo kapitalo santykį (51% skolinto ir 49% nuosavo kapitalo) (2018 m. 36% skolinto ir 64% nuosavo kapitalo). Nuosavo kapitalo kaina buvo nustatyta naudojant 0,30% nerizikingos investicijos grąžą (2018 m. – 0,31%), 0,59 sektoriaus beta koeficientą (2018 m. – 0,59), 7,56% rinkos rizikos premiją (2018 m. 7,67%), papildomą rizikos premiją dėl verslo rizikos - 3,5% tiek 2019 m., tiek 2018 m. ir likvidumo rizikos premiją – 2,5% tiek 2019 m., tiek 2018 m. Skaičiuojant vertės sumažėjimą Grupė pritaikė 7,38% (2018 m. – 8,06%) diskonto normą (WACC) prieš mokesčius. Jokių vertės sumažėjimo nuostolių ar ankstesnių vertės sumažėjimo atstatymų investicijoms į dukterines įmones 2019 m. pripažinta nebuvo.

Vertės sumažėjimo teste naudotų prielaidų pasikeitimo įtaka vertinimo rezultatui pateikiama lentelėje žemiau.

<i>Prielaida</i>	Vertės sumažėjimo nuostolis tūkst. Eur					
	Prielaidos pokytis		Prielaidos padidėjimas		Prielaidos sumažėjimas	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Metinė augimo norma	1%	1%	Neturi įtakos	Neturi įtakos	Neturi įtakos	231
WACC	0,5%	0,5%	114	2 165	Neturi įtakos	Neturi įtakos

Taip pat buvo remtasi prielaida, kad bendroji žemės ūkio politika nepasikeis ir Grupės įmonės bus subsidijuojamos ir toliau, pasibaigus dabartinei žemės ūkio paramos programai 2020 m. Bendroji žemės ūkio politika Europos ūkininkams sudaro sąlygas patenkinti Europos gyventojų poreikius. Pagrindiniai jos tikslai – užtikrinti deramą ūkininkų gyvenimo lygį ir stabilų gyventojų aprūpinimą saugiais maisto produktais prieinamomis kainomis vartotojams. Kadangi tenkinti ES gyventojų maisto produktų poreikius (galimybę jų įsigyti, kainą, įvairovę, kokybę ir saugą) ir tausoti aplinką reikės nuolatos, daroma prielaida, kad ES paramos fondas ir toliau finansuos ir investuos į žemės ūkį. Veiklos tęstinumo vertinimas pateiktas 2.2 pastaboje.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos (tęsinys)

Grupė apskaičiavo įtaką konsoliduotai pelno (nuostolių) ataskaitai, susijusiai su TFAS 16 įgyvendinimu, jei keistųsi nuomos įsipareigojimams skaičiuoti naudojama vidutinė palūkanų norma ir nuomos laikotarpis.

Turto naudojimosi teisių nusidėvėjimo ir palūkanų sąnaudų pokytis, tūkst. Eur

	Prielaidos pokytis	Prielaidos padidėjimas		Prielaidos sumažėjimas	
	2019 m.	Palūkanų sąnaudų pasikeitimas	Nusidėvėjimo pasikeitimas	Palūkanų sąnaudų pasikeitimas	Nusidėvėjimo pasikeitimas
<i>Prielaida</i>					
Metinė palūkanų norma	1%	278	(185)	(305)	198
Nuomos laikotarpis	1 metai	38	(20)	(36)	21

5. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

GRUPĖ	Transporto priemonės, įranga ir kitas nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai					
	Žemė	Pastatai	Statiniai ir įrengimai	Nebaišta statyba	Iš viso	
Apskaitinė vertė						
2017 m. gruodžio 31 d.	18 779	41 583	21 147	2 813	913	85 235
- dukterinių įmonių įsigijimas (24 pastaba)	114	1 639	1 028	132	19	2 932
- turto įsigijimas	1 390	565	8 090	696	380	11 121
- nurašymai ir pardavimai	-	(47)	(123)	(77)	-	(247)
- perkainojimas (4 pastaba)	1 355	-	-	-	-	1 355
- nusidėvėjimas	-	(2 245)	(4 441)	(818)	-	(7 504)
- perklasifikavimai	-	-	-	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d.	21 638	41 495	25 701	2 746	1 312	92 892
- Pirminis 16 TFAS pripažinimas (2.2)	38 031	975	-	-	-	39 006
- turto įsigijimas	777	6	1 488	324	1 655	4 250
- nurašymai ir pardavimai	(19)	(37)	(305)	(117)	(339)	(817)
- perkainojimas (4 pastaba)	3 152	-	-	-	-	3 152
- nusidėvėjimas (įskaitant TFAS 16)	(5 359)	(2 382)	(4 282)	(755)	-	(12 778)
- perklasifikavimai (2.2 ir 8 pastabos)	2 401	921	-	-	(921)	2 401
2019 m. gruodžio 31 d.	60 622	40 978	22 602	2 198	1 707	128 107
Įsigijimo savikaina						
2017 m. gruodžio 31 d.	18 779	50 538	30 552	4 350	913	105 132
2018 m. gruodžio 31 d.	21 638	52 695	39 547	5 101	1 312	120 293
2019 m. gruodžio 31 d.	65 981	54 560	40 730	5 308	1 707	168 286
Sukauptas nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimo nuostoliai						
2017 m. gruodžio 31 d.	-	(8 955)	(9 405)	(1 537)	-	(19 897)
2018 m. gruodžio 31 d.	-	(11 200)	(13 846)	(2 355)	-	(27 401)
2019 m. gruodžio 31 d.	(5 359)	(13 582)	(18 128)	(3 110)	-	(40 179)
Apskaitinė vertė						
2017 m. gruodžio 31 d.	18 779	41 583	21 147	2 813	913	85 235
2018 m. gruodžio 31 d.	21 638	41 495	25 701	2 746	1 312	92 892
2019 m. gruodžio 31 d.	60 622	40 978	22 602	2 198	1 707	128 108

Naudojimosi teise Grupės pripažintas turtas susijęs su šiomis ilgalaikio turto grupėmis:

2019 m.	Žemė	Pastatai
Įsigijimo savikaina	40 433	975
Turto įsigijimas	295	-
Atimti: sukauptą nusidėvėjimą	(5 359)	(133)
Iš viso	35 369	842

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

5. Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

2019 m. pagrindinės investicijos buvo statiniams ir įrengimams, transporto priemonėms, įrangai ir kitam nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrengimams įsigyti dėl dirbamos žemės plotų padidėjimo.

Įsigijus UAB Raseinių agra, Grupė taip pat įsigijo žemę po pastatais (24 pastaba). Kita žemių dalis buvo įgyta per pirkimus iš skirtingų pardavėjų per 2018 metus. Grupė pirkė tas žemes, kurias jos dukterinės įmonės naudojo dirbimui per veiklos nuomos sutartis.

Be to, žemės vertės padidėjimas lyginant 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. taip pat atsirado dėl žemės perkainojimo 2019 m. Gruodžio 31 d. – 3 152 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. – 1 407 tūkst. Eur).

2019 m. gruodžio 31 d. 63 248 tūkst. Eur (2018 m. – 75 057 tūkst. Eur) apskaitinės vertės nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai buvo įkeisti bankams kaip gautų paskolų užtikrinimo priemonė. Nuomojamas turtas, vadovaujantis nuomos sutartimis, yra nuomos įsipareigojimų užtikrinimo priemonė.

BENDROVĖ	Turto naudojimosi teisės	Nebaigta statyba	Transporto priemonės	Įrenginiai ir kt. turtas, įranga ir įrengimai	Viso
Balansinė vertė					
2017 m. gruodžio 31 d.	-	57	145	101	303
- turto įsigijimas	-	65	124	18	207
- pardavimai ir nurašymai	-	-	(28)	-	(28)
- nusidėvėjimas	-	-	(36)	(31)	(67)
2018 m. gruodžio 31 d.	-	122	204	89	415
- Pirminis 16 TFAS pripažinimas	975	-	-	-	975
- turto įsigijimas	-	46	3	3	52
- pardavimai ir nurašymai	-	-	-	-	-
- nusidėvėjimas	(133)	-	(43)	(32)	(208)
2019 m. gruodžio 31 d.	842	168	164	60	1 232
Įsigijimo savikaina					
2017 m. gruodžio 31 d.	-	57	210	168	435
2018 m. gruodžio 31 d.	-	122	306	186	614
2019 m. gruodžio 31 d.	975	168	309	189	1 641
Sukauptas nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimo nuostoliai					
2017 m. gruodžio 31 d.	-	-	(65)	(67)	(132)
2018 m. gruodžio 31 d.	-	-	(101)	(98)	(199)
2019 m. gruodžio 31 d.	(133)	-	(144)	(130)	(407)
Apskaitinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	-	57	145	101	303
Apskaitinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	-	122	204	89	415
Apskaitinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	842	168	164	60	1 234

Naudojimosi teise Bendrovės pripažintas turtas susijęs su šiomis ilgalaikio turto grupėmis:

2019 m.

Įsigijimo savikaina

Atimti: sukaupą nusidėvėjimą

Iš viso

Pastatai

975

(133)

842

Gruodžio 31 d. Grupės nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, įsigytų pagal nuomos sutartis, apskaitinė vertė buvo:

<i>Statiniai ir įrengimai</i>	2019 m.	2018 m.
Įsigijimo savikaina	19 079	21 596
Atėmus: sukaupą nusidėvėjimą	(5 366)	(4 449)
Apskaitinė vertė	13 713	17 147
<i>Turto naudojimosi teisės</i>	2019 m.	2018 m.
Įsigijimo savikaina	41 703	-
Atėmus: sukaupą nusidėvėjimą	(5 492)	-
Apskaitinė vertė	36 211	-

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

5. Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Žemiau nurodytos sumos, susijusios su turto naudojimosi teisėmis ir nuomos įsipareigojimais, atsiradusiais pritaikius 16 TFAS, pripažintos **Grupės** pelno (nuostolių) ataskaitoje.

	2019 gruodžio 31 d.	2018 gruodžio 31 d.
Nusidėvėjimas (pripažintas biologinio turto ir žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtakos eilutėje, žr. <u>21</u> pastabą))	5 042	-
Nusidėvėjimas (pripažintas veiklos sąnaudų eilutėje, žr. <u>23</u> pastabą)	450	-
Palūkanų sąnaudos, pripažintos finansinių sąnaudų eilutėje (žr. <u>26</u> pastabą)	2 093	-
Iš viso	7 585	-

Žemiau nurodytos sumos, susijusios su turto naudojimosi teisėmis ir nuomos įsipareigojimais, atsiradusiais pritaikius 16 TFAS, pripažintos **Bendrovės** pelno (nuostolių) ataskaitoje.

	2019 gruodžio 31 d.	2018 gruodžio 31 d.
Nusidėvėjimas (pripažintas veiklos sąnaudų eilutėje, žr. <u>23</u> pastabą)	133	-
Palūkanų sąnaudos, pripažintos finansinių sąnaudų eilutėje (žr. <u>26</u> pastabą)	59	-
Iš viso	192	-

Jeigu nebūtų atliktas žemių perkainojimas, jų apskaitinės vertės būtų tokios:

	Žemė
Žemės apskaitinė vertė neįvertinus perkainojimo poveikio 2018 m. gruodžio 31 d.	10 475
Žemės apskaitinė vertė neįvertinus perkainojimo poveikio 2019 m. gruodžio 31 d.	10 938

6. Investicijos į dukterines įmones

Bendrovės investicijų judėjimas gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais:

	2019 m.	2018 m.
Sausio 1 d.	96 438	69 777
Kapitalizuotos ilgalaikės gautinos sumos iš dukterinių įmonių	-	24 237
Dukterinių įmonių įsigijimai / papildomi įsigijimai (<u>24</u> pastaba)	-	2 424
Dukterinių įmonių pardavimai	(5)	-
Gruodžio 31 d.	96 433	96 438

2019 m. Bendrovė pardavė dukterinę įmonę UAB Ars Ingenii, UAB. 2018 m. 24 237 tūkst. Eur Grupės įmonių ilgalaikių gautinų sumų buvo kapitalizuotos į dukterinių įmonių įstatinį kapitalą. 2018 m. vasario 26 d. Bendrovė įsigijo dukterinę įmonę Raseinių agra, UAB, detalesnė informacija 24-oje pastaboje.

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė atliko investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo testus, kaip nurodyta 4 pastaboje. Atlikus testus, jokie papildomi vertės sumažėjimo nuostoliai ar ankstesnių nuostolių atstatymai nebuvo nustatyti.

7. Investicijos, apskaitomos taikant nuosavybės metodą ir finansinis turtas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Investicijos, apskaitomos taikant nuosavybės metodą

Gruodžio 31 d. pasibaigusių metų atskirai nereikšmingų asocijuotų įmonių, apskaitomų taikant nuosavybės metodą, judėjimą sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Sausio 1 d.	57	286
Investicijų įsigijimas	-	-
Bendra grupės pelno (nuostolių) dalies suma	-	(229)
Gruodžio 31 d.	57	57

Finansinis turtas, tikrąja verte per pelną (nuostolius)

2018 m. Grupės įmonės investavo į 5 atskirai nereikšmingas asocijuotas įmones, kuris apskaitomas kaip finansinis turas, kurio

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

7. *Investicijos, apskaitomos taikant nuosavybės metodą ir finansinis turtas tikrąja verte per pelną (nuostolius) (tęsinys)*

tikrosios vertės pokyčiai pripažįstami pelnu ar nuostoliais. Grupė planuojama šias įmones parduoti pirmąjį 2020 m. pusmetį. Gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais *finansinio turto tikrąja verte per pelną (nuostolius)* judėjimą sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Sausio 1 d.	355	355
Investicijų įsigijimas	-	-
Gruodžio 31 d.	355	355

8. Nematerialusis turtas

Grupės ilgalaikį nematerialųjį turtą gruodžio 31 d. sudarė:

GRUPĖ	Žemės nuomos sutartys	Kitas nematerialusis turtas	Iš viso
Apskaitinė vertė			
2017 m. gruodžio 31 d.	814	25	839
- dukterinių įmonių įsigijimas (24 pastaba)	2,141	-	2,141
- turto įsigijimas	-	12	12
- turto pardavimas	-	-	-
- amortizacija	(554)	(11)	(565)
2018 m. gruodžio 31 d.	2,401	26	2,427
- dukterinių įmonių įsigijimas (24 pastaba)	-	-	-
- turto įsigijimas	-	-	-
- turto pardavimas	-	-	-
- amortizacija	-	(12)	(12)
- turto naudojimosi teisių perklasifikavimas (5 pastaba)	(2,401)	-	(2,401)
2019 m. gruodžio 31 d.	-	14	14
2017 m. gruodžio 31 d.	814	25	839
2018 m. gruodžio 31 d.	2,401	26	2,427
2019 m. gruodžio 31 d.	-	14	14

Nematerialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos apskaitytos veiklos sąnaudose (žr. 23 pastabą).

Bendrovės ilgalaikį nematerialųjį turtą gruodžio 31 d. sudarė:

BENDROVĖ	Kitas nematerialusis turtas
Apskaitinė vertė	
2017 m. gruodžio 31 d.	10
- turto įsigijimas / turto pardavimas ir nurašymas	3
- amortizacija	(5)
2018 m. gruodžio 31 d.	8
- turto įsigijimas / turto pardavimas	-
- amortizacija	(6)
2019 m. gruodžio 31 d.	2
Apskaitinė vertė	
2017 m. gruodžio 31 d.	10
2018 m. gruodžio 31 d.	8
2019 m. gruodžio 31 d.	2

9. Biologinis turtas

Grupės biologinį turtą gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Galvijai	9 397	9 128
Iš viso ilgalaikis biologinis turtas	9 397	9 128
Pasėliai	13 809	12 302
Grybų auginimo terpė	2 226	2 088
Iš viso trumpalaikis biologinis turtas	16 035	14 390
Gruodžio 31 d.	25 432	23 518

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

9. Biologinis turtas (tęsinys)

Grupės galvijų skaičius (vienetais) sudarė:

	Melžiamos karvės	Telyčios	Kiti gyvuliai	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d.	3 670	2 949	128	6 747
Įsigijimai	-	-	-	-
Padidėjimas (veršiovimas)	-	1 713	1 775	3 488
Perrašymai tarp grupių	1 160	(1 160)	-	-
Pardavimai	(1 186)	(439)	(1 682)	(3 307)
Natūralus mirtingumas	(86)	(66)	(73)	(225)
2018 m. gruodžio 31 d.	3 558	2 997	148	6 703
Įsigijimai	-	75	-	75
Padidėjimas (veršiovimas)	-	1 789	1 680	3 469
Perrašymai tarp kitų grupių	1, 266	(1 266)	-	-
Pardavimai	(1 095)	(288)	(1 512)	(2 895)
Natūralus mirtingumas	(203)	(460)	(167)	(830)
2019 m. gruodžio 31 d.	3 526	2 847	149	6 522

Grupės galvijų vertė sudarė:

	Melžiamos karvės	Telyčios	Kiti gyvuliai	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d.	4 579	3 329	121	8 029
Įsigijimai	-	-	20	20
Padidėjimas (veršiovimas)	-	51	53	104
Priesvoris	-	3 578	227	3 805
Perrašymai iš kitų grupių	2 839	(2 839)	-	-
Pardavimai	(526)	(53)	(248)	(827)
Natūralus mirtingumas	(113)	(70)	(6)	(189)
Pelnas (nuostoliai) dėl tikrosios biologinio turto vertės pasikeitimo (21 pastaba)	(1 504)	(278)	(32)	(1 814)
2018 m. gruodžio 31 d.	5 275	3 718	135	9 128
Įsigijimai	-	32	-	32
Padidėjimas (veršiovimas)	-	54	50	104
Priesvoris	-	3 249	260	3 508
Perrašymai iš kitų grupių	2 302	(2 302)	-	-
Pardavimai	(470)	(94)	(152)	(716)
Natūralus mirtingumas	(336)	(94)	(31)	(461)
Pelnas (nuostoliai) dėl tikrosios biologinio turto vertės pasikeitimo (21 pastaba)	(1 028)	(955)	(216)	(2 199)
2019 m. gruodžio 31 d.	5 744	3 608	46	9 397

2019 m. Grupėje pagaminta 24 492 tonų pieno (2018 m.: 22 634 tonų).

Tikroji galvijų vertė priskiriama 3 lygiui (melžiamos karvės) ir 2 lygiui (kiti gyvuliai) tikrosios vertės hierarchijoje. Daugiau informacijos rasite 4 pastaboje.

Grupės pasėlių likučiai pagal atskiras kultūras:

2019 m.	Žieminės grūdinės kultūros	Žieminiai rapsai	Žieminiai rugiai	Žieminiai miežiai	Vasarinės kultūros (įskaitant pašarus)	Iš viso
Iš viso apsėta ha (paruošta žemė)	11 358	2 557	188	405	25 265	39 772
Iš viso patirta išlaidų	4 716	1 123	83	105	6 332	12 359
Vidutinės sąnaudos 1 ha (Eur)	415	439	443	259	251	311

2018 m.	Žieminės grūdinės kultūros	Žieminiai rapsai	Žieminiai rugiai	Žieminiai miežiai	Vasarinės kultūros (įskaitant pašarus)	Iš viso
Iš viso apsėta ha (paruošta žemė)	11 438	3 550	613	-	22 800	38 401
Iš viso patirta išlaidų	3 935	1 168	199	-	7 088	12 390
Vidutinės sąnaudos 1 ha (Eur)	344	329	325	-	311	323

2019 m. Grupės derlius siekė daugiau nei 140 tūkst. tonų grūdų ir daržovių (2018 m.: 86 tūkst. tonų).

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

9. Biologinis turtas (tęsinys)

Grupės biologinio turto (išskyrus galvijus) judėjimas per laikotarpį:

Biologinio turto tipas	Pasėliai	Grybų auginimo terpė
	Trumpalaikis	Trumpalaikis
2017 m. gruodžio 31 d.	8 946	1 165
Sėjos ir kitos išlaidos iki derliaus nuėmimo	27 883	25 614
Derliaus (grybų) nuėmimas	(33 381)	(24 691)
Žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka (21 pastaba)	(3 448)	-
Rudeninė sėja ir žemės paruošimas pavasariui	12 302	-
2018 m. gruodžio 31 d.	12 302	2 088
Sėjos ir kitos išlaidos iki derliaus nuėmimo	22 123	26 359
Derliaus (grybų) nuėmimas	(38 258)	(26 221)
Žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka (21 pastaba)	3 831	-
Rudeninė sėja ir žemės paruošimas pavasariui	12 359	-
Žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka – žieminės kultūros (4 ir 21 pastabos)	1 450	-
2019 m. gruodžio 31 d.	13 809	2 226

Žemės ūkio produktų pirminio pripažinimo tikrosios vertės pasikeitimo įtaka 2019 m. buvo teigiama ir siekė 3,83 mln. Eur, palyginus su 3,45 mln. Eur nuostoliu 2018 m. reikšmingai pagerėjo, palyginus su 2018 m. Reikšmingą pagerėjimą labiau palankios oro sąlygos 2019 m., palyginus su 2018 m. Vis dėl to, 2019 m. sausra neigiamai paveikė kai kurių kultūrų derlingumą, ypač ankštinių kultūrų.

Grupė per 2019 m. užaugino 12 256 tonų šviežių grybų (2018: 12 147 tonų).

Pasėlių tikroji vertė priskiriama 3 lygiui tikrosios vertės hierarchijoje. 2018 m. gruodžio 31 d. savikaina buvo naudota pasėlių tikrosios vertės nustatymui, kadangi nuo sąnaudų patyrimo momento įvyko labai nedaug biologinių pokyčių, t. y. praėjo nedaug laiko nuo sėjos. 2019 m. gruodžio 31 d. savikaina buvo naudota vasarinių kultūrų pasėlių tikrosios vertės nustatymui, kadangi nuo sąnaudų patyrimo momento įvyko labai nedaug biologinių pokyčių, o žieminės kultūros buvo įvertintos tikrąją verte dėl reikšmingos biologinės transformacijos nuo sėjos iki metų galo. Daugiau informacijos apie žieminės kultūrų vertinimą pateikta 4 pastaboje.

Patirtos sąnaudos susideda iš sėklų, ekologiškų trąšų, darbo užmokesčio sąnaudų, įrengimų nusidėvėjimo bei remonto išlaidų.

Derliaus nuėmimo metu Grupės vadovybė nustato grūdinių kultūrų derliaus kainas pagal atliekamus rinkos kainos tyrimų rezultatus derliaus nuėmimo metu, atėmus su pardavimu susijusias išlaidas. Derlius pripažįstamas atsargose tikrąja verte, atimant su pardavimu susijusias išlaidas, o skirtumas tarp tikrosios vertės atėmus pardavimo išlaidas ir užauginimo sąnaudų yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Tiek 2018 m. gruodžio 31 d., tiek 2019 m. gruodžio 31 d. savikaina buvo naudota kaip artima grybų auginimo terpės tikrajai vertei, kadangi nuo sąnaudų patyrimo momento įvyko labai nedaug biologinių pokyčių. Grupėje grybų auginimo terpės apyvarta per metus siekia 7–8 kartus.

Didžioji dalis Grupės įmonių biologinio turto - maždaug 81,5 procentų - yra įkeista įmonių hipoteka kaip paskolų užtikrinimo priemonė 2019 m. gruodžio 31 d. (2018 m. gruodžio 31 d. – apie 80 procentų).

10. Atsargos

Grupės atsargas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Žemės ūkio produkcija	23 943	19 933
Žaliavos	6 464	9 354
Iš viso	30 407	29 287
Žemės ūkio produkcijos perkainojimas iki gryniosios realizavimo vertės	(1 449)	(579)
Apskaitinė vertė	28 958	28 708

Atsargų suma, pripažinta sąnaudomis, 2019 m. siekė 62 297 tūkst. Eur, o 2018 m. – 53 622 tūkst. Eur.

Didžioji dalis Grupės įmonių atsargų - 93 proc. - yra įkeistos įmonių hipoteka kaip paskolų užtikrinimo priemonė 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

11. Finansinės priemonės pagal kategorijas

Balanse nurodytas Grupės finansinis turtas gruodžio 31 d.:

	2019 m.	2018 m.
Ilgalaikės prekybos ir kitos gautinos sumos	5 676	5 641
Finansinis turtas tikrąja verte, apskaitomas per pelną ar nuostolius	355	411
Trumpalaikės prekybos ir kitos gautinos sumos	9 700	11 812
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 732	2 281
Iš viso	19 463	20 145

Balanse nurodyti Grupės finansiniai įsipareigojimai gruodžio 31 d.

	2019 m.	2018 m.
Paskolos	50 789	44 355
Nuomos įsipareigojimai	43 204	11 507
Prekybos mokėtinų sumos	13 433	14 681
Kitos mokėtinų sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	219	1 327
Iš viso	107 645	71 870

Grupės finansinį turtą sudaro visos ilgalaikės ir trumpalaikės gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, apskaitytos Grupės balanse, išskyrus atliktus išankstinius apmokėjimus bei gautiną PVM iš valstybės biudžeto. Ilgalaikį finansinį turtą ir finansinį turtą tikrąja verte, apskaitoma per pelną ar nuostolius sudaro akcijos ir akcijų valdoma dalis kitose Lietuvos įmonėse, kurių akcijomis neprekiuojama viešai vertybinių popierių biržoje bei ilgalaikės paskolos, suteiktos kitoms Lietuvos įmonėms. Grupė laiko visus piniginius likučius banko sąskaitose tų bankų, kurių tarptautinių reitingų agentūrų „Moody's“, „Standard&Poors“ ar „Fitchratings“ nustatytas ilgalaikio skolinimosi reitingas yra investicinio lygio.

Grupės finansinius įsipareigojimus sudaro visos ilgalaikės ir trumpalaikės skolos, apskaitytos Grupės balanse, išskyrus gautus išankstinius apmokėjimus, ateinančio laikotarpio kapitalinių investicijų dotacijas, su darbo užmokesčiu susijusius įsipareigojimus bei atidėtąjį pelno ir kitus mokesčius. 2019 m. nuomos įsipareigojimai yra atskleisti vadovaujantis 16 TFAS nuostatomis.

Balanse nurodytas Bendrovės finansinis turtas gruodžio 31 d.

	2019 m.	2018 m.
Ilgalaikės prekybos ir kitos gautinos sumos	21 223	8 418
Trumpalaikės prekybos ir kitos gautinos sumos	1 309	3 545
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2 753	49
Iš viso	25 285	12 012

Balanse nurodyti Bendrovės finansiniai įsipareigojimai gruodžio 31 d.

	2019 m.	2018 m.
Paskolos	37 987	22 897
Nuomo įsipareigojimai	969	179
Prekybos skolos	328	238
Iš viso	39 284	23 314

Bendrovės finansinį turtą sudaro visos ilgalaikės ir trumpalaikės gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, apskaitytos Bendrovės balanse, išskyrus atliktus išankstinius apmokėjimus bei gautiną PVM iš valstybės biudžeto. Bendrovė laiko visus piniginius likučius banko sąskaitose tų bankų, kurių tarptautinių reitingų agentūrų „Moody's“, „Standard&Poors“ ar „Fitchratings“ nustatytas ilgalaikio skolinimosi reitingas yra investicinio lygio.

Bendrovės finansinius įsipareigojimus sudaro visos ilgalaikės ir trumpalaikės skolos, apskaitytos Bendrovės balanse, išskyrus gautus išankstinius apmokėjimus, sukauptas sąnaudas bei su darbo užmokesčiu susijusius įsipareigojimus. 2019 m. nuomos įsipareigojimai yra atskleisti vadovaujantis 16 TFAS nuostatomis.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

11. Finansinės priemonės pagal kategorijas (tęsinys)

Finansinio turto kredito kokybė

Grupės finansinio turto (**gautinų sumų**) numatytų koeficientų ir atidėjinių galimiems nuostoliams apskaičiavimas 2019 m. gruodžio 31 d.:

Gautinų sumų kredito kokybė	Gautinos sumos, neturėjusios pradelimų praeityje	Pradelsta nuo 1 iki 30 dienų	Pradelsta nuo 31 iki 90 dienų	Pradelsta 90 dienų ir daugiau	Iš viso
2019 m. gruodžio 31 d.					
Numatomas nuostolių koeficientas	1,26%	3,20%	3,06%	3,57%	
Prekybos gautinų sumų iš viso, bendraja verte	4 378	1 132	1 045	692	7 247
Vertės sumažėjimas (12 pastaba)	(55)	(36)	(32)	(25)	(148)
2019 m. gruodžio 31 d. prekybos gautinų sumų iš viso, grynąja verte	4 323	1 096	1 013	668	7 100
2018 m. gruodžio 31 d.					
Numatomas nuostolių koeficientas	0,04%	2,53%	7,43%	4,19%	
Prekybos gautinų sumų iš viso, bendraja verte	4 797	789	348	477	6 411
Vertės sumažėjimas (12 pastaba)	(2)	(21)	(24)	(20)	(66)
2018 m. gruodžio 31 d. prekybos gautinų sumų iš viso, grynąja verte	4 795	769	324	457	6 345

2019 m. gruodžio 31 d. Grupės finansinis turtas (**kitų gautinų sumų amortizuota savikaina**) buvo priskirtas atskiroms vertės sumažėjimo pakopoms:

Kitų gautinų sumų amortizuota savikaina kredito kokybė	1-asis etapas (12 mėn. TKN)	2-asis etapas (viso laikotarpio TKN)	3-asis etapas (viso laikotarpio TKN)	Iš viso
2019 m. gruodžio 31 d.				
Gautinos sumos iš NMA	1 385	-	-	1 385
Gautinos sumos iš darbuotojų	43	-	-	43
Ilgalaikės gautinos sumos bendraja verte	4 894	-	1 082	5 976
Kitos gautinos sumos	173	-	1 000	1 173
Apskaitinė vertė, bendraja verte	6 495	-	1 082	8 577
Atidėjiniai galimiems nuostoliams	(7)	-	(292)	(299)
2019 m. gruodžio 31 d. kitų gautinų sumų amortizuota verte iš viso, grynąja verte	6 488	-	883	8 278
2018 m. gruodžio 31 d.				
Gautinos sumos iš NMA	4 302	-	-	4 302
Gautinos sumos iš darbuotojų	68	-	-	68
Ilgalaikės gautinos sumos bendraja verte	4 758	1 082	-	5 841
Kitos gautinos sumos	97	1 000	-	1 097
Apskaitinė vertė, bendraja verte	9 225	2 082	-	11 306
Atidėjiniai galimiems nuostoliams	(116)	(83)	-	(199)
2018 m. gruodžio 31 d. kitų gautinų sumų amortizuota verte iš viso, grynąja verte	9 109	1 999	-	11 108

Gautinos sumos iš Nacionalinės mokėjamų agentūros – tiesioginės gautinos subsidijos už pasėlius ir pieną, kurios sumokamos iki kitų metų balandžio 30 d. ir yra kontroliuojamos valstybės, todėl laikomos mažos rizikos. Gautinos sumos iš darbuotojų taip pat laikomos mažos rizikos.

Ilgalaikės gautinos sumos apima gautinas sumas iš bendrovių: Grybai LT, Fiksuoto pelningumo investicijų fondo ir Symbol LLC.

Visos paskolos yra grąžintinos. Visos paskolos buvo suteiktos įvykdant pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų testą, todėl jos bus vertinamos amortizuota savikaina. Paskolų atidėjiniai galimiems nuostoliams buvo apskaičiuoti naudojant 3-iosios pakopos modelį. Atidėjiniai galimiems nuostoliams buvo įvertinti kiekvienai paskolai atskirai.

Paskolos Grybai LT ir Fiksuoto pelningumo investicijų fondui, kurių bendra balansinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 4 443 tūkst. Eur (2019 m. sausio 1 d. – 3 497 tūkst. Eur) bei 450 tūkst. Eur paskola UAB Ars Ingenii buvo laikomos mažos rizikos paskolomis, dėl to atidėjiniai šių paskolų nuostoliams buvo apskaičiuoti remiantis 12 mėnesių tikėtiniais kredito nuostoliais – visas tikėtinas paskolų kredito nuostolis buvo padaugintas iš tikimybės, kad nuostoliai atsirastų per ateinančius 12 mėnesių. 2019 m. šių įmonių finansiniai veiklos rezultatai buvo geresni, dėl to sumažėjo negrąžinimo rizika, o bendra atidėjinių šių paskolų nuostoliams suma sumažėjo iki 7 tūkst. Eurų.

2018 m. kovo mėn. po dukterinių įmonių Karakash OOO ir Karakash Agro OOO (24 pastaba) pardavimo kitose gautinose sumose buvo apskaityta iš Symbol LLC gautina ilgalaikė suma, lygi 2 082 tūkst. Eur. Nustatyta, kad šios gautinos sumos rizika yra didesnė, tačiau nėra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų, todėl buvo nuspręsta, kad ji yra 3-ojoje pakopoje, o atidėjinys nuostoliams buvo nustatytas pagal viso laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. Dėl nepalankių oro sąlygų visame Rytų Europos

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

11. Finansinės priemonės pagal kategorijas (tęsinys)

regione 2019 m. atidėjinio nuostoliams suma 2019 m. gruodžio 31 d. padidėjo iki 292 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. siekė 83 tūkst. Eur).

Kitos gautinos sumos apima einamųjų metų dalį gautinos sumos iš Symbol LLC, kuri taip pat turi didesnę riziką. Atidėjinių galimiams nuostoliams apskaičiavimas aprašytas žemiau.

Kitų gautinų sumų atidėjiniai galimiams nuostoliams, apskaičiuoti amortizuota savikaina:

	1-oji pakopa (12 mėn. TKN)	2-oji pakopa (viso laikotarpio TKN)	3-oji pakopa (viso laikotarpio TKN)	Iš viso
2019 m. gruodžio 31 d.				
Tikėtinas kredito nuostolis	0,14%	-	14,02%	
Kooperatinė bendrovė Grybai Lt	3 892	-	-	-
Fiksuoto pelningumo investicijų fondas	551	-	-	-
UAB Ars Ingenii	450	-	-	-
Symbol LLC (dukterinių įmonių Karakash OOO ir Karakash agro OOO pardavimas, 24 pastaba)	-	-	2 082	-
Atidėjiniai galimiams nuostoliams	(7)	-	(292)	(299)
2018 m. gruodžio 31 d.				
Tikėtinas kredito nuostolis	2,44%	4,00%	-	
Kooperatinė bendrovė Grybai Lt	3 353	-	-	-
Fiksuoto pelningumo investicijų fondas	1 405	-	-	-
Symbol LLC (dukterinių įmonių Karakash OOO ir Karakash agro OOO pardavimas, 24 pastaba)	-	2 082	-	-
Atidėjiniai galimiams nuostoliams	(116)	(83)	-	(199)

Gruodžio 31 d. Bendrovės finansinio turto atidėjinių galimiams nuostoliams koeficientų apskaičiavimas buvo toks:

	Gautinos sumos, neturėjusios pradelimų praeityje	Pradelsta nuo 1 iki 30 dienų	Pradelsta nuo 31 iki 90 dienų	Pradelsta 90 dienų ir daugiau	Iš viso
2019 m. gruodžio 31 d.					
Tikėtinas nuostolių koeficientas	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	
Prekybos gautinų sumų iš viso	1 255	2	14	36	1 307
Iš viso	1 255	2	14	36	1 307
2018 m. gruodžio 31 d.					
Tikėtinas nuostolių koeficientas	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	
Prekybos gautinų sumų iš viso	3 415	56	61	13	3 545
Iš viso	3 415	56	61	13	3 545

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės prekybos gautinų sumų atidėjinių galimiams nuostoliams nebuvo, nes tikėtini nuostolių rodikliai buvo nereikšmingi.

Rizika, susijusi su bankais ir finansinėmis institucijomis, yra valdoma atidžiai atsirenkant partnerius bei nuolatos stebint šių partnerių rizikingumą. Banko ir kredito institucijų rizika vertinama remiantis vertinimo agentūrų – Moody's, Standard & Poor's and Fitch – reitingais. Dėl šios priežasties vertinant tikėtinus nuostolius, susijusius su pinigais ir pinigų ekvivalentais, taikomas mažiausias tikėtinas nuostolių koeficientas (0,01%). 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė nesudarė atidėjimų galimiams nuostoliams dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų vertės pasikeitimo, nes tikėtini nuostolių rodikliai buvo nematerialūs.

12. Prekybos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai ir kitos gautinos sumos

Prekybos gautinas sumas, išankstinius apmokėjimus ir kitas gautinas sumas gruodžio 31 d. sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Prekybos gautinos sumos	7 247	6 411	1 309	3 545
Gautinos subsidijos ir dotacijos iš Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA)	1 385	4 302	-	-
Gautinas PVM	639	719	1	1
Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančio laikotarpio sąnaudos	2 982	2 042	352	202
Gautinos sumos iš fizinių asmenų	43	68	-	-
Kitos gautinos sumos	1 173	1 097	-	-
Iš viso	13 470	14 639	1 662	3 748
Atimti: atidėjiniai galimiams nuostoliams	(148)	(66)	-	-
Apskaitinė vertė	13 322	14 573	1 662	3 748

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

12. Prekybos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai ir kitos gautinos sumos (tęsinys)

Maksimali kredito rizika balanso sudarymo dieną lygi kiekvienos klasės pirmiau nurodytų gautinų sumų apskaitinei vertei. Grupė neturi jokių užtikrinimo priemonių už šias gautinas sumas.

Gautinos subsidijos ir dotacijos iš Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) sumą sudaro sukauptos tiesioginių ir ekologinių subsidijų sumos už 2019 m., kurias tikimasi gauti per pirmąjį 2020 m. pusmetį.

Didžiąją kitų gautinų sumų dalį sudaro gautina suma iš Symbol LLC (dukterinių įmonių Karakash OOO ir Karakash agro OOO pardavimas, 24 pastaba).

Didžiąją išankstinių apmokėjimų ir ateinančio laikotarpio sąnaudų dalį sudaro avansiniai mokėjimai tiekėjams.

Didžioji dalis Grupės prekybos gautinų sumų, išankstinių apmokėjimų bei kitų gautinų sumų 2019 m. gruodžio 31 d. – apie 63 proc. – yra įkeistos įmonių hipoteka kaip paskolų užtikrinimo priemonė (2018 m. gruodžio 31 d. buvo įkeista 56 proc.).

Atidėjinių gautinų sumų galimiems nuostoliams judėjimas iki metų eigoje:

	GROUP	COMPANY
Apskaitinė atidėjinių galimiems nuostoliams vertė 2018 m. gruodžio 31 d. (Perskaičiavimas pagal 39 TFAS)	(35)	-
Per nepaskirstytąjį pelną perskaičiuotos sumos (23 pastaba)	(31)	-
Apskaitinė atidėjinių galimiems nuostoliams vertė 2019 m. sausio 1 d. (Perskaičiavimas pagal 9 TFAS)	(66)	-
Paskolų atidėjinių galimiems nuostoliams padidėjimas per metus, pripažintas pelnu arba nuostoliu (23 pastaba)	(82)	-
Apskaitinė atidėjinių galimiems nuostoliams vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	(148)	-

13. Ilgalaikės gautinos sumos

Grupė

Grupės ilgalaikės gautinas sumas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
<i>Išduotos paskolos</i>		
Kooperatinė bendrovė „Grybai LT“	3 892	3 353
Fiksuoto pelningumo investicijų fondas	551	1 405
Symbol LLC (dukterinių įmonių Karakash OOO ir Karakash agro OOO pardavimas, 24 pastaba)	1 082	1 082
UAB Ars Ingenii	450	-
Atidėjinių galimiems nuostoliams (TFAS 9)	(299)	(199)
Iš viso	5 676	5 641

Visos paskolos, suteiktos kooperatinei bendrovei Grybai LT, bus gražintos iki 2022 m., paskola, suteikta Fiksuoto pelningumo investicijų fondui – iki 2024 m., paskola, suteikta UAB Ars Ingenii – iki 2021 m. 2019 m. gruodžio 31 d. UAB Ars Ingenii suteiktai paskolai taikyta 4,00% palūkanų norma, o paskoloms, suteiktoms kooperatinei bendrovei Grybai LT ir Fiksuoto pelningumo investicijų fondui taikyta palūkanų norma buvo lygi 4,61% (2018 m. gruodžio 31 d. 3,5%). 2018 m. Grupė pardavė dukterines įmones Karakash OOO ir Karakash Agro OOO investuotojui Symbol LLC. Daugiau informacijos pateikta 24 pastaboje. 2019 m. Grupė pratęsė 1 000 tūkst. EUR paskolas, kurios numatytas grąžinimo terminas buvo 2019 m., grąžinimą iki 2020 m. pabaigos.

Atidėjinių galimiems nuostoliams skaičiavimas yra aprašytas 11 pastaboje.

Gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikės gautinos sumos sudarė:

	2019 m.	2018 m.
<i>Suteiktos paskolos</i>		
Žemės vystymo fondas 20, UAB	21 223	8 418
Iš viso	21 223	8 418

2018 m. Bendrovė suteikė paskolų už 32,655 tūkst. Eur UAB Žemės vystymo fondas 20, kuri visiškai priklauso Bendrovei. Dalis paskolos, sudarančios 24 237 tūkst. Eur, buvo kapitalizuota į dukterinių įmonių įstatinį kapitalą (6 pastaba). Vadovybė atliko analizę, kurioje nagrinėjama tiek istorinė, tiek išankstinė informacija ir nustatyta, kad įmonės paskola 2018 m. gruodžio 31 d. turi mažą kredito riziką. Dėl šios priežasties apskaičiuoti tikėtinas atidėjiniai galimiems nuostoliams nereikšmingi. 2019 m. Bendrovė padidino paskolos sumą UAB Žemės vystymo fondui 20. Šiai paskolai taikoma 4% metinė palūkanų norma. Paskolos grąžinimo data yra 2021 m. gruodžio 31 d.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

14. Pinigai ir jų ekvivalentai

Grupės pinigus ir pinigų ekvivalentus gruodžio 31 d. sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Pinigai banke	3 703	2 270	2 753	49
Pinigai kasoje	29	11	-	-
Apskaitinė vertė	3 732	2 281	2 753	49

Vertinant tikėtinus nuostolius, susijusius su pinigais ir pinigų ekvivalentais, taikomas mažiausias tikėtinas nuostolių koeficientas (0,01%). 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė nesudarė atidėjimų galimiems nuostoliams dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų vertės pasikeitimo, nes tikėtini nuostolių rodikliai buvo nematerialūs.

15. Įstatinis kapitalas ir rezervai

Bendrovės įstatinis kapitalas

AUGA group, AB įstatinis kapitalas 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygus 65 951 tūkst. Eur. (2018 m. gruodžio 31 d.: 65 951 tūkst. Eur). Įstatinį kapitalą sudarė 227 416 252 paprastosios vardinės akcijos (2018: 227 416 252 paprastosios vardinės akcijos), kurių kiekvienos nominali vertė lygi 0,29 Eur. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos. Kiekviena akcija suteikia įprastines turtines ir neturtines teises, kaip numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose. 2018 m. Rugsėjo 23 d. AUGA group AB sėkmingai užbaigė antrinį viešąjį akcijų siūlymo etapą, išleisdama 40 000 000 akcijas. Akcijos buvo išplatintos už 18 mln. Eur., 0,45 Eur. už akciją. Akcininkų nuosavybės padidėjimas reiškia akcijų padidėjimą nominalia verte. Akcijų priedų padidėjimas atspindi akcininkų mokamą priedą, atėmus visas su pasiūlymo procesu susijusias išlaidas. Akcijų priedų rezervas 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 6 707 tūkst. Eur, kaip ir 2018 m. gruodžio 31 d.

Bendrovės rezervai

Įstatymo numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Kasmet į privalomąjį rezervą turi būti pervesta 5% nuo grynojo pelno, apskaičiuoto pagal Lietuvos Respublikos apskaitą reglamentuojančius teisės aktus, kol privalomasis rezervas pasiekia ne mažiau nei 10% įstatinio akcinio kapitalo. Privalomasis rezervas gali būti naudojamas sukauptiems nuostoliams padengti. 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės privalomasis rezervas sudarė 1 834 tūkst. Eur (2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės privalomasis rezervas sudarė 1 649 tūkst. Eur).

Grupės perkainojimo rezervas 2019 m. padidėjo dėl valdomų žemės sklypų pervaldinimo. Grupė kiekvienų metų pabaigoje vertina savo žemės sklypų portfelį. 2019 m. Grupė pasamdė nepriklausomus vertintojus, kurie įvertino visą Grupės žemės sklypų portfelį - kiekvienas Grupei priklausantis žemės ūkio paskirties sklypas įvairiuose Lietuvos regionuose buvo įvertintas atskirai. Vertinimas atliktas 2019 m. lapkričio mėnesį. Jokių reikšmingų vertės pokyčio skirtumų nuo vertinimo dienos iki metų pabaigos nepastebėta. Atikus vertinimą nustatyta, jog žemės vertė padidėjo 3 152 tūkst. Eur (2018 m.: 1 407 tūkst. Eur) dėl 2019 m. padidėjusios vidutinės žemės ūkio paskirties žemės kainos. Perkainojimo rezervas dėl žemės pervaldinimo, įvertinus mokesčių įtaką, 2019 m. padidėjo 1 322 tūkst. Eur (1 266 tūkst. Eur 2018 m.).

15. Įstatinis kapitalas ir rezervai (tęsinys)

2018 m. Bendrovė suformavo rezervą, skirtą suteikti akcijas darbuotojams, kurio vertė siekė 957 tūkst. Eur. 2019 m. balandžio mėn. šis rezervas padidintas 667 tūkst. Eur ir 2019 m. gruodžio 31 d. šio rezervo vertė siekė 1 624 tūkst. Eur.

Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime, įvykusiame 2019 m. balandžio 30 d., AUGA group, AB akcininkai patvirtino darbuotojams skirtų opcionų programą. Pagal planą dalyviams suteikiami opcionai nemokamai įsigyti bendrovės akcijų, kurios suteikiamos tik tuo atveju, jei darbuotojas įvykdys 3 metų darbo trukmės Grupėje sąlygą. Įvykdęs šią sąlygą darbuotojas gali pasinaudoti opcionu (daugiau informacijos pateikta 2.24 pastaboje).

	Akcijų skaičius	Vertė, EUR
Akcijos, skirtos darbuotojams pagal pasirinkimo sandorius (opcionus)		
2018 m. gruodžio 31 d.	200 000	58
Nepaskirstytos akcijos 2018 m. gruodžio 31 d.	3 100 000	899
Visas rezervas 2018 m. gruodžio 31 d	3 300 000	957
Akcijos, skirtos darbuotojams pagal pasirinkimo sandorius (opcionus)		
2019 m. gruodžio 31 d.	2 548 860	739
Nepaskirstytos akcijos 2019 m. gruodžio 31 d.	3 051 140	885
Visas rezervas 2019 m. gruodžio 31 d	5 600 000	1 624

2019 m. Grupė padidino rezervą, skirtą suteikti akcijas darbuotojams, 2 300 000 vnt. Akcijų, kurių nominali vertė 0,29 Eur. Rezervas padidėjo 667 tūkst. Eur. 2019 m. Grupė/Bendrovė apskaitė 247 tūkst. EUR sumą su darbo užmokesčio susijusių sąnaudų, kurios susijusios su akcijų, skirtų darbuotojams pagal pasirinkimo sandorius, programa.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

16. Atidėtosios dotacijų pajamos

Grupės atidėtųjų dotacijų pajamų ir subsidijų pasikeitimas per gruodžio 31 d. pasibaigusius metus buvo toks (tiksliai susijusių su turtu):

	2019 m.	2018 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	3 433	3 657
Atidėtosios dotacijos, gautos subsidijos	-	260
Su nekilnojamojo turto, įranga ir įrengimais susijusių atidėtųjų dotacijų amortizacija	(441)	(484)
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	2 992	3 433
Atidėtosios dotacijos, gautos subsidijos perkeliama į pelno (nuostolio) ataskaitą:	2019 m.	2018 m.
Per vienerius metus	502	510
Po vienerių metų	2 490	2 923
Iš viso	2 992	3 433

Pripažintos dotacijų pajamos nėra susijusios su jokiais specialiais įsipareigojimais ar neįvykdytomis sąlygomis

2019 m. Grupė taip pat apskaitė 7 234 tūkst. Eur tiesioginių ir ekologinių išmokų (atėmus sankcijas iš NMA), kurios buvo pripažintos Grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje (2018 m. pripažinta 9 780 tūkst. Eur suma). Kadangi šios išmokos yra susijusios su sąnaudomis, jos buvo pripažintos mažinant savikainą. 2019 m. Grupė pripažino 6 460 tūkst. Eur subsidijų augalininkystės segmente ir 774 tūkst. Eur pienininkystės segmente (2018 m. šiuose segmentuose atitinkamai pripažinta 9 082 tūkst. Eur ir 698 tūkst. Eur subsidijų).

17. Paskolos

Grupės ilgalaikes paskolas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
<i>Bankų paskolos</i>		
Grybų auginimo įmonės	1 970	3 949
Žemės ūkio įmonės	6 435	10 901
<i>Ilgalaikės mokėtinos sumos trečiosioms šalims</i>		
Ilgalaikė mokėtina suma valstybei už įsigytą žemę	-	1 401
Ilgalaikė mokėtina suma kreditoriui	3 489	5 197
Ilgalaikė mokėtina suma investiciniam fondui už įsigytą žemę	1 072	1 637
Žaliosios obligacijos	18 523	-
Iš viso	31 489	23 085
Atėmus: sumas, mokėtinas per vienerius metus (pagal sutartis)	(10 819)	(9 256)
Ilgalaikių paskolų iš viso	20 670	13 829

2019 m. gruodžio mėn. Grupė išleido 20 000 vnt. Žaliųjų obligacijų (toliau – Obligacijos), kurių vienos nominali vertė yra 1 000 Eur, o metinė palūkanų norma – 6 proc. Obligacijų išpirkimas numatytas 2024 m. gruodžio 17 d. Palūkanų mokėjimai numatyti kasmet gruodžio 17 d. iki 2024 m. Obligacijos yra įtrauktos į reguliuojamą rinką AB Nasdaq Vilnius skolos VP sąrašą.

Iki 2019 m. gruodžio mėn. 31 d. skolos už įsigytą žemę valstybei buvo grąžintos. Vidutinė banko paskoloms taikoma palūkanų norma 2019 m. buvo 4,27% (2018 m. – 3,55%).

Grupės palūkanų skolinimosi struktūra, įskaitant įsipareigojimus pagal finansinę nuomą (18 pastaba):

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
Bendroji skola – fiksuota palūkanų norma	(63 650)	(15 471)
Bendroji skola – kintama palūkanų norma	(30 343)	(40 391)
Grynoji skola	93 993	(55 862)

Visų Grupės paskolos iš kredito institucijų užtikrinimo priemonė yra įkeistas nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai (5 pastaba). Be to, dauguma žemės ūkio bendrovių turi bendrovių hipotekas, o grybų auginimo bendrovė yra įkeitusi didžiąją dalį ilgalaikio ir trumpalaikio turto, kaip užstatą už paskolas (9, 10 ir 12 pastabos).

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

17. Paskolos (tęsinys)

Grupės trumpalaikės paskolas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
<i>Bankų paskolos</i>		
Grybų auginimo įmonės	2 400	2 400
Žemės ūkio įmonės	-	-
Patronuojanti įmonė	16 900	18 870
Grūdų pardavimo įmonė	-	-
Iš viso	19 300	21 270

Trumpalaikės banko paskolas sudaro kredito linijų sutartys. 2019 m. kredito linijos suma siekė 19 300 tūkst. Eur (2018 m. – 21 270 tūkst. Eur). Grupės naudojamų kredito linijų limitai 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 21 900 tūkst. Eur, o 2018 m. gruodžio 31 d. – 25 000 tūkst. Eur. 2018 m. ir 2019 m. pabaigoje nepanaudota kredito linijų suma siekė, atitinkamai, 3 730 tūkst. Eur ir 2 600 tūkst. Eur.

Bendrovės ilgalaikės paskolas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Mokėtinos sumos kreditoriams	2 564	-
Žaliosios obligacijos	18 523	4 027
Iš viso	21 086	4 027
Atėmus: sumas, mokėtinas per vienerius metus (pagal sutartis)	(2 564)	(3 027)
Ilgalaikių paskolų iš viso	18 522	1 000

Bendrovės trumpalaikės paskolas gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
<i>Paskolos iš kredito institucijų</i>	16 900	18 870
Iš viso	16 900	18 870

Bendrovės skolinimosi palūkanų struktūra, įskaitant įsipareigojimus pagal finansinę nuomą (18 pastaba):

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
Bendroji skola – fiksuota palūkanų norma	(21 953)	(4 027)
Bendroji skola – kintama palūkanų norma	(17 003)	(19 049)
Grynoji skola	(38 956)	(23 076)

Grupės grynąją skolą sudarė:

	Finansiniai įsipareigojimai					
	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	Nuoma, gražintina per 1-erius metus	Nuoma, gražintina po 1-erių metų	Paskolos, gražintinos per 1-erius metus	Paskolos, gražintinos po 1-erių metų	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	620	(2 956)	(5 987)	(18 113)	(16 535)	(42 971)
Pinigų srautai	1 430	3 065	2 190	(11 140)	4 364	(91)
Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas naudojant finansinę nuomą	-	(3 515)	(3 782)	-	-	(7 297)
Įsigijimai – KTG grupės įmonės (24 pastaba)	231	(185)	(310)	(1 273)	(1 658)	(3 195)
Kiti nepiniginiai srautai	-	(27)	-	-	-	(27)
2018 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	2 281	(3 618)	(7 889)	(30 526)	(13 829)	(53 581)
Pinigų srautai	1 451	865	7 088	407	(6 841)	2 970
Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas naudojant finansinę nuomą	-	(188)	(456)	-	-	(644)
TFAS 16 įsigaliojimo įtaka	-	(4 133)	(34 893)	-	-	(39 006)
2019 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	3 732	(7 054)	(36 150)	(30 119)	(20 670)	(90 261)

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

17. Paskolos (tęsinys)

Bendrovės grynąją skolą sudarė:

	Finansiniai įsipareigojimai					
	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	Nuoma, gražintina per 1-erius metus	Nuoma, gražintina po 1-erių metų	Paskolos gražintinos per 1-erius metus	Paskolos gražintinos po 1-erių metų	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	1	(23)	(83)	(4 650)	(6 427)	(11 182)
Pinigų srautai	48	34	-	(17 132)	5 427	(11 623)
Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas naudojant finansinę nuomą	-	(27)	(80)	-	-	(107)
Kiti nepiniginiai judėjimai	-	-	-	(115)	-	(115)
2018 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	49	(16)	(163)	(21 897)	(1 000)	(23 027)
Pinigų srautai	2 704	5	181	2 433	(17 523)	(12 201)
Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas naudojant finansinę nuomą	-	-	-	-	-	-
TFAS 16 įsigaliojimo įtaka	-	(133)	(842)	-	-	(975)
2019 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	2 753	(144)	(825)	(19 464)	(18 523)	(36 203)

18. Nuomos įsipareigojimai

Grupės būsimus minimalius nuomos mokėjimus gruodžio 31 d. sudarė:

	2019		2018	
	Minimalūs nuomos mokėjimai	Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė	Minimalūs nuomos mokėjimai	Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė
Per vienerius metus mokėtina suma	9 725	7 054	3 911	3 618
Per antrus – penktus metus imtinai	45 224	36 150	8 278	7 889
Minimalūs nuomos mokėjimai	54 949	43 204	12 189	11 507
Atėmus: būsimas palūkanas	(11 745)	-	(682)	-
Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė	43 204	43 204	11 507	11 507

Grupės nuomos įsipareigojimus sudarė:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
<i>Nuomos įsipareigojimai</i>		
Nuomos įsipareigojimai susiję su turto nuosavybės teisėmis*	34 960	-
Nuomos įsipareigojimai susiję su kitu turto**	8 244	11,507
Iš viso	43 204	11,507
 Atimti: per vienerius metus mokėtinos sumos		
Nuomos įsipareigojimai susiję su turto nuosavybės teisėmis*	4 113	-
Nuomos įsipareigojimai susiję su kitu turto**	2 942	3,618
Iš viso	7 054	3,618
 Viso ilgalaikių nuomos įsipareigojimų	36 150	7,889

* Nuomos įsipareigojimai, apskaityti kaip veiklos nuoma iki 16-ojo TFAS priėmimo.

** Nuomos įsipareigojimai, apskaityti kaip finansinė nuoma iki 16-ojo TFAS priėmimo.

Grupės nuomos įsipareigojimai yra užtikrinti nuomotojo teise į nuomininko turtą, įsigytą nuomos būdu (5 pastaba). Grupės nuomos įsipareigojimų tikroji vertė apytiksliai lygi jų apskaitinei vertei.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

18. Nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Bendrovės būsimus minimalius nuomos mokėjimus gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.		2018 m.	
	Minimalūs nuomos mokėjimai	Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė	Minimalūs nuomos mokėjimai	Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė
Per vienerius metus mokėtina suma	199	144	77	16
Per antrus – penktus metus imtinai	982	825	109	163
Minimalūs nuomos mokėjimai	1 181	969	186	179
Atėmus: būsimas palūkanas	(212)	-	(7)	-
Minimalių nuomos mokėjimų dabartinė vertė	969	969	179	179

Bendrovės nuomos įsipareigojimus sudarė:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
<i>Nuomos įsipareigojimai</i>		
Nuomos įsipareigojimai susiję su turto nuosavybės teisėmis*	866	-
Nuomos įsipareigojimai susiję su kitu turto**	103	179
Iš viso	969	179
Atimti: per vienerius metus mokėtinos sumos		
Nuomos įsipareigojimai susiję su turto nuosavybės teisėmis*	116	-
Nuomos įsipareigojimai susiję su kitu turto**	28	16
Iš viso	144	16
Viso ilgalaikių nuomos įsipareigojimų	825	163

19. Pelno mokestis

Grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje pelno mokestį sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Ataskaitinių metų pelno mokestis	-	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	(773)	(482)	-	-
Pelno mokestis	(773)	(482)	-	-

Pelno mokestis, apskaičiuotas nuo Grupės pelno prieš apmokestinimą, skiriasi nuo teorinės sumos, kuri būtų apskaičiuota taikant bazinį pelno mokesčio tarifą:

	GRUPĖ			
	2019 m.		2018 m.	
	Tarifas	Suma	Tarifas	Suma
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą, ne ŽŪ įmonės	-	(3 992)	-	(5 590)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą, ŽŪ įmonės	-	-	-	(4 870)
Pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius, smulkios žemės ūkio kooperatinės bendrovės	-	-	-	3 998
Mokestis, apskaičiuotas taikant 15 % tarifą	15,00%	(599)	15,00%	(839)
Mokestis, apskaičiuotas taikant 10 % tarifą	10,00%	-	10,00%	(487)
Mokestis, apskaičiuotas taikant 5 % tarifą	5,00%	-	5,00%	200
Teorinė pelno mokesčio suma		(599)		(1 126)
Neapmokestinamos pajamos				
ne žemės ūkio bendrovių	15,00%	(3 012)	15,00%	(1 268)
žemės ūkio bendrovių	10,00%	-	10,00%	(759)
smulkių žemės ūkio kooperatinių bendrovių	5,00%	-	5,00%	(285)
Neleidžiami atskaitymai				
ne žemės ūkio bendrovių	15,00%	1 898	15,00%	446
žemės ūkio bendrovių	10,00%	-	10,00%	702
smulkių žemės ūkio kooperatinių bendrovių	5,00%	-	5,00%	257
Šių metų nuostoliai, kuriems nėra pripažįstamas atidėtojo mokesčio turtas	15,00%	58	15,00%	(82)
Ankstesnių metų prielaidų pasikeitimo įtaka	15,00%	882	15,00%	1 633
Pelno mokesčio suma, taikant 15% tarifą		(773)		(110)
Pelno mokesčio suma, taikant 10% tarifą		-		(544)
Pelno mokesčio suma, taikant 5% tarifą		-		172
Pelno mokestis, iš viso		(773)		(482)

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

19. Pelnų mokestis (tęsinys)

Pelnų mokestis, apskaičiuotas nuo Bendrovės pelno prieš apmokestinimą, skiriasi nuo teorinės sumos, kuri būtų apskaičiuota taikant bazinį pelno mokesčio tarifą:

	BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	(1 394)	3 490
Mokestis, apskaičiuotas taikant 15 % tarifą	(209)	524
Teorinė pelno mokesčio suma	(209)	524
Neapmokestinamos pajamos	(106)	(856)
Neleidžiami atskaitymai	202	52
Investicinių projektų lengvatos	(453)	-
Mokestiniai nuostoliai, perduoti tarp Grupės bendrovių	217	-
Šių metų nuostoliai, kuriems nėra pripažįstamas atidėtojo mokesčio turtas	349	280
Pelnų mokesčio iš viso	-	-

2018 m. pasikeitė žemės ūkio bendrovių pelno mokesčio įstatymai. Pagal naująjį teisės aktą 2019 m. pelnas apmokestinamas 5% tarifu tik mažoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms, kurių žemės ūkio produkcijos pardavimų dalis turėtų sudaryti ne mažiau kaip 50% visų Bendrovės pardavimų. Visoms kitoms žemės ūkio ir ne žemės ūkio bendrovėms taikomas 15% pelno mokesčio tarifas. 2018 m. pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus, mažoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms buvo taikomas 5% pelno mokesčio tarifas, kitoms žemės ūkio bendrovėms – 10% pelno mokesčio tarifas, o ne žemės ūkio bendrovėms – 15% pelno mokesčio tarifas.

Atidėtasias pelno mokestis	Atidėtasias pelno mokestis laikotarpio pradžioje	16 TFAS efektas	Kaupiniai	Mokestiniai nuostoliai	Turto perkainojimas (per kitas bendrąsias pajamas)	Mokesčių tarifų pokytis	Atidėtieji pelno mokesčiai 2019 gruodžio 31 d.	Mokesčių tarifų pokytis	Atidėtieji pelno mokesčiai 2019 gruodžio 31 d.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	1 437	-	106	7	-	799	2 349	(1 277)	1 071
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	(883)	(85)	-	-	(473)	(1,347)	(2 788)	1 277	(1 510)
Viso 2019 m. gruodžio 31 d.	554	(85)	106	7	(473)	(548)	(439)	-	(439)

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. atidėtasias pelno mokestis buvo apskaičiuotas taikant 15% pelno mokesčio tarifą, išskyrus žemės ūkio bendroves, kurioms taikomos kitos apmokestinimo nuostatos.

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas				
Sukauptos sąnaudos	221	116	-	-
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perkainojimas	9	9	-	-
Perkeliami mokestiniai nuostoliai	2 119	1 313	-	-
Viso atidėtojo pelno mokesčio turto	2 349	1 438	-	-
Užskaityta su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	(1 277)	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	1 072	1 438	-	-

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai				
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai įsigijus dukterines įmones	-	20	-	-
16 TFAS pritaikymo efektas	85	-	-	-
Žemės perkainojimas	2 703	863	-	-
Viso atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimų	2 788	883	-	-
Užskaityta su atidėtojo pelno mokesčio turtu	(1 277)	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	1 510	883	-	-

Vadovybės nuomone, visa Grupės atidėtojo pelno mokesčio turto suma bus atstatyta per ilgiau nei 12 mėnesių nuo šių finansinių ataskaitų datos, kai būsiamasis apmokestinamasis pelnas bus gautas, ir kuris bus naudojamas sudengimui.

Grupės ir Bendrovės nepanaudoti perkeliami mokestiniai nuostoliai:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Perkeliamų mokestinių nuostolių iš viso	51 534	51 934	13 959	12 506
Atėmus: mokestinių nuostolių sumą, perduotą kitoms Grupės bendrovėms	-	-	(1 730)	-
Atėmus: atidėtojo pelno mokesčio turtą nuo perkeliamų mokestinių nuostolių	(14 960)	(11 873)	-	-
Perkeliamų mokestinių nuostolių, kuriems nebuvo apskaičiuotas atidėtojo pelno mokesčio turtas, iš viso	36 574	40 061	12 229	12 506

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

19. Pelno mokestis (tęsinys)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pataisomis, įprastinės veiklos mokestiniai nuostoliai gali būti perkeltami neribotą laiką. Nuo 2011 m. sausio 1 d. pagal naują Pelno mokesčio įstatymo redakciją bendrovės, priklausančios tai pačiai įmonių grupei, gali savo apmokestinamuoju pelnu padengti kitų Grupės įmonių perkeltamus mokestinius nuostolius. Nuo 2014 m. sausio 1 d. mokestiniais nuostoliais, sukauptais iš įprastinės veiklos, gali būti dengiama ne daugiau nei 70 procentų einamojo laikotarpio apmokestinamojo pelno.

20. Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai

Kitas mokėtinas sumas ir trumpalaikius įsipareigojimus gruodžio 31 d. sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	2 345	1 692	175	182
Atostogų rezervas	1 016	960	173	166
Avansu gautos sumos	1 135	1 311	7	-
Mokėtini mokesčiai	13	11	1	-
Ateinančių laikotarpių pajamos	(7)	15	13	575
Kitos mokėtinos sumos	219	1 327	5	22
Iš viso	4 721	5 316	374	945

Kitą mokėtinų sumų eilutę didžiąja dalimi sudaro mokėtinos sumos už žemę kitoms įmonei ir fiziniams asmenims.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

21. Segmentų informacija

Pelno (nuostolių) ataskaita

2019 m.	Iš viso		Pienininkystė		Pieninin-			Augalininkystė			Galutiniam	
	Iš viso	pateikiamų segmentų	Pienas	Galvijai mėsai	kystė iš viso	Kviečiai	Žirniai, pupos	Kitos kultūros	Augalinin- kystė iš viso	Grybų auginimas	vartotojui skirti produktai	Kiti segmentai
Pardavimo pajamos	132 991	107 525	9 424	2 799	12 223	26 991	10 710	26 096	63 797	28 707	2 798	25 466
Pardavimo savikaina	(118 621)	(109 841)	(9 925)	(3 619)	(13 544)	(28 316)	(11 069)	(27 938)	(67 323)	(26 221)	(2 752)	(8 780)
Bendrasis pelnas, pateiktas Grupės vadovybei (a)	14 370	(2 316)	(501)	(820)	(1 321)	(1 325)	(359)	(1 842)	(3 526)	2 486	45	16 686
Sandorių tarp Grupės įmonių eliminavimas												
Pardavimai tarp Grupės įmonių	61 855	36 389	-	2 083	2 083	15 444	5 693	13 168	34 306	-	-	25 466
Pardavimų tarp Grupės įmonių savikaina	(47 016)	(38 236)	-	(2 903)	(2 903)	(15 619)	(5 700)	(14 014)	(35 333)	-	-	(8 780)
Eliminavimai, grynąja verte (b)	14 838	(1 848)	-	(820)	(820)	(175)	(7)	(846)	(1 028)	-	-	16 686
Iš viso pardavimo pajamų iš išorės pirkėjų	71 134	71 134	9 424	715	10 139	11 548	5 016	12 926	29 490	28 707	2 798	-
Tiesioginės subsidijos (c)	9 307	9 307	351	424	774	-	-	8 533	8 533	-	-	-
NMA sankcijos (d)	(2 073)	(2 073)	-	-	-	-	-	(2 073)	(2 073)	-	-	-
Pelnas dėl biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo (e)	3 082	3 082	-	-	(2 199)	-	-	5 281	5 281	-	-	-
Bendrasis pelnas ((a)-(b)+(c)+(d) + (e))	9 847	9 847			(1 926)				9 242	2 486	45	-
Nusidėvėjimas, įtrauktas į pardavimo savikainą	7 226	7 226			507			5 070	5 070	1 649	-	-
2018 m.	Iš viso		Pienininkystė		Pieninin-			Augalininkystė			Galutiniam	
	Iš viso	pateikiamų segmentų	Pienas	Galvijai mėsai	kystė iš viso	Kviečiai	Žirniai, pupos	Kitos kultūros	Augalinin- kystė iš viso	Grybų auginimas	vartotojui skirti produktai	Kiti segmentai
Pardavimo pajamos	95 115	82 106	8 127	2 811	10 938	15 597	10 919	16 332	42 848	26 456	1 864	13 009
Pardavimo savikaina	(92 783)	(81 512)	(9 434)	(3 503)	(12 937)	(15 388)	(11 715)	(14 948)	(42 051)	(24 731)	(1 793)	(11 271)
Bendrasis pelnas, pateiktas Grupės vadovybei (a)	2 331	593	(1 307)	(692)	(1 999)	209	(796)	1 384	797	1 725	70	1 738
Sandorių tarp Grupės įmonių eliminavimas												
Pardavimai tarp Grupės įmonių	40 366	27 357	-	1 984	1 984	8 446	6 146	10 781	25 373	-	-	13 009
Pardavimų tarp Grupės įmonių savikaina	(37 180)	(25 909)	-	(2 676)	(2 676)	(8 422)	(5 863)	(8 948)	(23 233)	-	-	(11 271)
Eliminavimai, grynąja verte (b)	3 186	1 448	-	(693)	(693)	24	283	1 833	2 141	-	-	1 738
Iš viso pardavimo pajamų iš išorės pirkėjų	54 749	54 749	8 127	827	8 953	7 151	4 773	5 551	17 475	26 456	1 864	-
Tiesioginės subsidijos (c)	9 780	9 780			698			9 082	9 082	-	-	-
Pelnas dėl biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo (d)	(5 262)	(5 262)			(1 814)			(3 448)	(3 448)	-	-	-
Bendrasis pelnas ((a)-(b)+(c)+(d))	3 663	3 663			(2 422)				4 290	1 725	71	-
Nusidėvėjimas, įtrauktas į pardavimo savikainą	6 285	6 285	-	-	531	-	-	3 939	3 939	1 815	-	-

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

21. Segmentų informacija (tęsinys)

Pienininkystės segmentas apima pieno gamybą bei galvijų auginimą. Augalininkystės segmentas apima kviečių, miežių, rapsų, kvietrugių, daržovių ir kitų augalų kultūrų auginimą, įskaitant ir pašarines kultūras. Galutiniam vartotojui skirtų produktų segmentas apima vartoti parengtus produktus – konservuotas daržoves, sriubas, ekologiškas šviežias daržoves ir t.t. Kiti segmentai apima buhalterinės apskaitos ir valdymo paslaugas, kurias dukterinėms įmonėms teikia Bendrovė, taip pat žemės ūkio paslaugas, žemės ir įrangos nuomos pajamas (Grupės viduje ir išorėje).

Sinergija tarp segmentų yra tokia:

- a) Augalininkystės segmentas paruošia pašarus karvėms (kukurūzų silosą, šieną, šienainį) ir parduoda pienininkystės segmentui;
- b) Pienininkystės segmentas aprūpina augalininkystės segmentą mėšlu (organinėmis trąšomis);
- c) Kiti segmentai teikia žemės ūkio ir žemės nuomos paslaugas pagrindiniams segmentams;
- d) Kiti segmentai teikia grūdų džiovinimo ir saugojimo paslaugas, nuomoja žemę ir įrangą, skirtą augalininkystės segmentui.

Didžiausi Grupės klientai 2018 m. ir 2019 m. buvo šie:

	Visų pardavimų dalis, %
2019	
Didžiausi klientai	
ICA Sverige AB (grybų supirkėjas)	9,61
Cerexport SARL (grūdų supirkėjas)	6,29
Dagab Inkop, AB (grybų supirkėjas)	4,72
Iš viso	20,61
2018	
Didžiausi klientai	
ICA Sverige AB (grybų supirkėjas)	12,63
Rokiškio sūris, AB (pieno supirkėjas)	8,21
Dagab Inkop, AB (grybų supirkėjas)	5,02
Iš viso	25,86

2018 m. 12 didžiausių pagal apyvartą klientų sudarė apie 50% visų Grupės pardavimo pajamų, o 2019 m. 50% visų Grupės pardavimo pajamų sudarė 16 klientų.

Pardavimai pagal šalis pateikti lentelėje žemiau.

	2019 m.	2018 m.
Pardavimų dalis pagal šalį, viršijanti 10% visų Grupės pardavimų	%	%
Lietuva	27,62	31,45
Švedija	15,70	18,56
Vokietija	13,96	10,20
Kitos šalys	42,73	39,79
Iš viso	100,00	100,00

100% viso Grupės turto geografiškai yra Lietuvoje (2018 m. – 100%).

Bendrovės pajamos pagal pobūdį:

	2019 m.	2018 m.
Verslo konsultacijos ir finansinės apskaitos paslaugos	3 373	3 293
Kitos pajamos	5	10
Iš viso	3 378	3 304

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

22. Pardavimo savikaina pagal sąnaudų pobūdį

Grupės pardavimo savikainą pagal sąnaudų pobūdį gruodžio 31 d. sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Rangovų paslaugos	9 287	7 235
Darbo užmokesčio sąnaudos	12 436	8 976
Socialinio draudimo sąnaudos	1 941	2 783
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas	7 226	6 285
Žaliavos	5 573	4 468
Ekologinės trąšos	5 751	1 912
Pakavimo sąnaudos	5 796	4 348
Gyvulių pašaras	2 897	2 753
Atsarginės dalys ir inventoriai	2 560	1 087
Žemės nuoma	3 577	4 055
Kuro sąnaudos	3 321	2 062
Elektra	1 211	1 266
Sėklos	3 645	2 204
Realizuotas pelnas (nuostolis) dėl žemės ūkio produktų tikrosios vertės pasikeitimo pirminio pripažinimo metu	579	899
Atsargų nurašymo sąnaudos	1 861	1 590
Vaistai	260	316
Kitos sąnaudos	3 682	3 365
Nacionalinės mokėjimų agentūros sankcijos	2 073	
Atėmus: tiesiogines valstybės subsidijas	(9 307)	(9 780)
Iš viso	64 369	45 824

2019 m. Grupė apskaitė 2,07 mln. Eur sukaupimą dėl sankcijų iš NMA, kurios buvo pritaikytos 2020 m. kovo mėn. NMA pritaikė sankcijas dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ taisyklės per 5 metų įsipareigojimų laikotarpį ne trumpiau nei 1 metus, bet ne ilgiau nei 2 metus, nurodytuose laukuose įsėti daugiamečių žolių įsėlių nevykdymo. Visa sankcijų suma apskaityta augalininkystės segmento savikainoje ir mažinant gautinų sumų iš NMA straipsnį.

23. Veiklos sąnaudos

Sąnaudas gruodžio 31 d. sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Darbo užmokesčio sąnaudos	4 041	3 206	2 072	1 559
Socialinio draudimo sąnaudos	658	995	318	484
Akcijų opcionų darbuotojams sąnaudos, pripažintos pelno (nuostolių) ataskaitoje	247		247	
Baudos ir delspinigiai	227	858	-	717
IMT, turto naudojimosi teisių nusidėvėjimas ir nematerialaus turto amortizacija	888	1 106	208	69
Atidėjiniai gautinų sumų galimiems nuostoliams (12 ir 13 pastaba)	180	31	-	-
Konsultacijos ir verslo planų parengimas	339	624	271	553
Draudimas ir mokesčiai	609	672	23	17
Pardavimo sąnaudos	594	555	407	462
Kuras	198	254	70	71
Nekilnojamojo turto registravimas ir notaro mokesčiai	117	152	29	54
Nuoma ir komunalinės paslaugos	193	326	38	204
Transportavimo sąnaudos	275	300	85	85
Biuro išlaidos	457	418	151	-
Kitos	559	857	203	548
Iš viso	9 582	10 354	4 122	4 823

2019 m. 450 tūkst. Eur Grupės veiklos sąnaudų sudarė turto naudojimosi teisių nusidėvėjimo sąnaudos. 133 tūkst. Eur Bendrovės veiklos sąnaudų sudarė turto naudojimosi teisių nusidėvėjimas. 2018 m. nei Grupė, nei Bendrovė nepatyrė jokių sąnaudų, susijusių su turto naudojimosi teisių nusidėvėjimu.

Grupės sąnaudos pagal nustatytų įmokų planus 2019 m. sudarė 2 599 tūkst. Eur (2018 m. – 3 774 tūkst. Eur) ir buvo apskaitytos pardavimo savikainoje, veiklos sąnaudose ir nebaigtoje statyboje. Nustatytų įmokų plano mokėjimus sudaro tik mokėjimai Valstybinei socialinio draudimo fondo valdybai, kurie sudaro 14 procentų nuo visiems darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

23. Veiklos sąnaudos (tęsinys)

2018 m. kovo mėn. Auga group, AB nutraukė Arginta Engineering, UAB akcijų pirkimo sutartį. Baudų ir delspinigių mokėjimų išlaidų padidėjimas 2018 m. yra susijęs su bauda, sumokėta nutraukus Arginta Engineering, UAB pirkimo sutartį (715 tūkst. Eur).

2019 m. Bendrovė patvirtino akcijų darbuotojams opcionų planą, todėl Bendrovė 2019 m. apskaitė darbuotojams skirtų akcijų apmokėjimo sąnaudas, susijusias su darbuotojams suteiktais opcionais pagal patvirtintą planą. Sąnaudos pripažįstamos tolygiai per 3 metų laikotarpį. Daugiau informacijos skaitykite 2.25 pastaboje.

Toliau pateikiamos visos paslaugos, kurias audito įmonė suteikė Bendrovei ir Grupei per 2019 m. ir 2018 m.:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	73	72	50	48
Kitų paslaugų sąnaudos	1	22	-	22
Iš viso	74	94	50	70

24. Investicijų padidinimas, įsigijimai ir dukterinių įmonių pardavimas

2018 m. verslo jungimai, įsigijimai ir pardavimai

Raseinių agra, UAB akcijų įsigijimas

2018 m. vasario 28 d. Auga group, AB pabaigė 100% Raseinių agra, UAB akcijų įsigijimą už 2,4 mln. Eur. Raseinių agra, UAB buvo įkurta 2017 m. spalio mėn. atskyrimo nuo Agra Corporation, UAB būdu, akcininkams nusprendus pasitraukti iš žemės ūkio verslo ir sutelkti dėmesį į investicinio turto valdymą. Raseinių agra, UAB, dirba apie 5 200 ha žemės ūkio paskirties žemės.

Preliminari Raseinių agra, UAB tikroji vertė yra tokia:

Įsigijimas

Ilgalaikis turtas

Ilgalaikės žemės nuomos sutartys

Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai

Trumpalaikis turtas

Atsargos

Prekybos gautinos sumos ir kitas trumpalaikis turtas

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Ilgalaikiai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai

Paskolos iš AGRA įmonių

Atidėti mokesčių įsipareigojimai

Trumpalaikiai įsipareigojimai

Kiti finansiniai įsipareigojimai

Skolos tiekėjams ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai

Grynasis turtas įsigijimo metu

Įsigytas akcinis kapitalas, %

Bendra vertė įsigytos investicijos

Sumokėti pinigai už akcijas

Iš viso už įsigijimą

Prestižas

Raseinių agra, UAB	
Tikroji vertė 2018 m. vasario 28 d.	
	2 141
	2 932
	833
	245
	231
	(2 154)
	(1 273)
	(20)
	(298)
	(214)
	2 424
	100,00
	2 424
	2 424
	2 424
	-

Grupė įsigijo Raseinių agra, UAB norėdama praplėsti žemės ūkio paskirties žemės plotus ir padidinti žmoniškųjų ir techninių išteklių efektyvumą. Įsigytos įmonės yra šalia Grupės dirbamų plotų Raseinių regione.

Grynoji pinigų vertė sumokėta už Raseinių agra, UAB įsigijimą:

Įsigijimo vertė, sumokėta pinigais

Atėmus: įgyti pinigai ir pinigų ekvivalentai

Grynoji pinigų vertė, sumokėta už įsigijimą

	2 424
	231
	2 193

Įgytų gautinų sumų tikroji vertė yra 245 tūkst. Eur. Bendroji prekybos gautinų sumų sutartinė suma yra 337 tūkst. Eur, iš kurių visos, tikėtina, bus atgaautos.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

24. Investicijų padidinimas, įsigijimai ir dukterinių įmonių pardavimas (tęsinys)

Įsigytos UAB Raseinių agra pajamos sudarė 2 497 tūkst. Eur ir prisidėjo prie Grupės grynojo nuostolio 524 tūkst. Eur per laikotarpį nuo 2018 m. kovo 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.

Jeigu UAB Raseinių agra įsigijimas būtų įvykęs 2018 m. sausio 1 d., Grupės pajamos būtų buvusios didesnės 808 tūkst. Eur; grynas nuostolis būtų padidėjęs 901 tūkst. Eur.

UAB Raseinių agra dirba 5 200 ha žemės pagal ilgalaikės žemės nuomos sutartis. Žemės nuomos sutarčių terminas svyruoja nuo 1 iki 100 metų, vidutiniškai 10 metų. Žemės nuomos sutarčių vertė balanse atspindi Grupės įgytą vertę perkant teises į šias sutartis su bendrove, visas vienu metu, o ne atskirai pasirašant.

Karakash Agro OOO akcijų pardavimas

2018 m. vasario 9 d. Grupė pardavė dvi dukterines įmones - Karakash OOO ir Karakash Agro OOO, kurių veikla buvo vykdoma Kryme. Grupės dukterinių įmonių turto perleidimo detalizacija yra tokia:

Dukterinių įmonių perleidimas	Karakash Agro OOO	
	2018 m. kovo 31 d. investicijos apskaitinė vertė	
<i>Turtas, skirtas parduoti</i>		
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai		844
Biologinis turtas		737
Atsargos		144
Prekybos gautinos sumos ir kitas trumpalaikis turtas		629
Pinigai ir pinigų ekvivalentai		5
<i>Įsipareigojimai, tiesiogiai susiję su turtu, skirtu parduoti</i>		
Prekybos mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai		(1 352)
Grynasis turtas perleidimo metu		1 005
Perleistas akcinis kapitalas, %		100,00
Sumokėta		985
Atidėtas mokėjimas, mokėtinas 2019 m. (įtrauktas į gautinas sumas) (12 pastaba)		1 000
Atidėtas mokėjimas, mokėtinas 2020 m. (13 pastaba)		1 082
Pelnas iš nuosavybės teisių pardavimo		3 067
Sandorio pelnas, pripažįstamas kitomis pajamomis, iš viso (25 pastaba)		2 062

Lentelėje nurodytas sandorio pelnas yra pagrįstas mokėjimo laiko ir sumos poveikio įvertinimu.

25. Kitos veiklos pajamos

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Pelnas (nuostolis) parduodant dukterinę įmonę (24 pastaba)	-	2 062	-	-
Pelnas (nuostolis) parduodant nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus	(16)	15	-	(4)
Įsipareigojimų nurašymo pelnas	3	-	5	30
Palūkanų pajamos	616	521	478	212
Draudimo išmokos	60	109	-	2
Kitos pajamos (sąnaudų)	81	46	99	143
Iš viso	744	2 753	582	383

Atsižvelgiant į tai, kad Grupė pardavė savo dukterines įmones Karakash agro OOO ir Karakash OOO, 2 062 tūkst. Eur pardavimo pelno buvo pripažinta kitose pajamose. Karakash agro OOO ir Karakash OOO pardavimo sandoris buvo užbaigtas 2018 m. kovo mėn. ir aprašytas 24-oje pastaboje.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

26. Finansinės veiklos sąnaudos

Finansinės veiklos sąnaudos už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d., sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Banko palūkanų sąnaudos	1 908	1 304	973	675
Finansinės sąnaudos, susijusios su turto naudojimosi teisėmis (16 TFAS)	2 093	-	59	-
Išperkamosios nuomos ir kitos finansinės veiklos sąnaudos	295	378	3	4
Kitų paskolų palūkanų sąnaudos	558	490	161	68
Nuostoliai dėl valiutų kurso pasikeitimo	19	5	-	-
Tikrosios išvestinių priemonių vertės pasikeitimas	24	80	-	-
Paskolų iš dukterinių įmonių palūkanų sąnaudos	-	-	-	231
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	103	38	36	52
Iš viso	5,000	2 295	1 232	1 030

27. Pagrindinis ir sumažintasis vienai akcijai tenkantis pelnas

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
Grynasis pelnas (nuostoliai), tenkantis Bendrovės akcininkams	(3 228)	(5 957)	(1 394)	3 490
Svertinis vidutinis akcijų skaičius	227 416 252	201 662 827	227 416 252	201 662 827
Vienai akcijai tenkantis pelnas (nuostoliai) (Eur)	(0,01)	(0,03)	(0,01)	0,02

28. Sandoriai su susijusiomis šalimis

Per metus, pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d., vidutinis valdybos narių ir pagrindinių vadovų skaičius buvo 6 žmonės (2018 m.: 6 žmonės).

i) *Išmokos valdybos nariams ir pagrindiniams vadovams*

Išmokos Bendrovės valdybos nariams ir pagrindiniams vadovams, Eur	2019 m.	2018 m.
Atlyginimai	359 117	187 804
Teisinių paslaugų užmokestis	114 137	80 434
Išmokų iš viso	477 633	268 237

(ii) *Kiti sandoriai su susijusiomis šalimis*

Susijusiomis šalimis laikomi visi AUGA group, AB akcininkai (1 pastaba), kurie dėl savo tiesiogiai ar netiesiogiai turimos balsavimo teisę suteikiančių akcijų dalies Grupės įmonėse gali daryti reikšmingą įtaką Grupės įmonei. Prekybos sandoriai su susijusiomis šalimis buvo vykdomi prekybos sąlygomis ir rinkos kainomis.

Su susijusiomis šalimis atlikti šie sandoriai:

2019 m.

Šalys, susijusios su Grupe	Gautinos paskolos	Išankstinis mokėjimas	Gautinos sumos	Gautos paskolos	Mokėtinos sumos	Prekių pirkimai	Žemės ūkio produkcijos pardavimas
Grybai LT, KB	3 892	151	305	-	11	1 541	533
Šalys, susijusios su pagrindiniu Grupės akcininku							
Ūkininkas Kęstutis Juščius	-	-	9	-	-	-	-
Baltic Champs Group, UAB	-	-	-	2 564	-	-	-
Iš viso	3 892	151	314	2 564	11	1 541	533

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

28. Sandoriai su susijusiomis šalimis (tęsinys)

2018 m.

Šalys, susijusios su Grupe	Gautinos paskolos	Išankstinis mokėjimas	Gautinos sumos	Gautos paskolos	Mokėtinos sumos	Prekių pirkimai	Žemės ūkio produkcijos pardavimas
Grybai LT, KB	3 353	35	163	-	8	800	703
Šalys, susijusios su pagrindiniu Grupės akcininku							
Ūkininkas Kęstutis Juščius	-	-	9	-	-	1	-
Baltic Champs Group, UAB	-	-	7	4 027	-	83	6
Iš viso	3 353	35	179	4 027	8	884	709

Bendrovės balansiniai likučiai ir sandoriai su Grupės įmonėmis ir kitomis susijusiomis šalimis yra tokie:

2019 m.

Šalys, susijusios su Bendrove	Suteiktos paskolos	Gautinos sumos ir avansai	Gautos paskolos	Mokėtinos sumos	Paskolų palūkanos ir kiti pirkimai	Pardavimų ir palūkanų pajamos
Dukterinės įmonės						
Žemės ūkio bendrovės	-	755	-	1	16	2 384
Prekybos įmonės	-	18	-	22	103	64
Kitos dukterinės įmonės	21 223	513	-	55	21	1 540
Baltic Champs Group, UAB	-	-	2 564	-	-	-
Kitos susijusios šalys						
Grybai LT, KB	-	116	-	14	35	5
Kęstutis Juščius	-	9	-	-	-	-
Iš viso	21 223	1 411	2 564	92	174	3 993

2018 m.

Šalys, susijusios su Bendrove	Suteiktos paskolos	Gautinos sumos ir avansai	Gautos paskolos	Mokėtinos sumos	Paskolų palūkanos ir kiti pirkimai	Pardavimų ir palūkanų pajamos
Dukterinės įmonės						
Žemės ūkio bendrovės	-	3 327	-	19	62	3 372
Prekybos įmonės	-	-	-	-	-	-
Baltic Champs Group, UAB	-	7	4 027	-	68	6
Kitos dukterinės įmonės	8 418	183	-	7	46	302
Kitos susijusios šalys						
Grybai LT, KB	-	-	-	8	31	-
Kęstutis Juščius	-	9	-	-	-	-
Iš viso	8 418	3 526	4 027	34	207	3 680

Bendrovė 2018 m. spalio 3 d. sudarė sutartį dėl paskolos iki 4 mln. eurų gavimo iš Baltic Champs Group, UAB, kuriai priklauso 55,04 proc. Bendrovės akcijų. Paskolos galutinio grąžinimo terminas 2020 m. kovo 25 d. Šio sandorio atveju neprašoma užtikrinimo priemonių, netaikomi sutarties sudarymo ir panašūs mokesčiai, bei taikoma fiksuota palūkanų norma, atitinkanti rinkos sąlygas. 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovei liko grąžinti 2,5 mln. Eur šios paskolos. 2020 m. kovo pabaigoje grąžintina šios paskolos suma buvo 570 tūkst. Eur. Paskolos sutartis buvo pratęsta iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Bendrovė 2019 m. kovo 1 d. sudarė sutartį dėl paskolos iki 2 mln. Eur gavimo iš Baltic Champs Group, UAB. Paskolos grąžinimo data nustatyta 2019 m. gruodžio 31 d. Šio sandorio atveju neprašoma užtikrinimo priemonių, netaikomi sutarties sudarymo ir panašūs mokesčiai, bei taikoma fiksuota palūkanų norma, atitinkanti rinkos sąlygas. Visa paskolos suma buvo grąžinta iki 2019 m. gruodžio 31 d.

29. Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Grupė nuomojasi žemės ūkio paskirties žemę, kelis lengvuosius automobilius ir patalpas pagal veiklos nuomos sutartis, kurių bendras įsipareigojimas 2018 m. pabaigoje siekė 43 896 tūkst. Eur. Nuo 2019 m. sausio 1 d. žemės nuomos ir pastatų sutartys yra apskaitytos turte ir įsipareigojimuose pagal 16 TFAS nuostatas.

Su mažos vertės nuomos sutartimis susiję Grupės įsipareigojimai 2019 m. sudarė 39 tūkst. Eur (2018 m. – 43 tūkst. Eur).

Apskaitinė finansinio turto vertė atspindi maksimalią kredito riziką atspindėtą balanse. Grupė yra papildomai garantavusi už kooperatinės bendrovės „Grybai LT“ paskolą, kurios likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 2 036 tūkst. Eur. (2018 m. – 2 565 tūkst. Eur).

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

29. Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai (tęsinys)

2019 m. pabaigoje Bendrovė yra išleido garantijas bankams už Grupės dukterinių įmonių (žemės ūkio bendrovių ir Baltic Champs, UAB) finansinius įsipareigojimus, kurių bendra vertė yra lygi 16 339 tūkst. Eur (2018 m. – 22 122 tūkst. Eur).

Mokesčių institucijos nėra atlikusios 2014–2018 m. laikotarpio Bendrovės pilno mokesčių patikrinimo. Pagal galiojančius mokesčių teisės aktus, mokesčių institucijos gali bet kada patikrinti Bendrovės apskaitos registrus ir įrašus už penkerių metų laikotarpį iki ataskaitinio laikotarpio, taip pat apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. Bendrovės vadovybei nėra žinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų būti apskaičiuoti papildomi mokesčių įsipareigojimai.

Bylinėjimasis

Šiuo metu nevyksta jokie reikšmingi teisminiai procesai, galintys pasibaigti reikšmingais nuostoliais.

30. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

COVID-19 pandemijos poveikis

Atsižvelgdama į COVID-19 pandemijos poveikį verslo aplinkai, Grupė ėmėsi priemonių, kad įvertintų reikšmingiausias su koronavirusu susijusias rizikas visuose pagrindiniuose Bendrovės verslo segmentuose: grūdų auginimo, pienininkystės, grybų auginimo ir galutiniais vartotojams skirtų produktų.

Šiuo metu visos „AUGA group“ įmonės veikia sezonui būdingu pajėgumu. Siekiant užtikrinti Bendrovės darbuotojų saugą ir tęsti kasdienę veiklą, buvo imtasi papildomų priemonių. Biurų darbuotojai dirba nuotoliniu būdu, o veikla žemės ūkio ir gamybinuose padaliniuose buvo pertvarkyta taip, kad būtų sumažinta nereikalingų kontaktų ir užkirstas kelias galimam užsikrėtimo plitimui.

Rinkos lygmeniu žemės ūkio produkcijos įmonės tokios krizės sąlygomis išsiskiria kaip mažiausiai paveikiamos, atsižvelgiant į jų produkcijos pobūdį ir didėjančią namų ūkių vartojimą. Nepaisant to, Bendrovės vadovybė atsižvelgia į visas galimas grėsmes pagrindinėms Grupės verslo sritims ir stengiasi sušvelninti jų padarinius.

Grūdų auginimas

Bendrovės vadovybė nemato jokių reikšmingų pokyčių grūdų rinkoje, juo labiau, kad visi įsipareigojimai pagal galiojančius susitarimus yra vykdomi. Nepaisant to, neįprasta padėtis logistikos sektoriuje artimiausiu metu gali kelti transportavimo išlaidų augimo riziką. Be to, Grupė gali susidurti su darbo jėgos trūkumu, jei dramatiškai išaugs užsikrėtusių ar karantine esančių žmonių skaičius. Grupė yra pasirengusi sumažinti šią riziką pasinaudodama laikinojo įdarbinimo, kurio pasiūla auga, galimybėmis.

Pienininkystė

Pieno gamyba vykdoma įprastu pajėgumu ir nėra jokių problemų dėl produkcijos paklausos. Pienas tiekiamas vietinei rinkai (Baltijos šalims ir Lenkijai) ir daugiausia naudojamas šviežiems produktams gaminti. Šiuo metu vadovybė nemato ir neprognozuoja paklausos sumažėjimo šiame segmente. Numatoma pieno, kuris bus parduodamas kaip ekologiškas, dalis turėtų siekti apie 90%.

Grybų auginimas

Šiame segmente didžiausia grėsmė yra susijusi su dideliu darbo jėgos poreikiu grybų auginimui. Dėl šios priežasties Bendrovė įgyvendina įvairias priemones darbuotojų saugai užtikrinti ir kontaktams tarp jų sumažinti. Grupė, kaip ir augindama grūdus, gali patirti darbo jėgos trūkumą, jei dramatiškai padidės užsikrėtusių ar karantine esančių žmonių skaičius. Nepaisant to, vadovybė yra pasirengusi spręsti šį klausimą laikinojo įdarbinimo priemonėmis.

Kalbant apie grybų produkcijos rinką, šiuo metu pardavimai vyksta įprastomis apimtimis. Nors pardavimai didmenininkams, kurie dirba su „HoReCa“ sektoriumi, turėjo neigiamos įtakos, praradimus kompensavo mažmeninių pardavimų augimas. Auga pakuotų grybų paklausa, o tai daro teigiamą poveikį segmento pelno maržai. Esant dabartinėms aplinkybėms, ilgalaikis tikslas padidinti ekologiškų produktų pardavimų dalį gali būti atidėtas dėl neaiškumų pagrindinėse Grupės rinkose.

Bendrovė galėtų susidurti su tam tikrais sunkumais, jei užsienio šalių sienos būtų uždarytos ne tik žmonėms, bet ir prekėms. Tokia padėtis pakenktų Bendrovės galimybėms laiku pristatyti savo gaminius, turint omenyje, kad didžioji dalis (70–80%) produkcijos yra eksportuojama.

Vartojimui paruošti produktai pakuotėse

Vadovybė pastebi augančią supakuotų ilgai galiojančių produktų (pieno produktų, sriubų ir kt.) paklausą visose rinkose. Kalbant apie rizikas šiame segmente, jos daugiausia susijusios su galimais žaliavų, kurių Grupė pati neaugina, tiekimo grandinės trikdžiais.

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

30. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (tęsinys)

Dabartinė Grupės likvidumo padėtis yra patenkinama. Siekiant sustiprinti Grupės apyvartinį kapitalą atsižvelgiant į galimą klientų mokėjimų vėlavimą, buvo užtikrintos papildomos finansavimo galimybės.

Apžvelgiant viską, Grupės vadovybė trumpuoju laikotarpiu nesitiki reikšmingo neigiamo poveikio rezultatams dėl COVID-19 pandemijos. Nepaisant to, dėl nenuspėjamos situacijos poveikis 2020 m. Grupės rezultatams sunkiai įvertinamas. Sunku prognozuoti galimą vartotojų pajamų ir perkamosios galios mažėjimo poveikį Grupės produktų paklausai.

Kiti įvykiai

2020 m. vasario 19 d. Auga group, AB tapo pirmąja bendrove Baltijos valstybėse, prisijungusia prie Nasdaq tvarių obligacijų tinklo. Naujoji Nasdaq platforma sukurta investuotojams, ieškantiems galimybių investuoti į tvarias bendroves.

Grybai LT KB 2020 m. vasario 14 d. kapitalizavo Grupės įmonių suteiktas paskolas. Dėl to padidėjo Grybai LT KB akcinis kapitalas ir pasikeitė Grupės investicijos į įmonę dydis. Dviejų Grupės įmonių - UAB Baltic Champs ir UAB AUGA Luganta – bendra kontroliuojama Grybai LT KB akcijų dalis padidėjo nuo 22% iki 61%.

* * * * *

AUGA group, AB PRANEŠIMAS APIE NASDAQ VILNIUS VERTYBINIŲ POPIERIŲ BIRŽOJE LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ VALDYMO KODEKSO LAIKYMĄSI 2019 METAIS

AUGA group, AB, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi ir NASDAQ Vilnius vertybinių popierių biržos prekybos taisyklių 24.5 punktu, šiame pranešime atskleidžia, kaip laikosi NASDAQ Vilnius vertybinių popierių biržos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK-TUALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos		
Pagrindinis Įmonės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Įmonė turėtų rengti ir viešai skelbti įmonės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Ne	Įmonė nėra priėmusi plėtros strategijos kaip atskiro oficialaus dokumento. Tačiau planuojama plėtra per artimiausius finansinius metus viešai skelbiama įmonės metinėse finansinėse ataskaitose, kurios yra viešai prieinamos ir patalpintos įmonės bei Nasdaq Vilnius ir Varšuvos vertybinių popierių biržų interneto tinklalapiuose. Be to, pradedant nuo įmonės eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, kuris įvyks 2020 metais, įmonė ketina kiekvienais metais eiliniams visuotiniams akcininkų susirinkimams teikti įmonės veiklos strategiją ir informaciją apie jos įgyvendinimą. Taigi kai įmonė įgyvendins šį procesą, ji laikysis šios rekomendacijos.
1.2. Visų Įmonės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Įmonės valdybos, stebėtojų tarybos nariai ir vadovas savo veikla stengiasi didinti akcininko nuosavybę ir įmonės veiklos skaidrumą, užtikrinti didelę ilgalaikę finansinę grąžą, palaikyti nedidelę riziką bei laikytis etikos principų.
1.3. Įmonės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	2019 m. gegužės 9 d. naujus įmonės įstatus įregistravus Juridinių asmenų registre, įmonė įgyvendino valdymo modelį, pagal kurį joje nesudaroma stebėtojų taryba, o valdybos nariai yra nepriklausomi ir nėra susiję su kontroliuojančiu akcininku. Įmonės valdyba atsakinga už strateginį valdymą ir prižiūri įmonės vadovo veiklą. Nuolatinių valdybos susirinkimų metu peržiūrima (tam tikrais atvejais) ir tvirtinama įmonės administracijos veikla.
1.4. Įmonės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik Įmonės akcininkų, bet ir kitų Įmonės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	Įmonėje yra gerbiamos su įmonės veikla susijusių ar įmonės veikloje dalyvaujančių šalių teisės ir interesai.
II principas: Įmonės valdymo sistema		
Įmonės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią Įmonės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp Įmonės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir Įmonės vadovo, rekomenduojama Įmonėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialų priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą Įmonėje, Įmonės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį Įmonės valdymo procesą.	Ne	Įmonėje sudaroma tik valdyba. Tačiau laikantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo reikalavimų, valdyba, be kitų funkcijų, taip pat atlieka priežiūros funkcijas, nurodytas minėto įstatymo 34 straipsnio 11 dalyje. Valdybos susirinkimai užtikrina efektyvią įmonės veiklos priežiūrą. Šio kolegialaus organo pareigos yra panašios nustatytoms Lietuvos teisės aktais, kaip reikalaujama emitentui, kurio

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

		vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje. Įmonė nėra priėmusi atskirų taisyklių dėl šio kolegialaus organo rinkimo tvarkos be nustatytos teisės aktais. Renkant kolegialaus organo narius, visuotinis akcininkų susirinkimas gali gauti visą informaciją apie kiekvieną iš kandidatų prieš akcininkų susirinkimą, tiek jo metu.
2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines Įmonės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią Įmonės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Rekomendacijoje nurodytas esmines valdymo funkcijas atlieka kolegialus valdymo organas – valdyba.
2.3. Jeigu Įmonė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t. y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią Įmonės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Neaktuali	Įmonėje sudaromas vienas kolegialus organas – valdyba. Tačiau, laikantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo reikalavimų, valdyba, be kitų funkcijų, taip pat atlieka priežiūros funkcijas, nurodytas minėto įstatymo 34 straipsnio 11 dalyje.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu Įmonė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.	Taip	Įmonės valdybos sudarymui ar veiklos vertinimui taikoma didžioji dalis III ir IV principuose išdėstytų nuostatų.
2.5. Įmonės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimančioms sprendimus.	Taip	Įmonėje yra 5 (penki) valdybos nariai, kurie dirba siekdami naudos įmonei ir jos akcininkams. Visi įmonės valdybos nariai, išskyrus vieną yra nepriklausomi.
2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Taip	Visi įmonės valdybos nariai, išskyrus vieną yra nepriklausomi. Visi valdybos nariai renkami 2 metų kadencijai. Teisė atšaukti valdybos narius suteikta visuotiniam akcininkų susitarimui, ši procedūra nėra lengvesnė už vadovo atleidimo procedūrą.
2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai Įmonėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad Įmonės valdybos pirmininkas ir Įmonės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs Įmonės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai Įmonė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.	Taip	Nešališkos priežiūros funkcijos vykdymas yra užtikrinamas per įmonės valdybą, kurią sudaro 5 nariai, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme. Valdyba iš savo narių renka Valdybos pirmininką. Kadangi visi valdybos nariai, išskyrus vieną yra nepriklausomi, nėra kliūčių jiems vykdyti nepriklausomą ir nešališką įmonės priežiūrą.
III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka Įmonės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti Įmonės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią Įmonės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą		
3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti,	Taip	Renkant kolegialų organą, su informacija apie kandidatus akcininkai gali susipažinti dar prieš akcininkų susirinkimą bei jo metu.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka Įmonės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.		Įmonės valdyba veikia objektyviai, nešališkai ir vienodai atstovauja visų akcininkų interesus.
3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista Įmonės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos Įmonės metiniame pranešime.	Taip	Informacija apie įmonės valdybos narius – jų išsilavinimą, kvalifikaciją, darbo patirtį, dalyvavimą kitų įmonių veikloje – atskleidžiama įmonės rengiamose ataskaitose. Informacija apie valdybos narius yra nuolat atnaujinama.
3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename Įmonės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.	Taip	Kai renkama valdyba, akcininkai gali susipažinti su išsamia informacija apie kiekvieną kandidatą prieš susirinkimą ar susirinkimo metu. Informacija apie šio Įmonės kolegialaus organo sudėtį ir konkrečią atskirų jo narių kompetenciją yra viešai atskleidžiama akcininkams metiniuose Įmonės pranešimuose, kurie yra pateikiami AB Nasdaq Baltic ir Varšuvos vertybinių popierių biržos internetiniuose puslapiuose www.nasdaqbaltic.com , www.gpw.lt bei įmonės internetiniame puslapyje www.auga.lt .
3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į Įmonės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.	Taip	Įmonėje reguliariai yra vertinama įmonės valdybos sudėtis, atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį ir struktūrą.
3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, Įmonės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.	Ne	Šiuo metu valdybos nariams neatliekamas įgūdžių ir žinių patikrinimas. Valdybos nariai reguliariai informuojami apie teisės aktų pasikeitimus ir kitas įmonės veiklai įtakos turinčias aplinkybes.
3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į Įmonės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas nepriklausomų narių skaičius.	Taip	Nei vienas akcininkas įmonės valdyboje neturi balsų daugumos, nes visi valdybos nariai, išskyrus vieną yra nepriklausomi, todėl potencialūs interesų konfliktai yra tinkamai sprendžiami.
3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose Įmonėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus	Taip	Visi valdybos nariai, kuriuos išrinko visuotinis akcininkų susirinkimas, tenkina šio kodekso rekomendacijas dėl nepriklausomumo ir savo veiksmais užtikrina, kad būtų siekiama naudoti įmonei.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie: 1) jis negali būti Įmonės arba susijusios Įmonės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti Įmonės arba susijusios Įmonės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš Įmonės arba susijusios Įmonės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą Įmonėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teises, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš Įmonės arba jos grupės; 6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs Įmonės arba susijusios Įmonės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju; 7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje Įmonėje, kurioje Įmonės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su Įmonės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje; 8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų; 9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.		
---	--	--

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	Taip	Visuotinis akcininkų susirinkimas nustatė valdybos narių nepriklausomumo kriterijus. Bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime paskelbia kuriuos valdybos narius laiko nepriklausomais.
3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, Įmonė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, Įmonė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, Įmonė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.	Taip	žr. 3.8. punkto komentarą.
3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, Įmonė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, Įmonė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.	Taip	žr. 3.8. punkto komentarą.
3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš Įmonės lėšų. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti Įmonės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	Valdybos nariams už jų darbą gali būti atlyginama iš įmonės lėšų.
IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė		
Įmonės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią Įmonės valdymo organų priežiūrą ir visų Įmonės akcininkų interesų apsaugą.		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti Įmonės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas Įmonės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.	Taip	Įmonės valdyba atlieka visas įmonės veiklos priežiūros funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 11 dalyje, kaip reikalaujama emitentams, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje. Detali informacija apie finansinės rizikos valdymą yra pateikiama Finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 3 pastaboje.
4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti Įmonės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba	Taip	Įmonės turimais duomenimis, visi valdybos nariai veikia gera valia įmonės atžvilgiu, vadovaujasi įmonės, o ne savo asmeniniais ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimdami sprendimus.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).		
4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose įmonėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje kolegialaus organo posėdžių per įmonės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami įmonės akcininkai.	Taip	Įmonės valdybos nariai jiems skirtas funkcijas vykdė tinkamai.
4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti įmonės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie įmonės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Įmonėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.	Taip	Valdyba yra patvirtinusi savo darbo reglamentą, kuriame aiškiai nustatytas valdybos narių vaidmuo jų santykiuose su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.
4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę įmonės veiklą), sudaromi tarp įmonės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų įmonės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.	Taip	Visi reikšmingi įmonės sandoriai su savo akcininkais yra tvirtinami valdybos. Detali informacija apie tokius susijusių asmenų sandorius yra pateikiama Finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 31 paragrafe. Nėra sudarytų susitarimų tarp akcininkų ir įmonės. Bendrovė, jos pagrindinis akcininkas Baltic Champs Group, UAB, Kęstutis Juščius ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas 2018 m. liepos 19 d. sudarė bendrąjį susitarimą, tačiau šis bendrasis susitarimas savo prigimtimi negali būti laikomas akcininkų sutartimi.
4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės įmonės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo įmonės valdymo organų. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Įmonė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš įmonės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.	Taip	Įmonės valdyba yra nepriklausoma priimdama sprendimus, svarbius įmonės veiklai ir strategijai.
4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su įmonės direktorių	Taip	2019 m. buvo suformuotas Audito komitetas tik iš valdybos narių. Kadangi įmonės valdybą sudaro nedidelis narių skaičius, kaip ir nurodyta šioje rekomendacijoje, skyrimo ir atlyginimų komitetai nėra formuojami.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
skyrimu, atlyginimo Įmonės direktoriams nustatymu ir Įmonės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Įmonės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju Įmonės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Įmonėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.		
4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekia susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.	Taip	Komitetai negali pakeisti valdybos. Komitetai savo kompetencijos ribose teikia siūlymus, rekomendacijas ir nuomones valdybai.
4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Įmonėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai Įmonėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų. Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.	Taip	Audito komitetą sudaro 3 nariai.
4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią Įmonė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Įmonės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso	Taip	Audito komitetą sudaro 3 nariai, kurie taip pat yra ir valdybos nariai, todėl laikoma, kad Audito komitetas tinkamai bendradarbiauja su valdyba/ teikia ataskaitas. Įmonė šiuo metu neskelbia informacijos apie susitikimų skaičių bei lankomumą.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.		
4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	Ne	
4.12. Skyrimo komitetas. 4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti Įmonės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. 4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su Įmonės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	Ne	
4.13. Atlyginimų komitetas. 4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išaitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su Įmonės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų Įmonės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas	Ne	

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
apie bendrą atlyginimą, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų; 4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip Įmonė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); 5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai. 6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); 7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai. 4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų: 1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus; 2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui; 3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes. 4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų. 4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.		
4.14. Audito komitetas. 4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:	Taip	Įmonės Audito komiteto funkcijos, kurias jai paskyrė valdyba, atitinka rekomendacijoje išvardytas funkcijas.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
1) stebėti Įmonės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant Įmonės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus); 2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija; 3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip Įmonės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei Įmonėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus. 4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka Įmonės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų; 5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį Įmonė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiems interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiama duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka Įmonė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą; 6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei. 4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamią informaciją, susijusią su specifiniais Įmonės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Įmonės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Įmonės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui. 4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, Įmonės		

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams. 4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais 4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir Įmonės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su Įmonės auditu susijusius klausimus.		
4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar Įmonė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad Įmonėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams. 4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.	Taip	Įmonės Audito komiteto funkcijos, kurias jai paskyrė valdyba, atitinka rekomendacijoje išvardytas funkcijas.
4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią Įmonė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.	Ne	Buvusi stebėtojų taryba ir valdyba netikrino savo veiklos.
V principas: Įmonės kolegialių organų darbo tvarka Įmonėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų Įmonės organų bendradarbiavimą.		
5.1. Įmonės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiam principui sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą	Taip	Kadangi Bendrovėje suformuota tik valdyba, šis principas susijęs tik su šiuo organu.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NEAKTUALU	KOMENTARAS
vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.		
5.2. Įmonės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena Įmonė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių Įmonės valdymo klausimų sprendimas. Įmonės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o Įmonės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.	Taip	Valdybos posėdžiai šaukiami ir sprendimai priimami ne rečiau kaip kartą per mėnesį, o kai reikia skubaus sprendimo - balsuojant raštu.
5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	Valdybos nariai yra iš anksto informuojami apie susirinkimus.
5.4. Siekiant koordinuoti Įmonės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, Įmonės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su Įmonės valdymu susijusius klausimus. Įmonės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri Įmonės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Taip	Valdybos, kuri taip pat atlieka priežiūros funkcijas, pirmininkas ir vadovas, valdymo organas, koordinuoja tarpusavio veiksmus.
VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės		
Įmonės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Įmonės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
6.1. Rekomenduojama, kad Įmonės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Įmonės įstatinį kapitalą sudarančios paprastosios vardinės akcijos visiems įmonės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.
6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	Įmonė viešai informuoja apie naujai išleidžiamų akcijų suteikiamas teises.
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip Įmonės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Taip	Visi įmonės akcininkai turi vienodas galimybes susipažinti ir dalyvauti priimant įmonei svarbius sprendimus. Akcininkų susirinkimo pritarimas taip pat reikalingas atvejais, numatytais LR akcinių bendrovių įstatyme.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems Įmonės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų	Taip	Akcininkų susirinkimų vieta yra Vilniuje, paprastai kokio nors viešbučio konferencijų salėje arba įmonės ofise, kuriame yra registruota įmonės buveinė. Visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir vedimo procedūros atitinka teisės aktų nuostatas ir sudaro akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkimuose, iš anksto susipažinti su

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti Įmonės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.		sprendimų projektais ir kita medžiaga, reikalinga sprendimams priimti, taip pat teikti klausimus valdybos nariams.
6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai Įmonės interneto tinklalapyje. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai Įmonės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Įmonės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos Įmonės komercinės paslaptys.	Taip	Visa informacija, skirta akcininkams ir investuotojams, yra skelbiama Įmonės interneto tinklalapyje ir Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos bei Varšuvos vertybinių popierių biržos informacinėse sistemose lietuvių bei anglų kalbomis (Varšuvos vertybinių popierių biržoje tik anglų kalba).
6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	Įmonės akcininkai gali pasinaudoti savo teise dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime arba asmeniškai, arba per tinkamai įgaliotą atstovą. Jie taip pat gali balsuoti iš anksto raštu.
6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, Įmonėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, Įmonės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.	Ne	Įmonė nesilaiko šios rekomendacijos nuostatų, kadangi nėra galimybės užtikrinti perduodamos informacijos saugumo bei nėra galimybės nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo asmens tapatybės. Ateityje Įmonė svarstys galimybę taikyti šią rekomendaciją.
VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas		
Įmonės valdymo sistema turėtų skatinti Įmonės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų Įmonės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.		
7.1. Įmonės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Įmonės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, Įmonės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam Įmonės organui, arba Įmonės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	Taip	Įmonės valdybos nariai laikosi šių rekomendacijų.
7.2. Įmonės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti Įmonės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas Įmonės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be Įmonės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito Įmonės organo sutikimo.	Taip	Įmonės valdybos nariai laikosi šių rekomendacijų.
7.3. Įmonės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę Įmonės veiklą bei	Taip	Įmonės valdybos nariai laikosi šių rekomendacijų.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam Įmonės organui, arba Įmonės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.		
7.4. Įmonės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	Įmonės valdybos nariai laikosi šių rekomendacijų.
VIII principas: Įmonės atlyginimų politika Įmonėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti Įmonės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą		
8.1. Įmonė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip Įmonės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama Įmonės interneto tinklalapyje.	Ne	Įmonėje yra bendra su valdymu nesusijusi atlyginimų politika; ji dar nėra viešai atskleista. Informacija apie išmokas ar suteiktas paskolas įmonės valdymo organų nariams yra pateikiama įmonės metiniuose pranešimuose, finansinėse ataskaitose.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama Įmonės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams Įmonės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Atsižvelgiant į tai, kad įmonės vadovybės atlygis už 2019 m. buvo sudarytas daugiausia iš fiksuoto atlyginimo, nėra pateikiami išsamūs paaiškinimai.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo	Ne	Atsižvelgiant į tai, kad įmonės vadovybės atlygis už 2019 m. buvo sudarytas daugiausia iš fiksuoto atlyginimo, nėra pateikiami išsamūs paaiškinimai.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusias bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį; 12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; 13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.		
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama įmonės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Šiuo metu nėra parengta, turėtų būti peržiūrėta valdyboje kaip įmonės valdymo veiksmų plano kūrimo ir įgyvendinimo proceso dalis.
8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu. 8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija: 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. 8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis: 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje; 3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo	Ne	Visuotinis akcininkų susirinkimas, patvirtinęs 2017 m. finansines ataskaitas, taip pat patvirtino darbuotojų akcijų (opcionų) schemos (DAOS) taisykles ir perdavė valdybai nustatyti išsamesnes DAOS sąlygas ir procedūras. Dėl to, kad 2018 m. buvo pritraukiamas papildomas kapitalas, 2018 m. nebuvo suteikiami akcijų opcionai. 2019 m. valdyba patvirtino išsamesnes DAOS taisykles ir suteikė pirmuosius akcijų opcionus darbuotojams.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos; 4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais. 8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija: 1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais; 2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais. 8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.		
8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, įmonės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad įmonė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.	Ne	Šiuo metu atskira vadovų atlyginimų nustatymo politika nėra parengta, turėtų būti peržiūrėta valdyboje kaip įmonės valdymo veiksmų plano kūrimo ir įgyvendinimo proceso dalis.
8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Ne	Visuotinis akcininkų susirinkimas, patvirtinęs 2017 m. finansines ataskaitas, taip pat patvirtino darbuotojų akcijų (opcionų) schemos (DAOS) taisykles ir perdavė valdybai nustatyti išsamesnes DAOS sąlygas ir procedūras. Pažymėtina, kad akcijų (opcionų) suteikimas yra diskrecinės premijos tipas kaip skatinamoji priemonė ir neturėtų būti laikoma atlygio dalimi.
8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.	Ne	Be to, įmonės eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, kuris patvirtins 2019 m. finansines ataskaitas, darbotvarkėje taip pat įtrauktas klausimas dėl Bendrovės vadovybės atlygio politikos patvirtinimo, kaip reikalaujama pagal pakeistą Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Taigi po šio įmonės eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, ši rekomendacija gali būti įgyvendinta, jeigu susirinkimas patvirtins nurodyta politiką.
8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti įmonei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.	Ne	
8.10. Išėtinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.	Ne	
8.11. Išėtinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Ne	
8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma įmonės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su įmone nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes	Ne	

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.		
8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.	Ne	
8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamos mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Ne	
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plius kintamoji dalis) vertė.	Ne	
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Ne	
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Ne	
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Ne	
8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiems schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Taip	Visuotinis akcininkų susirinkimas, patvirtinęs 2017 m. finansines ataskaitas, taip pat patvirtino darbuotojų akcijų (opcionų) schemas (DAOS) taisykles ir perdavė valdybai nustatyti išsamesnes DAOS sąlygas ir procedūras.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemos, kurios panašiomis	Taip	Žiūrėti 8.19 punktą

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems Įmonės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.		
8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba Įmonės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.	Taip	Žiūrėti 8.19 punktą
8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas Įmonės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.	Taip	DAOS taisyklės nesiskiria nuo vadovų ir darbuotojų. Atsižvelgiant į tai, kad akcijų (opcionų) suteikimas yra diskrecinės premijos tipas, tai daugiausia priklauso nuo valdymo organo, turinčio teisę priimti sprendimus ar skirti tam tikriems darbuotojams/vadovams akcijų (opcionų) ir kiek.
8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti Įmonės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip Įmonė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar Įmonė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemos išlaidų, kurias patirs Įmonė dėl numatomo schemos taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta įmonės interneto tinklalapyje.	Ne	Visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris patvirtino 2017 m. finansines ataskaitas, patvirtino ir DAOS taisykles, kurios įtvirtina pagrindinę, tačiau ne visą informaciją nurodytą 8.23 principu. Išsamesnės sąlygos ir tvarka, neperžengiančios pagrindinių taisyklių patvirtintų visuotinio akcininkų susirinkimo, buvo patvirtintos įmonės valdybos.
IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo Įmonės valdyme		
Įmonės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų Įmonės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant Įmonės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje įmonėje.		
9.1. Įmonės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Įmonė gerbia visas interesų turėtojų teises, kurias gina įstatymai ir kurios leidžia interesų turėtojams dalyvauti įmonės valdyme įstatymų numatyta tvarka.
9.2. Įmonės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti Įmonės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo Įmonės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu Įmonės	Taip	Žiūrėti 9.1 punktą

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**

(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas Įmonės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į Įmonės valdymą Įmonės nemokumo atvejais ir kt.		
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja Įmonės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	Taip	Žiūrėti 9.1 punktą
X principas: Informacijos atskleidimas		
Įmonės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius Įmonės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir Įmonės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai		
10.1. Įmonė turėtų atskleisti informaciją apie: 1) Įmonės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) Įmonės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius Įmonės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) Įmonės priežiūros ir valdymo organų narius, Įmonės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) Įmonės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės Įmonės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) Įmonės valdymo struktūrą ir strategiją. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir Įmonės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.	Taip	Įmonė atskleidžia šioje rekomendacijoje nurodytą informaciją periodinėse finansinėse ataskaitose, metiniame pranešime, interneto tinklalapyje ir Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos bei Varšuvos vertybinių popierių biržos informacinėse sistemose.
10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso Įmonė, konsoliduotus rezultatus. 10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie Įmonės priežiūros ir valdymo organų narių, Įmonės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti Įmonės priežiūros ir valdymo organų narių, Įmonės vadovo iš Įmonės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu. 10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie Įmonės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant Įmonės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo Įmonės akciniame kapitale programas ir pan.	Taip	Žiūrėti 10.1 punktą
10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi Įmonės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	Įmonė informaciją Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos bei Varšuvos vertybinių popierių biržos informacinėse sistemose pateikia lietuvių (tik Nasdaq Vilnius informacinėje sistemoje) ir anglų kalbomis vienu metu, kiek tai įmanoma. Atitinkama birža gautą informaciją paskelbia savo interneto tinklalapyje ir prekybos sistemoje, tokiu būdu užtikrinant informacijos pateikimą visiems vienu metu. Įmonė informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai nepaskelbiama biržos informacinėje sistemoje.

**PRIEDAS PRIE METINIO PRANEŠIMO UŽ METUS,
PASIBAIGUSIUS 2019 GRUODŽIO 31 d.**
(Visos sumos yra tūkst. Eur, jeigu nenurodyta kitaip)

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE /NEAK- TUALU	KOMENTARAS
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją Įmonės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į Įmonės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	Įmonė informaciją Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos bei Varšuvos vertybinių popierių biržos informacinėse sistemose pateikia lietuvių (tik Nasdaq Vilnius informacinėje sistemoje) ir anglų kalbomis vienu metu, kiek tai įmanoma. Atitinkama birža gautą informaciją paskelbia savo interneto tinklalapyje ir prekybos sistemoje, tokiu būdu užtikrinant informacijos pateikimą visiems vienu metu.
10.7. Rekomenduojama Įmonės interneto tinklalapyje skelbti Įmonės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas Įmonės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti Įmonės pranešimus apie esminius įvykius bei Įmonės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	
XI principas: Įmonės audito įmonės parinkimas		
Įmonės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl Įmonės tarpinės finansinės atskaitomybės, Įmonės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų Įmonės stebėtojų taryba, o jeigu ji Įmonėje nesudaroma, - Įmonės valdyba.	Taip	Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo įmonės valdyba.
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš Įmonės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, Įmonė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti Įmonės stebėtojų taryba, o jeigu ji Įmonėje nesudaroma, - Įmonės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Audito paslaugoms skirtos išlaidos yra tvirtinamos visuotinio akcininkų susirinkimo. Per 2019 m. įmonė (jos grupės įmonės) iš auditorių gavo tokias paslaugas: (a) Dalyvavimas apskaitos seminare - 509 EUR; Pastarosios auditorių teikiamos ne audito paslaugos neturi reikšmingos įtakos auditorių atliekamam auditui ir auditorių nepriklausomumui ir atitinka specifinių reikalavimų, susijusių su viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto auditu, ir panaikinančiu Komisijos sprendimą 2005/909/EC reikalavimais.

TVARAUS
VERSLO ATASKAITA

2019

TURINYS

03	VADOVO ŽODIS
04	„AUGA GROUP“ TVARUMO STRATEGIJA
05	Pagrindiniai faktai apie „AUGA group“
06	Tvaraus verslo modelis
07	AUGA produktai, skirti galutiniams vartotojams
08	Vertybės
09	Darnaus vystymosi tikslai: kaip prisidedame
10	Tvarumo kriterijų reikšmingumo nustatymas
12	APLINKOSAUGA
13	Atlikti darbai ir pasiekimai
16	Atitiktis Nasdaq ASV atskleidimo gairėms
20	ŠEŠD emisijų mažinimo tikslai iki 2025 metų
22	Kiti tikslai 2020 metams
23	SOCIALINIAI KLAUSIMAI
24	Atlikti darbai ir pasiekimai
27	Atitiktis Nasdaq ASV atskleidimo gairėms
29	Tikslai 2020 metams
30	BENDROVĖS VALDYMAS
31	Atlikti darbai ir pasiekimai
33	Atitiktis Nasdaq ASV atskleidimo gairėms
35	Tikslai 2020 metams
36	NASDAQ TVARAUS VERSLO INDIKATORIŲ INDEKSAS

Tvaraus verslo ataskaitų rengimas, atsiskaitymas visuomenei, vartotojams, akcininkams ir visoms kitoms suinteresuotoms šalims per kelerius Bendrovės veiklos metus tapo neatsiejama mūsų verslo dalimi. Puikiai suprantame, kad esame atsakingi ne tik už finansinius verslo rodiklius, bet ir kitas sritis, kurias vienaip ar kitaip kasdien veikiamo.

Pristatydami trečiąją Tvaraus verslo ataskaitą tradiciškai norime apžvelgti, ką per metus nuveikėme aplinkosaugos, socialinėje ir gerojo valdymo srityse, kokius tikslus šiose srityse keliame keleriems ateinantiems metams.

Ir toliau prioritetiniu visos Grupės tikslu laikome mūsų veikloje į aplinką išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimą. Dėl šios priežasties pernai labai aiškiai įvardijome tris sritis, kuriose minėto poveikio sieksime.

Visų pirma, kuriame biodujų pritaikymo technologijas, kurios mūsų veikloje ateityje pakeis iškastinį kurą. Antra, vystome specializuotų pašarų technologiją, siekdami reikšmingai sumažinti metano emisijas iš galvijų virškinimo procesų. Trečia, tobuliname sėjomainą ir ateityje auginsime daugiau augalų, turinčių anglies dvideginio išsaugojimo dirvoje bei azoto akumuliacijos savybių. Pernai taip pat pasitvirtinome ir įdiegėme aplinkos apsaugos vadybos sistemą, kuri leis aplinkosaugos procesus valdyti dar tiksliau.

Atsakingai rūpinamės darbuotojais – didžiausiu Bendrovės turtu. Didindami darbuotojų gerovę ir ugdydami lojalumą praėjusiais metais pradėjome opcionų programą, visiems darbuotojams, kurių beveik 1,2 tūkst., suteikėme papildomą sveikatos draudimą.

Pirmą kartą atlikome visų Grupės darbuotojų apklausą, kad geriau suprastume jų požiūrį į atliekamą darbą, įvardintume stipriąsias bei tobulintinas sritis. Taip pat jau antrus metus darėme specialią bendruomenių apklausą.

2019 metais iš esmės pasikeitė Bendrovės valdymo modelis. Atsižvelgdama į gerąsias korporatyvinio valdymo praktikas ir siekdama sukurti skaidriausią bei efektyviausią valdymo sistemą Bendrovė pasirinko nepriklausomos valdybos modelį. Tai yra pirmas atvejis Lietuvoje, kuomet nevalstybinės bendrovės valdybos nariai nėra susiję su kontroliuojančiu akcininku.

Nepriklausoma Bendrovės vadovybė tvarumą, poveikio aplinkai mažinimą įvardija kaip strateginę verslo kryptį.

Kęstutis Juščius

„AUKA group“ Generalinis direktorius

„AUGA GROUP“ TVARUMO STRATEGIJA

PAGRINDINIAI FAKTAI APIE „AUGA GROUP“

2019 m. gruodžio 31 dieną konsoliduotą įmonių grupę (toliau Grupė) sudarė „AUGA group“, AB (toliau „AUGA group“ arba Bendrovė) ir 136 dukterinės įmonės.

Didžiausia
vertikaliai integruota
ekologiško maisto
bendrovė Europoje

1200 darbuotojų

38 000 ha dirbamos
žemės

71 mln. Eur apyvarta

Akcijomis
prekiaujama Nasdaq
Vilnius ir Varšuvos
akcijų biržose

ADMINISTRACIJA IR
GRUPĖS VALDYMAS

GRYBŲ AUGINIMAS
IR PREKYBA

UAB „BALTIC CHAMPS“

AUGALININKYSTĖ

ŽŪB „AUGA SPINDULYS“
ŽŪB „AUGA DUMŠIŠKĖS“
UAB „AUGA RAMUČIAI“
ŽŪB „AUGA MANTVILIŠKIS“
ŽŪB „AUGA GUSTONIAI“
KB „AGROMILK“
KB „JUODMARGĖLIS“
KB „ŠVENTOSIOS PIEVOS“
UAB „AUGA RASEINIAI“
UAB „KTG AGRAR“
UAB „AUGA LUGANTA“
ŽŪB „AUGA SMILGIAI“
ŽŪB „AUGA KAIRĖNAI“
ŽŪB „AUGA VĖRIŠKĖS“
ŽŪB „AUGA NAUSODĖ“
ŽŪB „AUGA JURBARKAI“
ŽŪB „AUGA SKĖMIAI“
ŽŪB „AUGA ŽELSVELĖ“
UAB „AUGA GRŪDUVA“
ŽŪB „AUGA ALANTA“
ŽŪB „AUGA ŽADŽIŪNAI“
ŽŪB „AUGA LANKESA“

PIENININKYSTĖ
IR PAUKŠTININKYSTĖ

ŽŪB „AUGA SMILGIAI“
ŽŪB „AUGA KAIRĖNAI“
ŽŪB „AUGA VĖRIŠKĖS“
ŽŪB „AUGA NAUSODĖ“
ŽŪB „AUGA JURBARKAI“
ŽŪB „AUGA SKĖMIAI“
ŽŪB „AUGA ŽELSVELĖ“
UAB „AUGA GRŪDUVA“
ŽŪB „AUGA ALANTA“
ŽŪB „AUGA ŽADŽIŪNAI“
ŽŪB „AUGA LANKESA“

GALUTINIAI PRODUKTAI
VARTOTOJAMS

UAB „BALTIC CHAMPS“

PREKYBA ŽALIAVINIAIS
PRODUKTAIS

UAB „GRAIN LT“

SANDĖLIAVIMAS IR
PAKAVIMAS

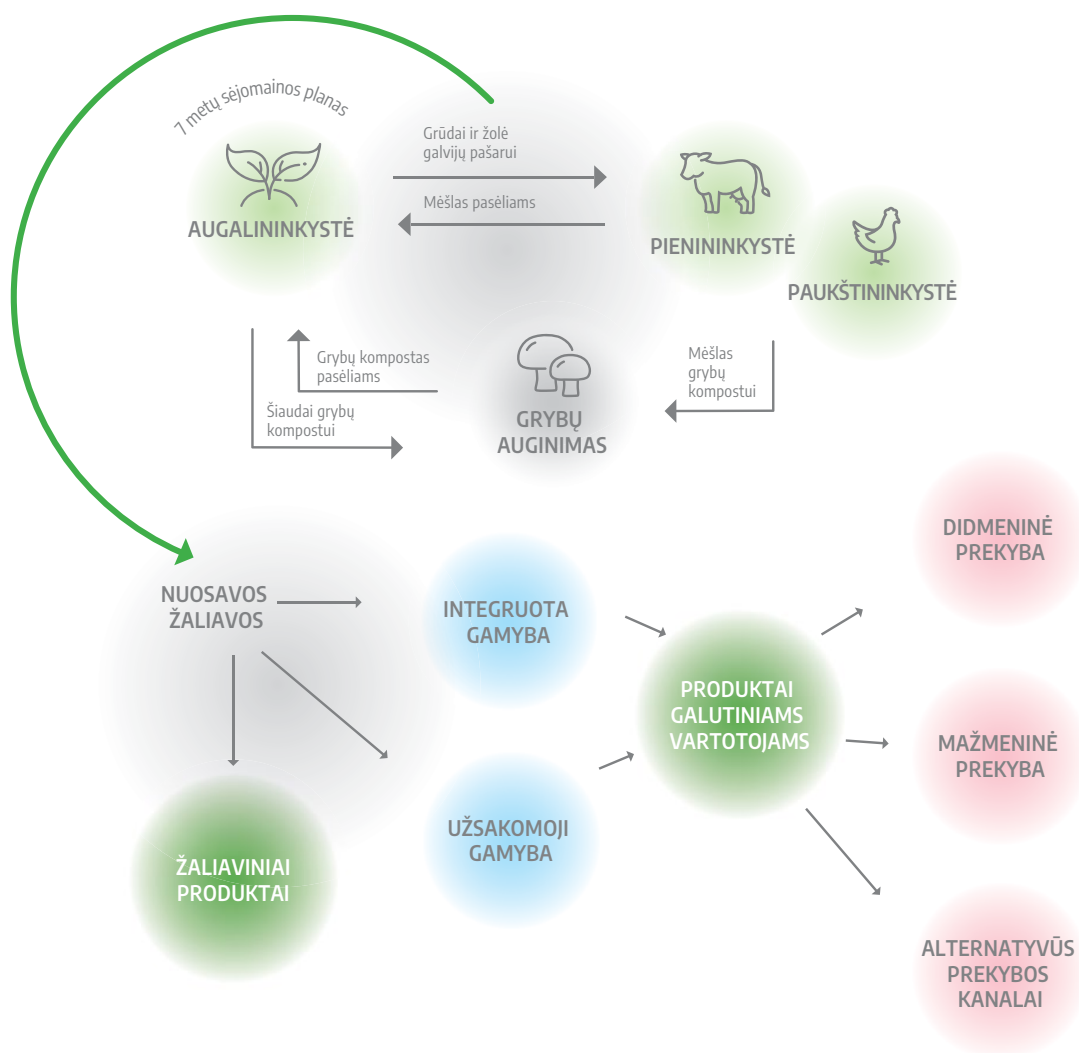

ŽŪK „AGROBOKŠTAI“
ŽŪK „PURPURĖJA“

TVARAUS VERSLO MODELIS

Grupės verslo modelis yra išskirtinis tuo, kad jis apima derliaus auginimą, perdirbimą ir tiekimą iki galutinių vartotojų. Tokia verslo procesų sistema užtikriname gaminamos produkcijos ekologinius, kokybinius ir produktų saugos standartus, taip pat sistemingą verslo procesų tvarumą Grupės viduje.

Plačiau Bendrovės vystomas uždaro ciklo modelis buvo aprašomas 2017 m. Tvaraus verslo ataskaitoje¹.

AUGA PRODUKTAI, SKIRTI GALUTINIAMS VARTOTOJAMS

ŠVIEŽIOS
DARŽOVĖS

KONSERVUOTI
GRYBAI,
DARŽOVĖS

VARTOTI
PARUOŠTOS
SRIUBOS

KIAUŠINIAI

PRODUKTAI
IŠ GRŪDŲ

ŠVIEŽI
GRYBAI

PIENO
PRODUKTAI

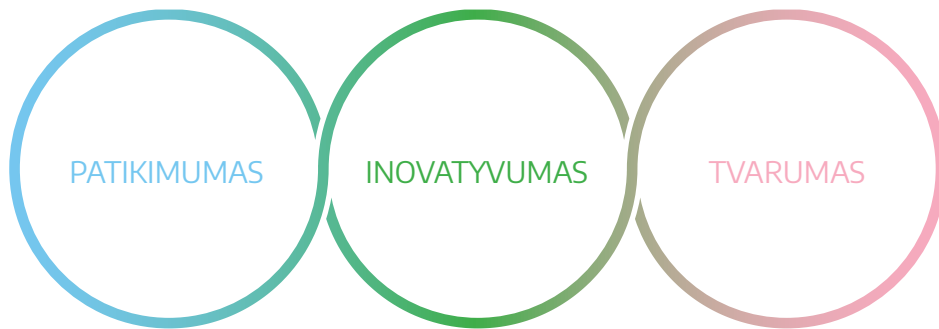

RAPSŲ
ALIEJUS

VERTYBĖS

Pradėjusi vystyti ekologinę žemdirbystę „AUGA group“ pagrindinėmis veikloje taikomomis vertybėmis įvardijo **patikimumą, inovatyvumą ir tvarumą**. Nuo Bendrovės transformacijos pradėjus keleriems metams šios vertybės ir toliau išlieka nepakitusios, o tvarumas tampa pagrindine vertybe, kurios laikomės visoje maisto gamybos grandinėje diegdami inovacijas aplinkosaugos srityje bei laikydamiesi pamatinių žmogaus teisių bei gerųjų verslo valdymo praktikų.

Tvarumą suprantame kaip galimybę tenkinti vartotojų poreikius taip, kad lygiai tuos pačius poreikius ateityje galėtų patenkinti kitos kartos.

Dėl to stengiamės verslą vystyti darydami kuo mažesnę poveikį mus supančiai aplinkai, įvardindami klimato kaitą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas kaip didžiausią problemą.

Bendrovė atsakingai užtikrina kokybę, operatyvumą ir atvirą ryšį su vartotojais visame tiekimo grandinės cikle taikydama aukščiausius standartus.

Bendrovei svarbu, kad tarpusavyje derėtų verslas ir atsakomybė aplinkai, ekologija ir modernios technologijos, gamyba ir vartojimas.

DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAI: KAIP PRISIDEDAME

Bendrovė supranta ir vertina visus Jungtinių Tautų nustatytus Darnaus vystymosi tikslus kaip svarbius vieną visumą sudarančius tikslus, kuriais siekiama kurti tvarų ir darnų pasaulį.

Įvertinę mūsų veiklos procesus ir jų aplinkai bei bendruomenėms daromą įtaką išskyrėme tuos, prie kurių įgyvendinimo tobulindami savo veiklą ir procesus galime prisidėti prasmingiausiai.

2019 m. Bendrovė priėmė sprendimą kaip prioritetinius tikslus prie turėtų anksčiau pridėti dar du – „Gera sveikata ir gerovė“ bei „Sumažinti badą“. Prisidedama prie globalaus šių tikslų įgyvendinimo ateityje Bendrovė sieks tapti Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) Pasaulinio susitarimo (angl. „Global Compact“) iniciatyvos nare.

„AUGA GROUP“ INTEGRUOTI JTO DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAI

2 SUMAŽINTI BADA 	Sveikas ir prieinamas maistas Maisto produktų ženklavimas, sauga ir kainos Tvarus tiekimas Ūkiuose auginamų ir prijaukintų gyvūnų genetinė įvairovė Darbo praktika tiekimo grandinėje
3 GERA SVEIKATA IR GEROVĖ 	Darbuotojų sveikata ir sauga Prieiga prie vaistų Prieiga prie kokybiškų būtiniausių sveikatos priežiūros paslaugų Oro kokybė Vandens kokybė
8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMINIS AUGIMAS 	Užimtumas Nediskriminavimas Gėbėjimų stiprinimas Kvalifikuotos darbo jėgos prieinamumas Priverstinio ar privalomo darbo panaikinimas
9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA 	Investicijos į infrastruktūrą Galimybė naudotis finansinėmis paslaugomis Investicijos į aplinkos apsaugą Moksliniai tyrimai ir plėtra
12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA 	Tvarus tiekimas Produktų ir paslaugų išteklių efektyvumas Medžiagų perdirbimas Pirkimų praktika Informacija apie produktus ir paslaugas bei ženklavimas
13 SUŠVELNINTI KIMATOKAITOS POVEIKĮ 	Energijos vartojimo efektyvumas Investicijos į aplinkosaugą ŠESD išmetimas Klimato kaitos keliama rizika ir sumažinimo galimybės
15 GYVYBĖ ŽEMĖJE 	Miškų naikinimas ir nykimas Ūkinių ir prijaukintų gyvūnų genetinė įvairovė Dirvožemio atstatymas Kraštovaizdžio miškų tvarkymas bei pluošto tiekimas Natūralios ekosistemos Vandens ekosistemos

TVARUMO KRITERIJŲ REIKŠMINGUMO NUSTATYMAS

Bendrovė siekia dar kokybiškesnio dialogo su suinteresuotomis šalimis, todėl atliko tvarumo kriterijų svarbos vertinimą. Tai jau antrasis Bendrovės reikšmingų tvarumo kriterijų vertinimas, pirmasis buvo atliktas 2017 m. ir publikuotas pirmojoje Bendrovės Tvaraus verslo ataskaitoje.

Siekdama identifikuoti reikšmingiausias aplinkosaugos, socialines bei valdymo sritis Bendrovė išskyrė svarbiausius tvarumo kriterijus minėtose srityse bei organizavo svarbiausių suinteresuotųjų šalių apklausą.

„AUGA group“ apklausė darbuotojus, investuotojus, vartotojus, nevyriausybinės ir vyriausybės organizacijas, tiekėjus, partnerius, bendruomenes ir žiniasklaidą. Tokiu būdu buvo nustatyta pagrindinių tvarumo kriterijų svarba suinteresuotosioms šalims.

Tvarumo kriterijų svarba „AUGA group“ verslui buvo įvertinta ir nustatyta Bendrovės vadovybės, atsižvelgiant į rinkos tendencijas ir Bendrovės strateginius tikslus.

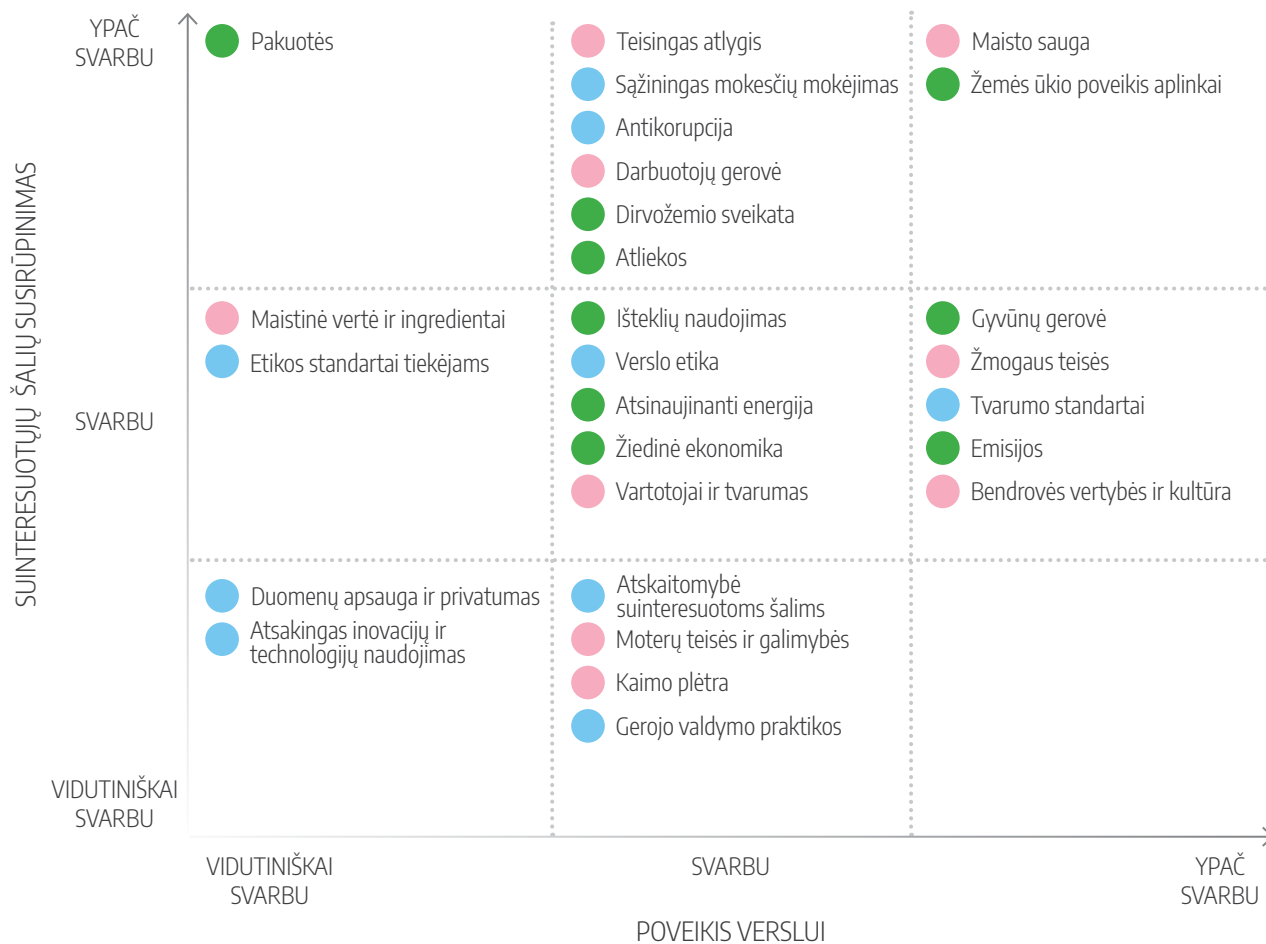
Šie prioritetai – tai tolimesnio mūsų tvarumo dialogo atskaitos taškai ir verslo pridėtinės vertės kūrimo gairės. Atsižvelgdama į juos Bendrovė galės daugiau pokyčių vykdyti būtent tose srityse, kurios svarbiausios suinteresuotosioms šalims ir tolesniam verslo vystymui.

Bendrovė ir toliau laikysis gerosios praktikos reikšmingus tvarumo kriterijus identifikuoti ir įvertinti jų svarbą suinteresuotosioms šalims bei poveikį verslui kas dvejus metus.

„AUGA GROUP“ PAGRINDINIAI TVARUMO KRITERIJAI

Aplinkosauga	Socialiniai klausimai	Bendrovės valdymas
Žemės ūkio poveikis aplinkai	Maistinė vertė ir ingredientai	Verslo etika
Dirvožemio sveikata	Žmogaus teisės	Antikorupcija
Emisijos	Moterų teisės ir galimybės	Etikos standartai tiekėjams
Išteklių naudojimas	Kaimo plėtra	Duomenų apsauga ir privatumas
Atsinaujinanti energija	Darbuotojų gerovė	Atsakomybė suinteresuotosioms šalims
Pakuotės	Sąžiningas atlygis	Atsakingas inovacijų ir technologijų naudojimas
Atliekos	Bendrovės vertybės ir kultūra	Gerojo valdymo praktikos
Gyvūnų gerovė	Vartotojai ir tvarumas	Tvarumo standartai
Žiedinė ekonomika	Maisto sauga	Sąžiningas mokesčių mokėjimas

TVARUMO KRITERIJŲ SVARBOS MATRICA

● Aplinkosaugos kriterijai

● Socialiniai kriterijai

● Bendrovės valdymo kriterijai

APLINKOSAUGA

2 SUMAŽINTI
BADĄ

12 ATSAKINGAS
VARTOJIMAS
IR GAMYBA

13 SUŠVELNINTI
KIMATOKAITOS
POVEIKĮ

15 GYVYBĖ
ŽEMĖJE

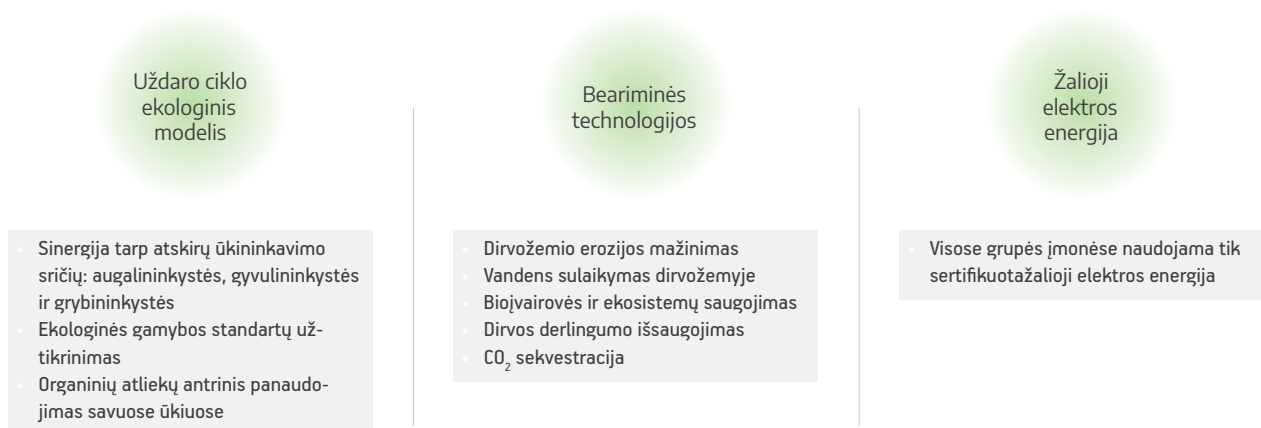

ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI

2018 m. Tvaraus verslo ataskaitoje kėlėme sau tikslą nusistatyti CO₂ emisijų mažinimo tikslus, ne rečiau kaip kasmet perskaičiuoti ir nustatyti atitinkamų metų Grupės įmonių CO₂ pėdsaką. Visus šiuos tikslus pavyko įgyvendinti, pokyčiai aprašomi šioje aplinkosaugai skirtoje ataskaitos dalyje.

Pernai taip pat buvo planuota nustatyti energijos, vandens vartojimo ir susidarančių atliekų mažinimo tikslus. 2019 m. Bendrovė tikslino gamtinių išteklių ir atliekų apskaitos metodiką ir artimiausiu laikotarpiu sieks išlaikyti šiuos rodiklius nepakitusius.

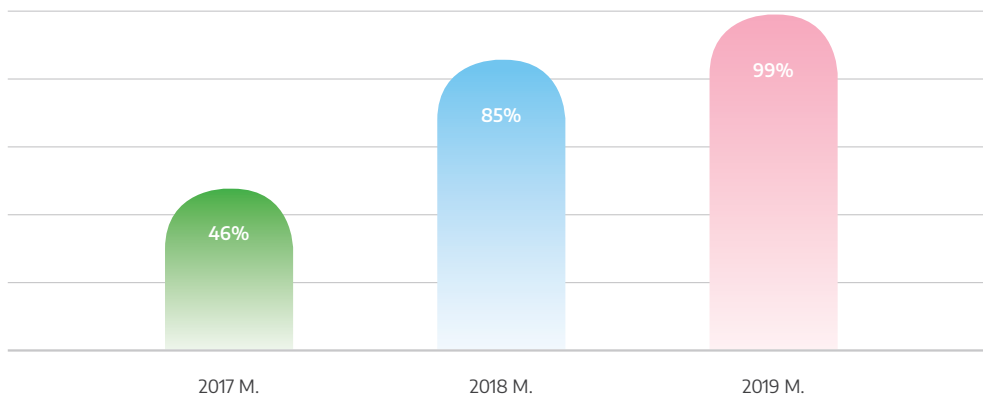
„AUGA group“ yra įsipareigojusi plėtoti tvarų žemės ūkį ir daro daugiau nei reikalauja ES ekologiniai reglamentai. Taikomi šie metodai:

Uždaro ciklo ekologinio ūkio modelis, vystomas įmonių grupės, siekia sinergijų tarp skirtingų žemės ūkio šakų ir organinių atliekų antrinio panaudojimo. Skirtingos veiklos, tokios kaip augalininkystė, pienininkystė ir grybų auginimas, papildo viena kitą.

Beariminės technologijos, taikomos 99 proc. dirbamų žemių plotuose, apsaugo dirvožemį nuo erozijos, išsaugo bioįvairovę ir sumažina kuro suvartojimą, tokiu būdu mažinant ŠESD emisijas. Bendrovė kasmet didino beariminiu būdu dirbamą žemės plotą ir iš šiuo metu taiko šią technologiją visuose laukuose, išskyrus tik nedidelius plotus daržovėms auginti.

BEARIMINĖS ŽEMDIRBYSTĖS PLOTAS

Sertifikuota žalioji elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių šaltinių ir neišskirianti šiltnamio dujų emisijų, naudojama visose gamybinėse ir administracinėse patalpose.

GYVŪNŲ GEROVĖ

Bendrovė 2019 m. priėmė Gyvūnų gerovės politiką. Gyvulių laikymas ir jų gerovės užtikrinimas yra neatsiejamas Bendrovės verslo modelio dalys.

Gyvulininkystė yra būtina žemės ūkio šaka vystant uždaro ciklo modelį, todėl Grupė ūkių gyvūnams skiria itin didelį dėmesį, siekia gerinti jų laikymo sąlygas.

Visuose Grupės ūkiuose laikomasi ES ekologinių taisyklių reikalavimų, kurios apibrėžia ir ūkinių gyvūnų laikymą. Vykdydama savo Gyvūnų gerovės politiką Grupė siekia ne tik atitikti privalomus jai taikytinus teisės aktų reikalavimus, bet ir prisidėti prie ekologinio ūkininkavimo ir maisto gamybos grandinės gerosios praktikos kūrimo, taip pat būti pavyzdžiu kitoms sektoriaus įmonėms.

ŠESD EMISIJŲ SKAIČIAVIMAS IR AUDITAVIMAS

Bendrovė 2019 m. antrąjį kartą suskaičiavo jos veikloje į aplinką išmetamų ŠESD emisijas ir šių emisijų ataskaitą pirmą kartą auditavo pasitelkusi nepriklausomus tarptautinius auditorius.

Taikydami tarptautinę skaičiavimo metodologiją sugebėjome šiuos skaičiavimus atlikti dar tiksliau, prasiplėtė vertinamų verslo sričių apimtys.

Skaičiavimo patikimumą ir tikslumą įrodo konsultacinės bendrovės „Carbon Footprint“ atliktas auditas.

„Carbon Footprint Ltd“ yra viena lyderiaujančių pasaulyje CO₂ pėdsako ataskaitų auditorių, padėjusių audituoti ataskaitas daugiau kaip 20 tūkst. pasaulio kompanijų. Auditas užtikrina, kad visi „AUGA group“ pateikiami ŠESD duomenys yra tikslūs, o skaičiavimai pagrįsti pripažinta tarptautine metodika.

Plačiau apie Bendrovės emisijas 20, 21 psl.

APLINKOSAUGOS VADYBOS SISTEMA

Siekiant užtikrinti efektyvią ekologinio ūkininkavimo veiklą bei jos tvarumą, Bendrovė sukūrė ir patvirtino aplinkos apsaugos vadybos sistemą. Diegiant šią sistemą Grupės padaliniuose yra organizuojami auditai, po kurių bus pateikiamos pastabos, sudaromi neatitikimų šalinimo planai. Metų pabaigoje visa informacija bus susisteminta ir perduota vadybinei analizei, kurioje įmonės vadovai spręs, kaip sumažinti riziką bei padidinti aplinkos apsaugos veiksmingumą.

APDOVANOJIMAI UŽ TVARIAI VYKDOMĄ VEIKLĄ

- Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) 2019 m. Tvarios energetikos aukso apdovanojimas už uždaro ciklo žiedinio modelio taikymą bei biodujų gamybos plėtrą siekiant sumažinti iškastinio kuro naudojimą.
- Stokholmo aukštosios ekonomikos mokyklos (angl. SSE) Rygoje 2019 m. Tvarios plėtros apdovanojimas.

STRATEGINIAI PROJEKTAI

Pasaulio mastu emisijos žemės ūkio sektoriuje bei emisijos, susidaranti dėl miškų naikinimo keičiant žemės naudojimo paskirtį, sudaro maždaug 23 proc. visų žmogaus veiklos sukeltų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD)². Jas paprastai sudaro anglies dioksidas (CO_2), išsiskiriantis dirbant dirvą žemės ūkio technika, metanas (CH_4), susijęs su galvijų žarnyno fermentacija ir mėšlu, taip pat azoto oksidas (N_2O), atsirandantis naudojant trąšas ir mėšlą. Žemės ūkis yra pagrindinis klimato kaitos veiksnys, ir prognozuojama, kad dabartinėmis sąlygomis jis 2030 m. ir 2050 m. padidės atitinkamai 18 proc. ir 30 proc.³. Siekdama pašalinti kai kuriuos dabartinius veiksnys, Bendrovė jau pradėjo taikyti tvaraus ūkininkavimo metodus plačiu mastu.

Įmonė taip pat suplanavo ir pradėjo ruošti keliems projektams, kurių tikslas – sumažinti jos veikloje išskiriamų ŠESD kieki; iš jų pagrindiniai yra:

Biodujų pritaikymo technologijos, pakeičiančios iškastinį kurą, naudojamą žemės ūkio technikos, kai bus išvystytas biodujomis varomas traktorius ir ateityje biodujos išgaunamos iš karvių mėšlo, taip pat panaudojant šio proceso šalutinį produktą, digestatą, kaip efektyvią bei mažai N_2O išskiriančią trąšą.

Specializuotų pašarų technologija, užtikrinanti pašarų paruošimą bei sudėties parinkimą, siekiant reikšmingai sumažinti CH_4 emisijas iš galvijų virškinimo procesų.

Patobulinta sėjomaina, užimanti didesnius plotus su pasėliais, turinčiais anglies išsaugojimo dirvoje ir azoto akumuliacijos savybių, tokiu būdu absorbuojant CO_2 iš atmosferos bei sumažinant N_2O emisijas dėl mažesnio organinių trąšų poreikio.

2 Jungtinių Tautų Tarpyvyriausybinės klimato kaitos grupės 2019 m. ataskaita, https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2019/08/Edited-SPM_Approved_Microsite_FINAL.pdf
3 Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos 2014 m. ataskaita, <http://www.fao.org/3/a-i3671e.pdf>

ATITIKTIS NASDAQ ASV ATSKLEIDIMO GAIRĖMS

A1. ŠESD emisijos

Grupės CO₂ pėdsakas (ataskaitoje kaip lygiavėčiai terminai taip pat vartojami ŠESD (Šiltnamio efektą sukeliančios dujos), CO₂ ekv.) 2019 m. sudarė 72 820 t CO₂ ekv. ir palyginti su 2018 m. buvo 14 proc. didesnis (63 957 t CO₂ ekv.).

Didesnį ŠESD kiekį 2019 m. lėmė keli faktoriai. Pagrindinis faktorius buvo pasikeitęs laukų tręšimo organinėmis medžiagomis kalendorius. Pereinant prie laukų tręšimo du kartus per metus, dalis ateinančio sezono pavasario tręšimo darbų buvo perkelta einamųjų metų rudenį, tai lėmė didesnį 2019 m. sunaudotą organinių trąšų kiekį. Be to, Bendrovė 2019 m. dėl padidėjusio derlingumo užaugino ženkliai daugiau augalininkystės produkcijos. Nuo derliaus kiekio priklauso augalų likučių liekanų kiekis laukuose, kurios į aplinką išskiria daugiau ŠESD emisijų.

Įtakos skaičiavimui taip pat turėjo ir pasikeitusi metodologija – atnaujinti kai kurie emisijų skaičiavimo faktoriai⁴. Dėl pasikeitusios metodologijos bendros emisijos padidėjo 3 proc.

Pagrindinių taršos šaltinių santykis išliko panašus – galvijų virškinimo procesai, emisijos iš dirvožemio ir iškastinio kuro naudojimas sudarė 91,5 proc. visų emisijų (2018 m. – 91,0 proc.).

Itin didelį teigiamą poveikį mažinant ŠESD emisijas daro tai, kad Bendrovė perka ir naudoja tik žaliąją elektros energiją. Jei būtų naudojama energija iš Lietuvoje būdingų energijos šaltinių, bendros emisijos padidėtų 6 010,17 t CO₂ ekv.

Skaičiavimai pateikiami remiantis ŠESD protokolu, Tarpvvyriausybės klimato kaitos komisijos metodika ir konsultacinės bendrovės „Carbon Footprint“ atliktu auditu.

Emisijos, t CO ₂ ekv.*	2019 m.	2018 m.
Apimtis 1	71 014,05	60 915,11
Apimtis 2	6,30	1,26
Apimtis 3	1 800,55	3 041,08
VISO	72 820,90	63 957,44

* Apskaičiuota naudojant „rinkos metodą“ (angl. market based method), vertinant pagal faktinius elektros energijos pirkimus. Skaičiuojant „geografiniu metodu“ (angl. location based method), t.y. pagal šaliai būdingą energijos gamybos būdą, bendros 2019 m. Grupės ŠESD emisijos būtų 78 831,07 t CO₂ ekv.

Visos emisijos pagal priimtą tarptautinę metodologiją⁵ yra klasifikuojamos kaip tiesioginės (Apimtis 1), netiesioginės (Apimtis 2) ir kiti šaltiniai (Apimtis 3).

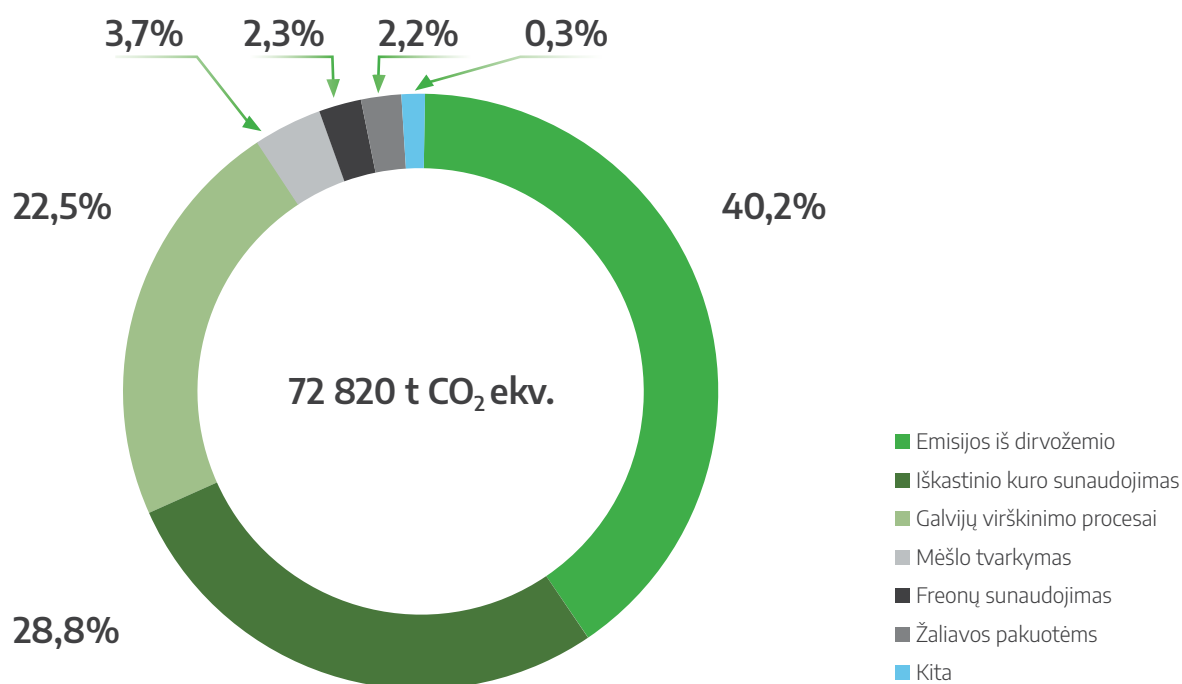
Į pirmąją apimtį patenka visi emisijų šaltiniai, kuriuos tiesiogiai kontroliuoja Bendrovė, antroje apimties dalyje apskaitomos netiesioginės emisijos iš energijos, kurią Bendrovė perka, tačiau pati negamina, o trečiojoje – kitos netiesioginės emisijos (kurios nepatenka į pirmą ir antrą apimtį) iš įvairių Bendrovės veiklų.

⁴ Lithuania's National Inventory Report 2019,
http://klimatas.gamta.lt/files/NIR_2019_04_15_FINAL.pdf

⁵ <https://ghgprotocol.org/sites/default/files/standards/ghg-protocol-revised.pdf>

TIESIOGINĖS IR NETIESIOGINĖS ŠESD EMISIJOS

A2. ŠESD emisijų intensyvumas

CO₂ intensyvumo rodiklis parodo, kokį CO₂ pėdsaką Grupės įmonės išskiria per tam tikrus savo veiklos vienetus, pavyzdžiui, bendras emisijų kiekis kiekvienam uždirbtam eurui pajamų, augalininkystės segmento emisijos kiekvienam hektarui dirbamos žemės ir pan. Žemiau pateikiami Bendrovės ir jos Grupės įmonių 2019 m. paskaičiuoti CO₂ pėdsako intensyvumo rodiklių duomenys bei palyginimas su 2018 m.

	2019 m.	2018 m.
t CO ₂ ekv. / 1 Eur pajamų	0,00102	0,00117
t CO ₂ ekv. / 1 darbuotoją	61,04	55,52
t CO ₂ ekv. / 1 galviją*	3,04	4,71
t CO ₂ ekv. / t ECM pieno*	0,68	0,74
t CO ₂ ekv. / ha**	1,05	1,12
t CO ₂ ekv. / t augalininkystės produkcijos**	0,37	0,38
t CO ₂ ekv. / t grybų produkcijos***	0,37	0,31

* skaičiuojamas tik pienininkystės segmento energijos suvartojimas. ECM (angl. energy corrected milk) – santykinis pieno matavimo vienetas. Žaliavinio pieno produkcija konvertuojama į 4% riebumo ir 3,3% baltymų koreguoto pieno kiekį.

** skaičiuojamas tik augalininkystės segmento energijos suvartojimas

*** skaičiuojamas tik grybų auginimo segmento energijos suvartojimas

Kai kuriuos ŠESD emisijų intensyvumo rodiklių pokyčius lėmė 2019 m. padidėjusi Bendrovės apyvarta. Pavyzdžiui, emisijų intensyvumas per vieną darbuotoją padidėjo, nes darbuotojų skaičius keitėsi nežymiai, o emisijos augo. Tuo tarpu emisijų intensyvumas vertinant per vieną eurą sumažėjo, nes Grupės pajamos padidėjo labiau nei bendros emisijos.

Pienininkystės segmento emisijų intensyvumas sumažėjo dėl skaičiavimo metodikos pasikeitimų. 2018 m. šis rodiklis buvo skaičiuojamas atsižvelgiant tik į laikomų pieninių karvių skaičių, o 2019 m. - visų Grupės laikomų galvijų skaičių. Jei 2018 m. būtų skaičiuoti visi laikomi galvijai, emisijų intensyvumas per vieną galviją būtų siekęs 2,79 t CO₂ ekv. Emisijų intensyvumas per toną pieno išliko panašus.

Nors bendros augalininkystės segmento emisijos padidėjo, dėl žymiai padidėjusio derlingumo buvo fiksuotos mažesnės emisijos per toną užaugintos produkcijos. Šį rodiklį Bendrovė ateityje tikisi nuolat gerinti didindama derlingumą.

A3. Tiesioginis ir netiesioginis energijos suvartojimas

Bendrovė ir visos jos Grupės įmonės kartu per 2019 m. sunaudojo **368 895,70** gigadžaulių (GJ) energijos. Šis rodiklis per metus keitėsi nežymiai.

Energijos tipas	Reikšmė	Energija
Dyzelinas	7 360 383,96 l	280 954,25 GJ
Elektros energija	15 372 857,50 kWh	55 342,29 GJ
Gamtinės dujos	4 020 549,00 kWh	14 473,98 GJ
Suskystintos gamtinės dujos	412 332,94 l	10 308,32 GJ
Dyzelinas produkcijos džiovinimui	151 244,00 l	5 763,49 GJ
Benzinas	55 867,45 l	1 924,51 GJ
Šildymas	35 795,00 kWh	128,86 GJ

VISO: 368 895,70 GJ

A4. Energijos suvartojimo intensyvumas

Energijos intensyvumo rodiklis parodo, kiek energijos sunaudojama vienam veiklos vienetui, rezultatui, produktui ar kitam Grupės veiklos rezultato matavimo vienetui pagaminti. Žemiau pateikiami Bendrovės ir jos Grupės įmonių 2019 m. paskaičiuoti energijos intensyvumo rodiklių duomenys.

	2019 m.	2018 m.
GJ / 1 Eur pajamų	0,00519	0,00681
GJ / 1 darbuotoją	309,22	323,68
GJ / 1 galviją*	3,27	4,48
GJ / t ECM pieno*	0,74	0,71
GJ / ha**	4,80	7,24
GJ / t augalininkystės produkcijos**	1,68	2,43
GJ / t grybų produkcijos***	6,86	7,57

* skaičiuojamas tik pienininkystės segmento energijos suvartojimas. ECM (angl. energy corrected milk) – santykinis pieno matavimo vienetas. Žaliavinio pieno produkcija konvertuojama į 4% riebumo ir 3,3% baltymų koreguoto pieno kiekį.

** skaičiuojamas tik augalininkystės segmento energijos suvartojimas

*** skaičiuojamas tik grybų auginimo segmento energijos suvartojimas

Kai kuriuos energijos suvartojimo intensyvumo rodiklių pokyčius lėmė 2019 m. padidėjusi Bendrovės apyvarta. Pavyzdžiui, suvartotos energijos intensyvumas per vieną darbuotoją padidėjo, nes darbuotojų skaičius keitėsi nežymiai, o apyvarta augo. Tuo tarpu energijos suvartojimo intensyvumas vertinant per 1 Eur pajamų sumažėjo, nes apyvarta padidėjo.

Skaičiuojamas rodiklis per užaugintą grybų produkciją sumažėjo, nes energijos sunaudota buvo mažiau, o grybų pagaminta šiek tiek daugiau. Dėl pasikeitusio skaičiavimo pienininkystės segmento bendros emisijos padidėjo. Kadangi padidėjo tiek emisijos, tiek ir primilžis, apskaičiuotos emisijos per litrą pieno išliko tokios pat.

A5. Energijos pasiskirstymas

Didžiąją dalį Grupės sunaudotos energijos 2019 m. sudarė dyzelinis kuras ir elektros energija. Reikšmingų pokyčių energijos suvartojimo pasiskirstyme, lyginant su 2018 m. nebuvo.

Energijos tipas	Dalis	Energija
Dyzelinas	76,16%	280 954,25 GJ
Elektros energija	15,00%	55 342,29 GJ
Gamtinės dujos	3,92%	14 473,98 GJ
Suskystintos dujos (LPG)	2,79%	10 308,32 GJ
Dyzelinas produkcijos džiovinimui	1,56%	5 763,49 GJ
Benzinas	0,52%	1 924,51 GJ
Šildymas	0,03%	128,86 GJ

VISO: 368 895,70 GJ

A6. Vandens naudojimas

Bendrovės vandens sunaudojimas 2019 m. padidėjo dėl labai karštos ir sausos vasaros bei pagerėjusios apskaitos, į kurią buvo įtraukta daugiau vandens naudojimo šaltinių, pavyzdžiui, natūralūs gręžiniai.

	2019 m.	2018 m.
Vanduo (m ³)	267 669,25	205 097,05

A7. Aplinkosauginė veikla

Bendrovės Valdyba yra patvirtinusi Aplinkos apsaugos politiką, kuri yra neatskiriama Bendrovės verslo strategijos dalis. Šios politikos tikslas – nubrėžti gaires ir principus, kaip užtikrinamas Bendrovės įtakos aplinkai valdymas visame verslo cikle. Grupė stengiasi mažinti jos veiklos aplinkai daromą neigiamą poveikį, vysto aplinkai draugiškas ekologinio ūkininkavimo technologijas.

Grupė prisiima atsakomybę už veiklos daromą poveikį aplinkai ir įsipareigoja siekti jį mažinti šiais būdais:

- Vykdyti veiklą laikantis visų privalomų aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų;
- Bendradarbiauti aplinkos apsaugos klausimais su verslo partneriais, valstybės institucijomis bei įstaigomis;
- Vykdyti sukeliama poveikio aplinkai stebėjimą – skaičiuoti organizacijos anglies dvideginio pėdsaką, gamtos ir energetinių išteklių naudojimą, atliekų susidarymą;
- Tausoti gamtinius ir energetinius išteklius: vystyti uždaro ciklo ekologinio ūkininkavimo modelį, taikyti beariminės žemdirbystės technologijas ir naudoti atsinaujinančius energijos išteklius;
- Kurti ir diegti technologijas, kuriomis siekiama sumažinti Grupės išmetamų ŠESD kiekį trijose pagrindinėse srityse: iškastinio kuro naudojimas, žemės dirbimas ir galvijų virškinimo procesai;
- Siekti kuo daugiau įmonėje susidarančių atliekų tvarkyti pagal principą – mažinti, pakartoti ir perdirbti;
- Ugdyti darbuotojų kompetenciją ir atsakingą požiūrį į aplinkos apsaugą.

A8. Klimato kaitos veiksmų vertinimas Valdyboje

Bendrovės Valdybos posėdžiuose sprendžiami klimato kaitos klausimai, tačiau 2019 m. tai nebuvo struktūrizuotas procesas. 2020 m. klimato kaitos klausimai bus struktūriškai įtraukti į Valdybos darbotvarkę, nuolat vertinamas progresas.

A9. Klimato kaitos veiksmų vertinimas vadovybėje

Bendrovė rengia reguliarius vadovybės susirinkimus, kuriuose sprendžiami klimato kaitos klausimai, planuojamos investicijos, biudžetas ir poveikis aplinkai. 2020 m. klimato kaitos klausimai ir toliau kaip prioritetiniai bus įtraukiami į vadovybės darbotvarkę, nuolat vertinamas progresas.

A10. Klimato kaitos valdymas

Bendrovė savo finansinėse ataskaitose kol kas neišskiria konkrečios investicijų į klimato kaitos mažinimą sumos, tačiau ją skaičiuoja ir planuoja. 2019 m. investicijoms klimato kaitai mažinti buvo išleista 334 192 Eur.

2019 m. pabaigoje „AUGA group“ išplatino 20 mln. Eur vertės žaliųjų obligacijų emisiją, kurios dalis taip pat yra investuojama į klimato kaitos mažinimo inovacijas (plačiau 30 psl.)

ŠESD emisijų mažinimo tikslai iki 2025 metų

Bendrovė yra užsibrėžusi tikslą iki 2025 m. bendras jos veiklos ŠESD emisijas sumažinti 27 proc., jei nedidės jos dirbamų žemių plotas. Šių tikslų Bendrovė siekia tobulindama savo veiklos procesus ir vystydama unikalias technologijas trijose pagrindinėse srityse, kurios šiuo metu išskiria didžiąją dalį emisijų.

Verta paminėti, kad žemės ūkio sektoriuje emisijų mažinimas yra itin sudėtingas procesas, tad Bendrovės išsikeltas tikslas yra labai ambicingas. Palyginimui, visas Lietuvos žemės ūkio sektorius yra įsipareigojęs emisijas sumažinti 9 proc. iki 2030 m.⁶

IŠKASTINIO KURO NAUDOJIMAS

Bendras iškastinio kuro naudojimo emisijas planuojama sumažinti 40 proc. Ūkio darbams sunaudojamo kuro emisijas planuojama sumažinti 50 proc. To bus siekiama įtraukiant biodujomis, kurios būtų pagamintos iš gyvulininkystės atliekų, varomą ūkio techniką, optimizavus darbo organizavimą, sėjomainą, kuri reikalaus mažiau energijos mėšlo įterpimui ir išvežiojimui, tad kuro sąnaudos bus mažesnės.

Įmonė daug dėmesio skiria antriniams atliekų ir šalutinių produktų, atsirandančių kitose Grupės verslo srityse, naudojimui. Pavyzdžiui, mėšlas iš pieno ir paukščių ūkių gali būti naudojamas gaminant biodujas, kurios gali būti išgrynintos iki biometano. Biometanas savo ruožtu gali varyti traktorius ir kitas transporto priemones.

Biodujų gavyba iš mėšlo ir išgrynintų biodujų naudojimas kurui yra vienas iš veiksmingiausių būdų pradėti taikyti antrosios kartos biokurą. Lundo universiteto tyrimu nustatyta, kad tokia strategija net 148 proc. palankesnė klimatui, palyginti su iškastinio kuro naudojimu⁷. Be to, organinės atliekos (pūdymo liekanos), liekančios po biodujų gamybos, gali būti naudojamos kaip efektyvi trąša laukams, didinant dirvožemio derlingumą 18 proc. ir tuo pat metu mažinant išmetamų teršalų kiekį kiekvienam žemės ūkio produkcijos vienetui.

GALVIJŲ VIRŠKINIMO PROCESAI

Bendras galvijų virškinimo procesų emisijas planuojama sumažinti 33 proc. To siekiama per pagerintą pašarų technologiją. Specialiai paruošti pašarai nulems mažesnes emisijas iš virškinimo procesų ir padidins gaunamus primilžius.

Per toną pagaminto pieno šios srities emisijas planuojama sumažinti 50 proc., o per vieną sąlyginį gyvūno vienetą ir per parduodamos gyvo svorio mėsos toną - 33 proc.

Bendrovė vysto specializuotų pašarų technologiją, siekdama sumažinti išmetamo metano kiekį vykstant galvijų žarnyno fermentacijai. Atsižvelgiant į tai, kad pienininkystė yra neatsiejama Grupės uždarojo ciklo verslo modelio dalis, „AUGA group“ svarbu spręsti šią problemą. Specializuotų pašarų technologijos koncepcija yra susijusi su novatorišku procesu pašarų gamyboje, jų apdorojimu, adaptuotais pašarų racionalais, taip pat visu poveikio ūkiuose laikomiems galvijams stebėjimo ir įvertinimo procesu. Adaptuotomis pašarų receptūromis siekiama reikšmingai sumažinti atrajotojų į atmosferą išmetamą metano kiekį kiekvienam pagaminto pieno vienetui. Tokia susisteminta struktūra leis geriausiai užtikrinti gyvūnų gerovę ir prisidėti prie išmetamo metano (CH₄), kurio įnašas į šiltnamio efektą yra 28 kartus didesnis nei CO₂, kiekio mažinimo⁸.

EMISIJOS IŠ DIRBAMOS ŽEMĖS

Bendrą šios srities emisijų kiekį planuojama sumažinti 20 proc., o vertinant per pagamintos sausos augalininkystės produkcijos kiekį emisijos mažės 30 proc.. To bus siekiama keičiant sėjomainą, didinant augalų, turinčių azoto ir anglies kaupimo savybių dalį pasėlių struktūroje.

Ankštinės daugiametės žolės (mėlynziedė liucerna, dobilai ir kt.) pasižymi savybe, kuri, leidžia fiksuoti azotą iš atmosferos naudojant simbiotines bakterijas, esančias jų šaknų sistemose. Be to, jos sugeria CO₂ į dirvožemio organines medžiagas, o auginant javus, priešingai, CO₂ išmetamas į atmosferą. Padidėjęs ankštinių augalų kiekis ne tik padidins sekvestraciją, bet leis užtikrinti didesnį pašarų kiekį galvijams. Remiantis Grupės uždarojo verslo modeliu, šis kultūrų įvairinimas leis gaminti mažiau taršius pašarus, pasižyminčius mažesnio N₂O išmetimo savybėmis, iš dalies pakeičiant šiuo metu pašarams naudojamas grūdines kultūras.

Kol kas nėra vieningos metodikos, kaip įvertinti atskirų kultūrų bei dirvožemio dirbimo technologijų poveikį anglies sekvestracijai, todėl šis poveikis kol kas nėra vertinamas. Vis dėlto ateityje šį poveikį Bendrovė sieks įvertinti.

7

Life Cycle Assessment of Biofuels in Sweden; Pål Börjesson, Linda Tufvesson & Mikael Lantz 2010

8

https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/WG1AR5_Chapter08_FINAL.pdf

Žemiau pateikiamoje lentelėje užfiksuoti baziniai duomenys, nuo kurių skaičiuojami CO₂ emisijų sumažinimo tikslai iki 2025 m.

Iškastinis kuras	2019 m.
Dyzelinio kuro suvartojimas ūkiuose, t CO ₂ ekv.	16 645,93
Bendros emisijos iš iškastinio kuro, t CO ₂ ekv.	20 992,90
Galvijų žarnyno fermentacija	
Emisijos iš žarnyno fermentacijos t CO ₂ ekv.	16 346,85
t CO ₂ ekv. / t ECM pieno*	0,56
t CO ₂ ekv. / sąlyginių gyvulių	3,22
t CO ₂ ekv. / t parduotos mėsos	25,52
Augalininkystė	
Emisijos iš tręšimo mėšlu, CO ₂ ekv.	12 876,87
Bendros emisijos iš augalininkystės, t CO ₂ ekv.	29 275,68
t CO ₂ ekv. / t augalininkystės produkcijos sausų medžiagų	0,27

* skaičiuojamas tik pienininkystės segmento energijos suvartojimas. ECM (angl. energy corrected milk) – santykinis pieno matavimo vienetas. Žaliavinio pieno produkcija konvertuojama į 4% riebumo ir 3,3% baltymų koreguoto pieno kiekį.

Kiti tikslai 2020 metams

Bendrovė nuo 2020 m. klimato kaitos klausimus įtrauks į reguliarius Valdybos posėdžius, kad galėtų dar tiksliau įvertinti šioje srityje nuveiktus darbus.

„AUGA group“ nuolat šviečia savo darbuotojus klimato kaitos temomis, aiškina pagrindines problemas, supažindina su vystomomis technologijomis, kad kiekvienas Grupės darbuotojas maksimaliai galėtų prisidėti prie siekiamų pokyčių.

Bendrovės atliktas reikšmingų tvarumo kriterijų vertinimas parodė, kad aplinkosaugos srityje suinteresuotosios šalys didžiausią dėmesį skiria pakuočių tvarumui, žemės ūkio poveikiui aplinkai, dirvožemio sveikatai bei atliekų tvarkymui. Bendrovės vadovybė šioje srityje taip pat didelį dėmesį skiria gyvūnų gerovei. Bus dedamos pastangos šiose srityse pasiekti dar daugiau teigiamų pokyčių.

SOCIALINIAI KLAUSIMAI

3 GERA SVEIKATA
IR GEROVĖ

8 DERAMAS DARBAS
IR EKONOMINIS
AUGIMAS

ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI

Bendrovė sėkmingai įgyvendino sau praėjusiais metais išsiskeltą tikslą pasitvirtinti Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politiką. Taip pat buvo atnaujinta Sveikatos ir saugumo darbe politika.

2019 m. „AUGA group“ ir toliau siekė gerinti ryšius tiek su savo darbuotojais, tiek su visomis kitomis suinteresuotomis šalimis. Didžioji dalis Grupės bendrovių veikia kaimiškose vietovėse, tad itin didelį dėmesį skiriame regionų plėtrai.

Bendradarbiaudama Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademija Bendrovė siekia jos veikla sudominti kuo daugiau jaunų specialistų, kryptingai juos priima į praktiką ir darbą. Šiuo metu daugiau nei pusė Bendrovės darbuotojų yra jaunesni nei 45 metų amžiaus, o tai nėra labai būdinga šio sektoriaus bendrovėms Lietuvoje.

Darbuotojų amžius	Skaičius	Dalis, %
Iki 25	70	5,9%
26-35	266	22,3%
36-45	275	23,1%
46-55	342	28,7%
56-65	230	19,3%
Daugiau nei 66	10	0,8%
VISO	1193	100,0%

PAPILDOMAS SVEIKATOS DRAUDIMAS

2019 m. „AUGA group“ darbuotojams buvo suteiktas nemokamas papildomas sveikatos draudimas. Draudimas galioja visiems Grupės įmonių darbuotojams, dirbantiems nuolatinį darbą.

Draudimas darbuotojams suteikia galimybę greičiau ir patogiau gauti su sveikata susijusias paslaugas: gydytis pasirinktose sveikatos priežiūros įstaigose, lankytis pas gydytojus specialistus, atlikti įvairius tyrimus, pirkti vaistus, naudotis kitomis sveikatos stiprinimo paslaugomis. Visiems Bendrovės darbuotojams nuo šiol galima rinktis kokybišką, modernų gydymą tiek valstybinėse, tiek ir privačiose įstaigose visoje Lietuvoje.

POLITIKOS

Kasdienėje savo veikloje bendrovė nuo 2019 m. vadovaujasi Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politika, taip pat Sveikatos ir saugumo darbe politika. Šias politikas galima rasti Bendrovės interneto svetainėje⁹.

DARBUOTOJŲ PASITENKINIMO DARBU APKLAUSA

2019 m. Grupės bendrovėse buvo atliekama darbuotojų apklausa, kurios metu buvo klausiama įvairių klausimų apie tai, kaip Grupės darbuotojams patinka dirbti savo darbą, ar rekomenduotų bendrovę, kurioje dirba, kaip gerą vietą dirbti, kaip jie vertina kolegas, bendradarbiavimą, vadovus, darbo organizavimą ir pan.

Tyrimo tikslas buvo geriau suprasti darbuotojų požiūrį į jų darbą, bendradarbiavimą su kolegomis, įvardinti stipriąsias bei tobulintinas sritis.

Visiškai sutinku, sutinku	Neutralu	Visiškai nesutinku, nesutinku
78%	17%	5%

Į klausimą „Esu patenkintas savo darbu“ net 78 proc. darbuotojų atsakė „visiškai sutinku“ arba „sutinku“.

62 proc. visų dalyvavusių apklausoje rekomenduotų Bendrovę kaip darbdavį, 77 proc. darbuotojų didžiuojasi būdami Bendrovės darbuotojais.

Klausimuose apie darbą komandoje, bendradarbius, susitarimų laikymąsi bei konfliktų sprendimą teigiami atsakymai pagal atskirus klausimus svyravo nuo 74 proc. iki 84 proc.

Atsakingai vertiname šios apklausos rezultatus ir ją kasmet kartosime. Bendrovė ir toliau sieks, kad darbuotojų pasitenkinimas savo darbu nuolat augtų.

BENDRUOMENIŲ APKLAUSA

Dvejus pastaruosius metus Bendrovė pradėjo aktyviau bendrauti su bendruomenėmis visų pirma atlikdama jų nuomonės ir poreikių apklausą.

Didžiąją dalį įmonės darbuotojų sudaro regionų, kaimiškų vietovių gyventojai. Grupės įmonės remia vietos bendruomenes tiek finansiškai, tiek prisidedama prie infrastruktūros gerinimo, vietovių tvarkymo.

Siekdama ilgalaikio ir tvaraus dialogo su vietos bendruomenėmis Bendrovė ir toliau itin didelį dėmesį skiria susitikimams, pokalbiams su bendruomenių, seniūnijų atstovais.

Antrąjį kartą vykdyta apklausa parodė, kad susitikimai su bendruomenėmis ir jų švietimas ekologijos, aplinkosaugos ir tvarumo klausimais turi teigiamą poveikį.

2019 m. daugiau bendruomenių atstovų teigė, kad jiems svarbu, jog Grupės bendrovės užsiima ekologine žemdirbyste. 2018 m. ši dalis siekė 46 proc., o 2019 m. – 65 proc. Taip pat didesnė dalis apklaustų bendruomenių atstovų teigė, kad Grupės įmonės deda pastangas mažinti aplinkos taršą, investuoja į aplinkosaugą. 2019 m. teigiamai į šį klausimą atsakė 60 proc. apklaustųjų, tuo tarpu metais anksčiau – 45 proc.

Kiti apklausos rodikliai iš esmės nesikeitė, bendruomenės Grupės įmonių veiklą vertina palankiai.

ATITIKTIS NASDAQ ASV ATSKLEIDIMO GAIRĖMS

S1. Generalinio direktoriaus ir darbuotojų atlyginimų santykis

Bendrovės generalinio direktoriaus atlyginimo santykis su visų Grupės įmonių nuolatinių darbuotojų atlyginimų mediana 2019 m. buvo 5,75. Palyginti su ankstesniais metais šis santykis sumažėjo (2018 m. buvo 6,36). Pokytį lėmė darbuotojų atlyginimų augimas, generalinio direktoriaus atlyginimas per metus nepasikeitė.

S2. Vyrų ir moterų atlyginimų santykis

Darbuotojų vyrų atlyginimų santykis su moterų atlyginimų santykiu nesikeitė ir 2019 m. buvo 1,2. Šiek tiek didesnius vyrų atlyginimus kaip ir ankstesniais metais lėmė kvalifikacija ir užimamos pozicijos. Atlyginimų medianos skaičiuotos vertinant tik tuos darbuotojus, kurie nesirgo, nebuvo vaiko priežiūros atostogose.

S3. Darbuotojų kaitos rodiklis

Pilnu etatu dirbančių darbuotojų kaitos rodiklis 2019 m. buvo 21,8 proc. Daugiau kaip pusė šių darbuotojų Grupės įmonės paliko savo noru. 2018 m. kaita siekė 20,0 proc.

Nepilnu etatu dirbusių ir darbą palikusių darbuotojų 2019 m. buvo 4, kai 2018 m. tokių darbuotojų buvo 6.

Pagal paslaugų sutartis dirbusių darbuotojų kaitos įmonėje nei 2018 m., nei 2019 m. nebuvo. Pagal šias darbo sutartis Grupėje dirba tik 2 darbuotojai.

S4. Lyčių įvairovė

2019 m. vyrai sudarė 58 proc. visų Grupės darbuotojų. 2018 m. vyrai sudarė 57 proc. visų darbuotojų.

Vadovaujančiose pozicijose moterys sudarė 25 proc., specialistų lygmenyje – 47 proc., nekvalifikuotų darbuotojų lygmenyje – 42 proc.

S5. Laikinųjų darbuotojų dalis

Grupės įmonėse 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis iš viso dirbo 1 193 darbuotojai. Tik 14 iš jų, arba 1,17 proc., buvo laikini darbuotojai. Grupė 2019 m. taip pat samdė per 400 laikinų darbuotojų, kurie dirbo ne pagal darbo sutartis, o teikė žemės ūkio paslaugas supaprastinta tvarka, apmokant pagal paslaugų kvitus.

2019 m. Grupė taip pat samdė 14 darbuotojų, arba 1,17 proc., kurie dirbo ne pilnu etatu.

S6. Nediskriminavimo politika

Bendrovėje yra patvirtinta Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politika. Bendrovėje ir jos Grupės įmonėse laikomasi šalies ir tarptautinių teisės aktų nustatytų įpareigojimų dėl nediskriminavimo. Grupės įmonėse netoleruojame diskriminacijos, žeminimo, priekabiavimo ar įžeidinėjimų dėl darbuotojų lyties, amžiaus, tautybės, rasės, religinių ir politinių įsitikinimų ar kitokių asmeninių savybių. Sudarome vienodas sąlygas visiems darbuotojams nepriklausomai nuo jų amžiaus. Bendrovės Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politika yra skelbiama Bendrovės interneto svetainėje⁹.

S7. Nelaimingų atsitikimų darbe rodiklis

2019 m. Grupės įmonėse įvyko 2 nelaimingi atsitikimai (2018 metais – 7). Darbuotojai per šiuos atsitikimus nenukentėjo. Vienam darbuotojui 2019 m. teko 0,0017 nelaimingo atsitikimo.

S8. Sveikatos ir saugumo darbe politika

Bendrovė turi vidinę Sveikatos ir saugumo darbe politiką. Šios politikos tikslas – identifikuoti pavojus ir rizikas, kurios egzistuoja Grupės įmonėse ir su kuriomis gali susidurti darbuotojai bei įvardinti priemones, kuriomis stengiamasi sumažinti nelaimingų atsitikimų skaičių iki minimumo.

Politika skelbiama Bendrovės interneto svetainėje⁹.

Kiekvienas naujas Grupės įmonių darbuotojas prieš pradėdamas darbą yra detalai supažindinamas su vidinėmis saugaus darbo taisyklėmis ir šias žinias skatinamas reguliariai atnaujinti.

S9. Vaikų ir priverstinio darbo politika

Bendrovė turi Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politiką, kurioje deklaruojamas vaikų ir priverstinio darbo draudimas. Ši politika publikuojama Bendrovės interneto svetainėje¹⁰.

Grupės įmonės laikosi šalies ir tarptautiniuose teisės aktuose nustatytų draudimų ir apribojimų dėl vaikų ir priverstinio darbo.

Šios politikos principai taikomi visiems Bendrovės partneriams. Jie apibrėžti ir Tiekėjų etikos kodekse, kuris publikuojamas Bendrovės interneto svetainėje⁹.

S10. Žmogaus teisių apsaugos politika

Bendrovė turi Žmogaus teisių, nediskriminavimo, vaikų ir priverstinio darbo politiką. Ši politika publikuojama Bendrovės interneto svetainėje¹¹. Pagarba žmogaus teisėms yra neatskiriama svarbiausių Bendrovės vertybių dalis. Bendrovė vadovaujasi korporacine praktika ir principais, atitinkančiais Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos principus, bei tarptautinių darbo konvencijų nuostatomis.

Šios politikos principai taikomi visiems Bendrovės partneriams. Jie apibrėžti ir Tiekėjų etikos kodekse, kuris publikuojamas Bendrovės interneto svetainėje¹¹.

2019 m. Bendrovėje ir jos Grupės įmonėse nebuvo užregistruota nei vieno darbuotojų teisių pažeidimo arba darbinių konfliktų atvejo. Atsakingai reaguojame į pranešimus apie žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos darbuotojai gali pateikti savo tiesioginiam vadovui, Personalo vadovui, Bendrovės vadovui arba pranešti specialiai šiam tikslui sukurtu el. pašto adresu etika@auga.lt.

Tikslai 2020 metams

2020 m. Bendrovė sieks išlaikyti šiuo metu vystomą socialinės politikos modelį, laikysis 2019 m. priimtų kodeksų ir politikų. Bendrovė taip pat planuoja ir toliau rengti bendruomenių bei darbuotojų apklausas, kad galėtų kasmet geriau įsigilinti į šių jai itin svarbių grupių problematiką.

Bendrovė atsakingai vertina visus aukščiau išvardintus socialinius rodiklius. Ir toliau didžiausias dėmesys bus skiriamas socialinei lygybei taikant sąžiningo atlygio modelį, siekiant lyčių lygybės, užkertant kelią bet kokio tipo diskriminacijai, užtikrinant darbuotojų saugumą ir geriausią sveikatos apsaugą.

Bendrovės tikslas Socialinės politikos srityje yra išvengti bet kokių žmogaus teisių pažeidimų.

Bendrovės atliktas reikšmingų tvarumo kriterijų vertinimas parodė, kad socialinėje srityje suinteresuotosios šalys didžiausią dėmesį skiria maisto saugai, sąžiningam atlygiui, darbuotojų gerovei. Bendrovės vadovybė šioje srityje taip pat didelį dėmesį skiria žmogaus teisėms, maisto saugai, Bendrovės vertybių ir kultūros laikymuisi. Bendrovė dės pastangas, kad šiose srityse pasiektų dar daugiau teigiamų pokyčių.

BENDROVĖS VALDYMAS

9 PRAMONĖ,
INOVACIJOS IR
INFRASTRUKTŪRA

ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI

2019 m. Bendrovės tikslas buvo supaprastinti valdymo ir priežiūros organų struktūrą, efektyviau ir aiškiau paskirstyti ir atskirti šių valdymo ir priežiūros organų funkcijas ir atskaitomybę. Bendrovė tai sėkmingai įgyvendino atsisakydama Stebėtojų tarybos ir pasirinkdama nepriklausomos Valdybos modelį.

NEPRIKLAUSOMA VALDYBA

Atsižvelgdama į gerąsias korporatyvinio valdymo praktikas ir siekdama sukurti skaidriausią bei efektyviausią valdymo sistemą Bendrovė atsisakė Stebėtojų tarybos, pasirinkdama nepriklausomos Valdybos modelį (2019 m. birželis).

Šiuo metu „AUGA group“ Valdybą sudaro penki nauji nariai: Murray Steele, Tomas Kučinskas, Tomas Krakauskas, Dalius Misiūnas ir Andrej Cyba.

Tai yra pirmas atvejis Lietuvoje, kuomet nevalstybinės Bendrovės Valdybos nariai nėra susiję su kontroliuojančiu akcininku.

„AUGA group“ įgyvendinamas valdymo modelis sukuria prielaidas aukščiausiems skaidrumo, atsakomybės prieš akcininkus ir investuotojus standartams.

SĖKMINGAS ŽALIŲJŲ OBLIGACIJŲ PLATINIMAS

2019 m. pabaigoje „AUGA group“ išplatino 20 mln. Eur vertės žaliųjų¹² obligacijų emisiją. Tai yra pirmasis žaliųjų obligacijų platinimo atvejis tarp listinguojamų privataus kapitalo bendrovių Baltijos šalyse ir viena didžiausių obligacijų emisijų, įvykdytų Nasdaq Baltijos biržoje.

Bendrovės obligacijų programa buvo vertinama Tarptautinio klimato ir aplinkosaugos tyrimų centro (CICERO), kuris teikia antrąją nuomonę apie didžiąją dalį pasaulyje išleidžiamų žaliųjų obligacijų.

„AUGA group“ tapo pirmąja bendrove Baltijos šalyse, prisijungusia prie Nasdaq vertybinių popierių biržos Tvariųjų obligacijų tinklo (angl. Nasdaq Sustainable Bond Network). Naujoji Nasdaq platforma skirta investuotojams, kurie ieško galimybių investuoti į tvarias bendroves.

Nasdaq Tvariųjų obligacijų tinklas ir rinka yra vieni pirmųjų tokio pobūdžio pasaulyje. Ši rinka išskiria tris obligacijų emisijų kategorijas: žaliąsias, socialiai atsakingas ir tvarysias. Pagal tarptautinius standartus lėšos, pritrauktos išleidžiant tvarysias bei socialiai atsakingas obligacijų emisijas, yra panaudojamos projektams, kuriantiems socialinę ir ekonominę pridėtinę vertę. Žaliųjų obligacijų emisijos paprastai siejamos su aplinkosauginiais tikslais.

POLITIKOS

Be ankstesniame skyriuje minėtų politikų, bendrovė taip pat priėmė Antikorupcijos, Aplinkosaugos, Gyvūnų gerovės, Žmogaus teisių politikas, Tiekėjų ir Verslo etikos kodeksą. Šie dokumentai 2019 m. buvo patvirtinti naujos nepriklausomos Valdybos. Visas šias politikas galima rasti Bendrovės interneto svetainėje¹³.

RYŠIAI SU INVESTUOTOJAIS

Siekdama sudaryti geresnes sąlygas investuotojams susipažinti su Bendrovės finansiniais duomenimis ir juos analizuoti, Bendrovė paruošė ir savo interneto tinklapyje viešai skelbia istorinius, įskaitant naujausio ataskaitinio laikotarpio, finansinius duomenis MS Excel formatu. Duomenys pasiekiami interneto svetainėje¹⁴.

Investuotojai taip pat gali užsiprenumeruoti naujienas, kurias skelbia Bendrovė. Naujienų prenumerata pasiekiami interneto svetainėje¹⁴.

DALYVAVIMAS ASOCIACIJŲ VEIKLOJE

Bendrovė aktyviai dalyvauja jos sektoriaus ir į tvarumą orientuotų asociacijų veikloje. Šiuo metu „AUGA group“ priklauso Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai (LŽŪBA), Lietuvos ekologinių ūkių asociacijai (LEŪA) bei Lietuvos atsakingo verslo asociacijai (LAVA). Grupės bendrovė UAB „Baltic Champs“ yra Lietuvos grybų augintojų ir perdirbėjų asociacijos (LGAPA) narė.

Bendrovė taip pat nuolat aktyviai bendradarbiauja su įvairiomis nevyriausybėmis bei vyriausybėmis organizacijomis.

ASV RODIKLIŲ VIEŠINIMAS

„AUGA group“ taip pat tapo pirmąja bendrove Baltijos šalyje, savo duomenis viešai pateikusia Nasdaq ESG duomenų portale (Nasdaq ESG Data Portal¹⁵). Pradedant 2018 m. Bendrovė šioje platformoje planuoja informaciją apie savo rodiklius aplinkosaugos, socialinių reikalų ir valdymo srityse skelbti kasmet.

13 <http://auga.lt/tvarumas/politikos-2/#tabs>

14 www.auga.lt/investuotojams/

15 <https://www.nasdaq.com/solutions/nasdaq-investment-data-and-analytics>

ATITIKTIS NASDAQ ASV ATSKLEIDIMO GAIRĖMS

V1. Lyčių įvairovė Valdyboje

Šiuo metu Valdyboje ar kituose Bendrovės valdymo organuose moterų nėra (0 proc.). Vis dėlto derėtų pabrėžti, kad šie asmenys buvo atrenkami atsižvelgiant ne į jų lytį, o į Bendrovei naudingas kompetencijas. Bendrovė nesudaro jokių kliūčių moterims užimti aukštas pareigas.

V2. Galių atskyrimas

Galių atskyrimas Bendrovėje yra užtikrintas nepriklausomos Valdybos bei Bendrovės vadovo funkcijų atskyrimu. Ankstesnės kadencijos Valdybos pirmininko pareigas ėjęs Kęstutis Juščius 2019 m. užėmė Bendrovės Generalinio direktoriaus pareigas ir pasitraukė iš Valdybos.

Keturi iš penkių Valdybos narių (80 proc.) yra nepriklausomi, nei vienas iš penkių neužima jokių kitų pareigų Bendrovėje. Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės vadovas nėra Valdybos narys, Bendrovėje yra tinkamai užtikrintas valdymo ir priežiūros funkcijų atskyrimas.

V3. Finansiniai paskatinimai

Bendrovėje nėra nustatytos atskiros skatinimo politikos darbuotojams, valdymo ir priežiūros organų nariams už ilgalaikės aplinkosaugos, socialinės ir korporatyvinių reikalų strategijos įgyvendinimą. Tačiau į šiuos klausimus ir darbuotojo pasiektus rezultatus bei indėlį šioje srityje yra atsižvelgiama atliekant bendrą darbuotojo darbo rezultatų įvertinimą bei skatinimo priemonių skyrimą. Darbuotojų indėlis kuriant tvarų verslą grupei yra strategiškai ir idėjiškai svarbus, tad 2019 m. darbuotojai buvo skatinami už jų indėlį kuriant tvarų verslą.

V4. Kolektyvinės sutartys

Bendrovėje nėra sudarytos kolektyvinės sutarties (priklauso 0 proc. darbuotojų), tačiau Bendrovė neriboja darbuotojų teisės įgyvendinti socialinės partnerystės teisės aktais suteikiamų teisių. Kiekvienas darbuotojas bet kada gali imtis iniciatyvos kuriant darbo teisės aktais apibrėžtus darbuotojų susivienijimus, o Bendrovės tikslas poreikiui esant yra prisidėti prie darbuotojų gerovės užtikrinimo.

V5. Tiekėjų elgesio kodeksas

Dirbdama su partneriais Bendrovė vadovaujasi jos Valdybos patvirtintu Tiekėjų etikos kodeksu. Bendrovė pirmenybę teikia ilgalaikiam ir aukšto verslo skaidrumo bei tvarumo standartus atitinkančiam bendradarbiavimui. Verslo partnerius Bendrovė renkasi atsižvelgdama į tvaraus verslo principų atitikimą ir laikymąsi.

Iš tiekėjų tikimasi, kad jie savo veiklą vykdys vadovaudamiesi pagrindiniais aplinkosaugos, socialinės politikos ir gerojo valdymo (ASV) principais, Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslais.

Bendrovė Tiekėjų etikos kodeksą praėjo taikyti 2019 m., šiuo metu siekiama partnerius supažindinti su Bendrovės tikslais ir vertybėmis, ateityje bus siekiama, kad kodeksą pasirašytų visi pagrindiniai tiekėjai.

Bendrovės Tiekėjų etikos kodeksas yra skelbiamas Bendrovės interneto svetainėje¹⁶.

16 <http://auga.lt/tvarumas/politikos-2/#tabs>

V6. Verslo etika ir antikorupcija

Bendrovė turi ir vadovaujasi Valdybos patvirtintu Verslo etikos kodeksu. Būdami didžiausia vertikaliai integruotų ekologiško maisto bendrove Europoje savo veikloje taikome itin aukštus verslo etikos standartus. Verslo etikos kodekso principai taikomi visiems Grupės darbuotojams, valdymo organų nariams, paslaugų, konsultavimo ar kitų sutarčių pagrindu Grupės interesais veikiantiems asmenims.

Bendrovės Verslo etikos kodeksas yra skelbiamas Bendrovės interneto svetainėje¹⁷.

Bendrovė taip pat turi ir vadovaujasi Valdybos patvirtinta Korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos politika. „AUGA group“ netoleruoja korupcijos jokiais jos formomis bei įsipareigoja imtis prevencinių priemonių, siekiant užkirsti kelią korupcijos apraiškoms bei kovoti su ja.

Korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos politika taikoma visiems Grupės darbuotojams, valdymo ir priežiūros organų nariams, paslaugų, konsultavimo ar kitų sutarčių pagrindu Grupės interesais veikiantiems asmenims.

Bendrovės korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos politika yra skelbiama Bendrovės interneto svetainėje¹⁷.

V7. Duomenų apsauga

Bendrovė atsakingai laikosi Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) nuostatų.

Bendrovė turi Privatumo politiką ir asmens duomenis tvarko laikydamasi galiojančių teisės aktų, įskaitant 2016 m. balandžio 27 d. Europos parlamento ir tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo bei Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą. Privatumo politika skelbiama Bendrovės interneto svetainėje¹⁷.

V8. Tvarumo ataskaitos

Teisės aktai reikalauja, kad pradedant 2018 finansiniais metais viešojo intereso įmonės, kurioms priskiriamos ir įmonės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešai daugiašalėje prekybos sistemoje, sudarytų ir skelbtų nefinansinės informacijos ataskaitas.

Atsižvelgdama į tai, Bendrovė pradėjo rengti ir skelbti Tvaraus verslo ataskaitas. Bendrovės Tvaraus verslo ataskaitos yra skelbiamos Bendrovės¹⁸ bei Nasdaq Baltic¹⁹ tinklapiuose. Ši ataskaita yra trečioji Bendrovės Tvaraus verslo ataskaita.

Šiuo metu Bendrovė rengia Tvaraus verslo ataskaitas vadovaudamasi Nasdaq ASV atskleidimo gairėmis Šiaurės ir Baltijos rinkose listinguojamoms bendrovėms.

¹⁷ <http://auga.lt/tvarumas/politikos-2/#tabs>

¹⁸ <http://auga.lt/tvarumas/tvaraus-verslo-ataskaita/#tabs>

¹⁹ <https://www.nasdaqbaltic.com/lt/>

V9. Tvaraus verslo ataskaitos pagal kitas ASV atskleidimo gaires

Bendrovė šiuo metu Tvaraus verslo ataskaitas rengia tik pagal Nasdaq ASV gaires.

Bendrovė supranta ir vertina visus Jungtinių Tautų nustatytus darnaus vystymosi tikslus kaip svarbius vieną visumą sudarančius tikslus, kuriais siekiama kurti tvarų ir darnų pasaulį.

Iš naujo įvertinę mūsų veiklos procesus ir jų aplinkai bei bendruomenėms daromą įtaką išskyrėme papildomą sąrašą tikslų, prie kurių įgyvendinimo galime prisidėti daugiausia (plačiau psl. 11).

Ateityje bendrovė oficialiai sieks prisijungti prie Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact), bei svarstys galimybes tvaraus verslo duomenų atskleidimui naudoti kitus ASV atskleidimo standartus.

V10. Išorinis ataskaitos auditas ir vertinimas

Bendrovės Tvaraus verslo ataskaitos kol kas nėra audituojamos ir vertinamos trečiųjų šalių. Šioje ataskaitoje pateikiama informacija iš trečiųjų šalių audituotos Bendrovės CO₂ emisijos ataskaitos. Ateityje Bendrovė sieks audituoti ir kitus rodiklius ASV srityse.

Tikslai 2020 metams

Bendrovė 2020 m. ir toliau sieks laikytis visų gerojo valdymo praktikų, užtikrins nepriklausomą Valdybą bei kompetentingą vadovybę. Vienas prioritetų - tolimesnis ryšių su investuotojais gerinimas.

Kaip minėta anksčiau, 2020 m. bus svarstomos galimybės prisijungti prie Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact).

„AUGA group“ taip pat sieks audituoti ne tik CO₂ emisijų ataskaitą, bet ir visą Tvaraus verslo ataskaitą.

Vienas pagrindinių prioritetų 2020 m. – priimtų politikų ir kodeksų įgyvendinimas, įtraukiant tiekėjus, investuotojus ir visas kitas suinteresuotąsias grupes.

Bendrovė nuo šiol taip pat ketina kasmet teikti informaciją Nasdaq ESG duomenų portalui (Nasdaq ESG Data Portal²⁰), taip pat kasmet teikti Tvaraus verslo ataskaitas.

Bendrovės atliktas reikšmingų tvarumo kriterijų vertinimas parodė, kad valdymo srityje suinteresuotosios šalys didžiausią dėmesį skiria sąžiningam mokesčių mokėjimui ir antikorupcijai. Bendrovės vadovybė šioje srityje visų pirma išskiria tvarumo standartus (tvarumo standartų iškėlimą virš ekologinių standartų). Visose šiose srityse Bendrovė sieks didžiausių pokyčių.

Šiame indekse yra pateikiama susisteminta informacija apie „AUGA group“ vykdomos veiklos atitikimą aplinkosaugos, socialinės atsakomybės ir gerojo valdymo (ESG) indikatoriams remiantis „Nasdaq“ ESG gairėmis Šiaurės ir Baltijos rinkų listinguojamoms bendrovėms.

NASDAQ ESG GAIRĖS ŠIAURĖS IR BALTIJOS ŠALIMS

APLINKOSAUGOS INDIKATORIAI	ATITIKIMAS	PSL.
A1. ŠESD* emisijos	TAIP	16
A2. ŠESD emisijų intensyvumas	TAIP	17, 18
A3. Tiesioginis ir netiesioginis energijos suvartojimas	TAIP	18
A4. Energijos suvartojimo intensyvumas	TAIP	18, 19
A5. Pirminiai energijos šaltiniai	TAIP	19
A6. Vandens naudojimas	TAIP	19
A7. Aplinkosauginė veikla	TAIP	19, 20
A8. Klimato kaitos veiksnių vertinimas Valdyboje	IŠ DALIES	20
A9. Klimato kaitos veiksnių vertinimas vadovybėje	TAIP	20
A10. Klimato kaitos valdymas	TAIP	20

SOCIALINIAI INDIKATORIAI	ATITIKIMAS	PSL.
S1. Generalinio direktoriaus ir darbuotojų atlyginimų santykis	TAIP	27
S2. Vyrų ir moterų atlyginimų santykis	TAIP	27
S3. Darbuotojų kaitos rodiklis	TAIP	27
S4. Lyčių įvairovė	TAIP	27
S5. Laikinųjų darbuotojų dalis	TAIP	27
S6. Nediskriminavimo politika	TAIP	28
S7. Nelaimingų atsitikimų darbe rodiklis	TAIP	28
S8. Sveikatos ir saugumo darbe politika	TAIP	28
S9. Vaikų ir priverstinio darbo politika	TAIP	28
S10. Žmogaus teisių apsaugos politika	TAIP	29

VALDYMO INDIKATORIAI	ATITIKIMAS	PSL.
V1. Lyčių įvairovė Valdyboje	NE	33
V2. Galių atskyrimas	TAIP	33
V3. Finansiniai paskatinimai	IŠ DALIES	33
V4. Kolektyvinės sutartys	IŠ DALIES	33
V5. Tiekėjų elgesio kodeksas	TAIP	33
V6. Verslo etika ir antikorupcija	TAIP	34
V7. Duomenų apsauga	TAIP	34
V8. Tvarumo ataskaitos	TAIP	34
V9. Tvaraus verslo ataskaitos pagal kitas ASV atskleidimo gaires	NE	35
V10. Išorinis ataskaitos auditas ir vertinimas	NE	35

**au
ga** | Group

www.auga.it